Jaarstukken 2021



Gemeente Culemborg

Inhoudsopgave

Jaarstukken 2021 1

Gemeente Culemborg 1

Inhoudsopgave 3

Voorwoord 5
Leeswijzer 7
Culemborg georganiseerd 9
Kerngegevens 12
Effecten Coronacrisis 14

Programmaverantwoordingen 19

Programma Zorgzame stad 20
Programma Sociale stad 37
Programma Groene stad 51
Programma Leefbare stad 60
Programma Ondernemende stad 86
Programma Algemene dekkingsmiddelen 102

Paragrafen 107

Paragraaf Lokale heffingen 108
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 115
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 132
Paragraaf Financiering 139
Paragraaf Bedrijfsvoering 148
Paragraaf Verbonden partijen 158
Paragraaf Grondbeleid 174
Paragraaf Subsidieplafonds 178

Jaarrekening 179

Balans 180

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 183

Toelichtingen 184

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 185
Toelichting op de balans 189
- Activa 189
- Vaste activa 189
- Immateriële vaste activa 189
- Materiële vaste activa 189
- Financiële vaste activa 190
- Vlottende activa 191

Voorraden 191
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar 192
Liquide middelen....194
Overlopende activa 195
Passiva....195
Vaste passiva....195
Eigen vermogen 195
Voorzieningen 203
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer....204
Vlottende passiva....204
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar 204
Overlopende passiva....205
Niet uit de balans blijkende verplichtingen....205
Gebeurtenissen na balansdatum 206
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 207

Financiële resultaten en analyses per programma 207

Incidentele baten en lasten 230

Structureel resultaat 235

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) .235

De SiSa verantwoording 239

Overzicht baten en lasten per taakveld 246

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 249

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves....249

Bijlagen 250

Afkortingen 251

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken over het jaar 2021. Een uitgebreid verslag van de werkzaamheden en gebeurtenissen in onze gemeente in het afgelopen jaar. Een jaarrekening bevat natuurlijk bovenal veel cijfers, waarmee een beeld wordt gegeven van wat er het afgelopen jaar in de gemeente is gebeurd op financieel gebied. Daarnaast bevatten de jaarstukken ook veel inhoudelijke informatie over het werk van de gemeente.

Het jaar 2021 was wederom een jaar waar de coronacrisis grote invloed op had. Aan het begin van het jaar wisten we nog niet hoeveel effect de coronacrisis ook in 2021 weer zou hebben. Aan het eind van het jaar kunnen we constateren dat we het hele jaar met maatregelen te maken hebben gehad die nodig waren om de effecten van deze crisis te beheersen. Veel mensen werden hierdoor geraakt. Ook voor onze gemeente heeft de coronacrisis weer veel effect gehad op het werk. We complimenteren de medewerkers van de gemeente die in het afgelopen jaar het werk door hebben laten gaan. Voor een deel moesten werkzaamheden die we gepland hadden of normaal zouden uitvoeren uitgesteld worden. Omdat coronamaatregelen ze niet mogelijk maakten of omdat taken opgepakt moesten worden om de effecten van de coronacrisis zoveel mogelijk te beperken.

Veel werk is echter ook gewoon doorgegaan. Onze stad bleef er schoon en verzorgd uitzien, de balies van publiekszaken waren gewoon toegankelijk voor onze inwoners en er zijn diverse grote projecten opgepakt. Projecten die de schaal van onze stad soms overschrijden en een belangrijke bijdrage leveren aan de toekomst van Culemborg. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de grote stappen die zijn gezet in de Stationsomgeving, aan de voorbereidingen van de Integrale Toegang in het sociaal domein, het doorvoeren van duurzaamheidsmaatregelen in gemeentelijk vastgoed zoals het stadskantoor, Triosingel, Brede School West en de Salaamander, de aanleg van nieuwe sportvelden en het verder op orde brengen van de basis in de bedrijfsvoering. Deze jaarrekening geeft weer een uitgebreid beeld van het vele werk dat ook in het afgelopen jaar is gedaan.

We doen dit werk natuurlijk allemaal voor de inwoners, ondernemers en organisaties in onze stad. Ook voor hen was 2021 een bijzonder jaar. Activiteiten die we normaal in onze vrije tijd doen konden niet meer, ondernemers werden geraakt door coronamaatregelen en velen moesten hun werk anders doen dan normaal. Het was bijvoorbeeld een uitdagend jaar voor de cultuursector. Tegelijkertijd zetten culturele instellingen, creatievelingen en andere betrokkenen goede stappen om deze sector in Culemborg vitaal te houden, zodat Culemborgers en bezoekers van de stad ook in de toekomst kunnen genieten van een divers cultureel aanbod. Ook ondernemers in de stad kwamen met frisse ideeën om in tijden van maatregelen zoveel mogelijk te kunnen blijven doen. En we zagen veel inwoners die omzagen naar elkaar en hulp en ondersteuning boden aan mensen die dat nodig hadden. Ook in de bijzondere omstandigheden van 2021 was de samenwerking met velen in de stad zeer constructief. We zien dan ook dat de investeringen die daar in de afgelopen jaren op diverse plekken in zijn gedaan vruchten afwerpen.

Financieel sluiten we het jaar af met een positief financieel resultaat. Een positief resultaat op de jaarrekening is aan de ene kant natuurlijk mooi. Het laat zien dat we over het geheel geen geld tekort zijn gekomen in het afgelopen jaar. Aan de andere kant maakt een

financieel positief resultaat ook zichtbaar dat bepaalde zaken die wel gepland waren niet zijn uitgevoerd. De oorzaken hiervoor zijn divers, maar gedeeltelijk duidelijk aan te wijzen. Om de zaken die hierboven zijn beschreven te bereiken, moesten in bepaalde gevallen andere projecten worden uitgesteld tot een later moment. Daarnaast blijven de ambities van onze gemeente erg hoog, terwijl de krapte op de arbeidsmarkt in het afgelopen jaar fors toenam en de capaciteit van de ambtelijke organisatie niet oneindig was. Hierdoor is soms werk blijven liggen dat wel gepland was. Daarnaast speelt in het resultaat van de jaarrekening ook de grillige toedeling van financiële middelen vanuit de Rijksoverheid mee. Het is ingewikkeld begroten in een systeem waarin budgetten voor gemeenten vaak incidenteel in plaats van structureel worden toegekend en hier niet altijd goed rekening mee kan worden gehouden.

Terugkijkend naar 2021 zien we weliswaar een jaar dat nog steeds in belangrijke mate in het teken stond van corona, maar vooral een jaar waarin weer ontzettend veel is gebeurd in Culemborg. Deze jaarrekening geeft daar voor een deel een kijkje in, maar kan nooit alles beschrijven dat door inwoners, ondernemers en organisaties ook in het afgelopen jaar weer is gedaan. Met elkaar gaan we dan ook graag weer verder aan de slag voor onze stad.

Het college van Burgemeester en Wethouders

Leeswijzer

Culemborg georganiseerd

In dit hoofdstuk komt de gemeentelijke organisatie aan de orde. Zo wordt de samenstelling van het college van burgemeester & wethouders en de gemeenteraad weergegeven.

Kerngegevens

Bij de kerngegevens wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste meerjarige kerngegevens van de gemeente Culemborg. Hierin staan onder andere het aantal inwoners.

Programmaverantwoordingen 2021

De jaarrekening 2021 volgt de programmabegroting voor 2021. Dit hoofdstuk bevat dus van de verschillende programma's een verantwoording van het beleid dat wij in 2021 uitgevoerd hebben. De programma's zijn verdeeld in taakvelden. Deze indeling in taakvelden is voor iedere gemeente in Nederland gelijk. Per taak is aangegeven welke portefeuillehouder verantwoordelijk is. Van elke taak is aangegeven wat we willen bereiken binnen het programma. Bij de begroting is aangegeven welke prestaties wij willen gaan leveren om de doelen binnen een taak te gaan realiseren. Bij de jaarrekening geven wij per voorgenomen prestatie aan:

	Gerealiseerd
	In uitvoering/volgens plan
	Gedeeltelijk gerealiseerd/vertraagd
	Niet gerealiseerd

Als prestaties gedeeltelijk of niet zijn gerealiseerd dan wordt hierop een toelichting gegeven. Naast een specificatie van de prestaties per taak zijn de indicatoren per programma neergezet.

Effecten Coronacrisis

Het jaar 2021 heeft behoorlijk in het teken gestaan van allerlei zaken en maatregelen die verband houden met de Corona. Dat heeft ook voor de gemeente geleid tot allerlei extra activiteiten en kosten. We hebben een aparte hoofdstuk opgenomen in de jaarstukken 2021 om zo een dwarsdoorsnede van alle financiële effecten als gevolg van de coronacrisis weer te geven.

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de effecten van beleid op de programma's gebruiken gemeenten de zogeheten beleidsindicatoren. Vanaf begrotingsjaar 2017 zijn alle gemeenten verplicht dit in ieder geval te doen aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren (verplichte indicatoren). Door deze vaste set van beleidsindicatoren is het eenvoudiger om gemeenten te vergelijken met andere gemeenten. Zie ook de website: www.waarstaatjegemeente.nl.

Natuurlijk kan iedere gemeente ervoor kiezen om ook nog aanvullende indicatoren op te nemen die de gemeente zelf belangrijk vindt om op te sturen (gemeentelijke indicatoren).

Paragrafen
In dit hoofdstuk is de verantwoording van de paragrafen uit de programmabegroting terug te vinden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede door alle programma's van bepaalde beleids- en beheers-aspecten.

De jaarrekening

Balans
In dit hoofdstuk treft u de balans met bijbehorende toelichting op hoofdlijnen aan. Hierin zijn onder meer weergegeven: de bezittingen, de schulden en de reserves en voorzieningen.

Overzicht van baten en lasten 2021
Dit hoofdstuk bevat de totale concerncijfers, het rekeningresultaat, overzicht onvoorzien en het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen. Voorts komen hier terug de mutaties op de reserves.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
In dit hoofdstuk staan de algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en hebben vrijwel alleen betrekking op de balans.

Toelichtingen op de balans
In dit hoofdstuk worden de diverse balansposten nader gespecificeerd en toegelicht.

Financiële analyse en toelichtingen per programma
Tevens is per programma een financiële verantwoording afgelegd, waaronder een overzicht van gerealiseerde baten en lasten, een verschillenanalyse en de reserve mutaties. Bij de verschillenanalyse worden in basis alleen afwijkingen van meer dan € 25.000 tussen de bijgestelde begroting en de realisatie toegelicht. De personele kosten en de verstrekte subsidies staan gepresenteerd op taakvelden en programma's waar ze betrekking op hebben. Voor de analyse zijn deze onderdelen gebundeld. Personele kosten staan toegelicht in programma algemene dekkingsmiddelen en de subsidies in programma zorgzame stad.

Culemborg georganiseerd

Samenstelling college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester & wethouders doet over allerlei zaken voorstellen aan de gemeenteraad en voert de besluiten uit van de raad. Ook neemt het college op diverse terreinen zelfstandig beslissingen.

De verdeling van de zetels in de gemeenteraad in het jaar 2021 was als volgt:

Partij	Stemmen	Zetels
GroenLinks	2.306	4
VVD	2.007	4
Culemborg Van Nu	1.934	3
D66	1.921	3
CDA	1.026	2
ChristenUnie	1.015	2
PvdA	883	1
SP	733	1
Culemborg Centraal	547	1
	12.372	**21**

Portefeuilleverdeling

Onderstaand overzicht geeft de verdeling van de portefeuilles van de collegeleden in 2021 weer.

Burgemeester

Gerdo van Grootheest, burgemeester
Portefeuille:
- Openbare orde en veiligheid
- Crisisbestrijding
- Brandweerzaken
- APV (Algemeen Plaatselijke Verordening)
- Toezicht en handhaving
- Bedrijfsvoering
- Personeel en organisatie
- Communicatie
- Publiekszaken
- Raadsopdrachten
- Krachtig Culemborg
- Stadsvisie
- Coördinatie Democratisch Akkoord
- Deelname aan Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Regio Rivierenland, BWB

Wethouders

Wethouder Joost Reus, 1e loco-burgemeester
• Energie, klimaat en water
• Groenbeleid en –beheer
• Openbare ruimte
• Mobiliteit
• Milieu
• Cultuur
• Dierenwelzijn
• Democratisch akkoord
• Internationale samenwerking
• Deelname aan AVRI, ODR en Stichting Begraafplaatsen Culemborg, plaatsvervanger bij RAR

Wethouder Monica Wichgers, 2e loco-burgemeester
Portefeuille:
• Economische zaken en toerisme (inclusief Haven)
• Ruimtelijke ordening incl. vergunningverlening
• Invoering Omgevingswet
• Wonen
• Cultuur erfgoed
• Democratisch akkoord
• Deelname aan RAR, ODR, UBR, Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal, plaatsvervanger bij AVRI.

Wethouder Collin Stolwijk, 3e loco-burgemeester
Portefeuille:
• Sport en sportaccommodaties
• Financiën
• Werk en inkomen
• Minimabeleid en Schuldhulpverlening
• Onderwijs
• Grondzaken en -exploitatie
• Vastgoed
• Redichemsche Waard
• Deelname aan Werkzaak en BSR
• Democratisch akkoord

Wethouder Sascha Baggerman, 4e loco-burgemeester
Portefeuille:
• Zorg en Welzijn
• Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
• Diversiteit en integratie
• Jeugd- en ouderenbeleid
• Sport en sportaccommodaties
• Volksgezondheid
• Inburgering

- Beschermd wonen
- Democratisch akkoord
- Deelname aan GGD

Gemeentesecretaris
De gemeentesecretaris is de eerste adviseur van het college van burgemeester & wethouders en van de burgemeester. Hij is eveneens voorzitter van het managementteam van de gemeente. Daarnaast is hij als algemeen directeur eindverantwoordelijk voor het functioneren van de gemeente als werkorganisatie. In 2021 was Gerard Vlekke vanaf 1 januari tot 1 december gemeentesecretaris, daarna is deze rol vanaf 1 december ingevuld door Marc Knaapen als interim gemeentesecretaris.

Raadsgriffier
De raadsgriffier ondersteunt en adviseert de gemeenteraad en is de schakel tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. In 2021 was Anouk van Aarsen de griffier van de gemeente Culemborg.

Kerngegevens

Oppervlakte gemeente Culemborg

De totale oppervlakte van de gemeente Culemborg is niet gewijzigd in 2021 en bestaat uit 3.123 ha.

Wegen en waterwegen (in m2)

Aantallen x 1.000

Omschrijving	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Wegen met asfaltverharding	444	444	444	463	463	463
Wegen met elementverharding (klinkers)	1.088	1.088	1.088	981	981	981
Overige (o.a. gravelverharding)	68	68	60	60	60	60

Lengte van waterwegen (in km)

Omschrijving	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Stadsgrachten	3	3	3	3	3	3
Overige watergangen stad	47,5	47,5	47	47	47	64
Overige watergangen buitengebied	48,5	48,5	48,5	48,5	48,5	48,5
Totaal	**99**	**99**	**98,5**	**98,5**	**98,5**	**115,5**

Oppervlakte openbaar groen (in ha.)

Omschrijving	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Stadsgroen	130	128	125	117	117	117
Landschapsgroen	59	59	59	59	59	59
Totaal	**189**	**187**	**184**	**176**	**176**	**176**

Bevolkingsomvang

Aantal inwoners per 1 januari	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Man	14.568	14.380	14.374	14.147	13.969	13.861	13.727
Vrouw	14.795	14.635	14.581	14.408	14.230	14.004	13.909
Totaal	**29.363**	**29.015**	**28.955**	**28.555**	**28.199**	**27.865**	**27.636**

Onderwijs, aantal leerlingen

Aantal leerlingen per 1 oktober	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Basisonderwijs	2.394	2.426	2.444	2.409	2.419	2.448
Speciaal basisonderwijs	171	165	145	116	108	96
Voortgezet onderwijs Lek en Linge	2.394	2.458	2.646	2.816	2.811	2.797
Voortgezet onderwijs KWC	1.757	1.668	1.697	1.695	1.705	1.658
Voortgezet Speciaal Onderwijs De Kom	10	-	-	-	-	-

Personeel en formatie gemeente Culemborg

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Bezetting fte's	149,3	147,8	147,3	145,0	148,5	153,7
Totaal aantal personeelsleden	173	174	176	172	180	209

Op 31 december 2021 waren er 173 medewerkers in dienst (exclusief buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand), waarvan 72 mannen (42%) en 101 vrouwen (58%).

Personeelsverloop

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Instroom	20	16	20	10	21	11
Uitstroom	21	15	18	14	24	51

In 2021 zijn er 20 medewerkers ingestroomd en 21 medewerkers uitgestroomd. Medewerkers zijn uitgestroomd vanwege pensioen (5), eigen verzoek (8) of om andere redenen (8).

Effecten Coronacrisis

Ook het jaar 2021 heeft in het teken gestaan van allerlei zaken en maatregelen die verband houden met corona. Dat heeft ook voor de gemeente geleid tot extra activiteiten en kosten en zal dus ook terugkomen in deze jaarrekening. Gelukkig worden wij ook op meerdere manieren door het Rijk gecompenseerd. Voor een deel rechtstreeks (op basis van werkelijke kosten), maar ook voor een groot deel via het gemeentefonds en dan zijn de inkomsten ter vrije besteding.

In onderstaande matrix kunt u lezen welke kosten er zijn gemaakt. Indien wij door het Rijk worden gecompenseerd, is dit aangegeven. De omvangrijkste en grootste bijdrage die wij van het Rijk hebben gekregen betreft de vergoeding voor de zogenaamde ToZo-uitkeringen. Deze bijdrage is bestemd ter dekking van de directe en de uitvoeringskosten van deze regeling, waarbij (kleine) ondernemers een beroep kunnen doen op ondersteuning. De uitvoering van deze regeling gebeurt in onze gemeente door Werkzaak.

De raad is tussentijds via de corona hoofdstukken in zowel de Voorjaarsrapportage 2021 als de Najaarsrapportage 2021 geïnformeerd over de te verwachten gevolgen van corona voor de begroting, waarbij deze verwachte gevolgen tevens in een begrotingswijziging zijn verwerkt.
Inmiddels zijn de daadwerkelijke effecten voor de Jaarrekening 2021 duidelijk en deze effecten zullen ook in de verschillende programma's (en taakvelden) van de Jaarrekening 2021 tot uitdrukking komen.

Verantwoording Corona Jaarrekening 2021

	Bedragen x € 1	**Resultaat 2021**
Sociaal	Exploitatieverliezen zwembad € 232.990 (budgetneutraal)	0
Sociaal	Noodfonds Cultuurfonds Culemborg	84.000
Sociaal	Werkzaamheden projectteam Cultuur	31.500
Sociaal	Extra personeelskosten inzet beleidsmedewerker Cultuur	9.030
Sociaal	Extra uitvoering initiatievenloket	17.950
Zorgzaam	Leerlingenvervoer (minder uitgaven agv Corona)	-20.000
Zorgzaam	Extra inzet bij Schuldhulpverlening	62.500
Zorgzaam	Jeugdactiviteiten	16.200
Zorgzaam	Jongerenwerk	45.300
Zorgzaam	ToZo Compensatie € 1.250.484 (budgetneutraal)	0
Zorgzaam	Jeugdconsulent	60.000
Groen	Meerkosten basistaken Avri (afval)	31.200
Leefbaar	Extra inhuur Vastgoed	20.000
Leefbaar	Gederfde huuropbrengsten	240.555
Leefbaar	Tegemoetkoming Gederfde huuropbrengsten	-138.902
Leefbaar	Inhuur crisisbeheerorganisatie	40.000
Leefbaar	Parkeerinkomsten	11.000
Leefbaar	Inzet Boa's/jeugd Boa's	54.000

Leefbaar	Inhuur openbare ruimte	10.000
Leefbaar	Zwerfafval	28.000
Algemeen	Extra ambtelijke capaciteit	166.500
Algemeen	Facilitaire reinigingsmiddelen	1.268
Algemeen	Wegvallen dividend Oikocredit	1.000
Algemeen	Wegvallen precariobelasting terrassen	19.300
Algemeen	Reiskosten woon/werk	21.000
Algemeen	Huur bureaus en afname spoedtesten	3.500
Algemeen	Communicatie	40.000
	Effect meerjarenbegroting	854.901

Corona effecten 2021 per programma

Bedragen x € 1	**2021**
Zorgzame stad	164.000
Sociale stad	142.480
Groene stad	31.200
Leefbare stad	264.653
Algemene dekkingsmiddelen	252.568
Saldo budgetaanpassingen	**854.901**

Exploitatieverliezen zwembad
De compensatie exploitatieverliezen zwembad De Waterlinie vanuit corona steunmaatregel "Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden" van € 232.990 is ontvangen. Dit bedrag wordt 1-op-1 doorgestort en is daarmee voor de gemeente budgetneutraal.

Cultuur
Bij het behandelen van de cultuurvisie is besloten om de middelen voor Cultuur uit het steunpakket corona hiervoor te labelen. Bij de Voorjaarsrapportage 2021 is besloten om deze middelen in 2021 in te zetten voor het verder ondersteunen van de culturele sector en voor het realiseren van de uitvoeringsagenda behorende bij de door de gemeenteraad vastgestelde cultuurvisie. Hieronder worden de kosten verder gespecificeerd weergegeven. Het resterende bedrag dat beschikbaar is gesteld, wordt als resultaatbestemming meegenomen naar 2022 en 2023 voor dezelfde doeleinden.

<u>Noodfonds cultuur Culemborg</u>
Er is in 2021 een noodfonds opgericht dat qua uitvoering in handen is gelegd bij Cultuurfonds Culemborg. Cultuurfonds Culemborg heeft aan de hand van een uitvraag in beeld gebracht hoeveel geld er nodig was om noodzakelijke instellingen binnen de culturele infrastructuur met vaste lasten overeind te houden. Er bleek in totaal €84.000 nodig te zijn om zowel de Fransche School als de Gelderlandfabriek te ondersteunen. €63.500 is betaald van het restantbudget van de reguliere subsidie aan het Cultuurfonds (zij hadden dit over in verband met minder aanvragen in 2020). Het restantbedrag van €20.500 is extra uitgekeerd als incidentele subsidie voor dit doel.

Werkzaamheden projectteam Cultuur
Vanaf medio 2021 is het projectteam Cultuur van start gegaan met de uitvoering van de acties uit het uitvoeringsprogramma behorende bij de Cultuurvisie. Binnen de acties valt ook het stimuleren van samenwerking en het onderzoeken van de noodzakelijke infrastructuur voor de toekomst zodat we ook na corona een aantrekkelijke culturele stad blijven. Deze extra impuls aan cultuur kunnen we geven met behulp van de coronagelden van het Rijk. Het reguliere cultuurbudget is daarvoor niet toereikend. Hiervoor was een bedrag van € 31.500 benodigd.

Extra personeelskosten medewerker Cultuur
In verband met alle extra werk op het gebied van cultuur ten gevolge van de coronacrisis is de beleidsmedewerker cultuur in heel 2021 voor 4 uur extra per week ingezet (salarisschaal 10, trede 9). Dit resulteert in een bedrag van € 9.030.

Initiatievenloket
Evenals in 2020 is vanuit het Initiatievenloket extra geld vrijgemaakt (€ 10.000) voor het ondersteunen van lokale initiatieven/activiteiten die de sociale verbinding versterken tijdens de het verdere verloop van de coronacrisis. Een onderdeel hiervan vormen het Zomerprogramma, de Campagne Aandacht voor elkaar en Project Operatie Oranje, maar ook het Engelenproject tijdens de kerstperiode en jaarwisseling van 2020. In de Voorjaarsrapportage 2021 is hiervoor € 10.000 beschikbaar gesteld, aangevuld met € 7.950 in de Najaarsrapportage 2021.

Leerlingenvervoer
Buiten de lagere kosten als gevolg van de autonome daling van het Leerlingenvervoer, zijn de kosten Leerlingenvervoer als gevolg van Corona met € 100.000 afgenomen. Deze kostendaling kan niet geïncasseerd worden, want er geldt een landelijke afspraak dat taxibedrijven voor 80% gecompenseerd moeten worden door gemeenten. De uiteindelijke verlaging van kosten Leerlingenvervoer komt voor Culemborg daarom op € 20.000.

Extra inzet schuldhulpverlening
Om in coronatijd aanvragen te kunnen blijven behandelen en verwerken met een korte doorlooptijd, in combinatie met het uitvoeren van de nieuwe wettelijke taken voor team schuldhulpverlening per 1 januari 2021 (o.a. vroegsignalering) is € 62.500 noodzakelijk geweest voor zowel inhuur als het opplussen van vaste contracten. In de Voorjaarsrapportage 2021 was € 37.000 aangemeld en € 25.500 bij de Najaarsrapportage 2021.

Jeugdactiviteiten
Bij de Najaarsrapportage 2021 is € 25.000 aangemeld om een gerichte (financiële) impuls te kunnen geven om samen met jongeren, lokale organisaties en de evenementensector kleinschalige activiteiten (coronaproof) te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle vrijetijdsbesteding. Hiervan is € 16.200 besteed aan – onder andere – festival Binnenpret en Mobile Pumptrack.

Jongerenwerk
Met de laagdrempelige individuele ondersteuning vanuit het jeugdinterventiewerk hebben we jongeren - die moeilijk of niet te bereiken zijn door andere vormen van (jeugd)hulpverlening - ondersteuning geboden, zodat deze jongeren niet verder in de problemen raken en we ze kunnen ondersteunen met een ‘zetje’ in de juiste richting. Dit heeft € 45.300 gekost en is reeds bij de

Najaarsrapportage gemeld.

ToZo compensatie
Vanuit het Rijk krijgt de gemeente Culemborg middelen, die doorgezet worden aan Werkzaak voor de uitvoering van de Tozo. De Tozo is een regeling die voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Het gaat om een budget neutrale aanmelding van € 1.250.484,--. Er is dus geen sprake van een effect op de jaarrekening van Culemborg.

Jeugdconsulent
De Corona crisis leidt tot meer achtergestelde zorg bij jeugdigen en gezinnen, die dient te worden ingehaald. De € 60.000 is toereikend geweest.

Meerkosten basistaken Avri (afval)
De Avri heeft te maken met coronakosten, krijgt geen compensatie van het Rijk en is als gemeenschappelijke regeling op de deelnemende gemeenten aangewezen. De coronakosten, € 31.200, binnen het basispakket (afvaltaken) zijn ontstaan doordat extra afval is aangeboden. Vanwege het extra afval is extra transport en inzet van personeel en toezicht nodig geweest. Ook is er fors meer aanbod geweest op de milieustraten, hiervoor is extra verkeershandhaving ingehuurd. Ook zijn extra kosten binnen de Avri gemaakt vanwege het niet kunnen werken van medewerkers, doordat zij bijvoorbeeld preventief thuis moesten blijven. Door het hogere aanbod zijn de verwerkingskosten en -opbrengsten van de afvalstromen en grondstoffen gestegen. Bij de Voorjaarsrapportage en de Najaarsrapportage 2021 is hierover gerapporteerd.

Extra inhuur team Vastgoed
De extra inhuur bij externe partner Facilicom van € 20.000 voor het begeleiden van onderhoudsprojecten binnen de vastgoedportefeuille was nodig omdat de vaste medewerker werd ingezet binnen het gemeentelijke crisisteam.

Gederfde huuropbrengsten
Gederfde inkomsten huuropbrengsten maatschappelijk vastgoed. Van het totale bedrag à € 240.555 geldt € 30.000 als verminderde structurele inkomsten Tennisvereniging Terweijde. Daarnaast liepen incidentele inkomsten terug door coronasluitingen. Verenigingen annuleerden reserveringen waardoor niet voor alle gederfde inkomsten een TVS regeling aangevraagd kon worden.

Tegemoetkoming gederfde huuropbrengsten
De gemeente heeft € 138.902 als tegemoetkoming in het kader van de TVS regeling verhuurders sportaccommodaties vanwege verplichte sluitingen ontvangen. Deze is echter niet toereikend omdat verenigingen reserveringen hebben geannuleerd waardoor dit niet kostendekkend was.

Inhuur crisisbeheerorganisatie
Vanuit Team Veiligheid is sinds het begin van de coronacrisis ondersteuning geboden aan de organisatie bij de uitrol van verschillende coronamaatregelen, het secretariaat van het crisisteam gevoerd en geadviseerd op beleidsthema's van de VRGZ. Inmiddels is de gemeente weer volledig

aan zet voor de bestrijding van corona en is er meer aandacht nodig voor de inrichting van onze crisisorganisatie inclusief opleiding en training. Gezien een langdurig zieke medewerker is hiervoor geen capaciteit beschikbaar. Om continuïteit van de werkzaamheden en corona-ondersteuning te borgen, is voor € 40.000 extra capaciteit ingehuurd.

Verminderde parkeerinkomsten
De parkeerinkomsten via parkeerautomaten en mobiel betalen zijn bij de start van Covid-19 in maart 2020 direct fors gedaald. Ook in 2021 hebben de lockdown maatregelen de parkeerinkomsten beïnvloed. Dat effect was vooral te zien in de eerste vier maanden waarin winkels en horeca beperkt open waren en veel werd thuis gewerkt. Ook in de maand december toen opnieuw een lockdown was namen de inkomsten weer af. In 2021 is € 283.000 ontvangen. Dit is € 28.000 minder dan begroot.
De inkomsten uit parkeervergunningen en ontheffingen voor het autoluw gebied worden nauwelijks beïnvloed door de lockdowns. Deze kwamen over 2021 uit op € 128.000 en waren daarmee € 39.000 hoger dan begroot.
Inkomsten uit naheffingsaanslagen parkeren bleven € 23.000 achter bij de begrote € 76.000. Dit komt deels doordat handhavers tijdens de lockdown voor andere taken dan fiscale handhaving zijn ingezet.
Per saldo zijn de parkeerinkomsten over 2021 op € 11.000 uitgekomen.

Inzet Boa's/jeugd Boa's
Voor het handhaven van de openbare orde, waarbij natuurlijk vooral de handhaving van de coronamaatregelen veel aandacht vroeg, is extra gebruik gemaakt van boa's en jeugdboa's. Vanwege het feit dat de partners waarvan de Boa's ingehuurd worden niet voldoende (extra) menskracht uiteindelijk kon leveren en het rijk in het vierde kwartaal 2021 kwam met een financiële tegemoetkoming voor de CTB controle die door de Boa's werden uitgevoerd. Per saldo zijn de corona-gereleteerde kosten voor gemeente Culemborg € 54.000.

Inhuur openbare ruimte
Voor de verschillende extra activiteiten in het beheer van de openbare ruimte is extra menskracht ingehuurd. Veel van die extra activiteiten zijn een gevolg van corona. De geraamde € 10.000 is toereikend gebleken.

Zwerfafval
Bewoners zijn door corona meer buiten actief. De hoeveelheid (zwerf)afval is hierdoor toegenomen ook op plekken waar normaal geen extra schoonmaak nodig is. Hiervoor is extra inzet nodig geweest en heeft ook geleid tot extra kosten. De geraamde € 6.000 is niet toereikend gebleken. In 2021 is er een overschrijding op stortkosten zwerfafval van € 22.000,- geweest. De openbare ruimte is meer en intensiever gebruikt dan andere jaren zonder Corona, waardoor er meer zwerfvuil is ontstaan. Er zijn geen extra kosten gemaakt op het inzetten van extra personeel, het werk is uitgevoerd met de bestaande bezetting.

Facilitaire reinigingsmiddelen
Aankoop van diverse desinfectiemiddelen voor kantoorgebruik ter hoogte van € 1268.

Wegvallen dividend Oikocredit
Er werd in verband met de Coronacrisis geen dividend ter hoogte van € 1.000 uitgekeerd door

Oikocredit.

Wegvallen precariobelasting terrassen
Er werd, net als in 2020, ook in 2021 geen precariobelasting voor terrassen opgelegd.

Extra ambtelijke capaciteit
Om de vraagstukken op te kunnen vangen die zich door corona aan hebben gediend, is extra ambtelijke capaciteit ingezet onder andere voor communicatie, financiën, zorgadministratie en team maatschappelijke opgaven. Hiermee was een bedrag gemoeid van 166.550.

Reiskosten woon/werk
Door de maatregel vanuit het Rijk dat de reguliere vergoeding woon/werkverkeer aan medewerkers is verlengd tot 1 januari 2022, werden er voor € 22.000 extra kosten gemaakt. Deze kosten brengt de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe bij ons in rekening. Bij de Najaarsrapportage 2021 is hierover gerapporteerd. Omdat de periode is verlengd van 1 oktober 2021 naar 1 januari 2022, valt het bedrag hoger uit.

Huur bureaus en afname spoedtesten
Om de continuïteit van onze dienstverlening te borgen en in het kader van vitaliteit, zijn er voor de medewerkers die thuis werkten (en dit ook medisch nodig hadden), vooruitlopend op het thuiswerkbeleid en voorzieningen zit-sta bureaus ingehuurd. Bij (mogelijke) corona besmettingen op afdelingen die fysieke dienstverlening leverden zijn een aantal spoedtesten afgenomen om de dienstverlening veilig te kunnen laten doorgaan. Bij de Najaarsrapportage is hierover gerapporteerd. De kosten bedragen € 3.500, omdat er meer gebruik van is gemaakt dan voorzien.
Communicatie
Om onze inwoners, ondernemers en andere bezoekers te attenderen op de coronamaatregelen, is een communicatiecampagne opgestart. De coronasituatie duurde langer dan verwacht, en de uitgebreide communicatie rondom dit thema heeft extra inzet van de afdeling communicatie gevraagd. Er is voor € 40.000 externe capaciteit ingehuurd om de continuïteit van alle communicatietaken te borgen.

Programmaverantwoordingen

Programma Zorgzame stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

In Culemborg vinden we het belangrijk dat alle inwoners die ondersteuning nodig hebben om kansrijk op te groeien/voeden, zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen wonen en om mee te kunnen doen aan het maatschappelijk leven, deze ook krijgen. De gemeente fungeert hierin, bijvoorbeeld via de Jeugdwet, de WMO of Participatie wet als vangnet - of liever - als springplank.

Eind 2020 heeft de raad de beleidsnota Wmo en Jeugd 2021 - 2024 "Samen werken aan een stevige lokale basis" vastgesteld. Hierin is de visie op het sociaal domein neergelegd en hebben we een zestal uitgangspunten geformuleerd. Wij streven naar een betere en efficiëntere zorg voor onze inwoners, die beter is afgestemd op de behoeften van henzelf, die dichter in hun eigen omgeving geboden kan worden en zich richt op wat hij of zij nog wel kan in plaats van op wat niet meer lukt. Wij zullen doen wat nodig is, maar blijven daarbij kritisch, omdat we ons primair richten op de eigen kracht van onze inwoner en het netwerk er om heen. De ‘inwoner centraal’ betekent niet dat de inwoner altijd krijgt waar hij om vraagt. Maatwerkvoorzieningen worden pas ingezet wanneer inwoners niet in staat zijn het zelf te redden of wanneer er geen geschikt aanbod is in de sociale basis. We hebben samen met onze partners kritisch gekeken naar de sociale basis. Wat gaat er goed en wat kan beter of ontbreekt ? Gelukkig gaat er veel goed. Culemborg kent een sterke sociale basis. Er zijn veel organisaties die betrokken zijn bij onze kwetsbare inwoners. Bovendien werken die organisaties goed samen en vormen zij een sterk netwerk. Tijdens de corona periode is het gelukt om die verbinding ook digitaal te behouden. De flexibiliteit van de organisaties was indrukwekkend. Natuurlijk zijn er ook aandachtspunten. Vooral de verbinding tussen vrijwilligers en professionals kan beter. De kracht en impact van vrijwilligers is groot. Als professionals en vrijwilligers effectief samenwerken, kunnen we kwetsbare inwoners nog beter en sneller ondersteunen.

Het jaar 2021 heeft opnieuw in het teken gestaan van de coronacrisis. Langzamerhand krijgen we zicht op de verstrekkende gevolgen op het welzijn van onze inwoners. De coronacrisis heeft grote invloed op de sociale ontwikkeling van kinderen en jongeren en op het welbevinden van kwetsbare inwoners. We zien bijvoorbeeld dat de wachtlijsten voor psychische hulp aan jongeren lang zijn. Samen met onze partners zoeken we naar mogelijkheden om deze inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Zorgzame stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder

5.6	Media	Joost Reus
6.2	Wijkteams	Sascha Baggerman
6.3	Inkomensregelingen	Collin Stolwijk
6.4	Begeleide participatie	Collin Stolwijk
6.5	Arbeidsparticipatie	Collin Stolwijk
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Sascha Baggerman
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Sascha Baggerman
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Sascha Baggerman
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Sascha Baggerman
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Sascha Baggerman

Doelen en prestaties taakvelden Zorgzame stad

6.2 Wijkteams

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het sociaal wijkteam bestaat uit professionals van de partnerorganisaties Santé, Mee en ElkWelzijn en is een essentieel onderdeel van de transformatie Sociaal Domein. In 2021 is de samenwerking tussen het sociaal wijkteam en de gemeentelijke teams Wmo, jeugd, schuldhulpverlening, leerplicht en ketenregie sterk verbeterd. Ook is het traject om te komen tot verdere integratie van de verschillende teams van start gegaan.

Doelen en prestaties	
We werken aan een versterking van de maatschappelijke basis en een doorontwikkeling van het wijkteam, waardoor onze inwoners eerder en lichter ondersteuning krijgen en waarmee de aanspraak op zwaardere en specialistische zorg verminderd wordt.	
1. In 2021 krijgt de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam zijn beslag. Het accent ligt op de verbinding met de maatschappelijke basis en het ontwikkelen van informeel en collectief aanbod.	
2. We helpen inwoners direct en deskundig, ook bij eenvoudige vragen, dankzij de integrale en efficiënte samenwerking tussen de verschillende teams (sociaal wijkteam, Wmo- en jeugdconsulenten, specialistische hulpverleners, ketenregie, schuldhulp	
3. We onderzoeken met onze maatschappelijke partners en initiatiefnemers hoe we onze maatschappelijke basis kunnen verstevigen en de onderlinge samenwerking kunnen bevorderen.	
4. We zetten er op in dat inwoners vaker gebruik maken van voorliggende voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen.	

Toelichting prestatie

1. In 2021 krijgt de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam zijn beslag. Het accent ligt op de verbinding met de maatschappelijke basis en het ontwikkelen van informeel en collectief aanbod.

Er wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam, waarbij ook de integratie met gemeentelijke toegangsteams wordt meegenomen. Tegelijkertijd werken we al aan het verbinden met en versterken van de sociale basis. Voorbeelden zijn het Odensehuis, Buurtgezinnen, samenwerking met huisartsen en scholen.

2. We helpen inwoners direct en deskundig, ook bij eenvoudige vragen, dankzij de integrale en efficiënte samenwerking tussen de verschillende teams (sociaal wijkteam, Wmo- en jeugdconsulenten, specialistische hulpverleners, ketenregie, schuldhulp

Er wordt gewerkt aan een nieuw sociaal team (integrale toegang) bestaande uit professionals uit het sociaal wijkteam en de gemeentelijke teams. Vertrekpunt is de klantreis, oftewel de vragen van bewoners. Het betreft een omvangrijk veranderingsproces. Het nieuwe team is naar verwachting in het tweede kwartaal 2022 operationeel. We hebben daarbij aandacht voor de goede aanhaking en verbinding met de sociale basis, eerstelijnszorg, het onderwijs, specialistische hulpverleners, procesregie (voorheen ketenregie), schuldhulpverlening en bijzondere bijstand.

6.3 Inkomensregelingen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 hebben we, binnen alle beperkingen die er golden, ons reguliere werk, namelijk het ondersteunen van mensen met een laag inkomen en schulden, zo goed mogelijk geprobeerd uit te voeren. In 2021 zijn we naast onze reguliere werkzaamheden ook bezig geweest met de volgende punten.

Op 1 januari 2021 is de nieuwe wet gemeentelijke schuldhulpverlening van kracht geworden. Gedurende 2021 is er tijd en energie gestoken in een goeie implementatie van deze wet. En een deel van deze implementatie loopt in 2022 nog door (onder andere aansluiting schuldenknooppunt).
Een belangrijke nieuwe taak binnen deze wet is vroegsignalering van schulden. Begin 2021 zijn we officieel van start gegaan met deze taak, onder de noemer Vroeg Eropaf. De eerste resultaten hiervan zijn terug te vinden in de informatienotitie van 27 oktober 2021 (informatienotitie evaluatie saneringskrediet en vroegsignalering). Over het algemeen zijn we zeer tevreden met de eerste resultaten, maar dat neemt niet weg dat we de komende jaren hierin nog verder zullen ontwikkelen en verbeteren.

Daarnaast hebben we in 2021 het instrument saneringskrediet geëvalueerd en aangepast op basis van deze evaluatie. Zie hiervoor ook eerder genoemde informatienotitie.
De hulpverlening aan ondernemers met schulden is ook verder ingevuld in 2021, zoals ook beschreven in de informatienotitie van 15 december 2021 (informatienotitie (door)-ontwikkeling van de schuldhulpverlening voor (oud-)ondernemers).

Verder hebben we, in het kader van de corona maatregelen, de TONK- regeling opgezet en uitgevoerd. Ook hebben we meegedaan aan de doorontwikkeling van het sociaal wijkteam/toegang. In 2022 zal het sociaal wijkteam/toegang in zijn nieuwe vorm gaan functioneren. Vanuit dit gegeven willen we dan verder gaan kijken hoe we inwoners met vragen over rondkomen nog beter kunnen bereiken en/of nog laagdrempeliger bereikbaar zijn.

Doelen en prestaties	
Inwoners hebben grip op hun geld en voldoende mogelijkheden om rond te komen	
1. Inwoners worden actief geïnformeerd over nut en noodzaak van ‘grip of geld’.	
2. Inwoners kunnen in Culemborg terecht voor informatie, advies en hulp bij rondkomen. Het is eenvoudig te achterhalen voor een inwoner waar hij terecht kan.	
3. Inwoners kunnen in Culemborg terecht bij het team financiële ondersteuning inwoners en het sociaal wijkteam voor informatie, advies en hulp bij rondkomen. Het is eenvoudig te achterhalen voor een inwoner waar hij terecht kan	
4. Inkomensondersteunende maatregelen zijn goed te vinden en simpel aan te vragen.	
5. Inwoners, professionals en vrijwilligers herkennen de signalen en bespreken geldproblemen zonder schroom.	
6. We werken samen met partners om informatie over betalingsachterstanden te delen met als doel problematische schulden te voorkomen	
7. We hebben een goede relatie met bewindvoerders en bevorderen daarmee de dienstverlening aan inwoners die moeite hebben om grip op hun geld te houden.	

Toelichting prestatie

5. Inwoners, professionals en vrijwilligers herkennen de signalen en bespreken geldproblemen zonder schroom.
Er is nog steeds sprake van goed contact tussen betrokken partijen over geldzaken. Maar de afgelopen twee jaar hebben we door de corona maatregelen geen netwerkbijeenkomst kunnen houden. Deze netwerkbijeenkomsten zijn een belangrijk instrument voor partners om elkaar te leren kennen en kennis met elkaar te delen. We hopen dat de komende periode weer te kunnen gaan doen.

7. We hebben een goede relatie met bewindvoerders en bevorderen daarmee de dienstverlening aan inwoners die moeite hebben om grip op hun geld te houden.
Corona heeft op twee manieren invloed gehad op het behalen van dit doel. Enerzijds hebben we door de veranderingen in de samenleving onze prioriteiten moeten wijzigen op het gebied van armoedebeleid en schuldhulpverlening. Anderzijds was het lastig om fysieke bijeenkomsten te organiseren. Als het gaat om elkaar leren kennen zijn wij van mening dat een fysieke bijeenkomst essentieel is.
Binnen de reguliere werkzaamheden besteden we wel altijd aandacht aan de relatie met bewindvoerders. Daarnaast weten we waar we bij de rechtbank terecht kunnen op het moment dat wij twijfelen aan de kwaliteit van de bewindvoerder. Dit opdat de rechtbank haar rol kan pakken in het controleren van de kwaliteit van bewindvoering.

6.4 Begeleide participatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet direct gericht zijn op doorstroming naar arbeid: 'oud' beschut werk (Wsw-werkplekken in de sociale werkvoorziening), nieuw beschut werk (loonvormend) en dagbesteding (niet-loonvormend).

Samen met lokale ondernemers hebben we in Culemborg al diverse plekken voor sociale activering en beschutte werkplekken (begeleid door Werkzaak) gecreëerd. In 2021 wilden wij dit verder uitbreiden, maar de coronapandemie heeft een groot deel van de ingezette koers beïnvloed. We hebben met meerdere lockdowns en beperkende maatregelen te maken gehad, waardoor een deel van die (te ontwikkelen) werkplekken bij de sociale ondernemers en partners stagneerde. Ter voorbereiding op dit ongunstige scenario, hebben we daar in 2020 iets moois op bedacht, namelijk het plan "meedoen naar vermogen 2021-2022". Met dit plan hebben we in 2021 een flinke financiële stimulans gegeven aan de lokale infrastructuur voor maatschappelijke en arbeidsgerelateerde participatie. Dit plan is erop gericht om interventies, activiteiten, leerwerkplekken, beschutte werkplekken en vrijwilligersplekken zoveel mogelijk in de lucht houden. Zo hebben we professionele organisaties gevraagd extra capaciteit in te zetten op begeleiding van mensen die gebaat zijn bij deze (werk en ontmoetings)plekken, zoals ElkWelzijn (participatiecoaching) en Jobhulp. Daarnaast hebben we diverse ondernemers een financiële prikkel kunnen geven zodat zij hun begeleiding en werk zoveel mogelijk draaiende konden houden terwijl een deel van hun inkomsten wegviel. Betuwe Wereld Wijd en de Coöperatie van Makers zijn hiervan een mooi voorbeeld.

Ondertussen heeft Werkzaak besloten de productiehallen open te houden. In de hallen werken veel mensen met een Wsw indicatie of via een sociale activeringstraject. Op die manier kon het normale dagelijkse ritme voor veel mensen zoveel mogelijk doorgaan. Dat geldt eveneens voor de trajecten in het Leerhuis. Toch liepen we wel tegen de beperkende maatregelen omtrent groepsbijeenkomsten aan. Door middel van de inzet van extra begeleiding, zijn veel van die contactmomenten digitaal of in veel kleinere groepen of op individuele basis doorgegaan. Juist in tijden van een pandemie blijken sterke basisvaardigheden belangrijker dan ooit. Daarom zullen we ook komende jaren blijvend investeren in het bevorderen daarvan.

Doelen en prestaties	
Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt werken aan de ontwikkeling van hun basisvaardigheden om maatschappelijk te participeren.	
1. We werken breed aan basisvaardigheden. Zowel op het gebied van taal, rekenen, digitale vaardigheden, rondkomen en gezondheid.	
2. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stromen uit naar een passende vorm van maatschappelijke participatie. Dit kan zijn begeleide arbeid, beschut werk, dagbesteding of vrijwilligerswerk. Wij werken hierin samen met lokale partners	

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen. Werkzaak voert voor de gemeente Culemborg de taken uit ter bevordering van de (betaalde) arbeidsparticipatie.

Vanwege de voortdurende coronapandemie was het wederom voor alle werkenden en werkzoekenden van Werkzaak een bewogen jaar. Hoewel de signalen voor hoge jeugdwerkloosheid in het begin van 2021 op rood stonden, herstelde de economie en de werkgelegenheid zich vrij snel. Er ontstond eind 2021 zelfs krapte op de arbeidsmarkt. Een forse toename van bijstandsaanvragen bleef uit. Ook het aantal WW-uitkeringen zijn in de loop van 2021 behoorlijk afgenomen: in januari 2022 is er sprake van een afname van 34% ten opzichte van januari 2021 (bron: UWV). Het feit dat er diverse coronasteunpakketten klaar stonden, heeft hier zeker bij geholpen. Denk hierbij aan financiële ondersteuning aan zelfstandig ondernemers (TOZO) en de NOW regeling voor bedrijven voor het doorbetalen van personeel (via UWV).

Ondertussen is in 2021 de samenwerking met regio Rivierenland met diverse partijen zoals werkgevers, ROC, RW POA, UWV en Werkzaak verstevigd. Er zijn zogeheten Regionale Mobiliteit Teams (RMT) opgericht die mensen sneller van werk naar werk kunnen begeleiden en ondernemers kunnen ondersteunen bij hun personeelsvragen. Ook zijn er diverse creatieve oplossingen bedacht om stages en leerwerkplekken onder corona-omstandigheden te kunnen laten doorgaan, bijvoorbeeld door middel van virtual reality (VR).

Het afgelopen jaar is verder geëxperimenteerd met "Simpel Switchen" als onderdeel van het Breed Offensief (een brede agenda voor wijzigingen in de Participatiewet).
Simpel switchen in de Participatieketen houdt in dat het voor mensen makkelijker wordt om overgangen te maken in de Participatieketen. Het gaat om overgangen tussen dagbesteding, beschut werk, de banenafspraak en regulier werk. En lukt het toch niet, dan wordt het makkelijker om terug te gaan in de keten. Verdere ontschotting door simpel switchen biedt veel meer kansen. Die willen we verder en beter benutten in de route van dagbesteding naar werk en ook van werk naar dagbesteding als dat een betere oplossing is. De Toolkit Simpel Switchen wordt al toegepast binnen Werkzaak om het proces van stappen te vereenvoudigen. Echter is het invoeren van het Breed Offensief voorlopig uitgesteld naar -zo is de verwachting- tot begin 2023. Het pakket aan wijzigingen heeft als doel om de regeldruk voor arbeidsparticipatie verder terug te dringen. In de komende jaren kunnen we meerdere doelgerichte stappen maken in de ontschotting van de Participatieketen.

Doelen en prestaties	
Verminderen van regeldruk voor participatie	
4. We zorgen dat inwoners, als daar aanleiding toe, is makkelijker kunnen wisselen tussen arbeidsparticipatie, begeleide participatie en dagbesteding.	
5. We hebben aandacht voor overbodige regels die de effectiviteit van de uitvoering in de weg staan.	

We willen dat zoveel mogelijk Culemborgers meedoen in de samenleving door werk.	
1. We verbeteren de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.	
2. We verbeteren de aansluiting tussen de vraag naar arbeid en aanbod van arbeid in samenwerking met alle ketenpartners.	
3. We verhogen de uitstroom naar werk door de inzet van leerwerktrajecten.	

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In programmalijn 'versterken van de sociale basis' streven we naar een betere en efficiëntere zorg voor onze inwoners, die beter afgestemd is op de behoeften en die dichter in hun eigen omgeving geboden kan worden en zich richt op wat men nog wel kan in plaats van wat men niet meer lukt. Een goede sociale basis is het geheel van directe relaties van een inwoner en de vrij toegankelijke voorzieningen die nodig is om tijdig en dichtbij ondersteuning te geven. Een doel van de doorontwikkeling sociaal domein is partijen met elkaar verbinden zodat ze optimaal kunnen samenwerken om te zorgen dat kwetsbare inwoners zo snel mogelijk op de goede plek zijn. We inventariseren, beschrijven en analyseren bestaande netwerken met als doel overlap en hiaten in de sociale basis op te sporen en een advies te formuleren over de ontwikkeling van aanvullend of nieuw aanbod.

We zijn bezig met het opzetten van de integrale toegang waar we laagdrempelige informatie, advies en ondersteuning bieden voor onze inwoners op alle levensdomeinen. We gaan naar inwoners toe, ook al is er nog geen duidelijke hulpvraag. De toegang werkt nauw samen met o.a. huisartsen, welzijnsorganisaties, woningcorporaties. Indien eigen oplossingen en lichte inzet niet toereikend is, kan de toegang maatwerkvoorzieningen en/of gespecialiseerde zorg inzetten. er is een intensieve samenwerking tussen de toegang en de gespecialiseerde zorgaanbieders, zodat zorg kan worden opgeschaald, maar ook afgeschaald wanneer nodig of mogelijk.

Doelen en prestaties	
De zelfredzaamheid van inwoners behouden en/of bevorderen, opdat inwoners zo lang als mogelijk thuis kunnen blijven wonen.	
1. We geven voorlichting over levensloopbestendig aanpassen van de woning (bewustwording) in het kader van het creëren van een veilige woonomgeving (o.a. valpreventie, bijtijds inschrijven voor een gelijkvloerse woning).	
2. Inwoners weten waar ze laagdrempelige, vrij toegankelijke ondersteuningsmogelijkheden kunnen vinden (maatschappelijke basis). Het betreft voorzieningen op het gebied van ontmoeten, meedoen en rondkomen.	

Inwoners met een beperking (fysiek, cognitief, visueel, verstandelijk en psychosociaal) kunnen naar vermogen deelnemen aan het leven van alle dag.	
3. We bieden collectieve voorzieningen aan (maatschappelijke basis) passend bij de ondersteuningsvraag.	
4. We zetten in op passende ondersteuning, licht waar mogelijk en zwaar indien noodzakelijk, kortdurend waar mogelijk en langdurig indien noodzakelijk.	
5. We stimuleren het gebruik van vrij toegankelijke ontmoetingsmogelijkheden.	
6. De ondersteuning wordt dichtbij, zo lokaal mogelijk georganiseerd.	

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Jaarlijks vindt er een Wmo clientervaringsonderzoek plaats. Hieruit blijkt dat cliënten tevreden zijn over de kwaliteit en toegankelijkheid van de maatwerkvoorzieningen. We onderzoeken op welke wijze wij een continue ervaringsonderzoek kunnen realiseren in combinatie met de nieuw ontwikkelde toegang.

Bij de inkoop van Wmo/jeugd profiteren we van regionale schaalvoordelen en kopen we kwalitatief goede zorg in waarbij we uitgaan van kortdurend en zo licht mogelijk waar het kan. Zorgaanbieders moeten de mogelijkheid bieden van op-en afschalen van zorg. Het belang staat de inwoner staat voorop en we organiseren de ondersteuning zoveel mogelijk dichtbij huis.

In het kader van kostenbesparing, maar ook de oplossing zoeken en vinden vanuit de basis in plaats van een maatwerkvoorziening, is de pilot 'vervoer met Klaartje' ontstaan. Er worden veel korte ritten (1 à 2 km) binnen Culemborg gereisd met Versis (Regionaal Vraagafhankelijk Vervoer = maatwerkvoorziening). Er is onderzoek gedaan naar de cliënten die dergelijke korte ritten maken met Versis en de mogelijkheden/capaciteit van Klaartje om die korte ritten op te vangen. Ook een samenwerkingsverband tussen Klaartje, de flatexpress en Stichting Zorgcentra de Betuwe stond op de agenda. Echter door corona moesten we het verdere onderzoek uitstellen.

Doelen en prestaties	
Volwassenen zijn gezond, zelfredzaam en participeren actief in de samenleving. Indien nodig ontvangen zij passende ondersteuning.	
1. Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit en de toegankelijkheid van onze maatwerkvoorzieningen.	
2. We bieden een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod aan maatwerkvoorzieningen.	
3. We onderzoeken de mogelijkheden voor een pilot vervoer met Klaartje.	

Toelichting prestatie

3. We onderzoeken de mogelijkheden voor een pilot vervoer met Klaartje.
Hoewel na Corona de activiteiten van Klaartje weer zijn opgepakt, loopt het aantal ritten nog sterk achter bij de aantallen van voor de Coronaperiode. De verwachting is wel dat het verder gaat aantrekken. Er vinden ook nog steeds gesprekken plaats tussen Klaartje en de Flatexpress (bus van SZDB). We gaan proberen om in 2022 verdere stappen te zetten om de lokale vervoersmogelijkheden te optimaliseren.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 hebben we het zicht op inzet van maatwerk vergroot. Met de ontwikkeling van het dashboard Sociaal Domein hebben we nog beter zicht op de verleende hulp.
Verder zijn de beleidsregels Jeugd aangepast en opnieuw vastgesteld. Onderdeel hiervan is de aanscherping van het PGB beleid. Er zijn kwaliteitscriteria voor hulpverleners toegevoegd en de PGB-houder dient een deugdelijke administratie te voeren.
Regionaal is de inkoopstrategie Jeugd-Wmo 2023 vastgesteld, in 2022 zal deze strategie uitgewerkt worden en zal de nieuwe inkoop zijn beslag krijgen. Het huidige aanbod van aanbieders zal geëvalueerd worden. Uitgangspunt is om in 2023 met minder aanbieders tot een sluitend en kwalitatief hoogstaand aanbod te komen.
Tevens zijn er volop initiatieven om voorliggend meer te doen en maatwerk minder in te zetten. Een voorbeeld is inzet van jeugdhulp in het Speciaal Basisonderwijs. In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs zijn ook voorbereidingen gestart om de relatie onderwijs-jeugdhulp/voorliggend veld te versterken. Tenslotte kan ook worden gemeld dat in het Voortgezet Onderwijs extra schoolmaatschappelijk werk én inzet van Karakter is. Dat laatste helpt om gerichte kennis en expertise op het gebied van Jeugd GGZ in school te brengen, de professionals te ondersteunen bij vragen en waar het kan mee te werken aan normaliseren.

In 2021 is de nieuwe 'Verordening Sociaal Medische Indicatie' (SMI) vastgesteld door uw raad. Met een SMI bekostigt de gemeente tijdelijk (een deel van) de kinderopvang, wanneer dit op medische of sociale redenen wenselijk is ter verlichting van ouders. Ten opzichte van de vorige verordening (2006) is de looptijd verkort van een jaar naar een half jaar, en is het opstellen van een gezinsplan waarin doelen en afspraken zijn vastgelegd erop gericht om toe te werken naar een structurele oplossing voor het gezin voorwaardelijk. Voor 2021 zijn hier 20 gezinnen mee ondersteund. De totale kosten bedroegen € 92.589.

Doelen en prestaties	
Jeugdigen groeien veilig, gezond en kansrijk op. We ondersteunen hun opvoeders en stimuleren gebruikmaking van hun eigen netwerk bij hulpvragen. Indien nodig ontvangen jeugdigen passende ondersteuning.	
1. Onze ondersteuning verschuift daar waar mogelijk van zwaar naar lichter en van lang- naar kortdurend	
2. We bieden een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod van maatwerkvoorzieningen indien het aanbod vanuit de maatschappelijke basis niet (langer) toereikend is.	
3. We zetten er op in dat jongeren en hun ouders/opvoeders vaker gebruik maken van voorliggende voorzieningen in plaats van maatwerkvoorzieningen. We willen meer bewustwording dat opgroeien gepaard gaan met vallen en opstaan en dat dit ‘normaal' is.	
4. Inwoners zijn tevreden over de kwaliteit en de toegankelijkheid van onze maatwerkvoorzieningen.	
5. We ontwikkelen, samen met partners uit de stad, preventief jeugdbeleid. Een betere aansluiting tussen onderwijs en zorg is daar onderdeel van.	

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Middels het manifest ‘samen werken aan de uitstroom Beschermd Wonen Rivierenland’ is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak voor mensen die uitstromen uit een voorziening voor Beschermd Wonen. Dit manifest is opgesteld in samenwerking met zorgpartijen, woningcorporaties en verschillende (beleids-)medewerkers van de regiogemeenten. Het manifest wordt in maart ter besluitvorming aan de deelnemende gemeenten voorgelegd. Zodra alle gemeenten hiermee hebben ingestemd, treed het manifest in werking en kan gestart worde met de uitvoering van het regionaal uitstroompunt.

Doelen en prestaties	
De geestelijke en lichamelijke toestand van inwoners met een ernstige psychiatrische aandoening en/of sociale kwetsbaarheid is stabiel. Zij blijven zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving.	
1. We zorgen voor een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal	
2. We zorgen voor snelle en doeltreffende interventies in geval van crisis of spoed.	
3. De zorg verschuift van intramuraal naar ambulant, van zwaar naar lichter en van lang naar kortdurend.	
4. We leveren de zorg zo dicht mogelijk bij huis, ook voor het netwerk van de cliënt.	
5. We zorgen voor voldoende passende woonruimte voor de doelgroep.	

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Ook in 2021 hebben we aandacht besteed aan het herkennen en bespreekbaar maken van onveilige thuissituaties van kinderen en jongeren. Onder meer het onderwijs is hierin een belangrijke partner. In het Voortgezet Onderwijs en in het Primair Onderwijs hebben we ook extra middelen via het Transformatiefonds en NPO waardoor we bijvoorbeeld extra schoolmaatschappelijk werk in kunnen zetten, naast heel specifieke projecten. Dit is inzet die vooral gericht is om vroegtijdig te kunnen opereren. We kunnen echter ook schakelen naar zwaardere hulp indien nodig.
Ook is regionaal de ambitie vastgesteld om JeugdzorgPlus in zijn huidige vorm overbodig te maken. De komende jaren vind er een transitie plaats van grote instellingen en groepen naar kleinschalige vormen van JeugdzorgPlus. Dit in combinatie met een afbouw van 5% toestroom per jaar voor de komende 10 jaar. Ook is regionaal de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming vastgesteld. Onderdeel van deze agenda is het toewerken naar een zelfde manier van inkopen en contracteren van de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Daarin worden zoveel mogelijk uniforme afspraken gemaakt over eisen, voorwaarden, administreren en monitoren van de uitvoering.

Doelen en prestaties

De geestelijke en lichamelijke toestand van jongeren met een ernstige psychiatrische aandoening en/of sociale kwetsbaarheid is stabiel. Zij blijven zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving, voor zover de situatie en de omgeving dat toelaat.	
1. We zorgen voor een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal.	
2. We zorgen voor snelle en doeltreffende interventies in geval van crisis of spoed.	
3. De zorg verschuift van intramuraal naar ambulant, van zwaar naar lichter en van lang naar kortdurend.	
4. We zetten in op het versterken van onze wijkteams met professionals uit de eerste en tweede lijn om escalatie te voorkomen.	
5. Op bovenregionaal niveau werken we aan de verbetering van het aanbod jeugdbescherming en jeugdreclassering.	

Indicatoren:

Indicatoren	**Werkelijk 2020**	**Begroot 2021**	**Werkelijk 2021**	**Meet-instrument**
Aantal jeugdleden bibliotheek	4.248	-	4170	Leden-administratie
Percentage meldingen voor een uitkering dat niet leidt tot een aanvraag	60,1%	60%	56,6%	Jaarrekening 2021 Werkzaak
Inzicht in de hoogte van de gemiddelde uitkering in relatie tot het landelijk gemiddelde	Deze gemeentelijke indicator is niet gemakkelijk te duiden omdat de gemiddelde uitkering niet "bestaat". De hoogte van een uitkering is van diverse factoren afhankelijk, zoals de samenstelling van het huishouden, leeftijd, omstandigheden en de soort uitkering (regulier, IOAW, IOAZ etc.). Het gemiddelde van dit alles biedt geen inzicht in de achtergrond van de uitkering. Het **aantal** uitkeringen wordt bij de verplichte indicatoren ook al genoemd. Deze indicator komt te vervallen.			
Aantal huishoudens, dat bijzondere bijstand ontvangt	425	450	418	GWS
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	591	800	681	GWS
Aantal werkzame personen	Deze gemeentelijke indicator heeft teveel overlap met d**e verplichte** indicatoren "netto arbeidsparticipatie" en "banen afgezet tegen de beroepsbevolking". Deze indicator komt te vervallen.			
Aantal deelnemers Leerhuis	150	100	78	Administratie Leerhuis 2021
A. Instroom P-wet B. Uitstroom P-wet C. Uitstroom naar werk D. Duurzame uitstroom naar werk (> 6 maanden ten minste 12 uur werk)	 54 48	 70 15	72 105 33 27	Jaarrekening Werkzaak 2021
Aantal inwoners, dat via bijzondere bijstand een vergoeding krijgt voor budget-beheer en/of bewindvoering	136	130	135	GWS
Aantal klanten preventieve trajecten	181	250	164	GWS
Aantal klanten curatieve trajecten	14	25	25	GWS

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Bron
Banen per 1000 inwoners (afgezet tegen de beroepsbevolking)	702,6	Van deze indicator ontbreekt de juiste informatie		Jaarrekening Werkzaak 2021
Jongeren met een delict voor de rechter	1 %	-	0.3 %	Waarstaatjegemeente.nl
Kinderen in uitkeringsgezin in %	5 %	7 %	5%	Jaarrekening Werkzaak 2021
Netto arbeidsparticipatie in %	70,2 %	65 %	70,1%	Jaarrekening Werkzaak 2021
Lopende re-integratievoorzieningen per 1000 inwoners	5,9	14 (afwijkend ten opzichte van werkelijkheid omdat een andere instroom werd verwacht door corona)	5,1	Jaarrekening Werkzaak 2021
Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar	7,8 %	8 %	8.3 %	Waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdbescherming	0,6 %	0,9 %	0.7 %	Waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met jeugdreclassering	0,25 %	0,3 %	0.3 %	Waarstaatjegemeente.nl
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 1000 inwoners	45	40	65	Waarstaatjegemeente.nl
Werkloze jongeren (18-27 jaar) in %	1 %	2 %	1%	Jaarrekening Werkzaak 2021
Bijstandsuitkeringen per 1000 inwoners	43,1	200 (vanwege corona was een hoge instroom voorspeld)	27,5	Jaarrekening Werkzaak 2021

Toelichting indicatoren
Jongeren met een delict voor de rechter
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Kinderen in uitkeringsgezin
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroeps-bevolking.

Jongeren met jeugdbescherming
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO. Voor de WMO gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op het aantal deelnemende gemeenten.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Visie sociaal domein
- Ontwikkelagenda sociaal domein
- Beleidsnota Jeugd en Wmo
- Beleidskader "Kansrijk Opgroeien 0-12 jaar"
- Beleidskader "Rondkomen in Culemborg" 2019
- Verordening Wmo/Jeugd 2020
- Beleidsregels Wmo/jeugd 2020
- Collegebesluit Sociaal Wijkteam
- Meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2017
- Re-integratieverordening Participatiewet 2017
- Verordening individuele studietoeslag 2015
- Legesverordening
- Afstemmingsverordening
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive
- Verordening tegenprestatie
- Re-integratieverordenning
- Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Culemborg 2017
- Beleidsregels bijzondere bijstand
- Beleidsregels schuldhulpverlening
- Startnotitie beschermd wonen/maatschappelijke opvang
- Projectplan sluitende aanpak psychisch kwetsbare personen 2017/2018
- Regionaal beleidsplan beschermd wonen/maatschappelijke opvang 2017/2020 'samen dichtbij'
- Sluitende aanpak psychisch kwetsbare mensen 2018
- Investeringsplan meedoen naar vermogen ter versterking van maatschappelijke en arbeidsparticipatie 2020, 2021-2022
- Regionaal beleidsplan aanpak laaggeletterdheid 2020-2024
- Regionaal transformatieplan samenwerken aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren 2018 - 2021
- Verordening Tegemoetkoming Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang 2021
- Wet Publieke Gezondheid
- Meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid

Betrokken partners:

- GR Werkzaak Rivierenland
- GGD Gelderland-Zuid
- Zorgaanbieders Jeugd en WMO
- Elk Welzijn
- Santé Partners
- MEE NL
- Bibliotheek Rivierenland
- Indigo - Pro Persona Connect
- Regionale Instelling voor Beschermd Wonen (RIBW)
- UWV
- Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs
- Samenwerkingsverband Betuws Primair Onderwijs
- Samenwerkingsverband Rivierenland (VO)
- Andere gemeenten en regio
- Huisartsen
- Regio Rivierenland
- Lokale en regionale sociale en maatschappelijke partners
- Sociale (maatschappelijke) ondernemers

Verbonden partijen

	Werkzaak Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	**Voorzetting van de coronapandemie in 2021** Het jaar 2021 was voor Werkzaak een spannend jaar. Werkzaak maakte zich op voor een grote toestroom in het aantal uitkeringsaanvragen en een toename van het aantal begeleidingstrajecten voor werkzoekenden. Werkzaak had daarbij scenario's geschetst waarbij het risico in het minst gunstige scenario al volledig was uitgedacht en uitgewerkt, zoals gevolgen met betrekking tot de financiële en personele consequenties. Daarmee kon Werkzaak indien nodig tijdig anticiperen. Het inhoudelijk en financieel ondersteunen van inwoners door middel van de Rijkssteunpakketten (TOZO) ging begin 2021 gestaag door, maar deze behoefte nam gedurende het jaar steeds meer af. Ook bleef de verwachte grote instroom in de bijstand uit. Ondanks de crisis heeft Werkzaak veruit mooie resultaten bereikt. Het uitkeringsbestand is in november 2021 sinds 1 januari 2021 met ruim 5% gedaald (bron: maandrapportage november 2021). Daarnaast is ook het aantal Wsw-ers dit jaar met ruim 7% gedaald door natuurlijk verloop. Door intensief samen te werken met belangrijke partners zoals UWV, RW POA, werkgevers en scholen, zijn er diverse creatieve oplossingen bedacht om zoveel mogelijk mensen aan het werk te houden. De productiehallen in Geldermalsen zijn open gebleven waardoor veel mensen hun dagelijkse ritme grotendeels konden behouden. Tegelijkertijd zijn er ook meerdere sociale activeringstrajecten bij lokale partners (sociaal ondernemers) enige tijd stilgelegd vanwege de lockdown maatregelen. In samenwerking met de gemeente Culemborg zijn daar voor veel ondernemers passende oplossingen voor gevonden. In de loop van het jaar zijn veel van deze trajecten weer opgestart. Richting het einde van jaar 2021 was er zelfs sprake van een krapte op de arbeidsmarkt en waren er gemiddeld meer vacatures dan werkzoekenden. Het matchen van vraag en aanbod gaat door de creatieve oplossingen, de van werk-naar-werktrajecten, omscholing en intensieve samenwerking in de regio, steeds beter. **Cirtex** Een belangrijke ontwikkeling die in 2021 meer vorm heeft gekregen is het voornemen van de besturen (AB) van de gemeenschappelijke

regelingen van Avri en Werkzaak Rivierenland om samen met het private kringloopbedrijf 2Switch een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX.

Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. De ambitie is om het ingezamelde textiel (1.8 miljoen kilo) in Rivierenland lokaal met vooral medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt te sorteren, te bewerken en te verkopen. Een mooie circulaire en inclusieve uitdaging. In de loop van 2022 zullen de gemeenteraden in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijzen te geven op het voorgenomen besluit die zijn wortels vindt in het jaar 2021. Cirtex heeft geen impact op de gemeentelijke meer-jaren begroting.

Wijziging GR: mogelijkheid tot overdracht dienstverlening klantprofiel 4

Op dit moment worden inwoners met een Participatiewet uitkering (bijstandsuitkering) in klantgroep 4 begeleid door participatiecoaches van het Leerhuis (ElkWelzijn). De niet op toeleiding naar werk gerichte begeleiding is persoonlijk, lokaal en zo dichtbij mogelijk. Door vernieuwde afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling Werkzaak Rivierenland, die op 14 december 2021 is gepubliceerd, is het vanaf 2022 mogelijk om deze dienstverlening (terug) onder te brengen bij Werkzaak. De officiële overdracht van ElkWelzijn naar Werkzaak zal in het jaar 2022 geleidelijk aan plaatsvinden, waarbij we de tijd nemen om een warme overdracht te realiseren.

Bedragen x € 1.000

Programma Zorgzame stad	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	33.435	29.881	30.704	32.132	-1.429
Baten	-11.232	-7.990	-7.990	-8.228	239
Saldo van baten en lasten	**-22.204**	**-21.891**	**-22.714**	**-23.904**	**-1.190**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves		0	0	0	0
Zorgzame stad	**-22.204**	**-21.891**	**-22.714**	**-23.904**	**-1.190**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Sociale stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Culemborg is een sociale stad, waarin iedereen meetelt en meedoet. We zetten ons in voor alle inwoners. Dit willen we met zeggenschap van de buurtbewoners bereiken. Een sociale stad creëren we niet alleen, maar met onze inwoners, vrijwilligers, (sociale) ondernemers en andere partners. Op deze manier leveren we samen een bijdrage op maat aan een veiliger en socialer Culemborg. Of het nu gaat om ouderen die veilig de straat opgaan, jeugdigen die kansrijk opgroeien of het creëren van veilige buurten.

We willen het culturele en sportieve klimaat stimuleren en vergroten van de participatie van Culemborgers op deze terreinen. Het uitvoeringsprogramma cultuur en het sportakkoord fungeren hierin als een belangrijk vliegwiel.

We werken op verschillende manieren aan het versterken van preventie en vroegsignalering. Het preventieakkoord is hierbinnen een belangrijk instrument waarin veel verschillende partners uit de stad zich hebben gecommitteerd.

Als gevolg van de coronacrisis ontstonden gedurende het jaar verschillende initiatieven om kwetsbare burgers te ondersteunen. De sociale cohesie van Culemborg is sterk gebleken. Zowel organisaties als betrokken inwoners hebben deze initiatieven geïnitieerd, maar liefst 23. De gemeente heeft daarin een ondersteunende en faciliterende rol gespeeld.

We zetten ons in voor het zo goed mogelijk ondersteunen van inwoners met een laag inkomen of schulden. Hierbij ligt de focus op het doorontwikkelen van preventie en vroegsignalering, en op het bieden van een inclusief aanbod (bijvoorbeeld door ook ondernemers goed te ondersteunen).

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Sociale stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
4.1	Openbaar onderwijs	Sascha Baggerman
4.2	Onderwijshuisvesting	Collin Stolwijk
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Sascha Baggerman
5.1	Sportbeleid en activering	Collin Stolwijk
5.2	Sportaccommodaties	Collin Stolwijk
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Joost Reus

6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	College
7.1	Volksgezondheid	Sascha Baggerman

Doelen en prestaties taakvelden Sociale stad

4.1 Openbaar onderwijs

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting. Dat is in Culemborg het geval. Prognoses geven de gemeente inzicht voor meerdere jaren en kunnen in combinatie met de informatie over de huisvesting zelf (leeftijd, staat van onderhoud gebouwen, etc.) richting geven aan de investeringen die moeten worden gepleegd om de onderwijshuisvesting op peil te houden. Daar is sinds de laatste jaren de duurzaamheidsopgave bijgekomen.
Bij openbaar onderwijs heeft de gemeente ook de taak om te kijken naar de continuïteit. Is er voldoende openbaar primair onderwijs (tenminste één school) en dit kan blijven voortbestaan. In 2021 is het aantal scholen in Voortgezet Onderwijs en Primair Onderwijs gelijk gebleven.

Doelen en prestaties	
Inwoners hebben de mogelijkheid om voor hun kinderen openbaar onderwijs te kiezen.	
1. We zorgen dat er voldoende en kwalitatief goede plaats is op openbare scholen.	

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bijna alle scholen beschikken over goede huisvesting. De huisvesting van één school, het Koningin Wilhelmina College, wordt nu nader bekeken. De school heeft enige overcapaciteit en een deel van de huisvesting is verouderd en duur in exploitatie en energie. Hier wordt - mede in het kader van de verduurzaming - onderzocht hoe de school in de toekomst kan worden gemoderniseerd. Voor het KWC is er een scenario onderzoek verricht waarbij er is gekeken naar renoveren en verduurzamen maar ook naar volledige vervangende nieuwbouw. In het vervolg hierop is er een marktconsultatie gedaan om te kijken welke mogelijkheden er vanuit de markt aangedragen worden. Dit heeft doen inzien dat er meer onderzoek nodig is en er ook andere opties opnieuw bekeken moeten worden.
Er loopt een ook onderzoek naar de verduurzaming van scholen in het basisonderwijs. In 2020 hebben we onderzoek gedaan naar verbetering van de klimaatbeheersing en verduurzaming van de Brede School West. Deze is in 2021 volledig onderhanden genomen, waarbij het pand volledig is verduurzaamd en het binnenklimaat is verbeterd. Niet alle uitgevoerde werkzaamheden vallen onder de SiSa-regeling. Bij het opstellen van de SiSa-verantwoording is hier voldoende rekening mee gehouden in 2021 door de subsidie aanvraag als leidraad te gebruiken.

Doelen en prestaties

Kinderen uit Culemborg en de regio krijgen onderwijs in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen. Voor basisonderwijs zo dicht mogelijk in eigen leefomgeving. Met toegang tot welzijn / het sociale domein	
1. We bekostigen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen.	
2. We volgen de trends van leerlingenaantallen en spelen in op de gevolgen van deze trends om onze schoolgebouwen zo optimaal mogelijk in te zetten voor het Culemborgs onderwijs.	

Onze schoolgebouwen zijn duurzamer. De gemeente en scholen vervullen daarmee ook een voorbeeldfunctie.	
3. We voeren een pilot uit met 4 scholen voor het basisonderwijs om duurzaamheidsmaatregelen in/aan het gebouw aan te brengen. Daarbij onderzoeken we de best passende maatregelen voor het gebouw en de mogelijkheden voor financiering in het complex	
4. Ook werken we samen met KWC aan de verduurzaming van haar schoolgebouwen, waarbij we rekening houden met de daling in het leerlingenaantal.	

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Voor peuters met een risico op een onderwijsachterstand is voorschoolse educatie (VVE) beschikbaar. Sinds 2021 ontvangen alle peuters gedurende het hele jaar 16 uur (i.p.v. 14 uur) voorschoolse educatie per week. Voor ouders zijn twee van de vier dagdelen volledig gratis. Op het consultatiebureau is daarnaast meer aandacht voor het onder de aandacht brengen van activiteiten waarvan VVE-peuters en ouders zelf gebruik kunnen maken i.h.k.v. ontwikkelen taal- en basisvaardigheden. Dit is in aanvulling op de inloop van o.a. de Boekstartcoach en logopediste op het consultatiebureau.

De brede school (plus talentacademie) is inmiddels al 12 jaar lang actief en succesvol. Door corona hebben ook in 2021 niet alle activiteiten in dit kader plaats kunnen vinden of zijn uitgesteld. De aanjager Onderwijs Arbeidsmarkt is aan het werk en heeft volop contacten tussen partijen gelegd en activiteiten geïnitieerd en georganiseerd. Het initiatief is geborgd met de oprichting van een stichting. Ook zijn voor 2021 aanvullende financiële middelen geregeld via fondsen en een amendement (2021) bij de Programmabegroting 2022. Passend onderwijs blijft voortdurend op de agenda, projecten als dyslexiezorg zijn succesvol en worden ingebed in de zorg- en ondersteuningsstructuren. Het versterken van de relatie zorg - onderwijs is blijvend onderwerp van gesprek en uitvoering met relevante partijen. In 2021 zijn de samenwerkingsafspraken tussen primair onderwijs en zorg (onderwijs/samenwerkingsverband/ schoolmaatschappelijk werk/wijkteam) herijkt en vastgelegd. Daarnaast is in 2021 de basis gelegd voor nieuwe onderwijszorgarrangementen (verbinding preventie/jeugdhulp/ondersteuning binnen onderwijs).

Doelen en prestaties

Kinderen, jongeren en volwassenen ontdekken hun talenten en ontwikkelen hun mogelijkheden. Zij zijn zelfredzaam en vinden een (duurzame) plek op de arbeidsmarkt.	
1. We zorgen er voor dat jonge kinderen met een (risico op) leerachterstand de mogelijkheid hebben om gebruik te maken van een verrijkte leeromgeving.	
2. We stimuleren ouders van kinderen met een (risico op) leerachterstand om te werken aan hun basisvaardigheden vanuit de overtuiging dat taalverrijking op de (voor)school vele malen effectiever is als het ook thuis wordt ondersteund.	
3. Schoolgaande kinderen en jongeren kunnen – zowel binnen als buiten reguliere schooltijden - via het gevarieerde activiteitenaanbod van de Brede School hun talenten ontdekken en ontwikkelen.	
4. Volwassenen en ouderen met weinig basisvaardigheden verleiden we om zich - bijvoorbeeld via het Leerhuis - verder te ontwikkelen.	

5.1 Sportbeleid en activering

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het onderdeel 'Sportbeleid en activering' binnen het deelprogramma 'de sociale stad' is met name gericht op het versterken van de verbinding tussen sport en gezondheid. Dit betekent dat de programmering en de budgetten in de afgelopen jaren in toenemende mate aan elkaar verbonden zijn. De 'Gezond In De Stad' middelen en de sportstimuleringsmiddelen zijn in 2016-2019 ingezet om het programma 'Culemborg Gezond en In Beweging' te faciliteren. In 2020 hebben sportverenigingen en overige beweegaanbieders een lokaal sportakkoord gesloten. Vervolgens is in 2021 ingezet op het versterken van dit lokale sportakkoord met een lokaal preventieakkoord/preventieprogramma. Het bevorderen van een gezonde leefstijl (en daarmee een vermindering van de ziektelast van mensen) is een centraal thema.

Doelen en prestaties	
Inwoners (jong en oud) bewegen met plezier	
1. Ondersteunen van het project 'Samen leren voor gezond gewicht rivierenland' waarin maatschappelijke partners samenwerken aan een gezamenlijke ondersteuning van een kind met overgewicht en het gezin waarin het opgroeit.	
2. Faciliteren van de 'Brede School Culemborg' waarin trainers van sportverenigingen, leerkrachten op scholen, docenten cultuur en NME, jeugdwerkers samenwerken aan de (talent)ontwikkeling van een kind, tijdens en na schooltijd.	
3. Ondersteunen van basisscholen (in het programma gezonde school) gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl van leerlingen.	
4. Stimuleren van inwoners en maatschappelijk partners (zorg, welzijn, sport) om 'slimme' verbindingen aan te gaan met het oog op blijvende gezondheidswinst en beweegwinst bij (kwetsbare) groepen Culemborgers.	
5. Inrichten van een preventiecoalitie waarin meerdere kernpartners vanuit positieve gezondheid, de basis leggen voor de wenselijke slimme verbindingen tussen het medische en sociale domein.	

5.2 Sportaccommodaties

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De gemeente heeft besloten om voor de planperiode (2019-2020-2021-2022) een groot aantal toplagen te vervangen om de sportbeoefening op meerdere buitensportvoorzieningen te kunnen blijven garanderen. In 2021 zijn twee kunstgrasvelden op sportpark Terweijde onder handen genomen middels activering van de daarvoor bestemde gelden. Daarbij zijn maatregelen getroffen om te voorkomen dat rubbergranulaatkorrels (het infillmateriaal van het kunstgras) in het milieu terecht komen.

De gemeente heeft in de betreffende planperiode samen met de verenigingen geïnvesteerd in ledverlichting op de buitensportaccommodaties. Hierbij hebben de verenigingen en gemeente gebruik kunnen maken van de landelijke BOSA-subsidieregeling. In 2020 heeft de administratieve afwikkeling plaatsgevonden waarna het eigendom van de lichtinstallaties weer ligt bij de gemeente. Voor één complex heeft de afwikkeling in 2021 plaatsgevonden.

De terugkeer van SMVC Fair Play als vereniging heeft ervoor gezorgd dat invulling gegeven moest worden aan het medegebruik van sportvelden. De regels die zijn opgesteld om te komen tot het toewijzen van gebruiksuren zijn in het eerste kwartaal van 2021 geëvalueerd. De uitkomsten hiervan hebben niet geleid tot een aanpassing van de regels voor het seizoen 2021-2022.

Corona heeft impact gehad op onze gemeentelijke accommodaties. We hebben onze accommodaties aangedragen voor compensatieregelingen voor gederfde huurinkomsten. De financiële afwikkeling heeft in 2021 plaatsgevonden.

Doelen en prestaties	
Inwoners kunnen gebruik maken van kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke sport- en beweegvoorzieningen.	
1. We dragen zorg voor een breed toegankelijke zwembadvoorziening.	
2. We zorgen voor een optimaal onderhouden en (laten) exploiteren van buitensport- en binnensportaccommodaties in Culemborg.	
3. We faciliteren en ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven van sportverenigingen.	
4. We vervangen twee kunstgrasvelden op sportpark Parijsch. Meerdere buitensportvoorzieningen zijn in de komende jaren economisch/functioneel afgeschreven en vragen om vervangings(investeringen).	
5. We evalueren de toewijzingsregels voor het gebruik van een sportveld/kleedkamer door sportverenigingen en derden, op basis van het geldende tarievenbesluit.	

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 is het uitvoeringsprogramma behorende bij de cultuurvisie vastgesteld. Vanaf juni 2021 zijn het projectteam cultuur en team sociaal (ElkWelzijn) actief bezig met de uitvoering van veel acties uit dit uitvoeringsprogramma. Een stuurgroep monitort het werk van het projectteam en team sociaal en adviseert het college over te nemen besluiten. Er is al veel bereikt op het gebied van samenwerking en profilering. Ook in 2021 heeft de coronacrisis nog grote impact gehad op de cultuursector. Tijdens de lockdowns moesten culturele instellingen hun deuren sluiten of mochten ze maar beperkt bezoekers ontvangen. De lessen binnen Kunsteducatie Culemborg (KEC) zijn tijdens de lockdowns vanuit huis gegeven. We hebben de culturele sector financieel ondersteund waar nodig en we gaan coulant om met verstrekte subsidies. De sector laat grote creativiteit zien in deze crisis. We hebben de culturele infrastructuur overeind kunnen houden met behulp van het niet gebruikte budget van het Cultuurfonds (door minder aanvragen in 2020) aangevuld met een extra subsidiebedrag voor dit doel.

Doelen en prestaties	
Inwoners maken van jongs af aan kennis met kunst en cultuur en ontdekken en ontwikkelen hun talenten. Daarnaast willen we ruimte bieden aan culturele initiatieven.	
1. Na vaststelling van de herijkte cultuurvisie geven we in 2021 een concrete invulling aan het nieuwe cultuurbeleid.	
2. We stimuleren jongeren om hun creatieve talenten te ontwikkelen en zo een bijdrage te leveren aan de samenleving.	
3. Binnen het sociaal domein zetten we kunst en cultuur in als middel om basisvaardigheden van kwetsbare inwoners te versterken.	
4. We zetten de samenwerking met het Cultuurfonds Culemborg en Kunst Educatie Culemborg (KEC) voort	

5.6 Media

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De bibliotheek moest in 2021 net als in 2020 haar deuren een deel van het jaar sluiten vanwege de lockdowns. Tijdens de sluiting van de basisscholen konden de leesmediacoaches hun werk op de scholen niet uitvoeren. De activiteiten in het Leerhuis konden het eerste deel van 2021 niet doorgaan door de sluiting van het Leerhuis. De medewerkers van de bibliotheek zijn echter ook in 2021 heel creatief geweest in het bedenken van alternatieven zodat de dienstverlening zoveel mogelijk kon doorgaan en iedereen toch bereikt kon worden.

De lokale omroep SRC heeft, op basis van de Mediawet 2008, van de gemeente een beschikking gekregen om in 2021 hun werkzaamheden te kunnen verrichten.

Doelen en prestaties

Culemborg heeft een waardevrije plek waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, kennis kunnen vergaren en informatievaardigheden kunnen leren	
1. Inwoners kunnen gebruik maken van de dienstverlening van Bibliotheek Rivierenland	
2. We faciliteren de lokale omroep	

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Wijkgericht werken is gericht is op het verbeteren van de leefsituatie van bewoners in een gebied (meestal een buurt of wijk). Hierbij staan de bewoners centraal: het draait om hoe mensen hun directe leefomgeving beleven en waarderen. De gemeente werkt samen met maatschappelijke partners en de bewoners aan de verbetering van de woon- en leefomgeving. Door meer samenhang, samenwerking en afstemming tussen professionals en bewoners, verandert ook de relatie tussen burgers en overheid. In Culemborg wordt al ruim 20 jaar wijkgericht gewerkt. Het college heeft het initiatief genomen om het wijkgericht werken in Culemborg te actualiseren en beter te laten aansluiten op de ontwikkelingen en uitdagingen waar we nu voor staan. In juli 2021 is de notitie Wijkgericht Werken goedgekeurd door het College en is er een informatienotitie aan de Raad verstuurd. Hierin is de koers voor de komende jaren bepaald voor hoe we zowel binnen de gemeentelijke organisaties als daarbuiten met onze maatschappelijke partners, het wijkgericht werken vorm willen geven.

In Culemborg werken we naast de sociale wijkteams, ook met leefbaarheid wijkteams. Deze wijkteams hebben als doel om de leefbaarheid in de wijken te versterken. Zowel in Oost als in West is het wijkteam vertegenwoordigd door gemeente, politie, Kleurrijk Wonen en Elk Welzijn. Ook is er een vertegenwoordiging vanuit het sociale wijkteam. We werken nauw met elkaar samen. Eens per maand is er een fysiek overleg, maar daarbuiten weten we elkaar ook snel te vinden via mail, telefoon en app. Het wijkteam houdt goed in de gaten wat er speelt in de wijken, ondersteunt initiatieven en organiseert met regelmaat eigen leefbaarheidsacties. In 2021 zijn de wijkrondes gewoon doorgegaan en zijn er ondanks corona weer opruimacties en geveltuinenacties gehouden.

Het Buurtpanel heeft het afgelopen jaar ook weer vele initiatieven ondersteund. Er zijn, ondanks de beperkingen door corona, 29 aanvragen ingediend, waarvan één aanvraag is afgewezen en één activiteit voortijdig is afgelast. Door de jaren heen is 70% van de aanvragen gehonoreerd. In 2021 ligt dit percentage duidelijk hoger. Corona zal hier zeker invloed op hebben gehad.

Buurt Bestuurt is een instrument dat ingezet wordt om burgers te betrekken bij de veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. Deze methodiek is het afgelopen jaar ingezet op de Veerweg in verband met de verkeersveiligheid en in Achter de Poort in het kader van de pilot.

Om de leefbaarheid te meten wordt elke twee jaar een leefbaarheidsmeting onder de bewoners van Culemborg gehouden via de gemeentelijke beleidsmonitor. De meting is begin

2020 uitgevoerd en de resultaten zijn zowel intern als met onze partners geëvalueerd en als input gebruikt voor de ontwikkeling en uitvoering van beleid. De wijkteams hebben de resultaten gebruikt om een jaarkalender te ontwikkelen en de acties in de verschillende buurten/ wijken te bepalen. In 2021 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de volgende meting in 2022. Voor een effectieve sturing is het meten van de beleving noodzakelijk. Met een gemeente beleidsmonitor wordt de beleving van onze bewoners op het gebied van leefbaarheid gemeten. Het gaat dan vooral om de subjectieve cijfers: "wat ervaart de burger?" en minder om de 'harde' cijfers.

In 2021 zijn er in verband met corona minder fysieke bijeenkomsten met inwoners geweest om te participeren bij projecten/ beleidsontwikkeling. Wel zijn er online bijeenkomsten georganiseerd zodat er toch input gegeven kon worden. Een aantal trajecten hebben vertraging opgelopen. Activiteiten voor specifieke doelgroepen hebben zoveel mogelijk doorgang gehad. Met name voor jongeren is in samenwerking met ElkWelzijn en de Brede School ingezet op tal van activiteiten tijdens de schoolvakanties. Ook zijn buurtcentra opengesteld voor bijv. ouderen om elkaar te ontmoeten.

Burgerparticipatie en Overheidsparticipatie

- Het burgerparticipatieplatform van CitizenLab, Platform Culemborg, is gereed voor lancering per half februari 2022. Hiermee start de pilot met het eerste project. In maart 2023 vindt er een evaluatie plaats. Tussentijds wordt per project gemonitord. Er komen zowel fysieke als maatschappelijke projecten met burgerparticipatie op het platform te staan.
- Er zijn in 2021 23 initiatieven binnengekomen bij het Initiatievenloket. Hiervan zijn er 3 niet corona gerelateerd.

Doelen en prestaties	
De Culemborgse samenleving is opdrachtgever van beleid en de bewoners zijn onze partners.	
4. We experimenteren met E-participatie, Participatief begroten en de Consensusconferentie en maken een Toolbox met werkvormen en instrumenten ter ondersteuning van de procesinrichting van burgerparticipatie/overheidsparticipatie.	
5. We zorgen dat burgerparticipatie een belangrijke plek krijgt bij het implementeren van de Omgevingswet en implementeren burgerparticipatie/ overheidsparticipatie in andere werkprocessen. Met gebruik van buurt/burgerparticipatieplatforms/app.	
6. We versterken de zichtbaarheid en het netwerk van initiatiefnemers/initiatieven, fondsen en andere financieringsmogelijkheden.	

Inwoners voelen zich betrokken bij elkaar en bij hun omgeving. Ze doen mee en helpen elkaar. Inwoners voelen zich gestimuleerd om initiatieven te nemen. Ze delen hun talenten en expertise.	
1. Er is een groot, dynamisch netwerk op het terrein van leefbaarheid, groenbeheer, duurzaamheid en meedoen. Daarnaast zetten we welzijnswerk in en zoeken we inwoners actief op om hun expertise en of ervaring te delen.	
2. We evalueren wijkgericht werken.	

Statushouders voelen zich welkom. Ze hebben volop mogelijkheden om zich te ontwikkelen en mee te doen.	
3. Ter voorbereiding op de nieuwe wet Inburgering, zorgen we voor meer samenhang tussen bestaande initiatieven.	

7.1 Volksgezondheid

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het onderdeel Volksgezondheid binnen het programma sociale stad heeft mede vorm gekregen in verbinding met het onderdeel 'sportbeleid en activering'. In aanvulling daarop wordt de inzet van twee gezondheidsmakelaars (jeugd en volwassenen) van de GGD gefaciliteerd voor het verbinden van lokale partijen, die gezamenlijk interventies uitvoeren gericht op gezonde leefstijl, voorkomen van overgewicht, valpreventie, langer thuis wonen. Deze taak voeren zij uit als coalitiepartner van het lokale preventieakkoord. Het centrale thema is preventie en het faciliteren van effectieve interventies, ook op het gebied van verslavingszorg en, geestelijke gezondheidszorg.

In 2021 ging het project 'LEKker in je vel' van start. Door middel van dit project worden kinderen (en hun ouders) gestimuleerd om gezondere keuzes te maken. Zo zijn er beweegchallanges georganiseerd en zijn er meer dan 1000 'FitGaaf' kalenders uitgereikt aan kinderen van groep 3, 4 en 5. Door te werken met de kalender wordt het leuker om gezonde keuzes te maken. En leuker, betekent vaak ook makkelijker.

We hebben aandacht voor het versterken van opvoedvaardigheden. Zo vond in 2021 de theatervoorstelling 'Voor je het weet zijn ze groot' plaats. Tijdens deze voorstelling spelen acteurs herkenbare situaties tussen ouder en kind. Het publiek (de ouders) worden actief

gevraagd om mee te denken en -praten. Op deze manier worden thema's als opvoeding, gezond eten en bewegen gezamenlijk besproken, tips uitgewisseld en onderwerpen uit de taboe-sfeer gehaald. Ook heeft de gemeente subsidie verleend aan Lies Kids & Krachtig Ouderschap. Een nieuw initiatief vanuit de stad met als doel jonge ouders te ondersteunen die moeite hebben bij het invulling geven aan de ouderschapsrol en in de sociaal-maatschappelijke participatie.

De professionals van de het consultatiebureau hebben aandacht voor armoede door middel van o.a. de gespreksmethodiek (en bewezen effectieve interventie) 'SamenStarten'. Binnen SamenStarten gaan de Jeugdgezondheidszorg-professionals op gestructureerde wijze in gesprek met de ouders over de ontwikkeling van het kind in zijn omgeving. Eventuele zorgen worden geïnventariseerd door het bespreken van de vijf levensdomeinen, die relevant zijn voor de psychosociale ontwikkeling van het kind.

Doelen en prestaties	
Kinderen, jongeren en volwassenen hebben (kennis van) een gezonde levensstijl	
1. We stimuleren dat kinderen en jongeren zicht bewegen in een gezonder(e) schoolomgeving, waaronder gezondere kantines, gezonde schoolpleinen en meer beweegactiviteiten als onderdeel van het lesprogramma.	
2. We bieden laagdrempelige ontmoetingsplekken waar ouders hun opvoedvaardigheden versterken.	
3. We zorgen dat ouderen langer - in gezondheid - thuis kunnen wonen door (leefstijl)interventies zoals valpreventie.	
4. Volwassenen met ongezonde leefstijl, waaronder overgewicht kunnen gebruik maken van een leefstijlcoach voor het verbeteren van hun gezondheid.	
5. Wij bevorderen gezonde leefstijl en gezond gewicht bij kinderen en jeugdigen, o.a. door implementatie van B-slim, een integrale, wijkgerichte interventie	

Toelichting prestatie

5. Wij bevorderen gezonde leefstijl en gezond gewicht bij kinderen en jeugdigen, o.a. door implementatie van B-slim, een integrale, wijkgerichte interventie
De taak wordt ingevuld door de ondersteuning van het project 'Samen leren voor gezond gewicht rivierenland' waarin maatschappelijke partners samenwerken aan een gezamenlijke ondersteuning van een kind met overgewicht en het gezin waarin het opgroeit. Dit project maakt ook onderdeel uit van het lokale preventieakkoord. Daarnaast wordt de taak ingevuld door het programma 'gezonde school'.

Professionals hebben aandacht voor vroegsignalering	
6. We stimuleren professionals in de jeugdgezondheidszorg aandacht te hebben voor armoede i.v.m. de invloed van armoede op de gezondheid.	

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Meetinstrument
Aantal gestarte trajecten geletterdheid	15	45	6	Rapportage Volwasseneneducatie (VE) ROC Rivor Q3 2021 (Q4 nog niet beschikbaar)
Aantal gerealiseerde trajecten geletterdheid	7	25	40	Rapportage Volwasseneneducatie (VE) ROC Rivor Q3 2021 (Q4 nog niet beschikbaar)
Aantal deelnemers (na-schools) Brede School Culemborg uit aandachtswijken	153	300	160	Administratie Brede School Culemborg
Totaal aantal deelnemers Brede School Culemborg binnenschools	2.563	2500	2500	Administratie Brede School Culemborg
Totaal aantal deelnemers Brede School Culemborg naschools	1.664	2400	2114	Administratie Brede School Culemborg
Aantal kinderen dat o.b.v. deelname aan 'brede school programmering' lid wordt van een sportvereniging/ vereniging amateuristische kunstbeoefening	41	85	87	Sport-verenigingen bevragen kinderen die zich aanmelden m.b.t. deze indicator.
Aantal aanvragen voor cultuur bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	19	30	23	Administratie JFSC
Aantal aanvragen voor sport bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	177	200	191	Administratie JFSC

Toelichting indicatoren

De aantallen van de brede school zijn weer toegenomen omdat de uitval in 2021 minder was dan in 2020 (corona). Dat heeft waarschijnlijk ook effect gehad op de doorstroming naar verenigingen.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Bron
Absoluut verzuim *per 1.000 leerlingen*	2.4	0,65	3	DUO – Dienst Uitvoering Onderwijs
Relatief verzuim *per 1.000 leerlingen*	11	15	13	DUO – Dienst Uitvoering Onderwijs
Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie	1.5	1,9%	1.5%	RMC Rivierenland
Niet-sporters	49,8	*	**	waar staat mijn gemeente.nl

***** Er is de afgelopen jaren geen sportdeelname-doel vastgesteld.
** De indicator 'niet-sporter' wordt slechts eens per 4 jaar uitgevraagd door GGD/CBS/RIVM en wel in 2012/2016/2020. In 2021 heeft er dus geen uitvraag plaatsgevonden.

Toelichting indicatoren:

Absoluut verzuim
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar. Door wisseling van school (basisschool naar voortgezet onderwijs of voortgezet onderwijs naar MBO/ROC) en ook bij verhuizing van de jongere, worden de inschrijvingen niet tijdig door de scholen doorgegeven aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), waar alle leerplichtigen staan geregistreerd. Dit heeft gevolg voor de cijfers bij de indicator absoluut verzuim . Dit cijfer is licht gestegen, feitelijk gaat het om 15 jongeren, die na aanschrijving ouders en scholen alsnog ingeschreven zijn. Het begrote cijfer wijkt af van het werkelijke cijfer en ook hiervoor geldt dat net als voor het begrote relatief verzuim niet echt een verklaring voor worden gegeven. De werkelijke cijfers zijn positief.

Relatief verzuim
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners in de leeftijd 5-18 jaar.

Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie (VSV)
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie (mbo 2 niveau-, havo- of vwo diploma), het onderwijs verlaat.
De cijfers voor Culemborg blijven relatief laag: 1.5%. Dat ligt ongeveer 0.2% onder het landelijke cijfer.
Het regionaal meld- en coördinatiepunt is erg actief met het volgen en benaderen van vroeg- en voortijdig schoolverlaters, structureel en projectmatig.

Niet-sporters
Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Beleidsregels algemene en bijzondere bijstand, participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ2004
- Rijksregeling 'brede regeling combinatiefuncties'
- Fiscale regeling 'verruiming BTW-vrijstelling sport'
- Meerjarenstrategie 2016-2019 GGD Gelderland-Zuid
- Wet Publieke Gezondheid
- Ontwikkelagenda Sociaal Domein
- Wet Kinderopvang
- Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
- Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang 2021
- Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
- Verordening Tegemoetkoming Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang 2021
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Cultuurvisie Culemborg - Cultuur voor iedereen

Betrokken partners:

- GR Werkzaak Rivierenland
- GGD-Gelderland Zuid
- Elk Welzijn
- Bibliotheek Rivierenland
- Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs
- Andere gemeenten en regio
- Lokale en regionale sociale en maatschappelijke partners
- Sociale (maatschappelijke) ondernemers
- Sportverenigingen
- Stichting Zwembad Culemborg
- Stichting Turnen
- VluchtelingenWerk Oost Nederland

Verbonden partijen

GGD Gelderland-Zuid	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020-2023 op inz zijn: 1. informatie gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven; 2. adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie m persoonsgerichte zorg; 3. investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid; 4. gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein Bestrijding Corona Veel aandacht van de GGD is in 2021 uitgegaan naar alle werkzaamhe rondom corona. Veilig Thuis Ingezet is op wachtlijst vrij werken en het beter behalen van de wettelijke termijnen. Hiermee zijn goede resultaten behaald. Een andere ontwikkeling binnen Veilig Thuis is het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Er is toekomstscenario van een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd en gezinsbescherming ontwikkeld. Het laatste onderwerp binnen Veilig Thuis is de Gelderse Verbeter agenda en starten Toekomsttuin. In het najaar 2021 zijn de voorbereidingen gestart van een Toekomsttuin in Gelderland-Zuid. Invoering Omgevingswet Advisering in het kader van de Omgevingswet zou een nieuwe taak zij voor de GGD. Dat houdt in dat de GGD investeert in capaciteit om ondersteuningsvragen van de gemeenten op dit terrein te kunner oppakken. Bij de gemeenten is geïnventariseerd waar de behoeften liggen op dit terrein. Nieuwbouw GGD De GGD is bezig met zaken rondom de nieuwbouw van de GGD in Nijmegen. De verhuizing moet medio 2023 plaatsvinden. Data- en informatie gestuurd werken De GGD wil inzetten op data- en informatiegestuurd werken). Bij de bespreking van de begroting 2023 wordt een besluit genomen over de structurele uitzetting. Wmo-toezicht De uitvoering van het Wmo-toezicht is in de huidige opzet te beperkt en te kwetsbaar geworden. In 2021 is een proces gestart waarin de huidige opdracht van het Wmo-toezicht is geëvalueerd. Het landelijk professioneel kader Jeugdgezondheidszorg De JGZ van GGD Gelderland-Zuid heeft met ingang van het schooljaar 2021-2022 de huidige invulling van het landelijk professioneel kader 'tegen het licht gehouden' en wordt indien nodig herzien.

	Stijgende instroom bij Bijzondere Zorg In de afgelopen jaren is het aantal trajecten dat het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) uitvoert fors toegenomen. Om kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven garanderen en geen wachtlijst te laten ontstaan, is gekozen om extra personeel in te zetten om te kunnen werken aan de stijgende instroom bij MBZ. Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang Per 1 mei jl.is de GGD gestart met deze nieuwe taak. Wet verplichte ggz (Wvggz) Op 1 januari 2020 is de GGD/het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) gestart met de uitvoering van de Wvggz taken. In het eerste halfjaar van 2021 is een regionale evaluatie van de Wvggz uitgevoerd.

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van de infrastructuur voor openluchtrecreatie en toerisme op bovenlokaal niveau. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. Via de uitvoeringsorganisatie Uit®waarde ontwikkelt, exploiteert en onderhoudt zij de toeristische en dagrecreatieve infrastructuur in het Rivierengebied.

Bedragen x € 1.000

Programma Sociale stad	**Werkelijk 2020**	**Primitief begroot 2021**	**Begroot na wijziging 2021**	**Werkelijk 2021**	**Verschil 2021**
Lasten	12.926	12.521	14.224	12.695	1.529
Baten	-1.696	-966	-966	-1.828	862
Saldo van baten en lasten	**-11.229**	**-11.555**	**-13.258**	**-10.867**	**2.391**
Stortingen in reserves	30	82	761	733	27
Onttrekkingen aan reserves	507	558	1.228	402	-826
Sociale stad	**-10.753**	**-11.079**	**-12.791**	**-11.198**	**1.592**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Groene stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Culemborg wil in 2040 energieneutraal zijn. Dat wil zeggen dat we evenveel energie opwekken op eigen grondgebied als dat we gebruiken. Dat vraagt samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties. Verduurzaming moet financieel haalbaar zijn voor iedereen en niet leiden tot ongelijkheid. Datzelfde geldt voor zuinig gebruik van grondstoffen door steeds meer circulair te gaan denken.

Ook wil Culemborg voorbereid zijn op de gevolgen van de klimaatverandering, zoals wateroverlast, droogte en hittestress. Groen in de stad is daarbij heel belangrijk, ook vanwege de
positieve effecten op biodiversiteit, spelen en de gezondheid van onze inwoners.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Groene stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
5.7	Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	Joost Reus
7.2	Riolering	Joost Reus
7.3	Afval	Joost Reus
7.4	Milieubeheer	Joost Reus

Doelen en prestaties taakvelden Groene stad

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In het watertakenplan staan maatregelen om het stedelijk en landelijk gebied bestendiger te maken tegen klimaatverandering (klimaatadaptatie). In 2021 zijn de onderzoeken naar wateroverlast en hitte afgerond. Deze zijn gebaseerd op de verdiepende lokale klimaatstresstest. Per wijk zijn nu heel concreet de locaties met problemen in beeld gebracht en zijn mogelijke oplossingen aan gegeven. Dit vormt de basis voor de lokale (klimaat) adaptatiestrategie (LAS) waarover in 2023 een besluit aan de raad wordt gevraagd.

Als uitwerking op het Groenbeleidsplan is een biodiversiteitsplan ontwikkeld. Dit biodiversiteitsplan is in 2021 vastgesteld en koppelt de doelstellingen aan concrete initiatieven en projecten. Naast het biodiversiteitsplan is in 2021 ook een groene

uitvoeringsagenda voor de komende jaren opgesteld waarin deze concrete projecten en initiatieven zijn benoemd.

In 2021 is opdracht verleend voor het ontwikkelen van een speel-app om de participatie van kinderen en jongeren te vergroten. Deze app wordt in 2022 opgeleverd.

Er is gewerkt aan het gezond en veerkrachtig houden van het stedelijk watersysteem. Van belang voor het watersysteem van heel Culemborg West inclusief Parijsch is dat het project tussen de Prijsseweg en de Betsy Perkweg nagenoeg gereed is gekomen. Omdat daarmee ook de verschillende peilgebieden opnieuw konden worden ingeregeld kan het watersysteem nu veel optimaler functioneren. Zoveel voor de doorstroming, de berging als voor de waterkwaliteit was dit project van belang.

In het beheer van sloten, bermen en terreinen is gezorgd voor meer biodiversiteit, samen met inwoners, natuurorganisaties, de agrarische sector en het waterschap. Voor het beheer worden beheerkaarten gebruikt waarin rekening gehouden wordt met de flora en fauna.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen is groen en landschap integraal opgenomen. Ontwikkelingen zijn ingepast in het cultuurlandschap en in de stedelijke groenstructuur. Daarmee dragen we bij aan het behoud en versterken van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

Doelen en prestaties	
Een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving met voldoende ruimte voor groen en spelen waarbij Culemborg is voorbereid op de klimaatveranderingen.	
1. Bij nieuwbouw, transformatie, inbreiding is groen een belangrijk onderdeel. We besteden in ieder project aandacht of en hoe groen bijdraagt aan de identiteit van de stad, wijk of plek, aan de leefbaarheid, aan meer biodiversiteit/klimaatbestendig	
2. We voeren het Groenbeleidsplan Culemborg uit met daarin aandacht voor biodiversiteit.	
3. We werken aan een toegankelijk buitengebied	
4. Ons groen/beheer is van goede kwaliteit met aandacht voor biodiversiteit.	
5. We bieden uitdagende en veilige speeltoestellen met aandacht voor natuurlijk spelen, die voldoen aan het Attractiebesluit	
6. We voeren het speelruimteplan uit.	
7. We zorgen voor meer groen in de binnenstad	

Toelichting prestatie

4. Ons groen/beheer is van goede kwaliteit met aandacht voor biodiversiteit.
We hebben een biodiversiteitsplan opgesteld en vastgesteld. Hierin worden randvoorwaarden en voorbeelden gegeven voor o.a. beheer. Voor het beheer willen we een uitvoeringsplan schrijven waarin we maatregelen opnemenom het huidige beheer ten dienste te laten staan van het vergroten van biodiversiteit.

7. We zorgen voor meer groen in de binnenstad

Onder "meer groen in de binnenstad" vallen meerdere kleine en grote projecten. Een aantal van deze projecten zijn al uitgevoerd. Zoals de aanleg van geveltuintjes in diverse straten. Het grootste project, vergroenen van 't Jach, wordt voorbereid voor uitvoering in 2022. De financiering is nagenoeg rond.

7.2 Riolering

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In het gemeentelijk beheer wordt gewerkt aan een functioneel afvalwatersysteem, een doelmatige inzameling van hemelwater en het beperken van grondwateroverlast. Vanwege gebrek aan personele capaciteit zijn er bij het beheer echter vertragingen ontstaan in renovatie van rioolgemalen, het onderhoud van het rioolstelsel, het baggerplan en het beschoeiingenplan.
Het watertakenplan, voorheen gemeentelijk rioleringsplan (GRP), is tussentijds geëvalueerd Daaruit blijkt een achterstand met het uitvoeren van projecten. Ook hier is personele capaciteit de oorzaak. Het project Betsy Perkweg is gereed, projecten aan de stadsrand in combinatie met het windpark gingen niet door en projecten op Pavijen en in de binnenstad vroegen meer voorbereidingstijd. Deze laatste zijn inmiddels wel in voorbereiding.
Met een rioleringsbeheerplan zal gezocht worden naar meer grip op het volledige areaal, de kwaliteit van de verschillende objecten, de verschillende beheeractiviteiten, de kosten voor het beheer en toekomstige vervangingen. Het evalueren van de personele organisatie (capaciteit en organisatiestructuur) maakt onderdeel uit van het plan.

Doelen en prestaties	
Een gezond en veerkrachtig stedelijk watersysteem waarbij Culemborg is voorbereid op de klimaatveranderingen.	
1. We brengen de risico's van de klimaatveranderingen voor Culemborg in beeld. Deze zijn inzichtelijk voor de inwoners.	
2. We houden het oppervlaktewater op goede kwaliteit.	
3. We bieden een goed werkend, beheerd en onderhouden rioolstelsel/watersysteem.	
4. We zamelen en verwerken hemelwater doelmatig en voorkomen structurele (grond)wateroverlast	
5. We houden het water langer vast in de zomer om droogte te verminderen.	
6. We stellen de regionale adaptatie strategie (RAS) vast.	
7. We stellen van een regionale uitvoeringsagenda voor klimaatadaptatie.	
8. Via het lokale spoor geven we de regionale strategie verder vorm en inhoud via onze eigen gemeentelijke Lokale Adaptatie Strategieën met uitvoeringsplannen en met de investeringsagenda.	

Toelichting prestatie

3. We bieden een goed werkend, beheerd en onderhouden rioolstelsel/watersysteem.
Het reguliere onderhoud van het rioolstelsel is zoals bedoeld uitgevoerd. Op het gebied van groot onderhoud is op een aantal plekken extra aandacht nodig. Doordat personele capaciteit onvoldoende beschikbaar was is dat vertraagd. Er zijn begin 2022 wel acties uitgezet om dat op te pakken.

7.3 Afval

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Met periodieke reiniging en de diverse zwerfafvalprojecten in samenwerking met bewoners, bedrijven en andere organisaties behouden we een schone stad.

In 2021 zijn er weer diverse zwerfafvalprojecten uitgevoerd. Zo is de jaarlijkse KeepItCleanDay georganiseerd. Het op deze dag gemaakte kunstwerk van doppen ('Culemborg Schoon' logo met afvalbak) zijn te vinden op de rotonde Wethouder Schoutenweg naar Parijsch. Verder zijn er zwerfafvalbrigades opgericht. Deze brigades zijn enthousiaste clubs die gezamenlijk veel zwerfafval opruimen in Culemborg. Er is een leuk voorlichtingsfilmpje gemaakt over zwerfafval en ratten dat o.a. te vinden is op de website van de gemeente. In mei is een grote schoonmaakactie georganiseerd waarin o.a. een stoomcleaner is ingezet in de winkelcentra, alle afvalbakken en banken zijn schoongemaakt en graffiti is verwijderd.

Met de Avri is verder gewerkt aan het inzamelen van grondstoffen en zijn plannen ontwikkelend om meer grip te krijgen op deze stromen en schonere grondstoffen te krijgen

Doelen en prestaties	
De doelstelling voor de hoeveelheid te verbranden restafval van 75 kg per inwoner per jaar te bestendigen in 2021	
5. We faciliteren inwoners bij de doelstelling om het restafval te verminderen.	
6. Afhankelijk van besluitvorming in de gemeenteraad in 2020, zetten we een inzamelstructuur voor incontinentiemateriaal en luiers op.	

Toelichting prestatie

6. Afhankelijk van besluitvorming in de gemeenteraad in 2020, zetten we een inzamelstructuur voor incontinentiemateriaal en luiers op.
De gemeenteraad heeft besloten om hier niet aan deel te nemen.

Een schone stad behouden samen met de bewoners, bedrijven en partners waarbij ingezet wordt op een circulaire economie.	
1. We zorgen voor een schone leefomgeving.	
2. We dragen bij aan bewustwording, met name bij de jeugd, over de gevolgen van zwerfafval.	
3. We beperken hondenpoep op verharding en in het groen.	
4. We faciliteren initiatieven van bewoners, scholen en andere partijen voor een schone leefomgeving.	

7.4 Milieubeheer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden werken we aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg. Ons streven daarbij is om de huidige fysieke milieukwaliteit in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren en daarnaast de duurzame ontwikkeling van Culemborg te stimuleren. Belangrijke doelen daarbij zijn het versnellen van de energietransitie (werken aan het realiseren van een energieneutraal Culemborg in 2040), het sluiten van kringlopen door de circulaire economie vorm te geven en de mobiliteit in Culemborg te verduurzamen. Daarbij bevorderen we het milieubewuste gedrag van onze inwoners door Natuur- en Milieueducatie in te zetten als verbindend instrument bij de uitvoering van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke initiatieven.

In 2021 is via een aantal sporen gewerkt aan de hiervoor beschreven doelen:

- In lijn met het nationale klimaatakkoord is gewerkt aan de verkenning van de wijze waarop de gebouwde omgeving in Culemborg aardgasloos kan worden. In de Transitievisie Warmte (vastgesteld door de gemeenteraad op 7 februari 2022) wordt het beeld geschetst op welke wijze de verschillende buurten in Culemborg van het aardgas af kunnen.
- Om ervaring op te doen met de complexe problematiek van een aardgasloze toekomst is in 2021 het project 'Minder op de meter' gestart. Doel van het project is om voor minimaal 100 huishoudens in Culemborg, op basis van maatwerkadviezen, stappenplannen te maken waarin de stapsgewijze verduurzaming van de woning (tot en met 'aardgasvrij-(ready')) te beschrijven. Dit project loopt door in 2022, waarbij ook fase 2 van het project wordt gestart waarin de realisatie van de verduurzaming wordt begeleid.
- In 2021 is in regionaal verband gewerkt aan het opstellen van de regionale energiestrategie (RES) 1.0. De RES 1.0 is op 1 juli 2021 aangeboden aan het nationaal Programma RES. In de RES 1.0 is de Culemborgse bijdrage (90 GWh/per jaar) aan duurzame opwek van elektriciteit via zon- en windprojecten richting 2030 opgenomen.
- In het voorjaar van 2021 is nadrukkelijk stil gestaan bij de gewenste omvang van een mogelijk tweede windpark in Culemborg. Dit heeft geresulteerd in een aangepast beleidskader.
- Via onder meer Vrijstad Energie is de wijkaanpak (ondanks corona) gecontinueerd, waarin inwoners worden gestimuleerd om de eigen woning energiezuiniger te maken.
- Inwoners van Culemborg maken goed gebruik van de door de gemeente beschikbaar gestelde budgetten voor duurzaamheidsleningen. In 2021 zijn 45 leningen verstrekt waarmee onder meer ca. 575 zonnepanelen bij particuliere woningeigenaren zijn gerealiseerd.

Doelen en prestaties	
Behoud en versterking van de fysieke leefomgevingskwaliteit.	
1. We adviseren integraal over diverse milieuthema's in het kader van beleidsvoorbereiding,	
2. We verwerken de effecten van de PFAS problematiek in het nieuwe bodembeleid dat in	

2019 is vastgesteld door de gemeenteraad. Het achtergrondniveau PFAS wordt per gemeente vastgelegd en gekoppeld aan de bodemkwaliteitskaart.	
3. We pakken het opstellen van een stikstofbeleid regionaal op. De bedoeling is dat nieuwe ontwikkelingen doorgang kunnen blijven vinden.	

In 2040 is Culemborg energieneutraal.	
4. We voeren de communicatiestrategie 'Energiek Culemborg' (gestart najaar 2018) uit, waardoor structureel en veelvuldig over duurzaamheid wordt gecommuniceerd via verschillende kanalen.	
5. We voeren de geactualiseerde uitvoeringsagenda Duurzaamheid (het programma energietransitie) uit met daarin drie programmalijnen: 1. Energiebesparing; 2. Warmtetransitie; 3. Duurzame opwek.	

We werken aan een circulaire economie	
6. We oriënteren ons op de kaders en de instrumenten om als gemeente te werken aan een circulaire economie. De resultaten verwoorden we in een plan van aanpak circulaire economie gemeente Culemborg.	

Om een energieneutrale stad te bereiken, realiseren we duurzame mobiliteit.	
7. In samenwerking met ondernemers verkennen we hoe elektrische bevoorrading van de binnenstad kan worden gerealiseerd, inclusief financieringsopties.	
8. In het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan werken we de verduurzaming van het verkeer in Culemborg uit.	

Toelichting prestatie

7. In samenwerking met ondernemers verkennen we hoe elektrische bevoorrading van de binnenstad kan worden gerealiseerd, inclusief financieringsopties.
er is prioriteit gegeven aan andere GVVP maatregelen, waardoor hier geen invulling aan gegeven is.

Een Culemborgse samenleving die zich bewust is van de eigen rol en verantwoordelijkheid voor een duurzame leefomgeving en daar naar handelt.	
9. We zetten de Natuur- en milieueducatie activiteiten voort, met aandacht voor advisering van beleid, organiseren van publieksactiviteiten, educatie op scholen en ondersteunen van duurzame initiatieven.	

Toelichting prestatie

9. We zetten de Natuur- en milieueducatie activiteiten voort, met aandacht voor advisering van beleid, organiseren van publieksactiviteiten, educatie op scholen en ondersteunen van duurzame initiatieven.
Helaas zijn er geen publieksactiviteiten uitgevoerd het afgelopen jaar. Oorzaken zijn corona en het wegvallen van 18 uur capaciteit. De educatie op scholen is wel gerealiseerd. Er zijn bijna geen initiatieven geweest in corona-tijd.

Indicatoren:

Indicator	2016*	2017	2018	2019
Totaal bekend energiegebruik	1.708 TJ**	1.783 TJ	1.879 TJ	1.889 TJ
Totaal bekend energiegebruik excl. snelwegen	1.286 TJ	1.342 TJ	1.431 TJ	1.443 TJ
% duurzame opwek	4,9	5,2	6,3	6,9

Toelichting indicatoren
*) De gerapporteerde monitoringsgevens zijn gebaseerd op de landelijke Klimaatmonitor (www.klimaatmonitor.nl). De data in de klimaatmonitor 'lopen' 2 jaar achter op de actualiteit. Vandaar dat in deze jaarrekening 2021 niet kan worden gerapporteerd over het jaar 2021 maar slechts tot en met 2019. Pas 2023 komen definitieve cijfers over 2021 beschikbaar.
**) TJ is TerraJoule = 1.000 miljard Joule.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Bron
Hernieuwbare elektriciteit**	nog niet bekend	nog niet bekend	nog niet bekend	RWS klimaatmonitor
Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner	77	75	79	Avri

* Cijfers regiobreed, cijfers per gemeente nog niet beschikbaar
** Het percentage hernieuwbare elektriciteit over de jaren 2020 en 2021 is nog niet bekend. De meest recent beschikbare monitoringscijfers (bron RWS klimaatmonitor) laten de volgende reeks zien: 2016: 11,6%; 2017: 12,7 %; 2018: 14,5 %; 2019: 15,3 %. Als deze trend wordt geëxtrapoleerd (voor zover dat kan) zouden de percentages voor 2020 en 2021 uitkomen op 16,5% respectievelijk 17,7%.

Toelichting indicatoren

Hernieuwde elektriciteit
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
De prognose is een inschatting gebaseerd op de verwachtingen dat het aantal huishoudens / bedrijven dat besluit tot installatie van zonnepanelen de komende jaren zal groeien.

Fijn huishoudelijk restafval
Betreft de hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Wet milieubeheer (normen en grenswaarden voor onder meer geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid)
- Uitvoeringsagenda Duurzaamheid
- Windvisie gemeente Culemborg
- NME beleidsplan
- Groenbeleidsplan Culemborg
- Bestemmingsplannen (waaronder bestemmingsplan Buitengebied)
- Gemeentelijk Rioleringsplan / watertakenplan
- Wegenbeheersplan 2021 - 2025
- Speelruimtebeleidsplan "spelen met Speelruimte"2020-2030
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
- Transitievisie Warmte gemeente Culemborg
- Regionale energiestrategie Fruitdelta Rivierenland 1.0

Betrokken partners:

- SNR (Samenwerkende Netwerken Rivierenland: afvalwaterzuivering, watersysteem en klimaatadaptatie)
- Waterschap Rivierenland
- Rijkswaterstaat
- ProRail
- Provincie Gelderland
- Regio Rivierenland
- Natuur- en Vogelwacht Culemborg
- Milieuadviesraad Culemborg
- Vrijstad Energie
- Vrijstad Windwinning
- Eneco
- KleurrijkWonen
- Elk Welzijn
- Inwoners
- KCB/stichting Pavijen
- NME Rivierenland, Regionale NME-centra
- AVRI
- GDO, RVO, IVN, SME
- Liander
- Vitens

Verbonden partijen

AVRI	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Ook in 2021 heeft Avri veel hinder ondervonden van corona. Medewerkers waren ziek of moesten in quarantaine, waardoor de dienstverlening afgeschaald moest worden. Zo is de milieustraat in Culemborg een tijdje dicht geweest en is in de winterperiode het GFT eens in de vier weken i.p.v. eens in de twee weken opgehaald. Inmiddels is alles weer op het oorspronkelijk niveau. Over 2021 is gemiddeld 79 kilo restafval per inwoner ingezameld. In 2021 is door de gezamenlijke raden een onderzoek uitgevoerd naar de gang van zaken rondom (het ontstaan van) het financieel tekort bij overdracht van de stortplaats. Dit samenhangende met de overdracht van de stortplaats naar de provincie Gelderland en de communicatie daarover naar de raden. Het onderzoek heeft geleid tot verbeterpunten die door de raden en Avri verder opgepakt worden. Met Avri is gewerkt aan een strategisch koersplan 2021-2025. Hierin zijn verschillende pijlers opgenomen waaronder acties richting bewoners om minder restafval en schonere grondstoffen te krijgen, meer grip op de afvalmarkt en het op orde brengen van de randvoorwaarden (o.a. nieuwe organisatiestructuur Avri en meer datagestuurd werken).

St. Accommodatiebedrijf Culemborg	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is alleen voor de Brede School Oost. Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden.

Bedragen x € 1.000

Programma Groene stad	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	7.965	8.486	8.813	9.126	-313
Baten	-6.734	-7.167	-7.132	-7.844	711
Saldo van baten en lasten	**-1.231**	**-1.319**	**-1.680**	**-1.282**	**398**
Stortingen in reserves		189	750	750	0
Onttrekkingen aan reserves	606	313	313	268	-45
Groene stad	**-626**	**-1.194**	**-2.117**	**-1.764**	**353**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Leefbare stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Met de pilot wijkaanpak in Achter de Poort hebben we in 2021 samen ingezet op de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Dat deden we met bewoners, ondernemers, gemeente en maatschappelijke partners. We leren hiervan ook voor andere buurten. Ondanks dat Corona juist voor onze dienstverlenende teams het lastig maakte op volle kracht aanwezig te zijn, is de dienstverlening nog steeds op orde. Met het realiseren van de eerste projecten uit het GVVP werkten we aan een bereikbaarder en veiliger Culemborg. De pilot bij de Vianense Poort levert daarbij de eerste zichtbare resultaten. Ondanks dat er ook andere geluiden zijn, is hiermee een veilige fietsroute naar de stad ontstaan. Veel bewoners laten merken dat ze daar blij mee zijn.

Voor woningbouw en groen geldt dat er dit jaar veel projecten in voorbereiding zijn, die in 2022 zichtbaar worden in de stad. Maar ook zijn er al mooie resultaten zichtbaar: de woningbouw aan de Gelddijk en de Molenaar zijn opgeleverd, de waterberging met groene inrichting aan de Betsy Perkweg is aangelegd, in Hart van Nieuwstad wordt gebouwd en ook in Parijsch ontstaan nieuwe mooie buurtjes, een park en leuke, natuurlijke speelplekken. In de stationsomgeving zijn er kansen ontstaan, om onze woningbouwopgave binnenstedelijk te realiseren.

Met de startnotitie voor de Omgevingsvisie en de ‘foto’ van de stad zijn we op weg naar een Omgevingsvisie die voortbouwt op de stadsvisie die samen met de stad is gemaakt.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Leefbare stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	Gerdo van Grootheest
0.2	Burgerzaken	Gerdo van Grootheest
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Collin Stolwijk
0.63	Parkeerbelasting	Joost Reus
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Gerdo van Grootheest
1.2	Openbare orde en veiligheid	Gerdo van Grootheest
2.1	Verkeer en vervoer	Joost Reus
2.2	Parkeren	Joost Reus
2.5	Openbaar vervoer	Joost Reus
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Joost Reus
8.1	Ruimtelijke ordening	Monica Wichgers

8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	Collin Stolwijk
8.3	Wonen en bouwen	Monica Wichgers

Doelen en prestaties taakvelden Leefbare stad

0.1 Bestuur

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Belangrijke kaders voor het bestuur van de gemeente in 2021 waren de eerder vastgestelde stadsvisie en resultaten van Krachtig Culemborg. De stadsvisie van onze stad geeft richting aan het werk van de gemeente en wordt dus gebruikt als kader bij de verschillende ontwikkelingen die plaatsvinden. Zo is de stadsvisie in 2021 bijvoorbeeld gebruikt bij de voorbereidingen voor de nieuwe omgevingsvisie.

Bij de vaststelling van Krachtig Culemborg is gekozen voor een combinatie van twee scenario's, namelijk de scenario's Regiostad in Rivierenland en Regiostad in Utrecht. Daarmee zetten we bestuurlijk in op samenwerking in deze beide regio's. In 2021 heeft wederom een aantal afspraken met Utrechtse gemeenten plaatsgevonden over de mogelijkheden om samen te werken. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot nieuwe gesprekken over de fietsbrug tussen Culemborg en Houten. Een beperkende factor bleef hierbij ook in het afgelopen jaar dat veel fysieke bijeenkomsten, die nuttig zijn om nieuwe contacten aan te gaan, niet doorgingen.

In het Rivierenland hebben we verder gewerkt aan de samenwerking in onze gemeenschappelijke regelingen. Het werken met raadsrapporteurs is voortgezet. Hiermee heeft de raad zijn sturing op deze GR'en versterkt. Aan het eind van 2021 hebben raad en college met elkaar teruggeblikt op regionale samenwerking in de afgelopen bestuursperiode. De lessen die in deze bijeenkomst zijn gedeeld worden meegenomen naar de nieuwe bestuursperiode, om daarin verder te ontwikkelen in onze regionale samenwerking.

Binnen dit taakveld is ook in 2021, uiteraard, veel aandacht uitgegaan naar de coronacrisis. Ook in het afgelopen jaar had de coronacrisis nog veel effect op het werk van de gemeente. Ook onze communicatie heeft in 2021 voor een groot deel in het teken gestaan van coronamaatregelen en de gevolgen van de coronacrisis. Hierin hebben we nauw samengewerkt met andere gemeenten in Gelderland-Zuid, binnen de VRGZ en de GGD.

Burgerparticipatie

- We zijn gestart met het schrijven van het participatiebeleid en de verordening. Door de vernieuwing van de Gemeentewet *'versterking participatie op decentraal niveau'* worden gemeenten verplicht om een participatiebeleid – en verordening vast te stellen. Het wetsvoorstel moet nog naar de Tweede Kamer. We hebben met een aantal beeldvormende avonden bij de raad input opgehaald. Naast de beleidsnota en de verordening maken we ook een Participatiewijzer voor inwoners. Hierin wordt ook de participatie onder de Omgevingswet in meegenomen.
- Er komt in een apart beleidsnota met de uitwerking van het Uitdaagrecht (Right to Challenge).

- In 2021 is de Quick Scan Lokale Democratie (QSLD) uitgevoerd. Hiermee is de stand van zaken van de Culemborgse democratie in beeld gebracht. De uitkomsten van deze QSLD worden vertaald in een Verbeteragenda en ook meegenomen in het participatiebeleid.
- Half februari wordt het eerste onderzoeksartikel van de St Culemborg Nieuws gepubliceerd. Er volgen in de loop van 2022 nog 2 artikelen.
- De Toolbox voor Participatie is klaar. Deze komt ook beschikbaar voor initiatiefnemers uit de stad bij de invoering van de Omgevingswet zijn.
- Het Initiatievenfeest is in samenwerking met ElkWelzijn op 12 april 2021 gehouden. Het is online georganiseerd i.v.m. corona. De kosten voor het feest vielen hierdoor hoger uit dan doorgaans. De extra kosten zijn gedekt uit het corona budget van de provincie. Er keken ruim 100 inwoners mee met de live-stream.

Doelen en prestaties	
Het bestuur maakt participatie en initiatieven mogelijk	
1. We onderzoeken nader of de budgetten die beschikbaar worden gesteld aan het initiatievenloket en het buurtpanel samengevoegd kunnen worden en op meer democratische wijze kunnen worden uitgegeven.	
2. We bieden de samenleving de mogelijkheid om de gemeente uit te dagen via het Right to Challenge.	
3. We geven verder uitvoering aan het Democratisch Akkoord door de 3 randvoorwaarden te realiseren:	
4. We werken toe naar een kader voor Burgerparticipatie en onderzoeken daarmee ook de behoefte aan een Participatieverordening. Ook in de relatie tot uitvoering van de omgevingswet.	
5. We verbinden vrijwilligers en initiatiefnemers door een netwerk en door ondersteuning te bieden. Hiermee verduurzamen we de samenwerking met Elk Welzijn.	
6. We betrekken kinderen bij besluitvorming van de gemeente via de kinderraad en de kinderburgemeester	

Toelichting prestatie

1. We onderzoeken nader of de budgetten die beschikbaar worden gesteld aan het initiatievenloket en het buurtpanel samengevoegd kunnen worden en op meer democratische wijze kunnen worden uitgegeven.
in samenspraak met het Buurtpanel is dit uitgesteld iig tot na de vaststelling van het Subsidiebeleid

Op basis van de werkelijke informatie- en communicatiebehoefte(n) van onze inwoners en ondernemers geven wij strategisch communicatieadvies.	
1. Wij zorgen dat we weten wat er buiten speelt. Dit halen we op door: Het onderhouden van relevante contacten met inwoners en stakeholders, aan te sluiten bij relevante netwerken, mediamonitoring en online monitoring.	
2. Verzorgen van data-analyse: wij doen onderzoek naar wie onze inwoners of stakeholders zijn. Hiermee kunenn we gerichter en persoonlijker communiceren richting de doelgroep omdat we inzicht hebben in hun behoeftes en eventuele ontwikkelingen.	
3. Het doorontwikkelen van het team communicatie naar een meer strategisch niveau, waarbij de organisatie verantwoordelijk wordt voor de operationele uitvoering.	

Toelichting prestatie

3. Het doorontwikkelen van het team communicatie naar een meer strategisch niveau, waarbij de organisatie verantwoordelijk wordt voor de operationele uitvoering.
Vanwege mobiliteit van medewerkers in het team en de corona crisis (wat zorgde voor meer werkzaamheden). Zijn niet alle doelen gerealiseerd die voorgenomen waren. Deze zullen in 2022 worden opgepakt.

We bevorderen de lokale bewustwording van mondiaal burgerschap	
1. We voeren de regeling Culemborg en Internationale Samenwerking uit die ondersteuning biedt aan projecten en activiteiten van Culemborgse inwoners en organisaties die een bijdrage leveren aan de Global Goals van de Verenigde Naties buiten Nederland	✓
2. We faciliteren de stichting Fair Trade gemeente Culemborg	✓
3. We nemen deel aan de internationale microkredietorganisatie Oikocredit.	✓

We geven uitvoering aan Krachtig Culemborg door volop in te zetten op regionale samenwerking, in het Rivierenland en met gemeenten in de provincie Utrecht	
1. We versterken onze grip op verbonden partijen, door uitvoering te geven aan de nota verbonden partijen.	✓
2. We werken aan het sluiten van allianties met gemeenten in de provincie Utrecht, conform de uitkomsten van Krachtig Culemborg.	↗
3. Raad en college debatteren in het najaar over regionale samenwerking.	✓

0.2 Burgerzaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De burger kan erop vertrouwen dat zijn gegevens correct en vertrouwelijk zijn.
De burger wordt in staat gesteld gebruik te maken van zijn kiesrecht.
De burger wordt op klantvriendelijke wijze efficiënt en effectief, het liefst in één keer goed, snel en vakkundig geholpen.
In 2021 is een enquête uitgevoerd naar de tevredenheid van de dienstverlening. De algemene tevredenheid is voldoende tot goed en leveren, naast enkele verbeterpunten, geen bijzonderheden op. In 2021 is de klachtenprocedure aangepast aan het nieuwe zaaksysteem, zodat er meer regie is gekomen op de afhandeling.

Doelen en prestaties	
De gegevens van de inwoners in de Basisregistratie Personen moeten actueel en betrouwbaar zijn, zodat deze kunnen worden gebruikt door alle (semi)overheidsorganisaties.	
1. We borgen betrouwbaar-correctheid van gegevens in de BRP volgens de wet- en regelgeving en eigen beleid. Adresfraude sporen door middel risicogericht adresonderzoek. Onderzoeken adressen waarover twijfels bestaan. Samenwerking zoeken met partners	✓
2. Het digitale systeem van Burgerzaken breiden we verder uit met onderdelen waardoor	✓

een betere service voor burgers wordt gerealiseerd en de organisatie efficiënter kan werken.

Wij zijn geïnteresseerd in waar onze inwoners tegenaan lopen
1. We vertalen ideeën klachten en opmerkingen waar mogelijk, naar onze dienstverlening. Daarvoor voeren we een enquête uit.

Wij zorgen dat de inwoners gebruik kunnen maken van hun kiesrecht
1. We zorgen ervoor dat het stemproces toegankelijk is voor iedere kiesgerechtigde.

Zowel digitaal als in het stadskantoor is onze dienstverlening persoonlijk en proactief
1. Aanvragen en aangiftes handelen we waar mogelijk digitaal af zodat informatieverstrekking correct is. Inwoners attenderen we op het verloop van documenten evenals de gereedmelding daarvan.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We faciliteren huisvesting voor maatschappelijke doeleinden, waar burgers elkaar kunnen ontmoeten, sporten en leren.

Doelen en prestaties
De gemeentelijke organisatie kan haar werk goed doen, is herkenbaar, vindbaar en toegankelijk voor haar inwoners en partners.
1. We beheren de huisvesting van de gemeentelijke organisatie in het stadskantoor, de gemeentewerf, het stadhuis en de kinderboerderij met NME-centrum.
2. We stellen een meerjarenplanning op voor de verduurzaming van het vastgoed. We doen in ieder geval alle investeringen in duurzaamheid die binnen de technische levensduur terugverdiend worden.
3. Op de kinderboerderij onderzoeken we de mogelijkheden om door te groeien naar een duurzaamheidsknooppunt.

Locaties in de stad die belangrijk zijn voor de stad en haar inwoners, die op een later moment waarde kunnen toevoegen en waarvoor geen structurele invulling is gevonden zijn in eigendom van en worden in stand gehouden en beheerd door de gemeente.
1. We beheren monumenten.
2. We beheren bijzondere locaties (Bartje, Patasiwa Patalima, de Kiosk op 't Jach).
3. We beheren onze (erf-)pachtgronden en strategische gronden.

Wij bieden voor een maatschappelijke prijs accommodaties aan waarin inwoners elkaar kunnen; ontmoeten, sporten, culturele activiteiten ontplooien en tuinieren, ter ondersteuning van de beleidsvelden welzijn, sport en cultuur.
1. Wij beheren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed op een professionele,

transparante en efficiënte manier.	
2. Wij bieden de mogelijkheid aan inwoners en maatschappelijke organisaties om bij het Accommodatieloket afspraken te maken over het gebruik van beschikbare accommodaties.	
3. Wij sturen op zo optimaal mogelijk gebruik van onze accommodaties.	
4. Wij herijken het accommodatiebeleid in 2021 op de beleidsdoelstellingen van de gemeente.	

Toelichting prestatie

4. Wij herijken het accommodatiebeleid in 2021 op de beleidsdoelstellingen van de gemeente.
Er is een projectleider aangesteld welke bezig is het accommodatiebeleid op te stellen. De gemeenteraad is hier reeds over geïnformeerd, waaronder via beeldvormende bijeenkomsten. Het document zal in 2022 worden afgerond.

Wij zetten in op de verduurzaming van onze vastgoedportefeuille.	
1. Wij gaan onze vastgoedobjecten verduurzamen. Dit zal waar mogelijk gelijktijdig met de uitvoering van het planmatig onderhoud plaatsvinden.	
2. Wij starten met verduurzamingstrajecten voor onderwijsaccommodaties.	

0.63 Parkeerbelasting

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2019 zijn de tarieven voor betaald parkeren in de binnenstad gewijzigd. Dit is doorgevoerd in de parkeerautomaten en het effect hiervan is in 2020 geanalyseerd. Echter bleek door corona (thuiswerken en lockdown) de analyse niet representatief.
In 2021 zou een nieuwe analyse volgen, maar doordat de pandemie langer duurde dan verwacht, heeft dit niet kunnen plaatsvinden en vindt de analyse in 2022 plaats.

Doelen en prestaties	
Een goede beschikbaarheid van parkeerplaatsen in de binnenstad met daarbij passende parkeertarieven.	
1. We evalueren de huidige tarieven en bezetting van parkeerplaatsen.	
2. We lossen waar mogelijk de knelpunten op rondom auto-parkeren	
3. We gaan actief communiceren over de locaties van parkeerplaatsen en de tarieven.	
4. We geven invulling aan parkeren van motoren, campers en andere (nieuwe) vormen van mobiliteit.	

Toelichting prestatie

3. We gaan actief communiceren over de locaties van parkeerplaatsen en de tarieven.
In verband met onvoldoende personele capaciteit is hier geen invulling aan gegeven.

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 hebben wij een bijdrage geleverd aan de regionale / coronapiketfuncties gebaseerd op het inwonersaantal van de gemeente Culemborg. De lokale piketfuncties waren ook ingevuld. In december stonden buurgemeenten standby voor ons wat betreft de piketfunctie Officier van Dienst Bevolkingszorg in verband met uitval door ziekte.

Het afgelopen jaar stond vooral in het teken van de aanpak van de corona-crisis. Het lokale crisisteam kwam met regelmaat bij elkaar. De frequentie werd hierbij aangepast op wat nodig was. Ook vond veel afstemming met de Veiligheidsregio plaats over de aanpak.

Doelen en prestaties	
De gemeente is (in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid) voorbereid op incidenten en crises en wij kunnen de taken die in het kader van bevolkingszorg op ons pad komen naar behoren vervullen.	
1. We leveren gemeentelijk personeel voor regionale pools (piketofficieren van Dienst bevolkingszorg (lokaal) en houden deze functionarissen beschikbaar voor deelname aan opleidingen en oefeningen;	
2. We werken samen met en adviseren aan en van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.	
3. We verbeteren daar waar nodig onze interne processen aan de hand van de evaluatie van de Coronacrisis.	

1.2 Openbare orde en Veiligheid

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 had Corona nog veel effect op de veiligheid in Nederland en ook in Culemborg. Het aantal meldingen van overlast, van jeugdoverlast tot overlast van verwarde personen, bleef ook dit jaar hoger dan voor Corona. Veel mensen werkten grotendeels thuis waardoor zij eerder overlast ervaren. Daarnaast is in de samenleving merkbaar dat de rek er voor veel bewoners uit is, zij zich daardoor sneller zaken als overlast ervaren en daarvan melding maken. Het aantal woninginbraken, bedrijfsinbraken, winkeldiefstallen, diefstal van snor-, brom- en fietsen en uit/vanaf motorvoertuigen laten een daling zien.

Deze drie prioriteiten vanuit de Kadernota Integrale Veiligheid 2019-2022 stonden centraal in 2020:

1. Het zicht krijgen op minder zichtbare vormen criminaliteit (ondermijning en cybercrime) en daar een gerichte projectmatige aanpak voor opzetten.
2. Het bevorderen van de veiligheid(sbeleving) in onveilige wijken door een integrale aanpak.
3. Het verbeteren van (het gevoel rondom) de verkeersveiligheid.

Andere aspecten van veiligheid blijven uiteraard ook onze aandacht houden, maar op de drie prioriteiten willen we echt het verschil maken.

Prioriteit 1:
Om actief invulling te geven aan deze prioriteit zijn er verschillende zaken uitgevoerd. Er zijn diverse Bibob-toetsen uitgevoerd bijvoorbeeld bij aanvragen voor de vestiging van een horeca inrichting. Dit jaar zijn er drie grootschalige integrale controles uitgevoerd waarbij bedrijven bezocht zijn gericht op ondermijnende criminaliteit. Daarnaast zijn een meerdere kleine incidentele controles uitgevoerd op basis van signalen uit het IGP. Over de uitkomsten van deze controles zijn persberichten uitgebracht. In 2021 zijn er rondom cybercrime een aantal berichten geplaatst op sociale media kanalen gericht aan de inwoners van Culemborg met als doel om bewustwording te creëren.

Prioriteit 2:
In 2021 is de projectstructuur van de wijkaanpak pilot Schoolhof ingericht, is het kernteam gestart met de ontwikkeling van een intake/focuslijst voor de persoonsgerichte/gezinsaanpak, zijn de contacten met de buurtbewoners geïntensiveerd (onder andere herinrichting openbare ruimte winkelstrip, start Soccer Stars Acadamy) en is de werkgroep positief jeugdbeleid gestart. De grootste uitdaging is om bestaande werkwijzen en structuren los te laten, over te gaan naar een nieuwe integrale werkwijze en zichtbare successen te boeken voor bewoners en de wijk. Dit vergt tijd en een heuse cultuurverandering voor alle betrokken professionals.

Prioriteit 3:
Conform de landelijke trend zien we in 2021 ook in Culemborg een stijging in het aantal ongevallen. Een mogelijke verklaring hiervoor is de toename van het gebruik van alcohol en verdovende middelen en daarnaast afleiding tijdens het rijden bijvoorbeeld door het gebruik van een telefoon. Ten aanzien van verkeersveiligheid zijn er diverse acties uitgevoerd zoals het project Beethovenlaan en de Veerweg, handhaving op overtredingen, snelheidsmetingen op verschillende plekken en zijn er diverse acties uitgevoerd gericht op bewustwording en preventie. Helaas konden niet alle acties doorgaan vanwege corona met name daar waar actieve participatie met bewoners gewenst is.

Overige inzet op openbare orde en veiligheid
Vanzelfsprekend heeft de inzet op het gebied van veiligheid zich niet beperkt tot de prioriteiten. Er is een aanpak uitgevoerd om het aantal inbraken vanaf/uit auto’s op vier locaties in Culemborg terug te dringen. Op die locaties zijn borden opgehangen, zijn bewoners geïnformeerd over wat zij zelf kunnen doen en is een popnagelactie georganiseerd. Een ander onderwerp waarin stappen zijn gezet zijn cameratoezicht, hiervoor is een beleidskader opgesteld op welke manier dit instrument ingezet kan worden en onder welke voorwaarden. In het kader van ondermijning is er een pilot analyse Pavijen uitgevoerd, bedrijven op het terrein zijn in beeld gebracht aan de hand van indicatoren en leverde een lijst op met bedrijven waar een mogelijk risico op ondermijning is. Deze lijst wordt gebruikt voor het gericht uitvoeren van integrale controles. De gemeente heeft zich daarnaast ook aangesloten bij de convenanten LSI (Landelijke Stuurgroep Interventieteams) en IGP (Intergemeentelijk Project). Tot slot is er diverse acute casuïstiek opgepakt zoals de bestuurlijke handhaving na het aantreffen van een hennepkwekerij en overlast in wijken

door diverse doelgroepen en zijn er trainingen georganiseerd in om signalen van radicalisering en extremisme beter en sneller te kunnen herkennen, handelingsperspectief te krijgen en gesprekstechnieken om die gesprekken op een open manier zo effectief mogelijk te kunnen voeren.

Met betrekking tot toezicht en handhaving hebben de Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) zich gericht op handhaving van de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV), de Parkeerverordening, de Wegenverkeerswet en de Alcoholwet. Door corona is er logischerwijs minder tijd gaan zitten in de controle van evenementen en de Alcoholwet. Wel is er uiteraard veel aandacht geweest voor de handhaving van de op dat moment geldende coronamaatregelen. Hierbij kan m.n. gedacht worden aan o.a. het controleren van de naleving van die maatregelen zoals de controle op Coronatoegangsbewijzen, sluitingstijden, de anderhalve meter maatregel en de mondkapjesplicht. Tijdens de coronacrisis is duidelijk geworden dat BOA's meer rollen hebben. Ze zijn niet alleen ingezet als handhavers, maar hebben ook een rol gespeeld als vraagbaak van toepassing zijnde maatregelen.

Doelen en prestaties	
We verbinden de inzet van zorg en veiligheid, om met een integrale aanpak de veligheid(sbeleving) te verbeteren.	
1. Waar nodig en mogelijk nemen we belemmeringen in die samenwerking, o.a. op het gebied van privacy, verschillende werkplekken weg. Door middel van (het intervisie traject van) de leertuin gegevensuitwisseling in het kader van zorg en veiligheid.	
2. Uitvoering geven aan sluitende aanpak personen met verward gedrag met voornaamste pijler de inrichting van wijkgerichte GGZ. Culemborg is de eerstvolgende gemeente in Gelderland-Zuid waar deze aanpak uitgerold zal worden.	
3. Rollen/taken binnen AVE worden aangepast met de ontwikkelingen rondom inrichting sociaal domein en integrale toegang. Extra aandacht gaat uit naar triage om casuïstiek direct bij de passende persoon/afdeling te beleggen.	
4. We ontwikkelen aan de hand van de wijkaanpak Schoolhof een stadsbrede vernieuwde jeugdaanpak en passen waar nodig onze 'sociale infrastructuur' (sociaal wijkteam, leefbaarheidsteam, etc.) aan deze tijd.	
5. We voeren reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze, zoals: diverse casus overleggen en (persoonsgerichte) aanpak onder andere door samenwerking binnen het Veiligheidshuis en met sociale en leefbaarheidswijkteams.	

Toelichting prestatie

1. Waar nodig en mogelijk nemen we belemmeringen in die samenwerking, o.a. op het gebied van privacy, verschillende werkplekken weg. Door middel van (het intervisie traject van) de leertuin gegevensuitwisseling in het kader van zorg en veiligheid.
De leertuin gegevensuitwisseling is onderdeel geworden van de pilot wijkaanpak. Hier is voor een ander format voor deskundigheidsbevordering gekozen en de werkwijze wijkaanpak integraal uitgerold.

De leefbaarheid en veiligheid in de buurten en wijken van de gemeente Culemborg is verbeterd, in optimale samenwerking met onze partners. Om dit te bereiken besteden we de komende jaren extra aandacht aan de onderwerpen ondermijning en cybercrime.	
1. We houden alle beschikbare instrumenten voor bestuurlijk optreden gereed en actueel en kijken indien nodig naar nieuw beleid (o.a. beleid op het gebied van mensenhandel).	
2. We voeren meer (preventieve) activiteiten op het gebied van bewustwording en meldingsbereidheid uit;	
3. We bedden de aanpak op lokale weerbaarheid structureel in, onder andere door herhaalde trainingen.	
4. Voor het uitkijken van de gemeentelijke camerabeelden (wat nu door de RTR wordt gedaan) hebben we medio 2021 een alternatief.	
5. Wij borgen voldoende vaste en tijdelijke camera's, die ons samen met onze partners in staat stellen om adequaat en effectief te kunnen reageren op leefbaarheids- en veiligheidsissues.	
6. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze in nauwe samenwerking met onze partners (onder andere politie, IGP, RIEC, Bureau Bibob).	

Toelichting prestatie

2. We voeren meer (preventieve) activiteiten op het gebied van bewustwording en meldingsbereidheid uit;
Helaas hebben de maatregelen rondom Corona ervoor gezorgd dat we een aantal fysieke bijeenkomsten hebben moeten annuleren in 2021. Deze worden in 2022 alsnog georganiseerd.

Regels die gelden zijn voor onze inwoners en professionele partners herkenbaar en worden nageleefd, voor leefbaar en veilig Culemborg. Belangrijke prioriteit uit de Kadernota Veiligheid (2019-2022) is het verbeteren van verkeersveiligheid.	
1. Een integrale aanpak op de verkeersveiligheid en -overlast, door middel van extra handhaving, nudging (gedragsbeïnvloeding) en aanpassingen aan de fysieke ruimte. Zie hiervoor ook de prestaties bij verkeersveiligheid.	
2. De (jeugd)boa's worden uitgerust met een bodycam voor het veilig kunnen uitvoeren van hun werkzaamheden. Dit eerst in de vorm van een pilot, waarna na positieve evaluatie dit ter besluitvorming als reguliere werkwijze zal worden aangeboden.	
3. Het aanpakken van overlast van hondenpoep nemen we structureel in de diensten van de AVRI-Boa's mee.	
4. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze. We werken hierin samen met partners als de BOA's, VRGZ, politie, HALT en GGD.	

2.1 Verkeer, wegen en water

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Om Culemborg ook in te toekomst veilig en bereikbaar te houden voor alle verkeersmodaliteiten, is in 2019 samen met alle stakeholders en gemeenteraad gewerkt aan het opstellen van een GVVP (mobiliteitsplan). Hierin zijn de knelpunten (objectief en subjectief) op het gebied van mobiliteit geïnventariseerd en is het netwerk voor alle verschillende vervoerswijzen vastgesteld. In 2020 heeft dit plan verder vorm gekregen en is een maatregelenpakket met raming en prioritering opgesteld. Het plan is in januari 2021 vastgesteld door de raad en is invulling gegeven aan de eerste maatregelen.

Er is een laadvisie en toetsingskader voor laadinfra vastgesteld. Doel hiervan is om zowel in de huidige als toekomstige vraag naar laadinfra te kunnen voorzien en gebruik van elektrische voertuigen te stimuleren.

Zowel nieuwe wegen in de wijk Parijsch als bestaande wegen zijn ontworpen en heringericht volgens de richtlijnen en beleidsregels.

Op verschillende locaties zijn verkeersgegevens verzameld en geanalyseerd. Op enkele locaties heeft dat geleid tot (tijdelijke) maatregelen op verzoek en in overleg met bewoners of een aanpassing van de situatie. In een aantal situaties (Vicarystraat en Veerweg) is door tijdelijke maatregelen gebleken dat niet de inrichting van de weg, maar het gedrag van de weggebruiker zorgt voor (een gevoel van) verkeersonveiligheid. Gedragsbeïnvloedende maatregelen zijn noodzakelijk, maar konden helaas door corona-maatregelen beperkt worden ingezet.

Doelen en prestaties	
Culemborg bereikbaar en begaanbaar te houden door de wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken in voldoende staat van onderhoud te houden.	
1. We voeren groot onderhoud aan wegen uit (reconstructies) conform het meerjarenonderhoudsprogramma.	
2. We ontwerpen wegen en verkeersknelpunten op een onderhoudsarme wijze.	
3. We onderhouden wegen, openbare verlichting, civieltechnische en overige kunstwerken.	
4. We houden de beheerssystemen bij.	

Toelichting prestatie

1. We voeren groot onderhoud aan wegen uit (reconstructies) conform het meerjarenonderhoudsprogramma.
Het groot onderhoud aan wegen wordt gecombineerd met een integrale wijkaanpak. De werkzaamheden zijn vertraagd (voorbeeld Voorkoop of het project Wortelopdruk). In de afgelopen periode zijn er personele wisselingen geweest. Vertraging in uitvoering is veelal veroorzaakt vanwege personele capaciteit. De personele capaciteit is inmiddels op orde, projecten worden weer opgepakt. Dit heeft verder geen grote nadelige gevolgen.

2. We ontwerpen wegen en verkeersknelpunten op een onderhoudsarme wijze.

Bij het ontwerpen van wegen wordt rekening gehouden met doelmatig beheer en onderhoud (onderhoudsarm). Dit is echter maar een van de ontwerpcriteria (verkeersveiligheid, doorstroming, klimaatadaptatie, duurzaam materiaal gebruik etc).
Er wordt gewerkt aan een programma van eisen voor wat betreft de inrichting van de openbare ruimte (algemeen document)

3. We onderhouden wegen, openbare verlichting, civieltechnische en overige kunstwerken.
In de afgelopen periode zijn er personele wisselingen geweest. Vertraging in uitvoering is veelal veroorzaakt vanwege personele capaciteit. De personele capaciteit is inmiddels op orde, projecten worden weer opgepakt. Dit heeft verder geen grote nadelige gevolgen.

4. We houden de beheerssystemen bij.
Beheerssystemen zijn niet altijd actueel. Er is bijvoorbeeld geen goed rioolbeheersysteem. Recent is besloten hier het programma 'kikker' voor te gaan gebruiken. De beheergegevens van het programma moeten nog geheel worden gevuld. Een ander voorbeeld waarbij niet gewerkt wordt met een beheerssysteem is het beheer en onderhoud van kunstwerken. Een meerjaren onderhoudsplan voor kunstwerken moet nog worden opgesteld.

Culemborg veilig en bereikbaar houden voor alle verkeersmodaliteiten door de verkeersruimte zo in te richten dat er een optimale balans ontstaat tussen bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming op wegen.	
1. We werken vastgestelde beleidsplannen uit in concrete adviezen en ontwerpen.	
2. We adviseren lokaal, regionaal en provinciaal op gebied van verkeer, vervoer, wegen en wegwerkzaamheden.	
3. We monitoren de verkeersgegevens.	
4. Op verzoek van derden voeren we verkeerseducatieprojecten uit.	
5. We pakken verkeersknelpunten aan met specifieke aandacht voor langzaam verkeer en mindervaliden.	
6. We stellen een uitvoeringsprogramma op voor het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.	
7. We voeren enkele projecten uit die in het GVVP zijn aangekondigd.	

Toelichting prestatie

4. Op verzoek van derden voeren we verkeerseducatieprojecten uit.
in verband met coronamaatregelen is een aantal projecten uitgesteld.

Verbeteren van de inrichting van de binnenstad volgens de binnenstadsvisie, aansluitend bij reguliere beleidsontwikkeling en (onderhouds)werkzaamheden	
1. We werken beleidskeuzes verkeer (GVVP) voor de binnenstad uit: bevoorrading, fietsenstalling, parkeren, laadinfra en verkeersveiligheid.	
2. Waar mogelijk maken we werk met werk, en richten we straten opnieuw in afgestemd met het regieplan.	

Toelichting prestatie

1. We werken beleidskeuzes verkeer (GVVP) voor de binnenstad uit: bevoorrading, fietsenstalling, parkeren, laadinfra en verkeersveiligheid.

door het geven van een hogere prioriteit aan onder andere het onderzoek naar de hoogwaardige fietsverbinding Culemborg - Houten en de Ovonde, is er voor uitwerking van een voorstel voor bevoorrading van de binnenstad geen ambtelijke capaciteit beschikbaar.

2.2 Parkeren

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij iedere ontwikkeling (zowel nieuwbouw als reconstructies) worden parkeerfaciliteiten voor alle verkeersdeelnemers opgenomen. Hierbij worden ook nieuwe trends en ontwikkelingen als laadinfra, deelauto's en andere vormen van mobiliteit meegenomen. In 2020 is de nota parkeernormen herzien, maar gelet op alle lopende (bouw-)ontwikkelingen in Culemborg, dient in 2022 de nota voor heel Culemborg opnieuw te worden opgesteld. De voorbereidingen hiervoor zijn in het najaar van 2021 opgestart.

De gemeenteraad heeft de wens uitgesproken voor een nieuw sluitend verwijssysteem naar parkeerplaatsen rondom de binnenstad. De parkeerroute is uitgewerkt in het GVVP. Echter heeft dit geen hoge prioriteit gekregen en is er geen budget beschikbaar gesteld, dus uitvoering is niet mogelijk.

Het beleid en toetsingskader voor laadinfra is in 2021 vastgesteld.

Doelen en prestaties	
Zorgen voor voldoende en goed bereikbare (fiets)parkeerplaatsen	
1. We bieden blijvend voldoende kwalitatief goede (fiets-)parkeerfaciliteiten voor alle verkeersdeelnemers en nieuwe ontwikkelingen aan.	
2. We doen een voorstel voor 2022 voor oplaadpunten, deelfietsen en betere stalling van fietsen in de binnenstad.	

2.5 Openbaar vervoer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

het Rijk (trein) en de Provincie (bus) zijn verantwoordelijk Vooralsnog zijn de bestaande buslijnen behouden. De reizigerscijfers van 2021 zijn niet representatief. Wegens COVID-19 zijn er zowel landelijk als lokaal veel minder reizigers met de bus gegaan. De meeste lijndiensten waren dan ook niet rendabel. We zijn en blijven in gesprek met de provincie en Arriva over behoud van buslijnen dan wel een volwaardig alternatief.

Vanaf 3 april 2022 introduceert provincie Gelderland HaltetaxiRRReis als halte-tot-haltetaxi als volwaardige aanvulling op het regulier openbaar vervoer. HaltetaxiRRReis is een deeltaxi zonder vaste route die mensen binnen een straal van 2-15 kilometer vervoert van een halte naar een andere trein- of busstation, of naar een andere halte op tijdstippen dat de (buurt)bus niet meer rijdt. Iedereen kan gebruik maken van HaltetaxiRRReis. Er is geen gemeentelijke indicatie nodig.

Voor de stationsomgeving, het station en het wensbeeld van station Culemborg als regionale hub vinden onderzoeken en gesprekken plaats met en in samenwerking met onze partners: NS, Prorail en provincie Gelderland.

Doelen en prestaties	
Iedereen kan zich binnen de regio zo zelfstandig mogelijk en tegen een redelijk tarief met een vorm van (openbaar) vervoer verplaatsen.	
1. We adviseren ten behoeve van de aanbesteding regiecentrale en gunning aan de vervoerders (basismobiliteit).	
2. We adviseren de vervoersautoriteit en behartigen de Culemborgse belangen.	
3. We werken mee aan plannen voor herinrichting van de stationsomgeving.	
4. We onderzoeken de mogelijkheden voor alternatieve vormen van vervoer.	

7.5 Begraafplaatsen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het bieden van voldoende mogelijkheden tot begraven.

Doelen en prestaties	
Het bieden van voldoende mogelijkheden om te begraven	
1. We werken samen met de Beheersstichting Begraafplaatsen Culemborg (BBC)	
2. We volgen de beschikbaarheid van begraafplaatsen in Culemborg	

8.1 Ruimtelijke Ordening

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Er zijn geactualiseerde en gedigitaliseerde bestemmingsplannen beschikbaar. We boden in 2021 procesbegeleiding en coördinatie van omgevingsprojecten, inclusief het opstellen van ruimtelijke plannen/onderbouwingen. In 2021 zijn de volgende bestemmingsplannen vastgesteld:

- Elisabeth-hof (herontwikkeling woningbouw);
- Honddijk 4-4a
- Rietveldseweg 14a

We zijn gestart met de procedures voor bestemmingsplannen voor:

- Watertorenkwartier;
- Terwijde;
- Goilberdingerdijk 32;
- Parijsch.

We adviseerden via de ODR initiatiefnemers over afwijkingen van het bestemmingsplan. Er ging veel aandacht naar het betrekken van de omgeving, waarbij we de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer leggen.

In februari 2022 hebben we vernomen dat de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot eind 2022. Ondanks dat er nog een aantal zaken niet volledig duidelijk of beschikbaar is, zijn de voorbereidingen voor de implementatie wel in volle gang. We werken samen met onze partners in de ODR en met de ODR zelf aan de aanpassing van onze werkwijze bij vergunningverlening, de bijbehorende houding, de digitalisering en bereiden de communicatie hierover voor. In Culemborg zelf werken we met de organisatieontwikkeling aan de gewenste cultuurverandering. In 2021 hebben we een vervolg gegeven aan de herinrichting van onze processen.

We zijn in 2021 gestart met de intaketafel en de omgevingstafel om ons voor te bereiden op de nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet. Op de intaketafel worden nieuwe initiatieven besproken, waarna de plannen verder uitgewerkt worden door de initiatiefnemer en integraal besproken en op de omgevingstafel.

We hadden in 2021 te maken met de landelijke opgaven op het gebied van stikstof en PFAS. In ODR-verband is - en wordt nog steeds - de werkwijze afgestemd op het landelijke en provinciale kader. Er is in 2021 geen substantiële vertraging op onze projecten opgetreden, maar het zijn wel onderwerpen waar continu aandacht voor nodig is.

De pilot voor het toegankelijk maken van geo-/kaartinformatie loopt door tot in 2022. Dit is een project voor de langere termijn. We hebben op verschillende projecten

geëxperimenteerd met de beoogde werkwijze van de Omgevingswet. We blijven daarvan leren. Het digitaliseren van informatie op kaartformaat wordt een structurele taak voor de gemeente.

Doelen en prestaties	
Geactualiseerde en gedigitaliseerde omgevingsplannen	
1. We doorlopen de bestemmingsplanprocedure voor Terweijde.	
2. We stellen het bestemmingsplan vervangende nieuwbouw Elisabethhof (KW) vast.	
3. We bereiden veranderingen voor met betrekking tot de Omgevingswet.	
4. De onderhoudsplanning van actuele bestemmingsplannen passen we in in de werkwijze van de omgevingswet.	

Toelichting prestatie

1. We doorlopen de bestemmingsplanprocedure voor Terweijde.
Het bestemmingsplan voor Terwijde wordt begin 2022 vastgesteld.

Implementeren Omgevingswet	
1. We stellen een Omgevingsvisie op, op basis van de stadsvisie en de Culemborgse uitgangspunten.	
2. We starten met het opstellen van een Omgevingsprogramma en het Omgevingsplan.	
3. We doen verdere voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet, via verschillende sporen: Informatie en bewustwording, Omgevingsvergunning en toezicht en handhaving samen met de ODR, processen en taken, ICT aansluiten op het DSO etc.	

Toelichting prestatie

2. We starten met het opstellen van een Omgevingsprogramma en het Omgevingsplan.
Er wordt gestart met het opstellen van het Omgevingsplan na het vaststellen van de Omgevingsvisie.

Procesbegeleiding initiatieven en omgevingsvergunningen	
1. We volgen lopende processen als de OV Waterontharding installatie Vitens, project Watertoren, Linawijs of ronden deze af. We onderzoeken nieuwe vragen en maken afspraken maken over de rol van de gemeente.	
2. We ondersteunen partners in facilitaire grondexploitaties. De rapportage hierover vindt plaats via de grondexploitaties.	
3. Waar nodig geven we invulling aan het verplichte kostenverhaal. Rapportage hierover vindt plaats via de grondexploitaties.	

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In Parijsch worden op verschillende bouwvelden woningen gerealiseerd. In 2021 zijn de Parkhouses en een aantal woningen op Forteneiland gerealiseerd. Een aantal architectenwoningen zijn opgeleverd en voor een aantal nieuwe is de bouw gestart. In 2021 is er daarnaast veel voorbereid om in 2022 te kunnen starten met de verkoop en/of bouw. Ook wordt gewerkt aan het ontwerp voor het laatste bouwveld 'Linieveld', waarin op basis van de kwaliteitseisen van de raad een buurt met meer (betaalbare) woningen en meer groen zal worden gerealiseerd. Om meer woningen te realiseren zal een bestemmingsplanprocedure doorlopen moeten worden. Hiervoor zal het stikstofprobleem opgelost moeten worden. Een onderdeel daarvan vormt de parkeernorm en het
daarbij behorende mobiliteitsplan. Deze zijn “in progress”.

In Lanxmeer werken we aan een aantal deelgebieden voor de ontwikkeling van de laatste ca 95 woningen. Grotendeels vallen die binnen de stedenbouwkundige kaders voor de Zuidrand. Op basis van dat nieuwe kader wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van verschillende kavels in het gebied. De beide tiny houses-projecten zijn eind 2021 bijna af, een mooie aanwinst voor de wijk.

Project Spoorzone West is onderdeel geworden van de ontwikkeling van de stationsomgeving. Als de gebiedsexploitatie daarvoor wordt vastgesteld, wordt de grondexploitatie van de Spoorzone West daarin opgenomen. Dan worden er ook nieuwe afspraken met de ontwikkelaars in het project gemaakt. De grondexploitatie Spoorzone West die in de jaarrekening is opgenomen is nog gebaseerd op de oude plannen en overeenkomsten, omdat dat de enige juridische basis is.

In 2021 is een haalbaarheidsonderzoek gestart voor een brede ontwikkeling van de Culemborgse Stationsomgeving. Om een ontwikkeling in het gebied mogelijk te kunnen maken is in februari een voorbereidingsbesluit genomen voor Pavijen I (en een rand eromheen). Er is een basis gelegd voor het mobiliteitsbeleid in het plan, omdat dat een belangrijke randvoorwaarde is voor het stedelijke milieu met een stevig woningbouwprogramma dat daar voorzien is. Het is echter niet alleen een randvoorwaarde: met een duurzaam mobiliteitsconcept dragen we bij aan de energietransitie en aan het verminderen van het steeds meer vastlopende verkeer. Ook zorgen we er voor dat in de wijken meer ruimte is voor groen, klimaatadaptatie, bewegen en biodiversiteit. En ervaring in het hele land leert dat direct rondom het station het autobezit minder is, en het primaire lange-afstandsvervoer het OV is. Daardoor kan bij een mobiliteitsconcept uitgegaan worden van substantieel minder autobezit dan in andere wijken mogelijk is. In 2021 is ook een voorkeursrecht gevestigd op een aantal panden op Pavijen I. Daarmee neemt de gemeente een positie in, waarmee zij deze ontwikkeling wil mogelijk maken. In 2022 zal verdere besluitvorming over de structuurvisie voor het gebied, de gebiedsexploitatie, de ontwikkelstrategie en een transitie en transformatieplan plaatsvinden. En zal de eerste bestemmingsplanwijziging mogelijk een feit worden.

In 2021 is er ook gewerkt aan verschillende projecten, waarbij de gemeente faciliterend optreedt:

- Project de Molenaar op de oude TNT-locatie

- er wordt gebouwd aan woningen in het Hart van Nieuwstad. De openbare ruimte wordt in de zomer van 2022 afgerond.
- De bouw van de Elisabeth hof start rond het eind van het jaar
- De bestemmingsplanprocedure voor Windwinning is in 2021 gestaakt
- Het bestemmingsplan van Verenigingsgebouw Taqwa volgt in 1e helft 2022
- Ook voor de Watertoren / Pomphuis werken we naar een bestemmingsplan in de 1e helft van 2022;
- We werken verder aan de herontwikkeling van de Honddijk 11 en van de
- Driehoek Rijksstraatweg
- We zijn in gesprek met Kleurrijk Wonen en een CPO voor starters voor een ontwikkeling aan de Jan van Riebeeckstraat
- En er lopen een aantal kleinere bestemmingsplanwijzigingen (in verschillende stadia van ontwikkeling) aan de Godfried Bomansstraat, de Rijksstraat, Beesdseweg en Anthony van Lalainglaan.
- De Gelddijk en Centraal Boekhuis zijn in 2021 gerealiseerd, en kunnen worden afgesloten.

Doelen en prestaties	
Realiseren van een prettige en veilige leefomgeving in een groene (duurzame) stad met aandacht voor de fysiek-sociale wijkontwikkeling. Het grondbeleid draagt bij aan doelen uit woonvisie, groen, duurzaamheid en economisch beleid.	
1. We voeren procesmanagement uit voor de gemeentelijke en particuliere grondexploitatie-projecten. Afhankelijk van het project hebben we daarbij een actieve of faciliterende rol.	
2. We maken gebruik van risicomanagement binnen en over projecten.	
3. We actualiseren en sturen bij op het programmatisch en financieel meerjarenperspectief.	
4. We toetsen wijzigingen van inhoudelijke gemeentelijke doelen aan het grondbeleid.	
5. We ontwikkelen het grondbeleid en bijbehorend instrumentarium door.	
6. We werken de eerste resultaten van de inventarisatie van kleinschalige bouwlocaties uit.	
7. We experimenteren met de Omgevingswet.	
8. We geven verdere invulling aan de verbetering plankwaliteit Parijsch Zuid, de aangepaste samenwerkingsovereenkomst van de CV Parijsch en de verbeteringen in de samenwerking uit het implementatieplan van de evaluatie.	
9. We pakken de verschillende deelgebieden van de spoorzone integraal aan, zodat er een toekomstgerichte plek ontstaat die de Culemborgse identiteit laat zien en kracht bijzet.	

8.3 Wonen en bouwen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- In 2021 hebben we in diverse projecten afspraken gemaakt met ontwikkelaars over toewijzingscriteria waarbij de woningen met voorrang worden toegewezen aan Culemborgse inwoners. We gaan dit voortzetten in 2022.

- Er zijn nieuwbouwwoningen toegevoegd aan de voorraad die toegankelijk, levensloopbestendig en geschikt voor een brede doelgroep zijn en in de nabijheid van voorzieningen.
- Geen ontruimingen meer op basis van huurschuld. In 2021 zijn er geen ontruimingen geweest op basis van huurschuld.
- De slaagkans en de bereikbaarheid van betaalbare woningen staat onder druk. Het is niet gelukt in 2021 de slaagkans en bereikbaarheid te vergroten.
- In 2021 zijn 33 nieuwe woningen toegevoegd aan de woningvoorraad.
- Veel projecten zijn in 2021 in voorbereiding, en zullen in 2022 worden gerealiseerd. Zowel in Parijsch als in andere delen van de stad.

Doelen en prestaties	
De aan ons toegewezen statushouders krijgen op tijd een passende woning in een passende buurt, met voldoende begeleiding en voorzieningen om te integreren	
1. We adviseren, samen met Kleurrijk Wonen, het COA over de aan ons toe te wijzen statushouders en hervestigde vluchtelingen.	✓
2. We bieden passende woningen aan de aan ons toegewezen statushouders en hervestigde vluchtelingen.	○
3. We maken afspraken met vluchtelingenwerk, over de begeleiding van statushouders en hervestigde vluchtelingen.	✓

Toelichting prestatie

2. We bieden passende woningen aan de aan ons toegewezen statushouders en hervestigde vluchtelingen.
We hebben de taakstelling in 2021 niet gehaald vanwege het feit dat er weinig woningen vrij kwamen en een aantal sloopprojecten waarbij de zittende huurders voorrang kregen bij de huur van een vervangende woning.

Geen ontruimingen meer op basis van huurschuld.	
1. We maken afspraken tussen schuldhulpverlening en Kleurrijk Wonen over het voorkomen van ontruimingen.	✓

Mensen die een woning zoeken in Culemborg vinden binnen een kortere tijd een bij hun woonwensen en budget passende woning in een prettige wijk en buurt. Nieuwbouwwoningen zijn toegankelijk, levensloopbestendig en geschikt voor een brede doelgroep.	
1. In 2021 voegen we ong 150 nieuwbouwwoningen toe aan de voorraad, in de projecten Lanxmeer, Parijsch en kleinere projecten zoals Gelddijk en de Molenaar op 't Jach. Door de toenemende vraag en in verband met planuitval schroeven we de planning op.	○
2. We bereiden nieuwe woningbouwprojecten voor om in toekomstige jaren min. 200 woningen per jaar toe te kunnen voegen. Parijsch en Lanxmeer zijn belangrijk, als de projecten herontwikkeling van Oranje Nassauschool en Hart van Nieuwstad.	↗
3. Daarbij zetten we in op vernieuwende woonvormen, duurzaamheid en levensloopbestendig wonen.	✓
4. We maken, samen met Kleurrijk Wonen en de CV Parijsch, afspraken om inwoners van	✓

onze stad voorrang te geven bij de toewijzingen van goedkopere woningen en de doorstroming van ‘scheefwoners’ te bevorderen.	
5. Door toenemende vraag naar woningen dienen we te onderzoeken waar de mogelijkheden voor deze woningbouwlocaties binnen onze gemeentegrenzen liggen. Een diversiteit van woningtypen is gewenst met extra aandacht voor verschillende woningtypes.	
6. Ter voorbereiding op decentralisatie beschermd wonen/maatschappelijke opvang inventariseren we behoefte aan woningen voor specifieke doelgroepen en proberen we initiatieven van initiatiefnemers, passend in de behoefte, zo goed mogelijk faciliteren	

Toelichting prestatie

1. In 2021 voegen we ong 150 nieuwbouwwoningen toe aan de voorraad, in de projecten Lanxmeer, Parijsch en kleinere projecten zoals Gelddijk en de Molenaar op 't Jach. Door de toenemende vraag en in verband met planuitval schroeven we de planning op.
Er zijn in 2021 33 woningen opgeleverd. De opleveringen zijn vertraagd door bezwaar en beroep, stikstof en Pfas problematiek en de enorme stijging van de kosten waardoor er opnieuw onderhandeld of geherfinancierd diende te worden. De oplevering van deze woningen zal in de komende jaren ingehaald worden.

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Meetinstrument
Internationale Duurzame Ontwikkeling	4	5-8	5	Aantal bijdragen dat vanuit de regeling is verstrekt.
Kwaliteitscijfer dienstverlening	7,6	-	-	klanttevredenheid-onderzoek.
Kwaliteitsnorm BRP	Voldoet aan de norm	Voldoet aan de norm	voldoet aan de norm	Kwaliteitsmonitor BRP van MinBZK/RvIG, interne audits.
Kwaliteit reisdocumentenprocessen	Voldoet aan de norm	Voldoet aan de norm	voldoet aan de norm	Kwaliteitsmonitor Reisdocumenten van MinBZK/ RvIG, Interne audits.
Wegen: percentage voldoende	volgens plan	volgens plan	-	Wegenschouw in de even jaren.

Toelichting indicatoren

Het is van groot belang dat de Basisregistratie personen (BRP) op orde is, dat wil zeggen dat de gegevens kloppen. Alle andere (semi)overheidsinstanties en burger zijn afhankelijk hiervan, bv met betrekking tot toeslagen en andere rechten en plichten.
De kwaliteit van zowel de BRP als de processen rond reisdocumenten worden jaarlijks gemonitord middels controles van het Ministerie van BZK.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Bron
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte) aantal per 1.000 inwoners	8,6	n.v.t.	6,5	CBS
Verwijzing Halt** per 10.000 inwoners	100	n.v.t.	100	Bureau Halt
Winkeldiefstallen ** aantal per 1.000 inwoners	geen publicatie	n.v.t.	1,5	CBS
Geweldsmisdrijven ** aantal per 1.000 inwoners	3,5	n.v.t.	2,6	CBS
Diefstallen uit woning ** aantal per 1.000 inwoners	1,4	n.v.t.	0,5	CBS
Nieuw gebouwde woningen aantal per 1.000 woningen	-	-	-	Basisregistratie adressen en gebouwen.
Demografische druk	71%			CBS

** Het bestaand beleid is gericht op het verlagen van de aantallen/percentages.

Bij begroot 2021 is geen waarde ingevuld, de reden daarvan is dat er op die thema's geen doelstellingen zijn geformuleerd in de Kadernota Integrale Veiligheid

Toelichting indicatoren
Verwijzing Halt
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.

Geweldsmisdrijven
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Nieuw gebouwde woningen
Is gebaseerd op de periode 2014 en geeft daarmee geen actueel beeld van de huidige stand van zaken. Deze indicator is voorgeschreven door het ministerie. Onder taakveld 8.3 staan de ontwikkelingen van de gemeente Culemborg beschreven. Daaruit blijkt dat in 2021 een 33-tal woningen zijn toegevoegd aan de woningvoorraad.

Demografische druk
Betreft de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Veiligheidsbeleid Veiligheidsstrategie Oost-Nederland
- Horecabeleid
- Wet Bibob
- Evenementenbeleid
- APV
- Awb
- Regionaal Crisisplan
- Wet op de Veiligheidsregio's
- Wet tijdelijke Maatregelen Covid-19
- Opiumwet
- Wet ruimtelijke ordening
- Wabo
- BBV
- Grondexploitatiewet
- Nota Grondbeleid 2012
- Grondprijsbrief (jaarlijks vast te stellen)
- Omgevingswet (vanaf 2021)
- Woningwet
- Wegenverkeerswet

Burgerzaken

- Gemeentewet
- Visie op dienstverlening
- Wet- en regelgeving op het gebied van burgerlijke stand (Burgerlijk wetboek 1 BRP, Reisdocumenten, rijbewijzen, Kieswet.
- BRP: Basisregistratie PersonenBIG: Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
- PUN: Paspoortuitvoeringsregeling Nederland.
- Regeling beheer en toezicht BRP
- Verordening BRP
- Reglement BRP
- kieswet
- WEU
- Wet op de lijkbezorging

Betrokken partners:

- Veiligheidsregio Gelderland Zuid
- Openbaar ministerie
- Politie
- RIEC-ON
- Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
- Omliggende/ Regio gemeenten
- Waterschap Rivierenland
- Omgevingsdienst Rivierenland
- Milieuadviesraad
- Monumenten- en welstandcommissie
- Vooroverlegpartners i.h.k.v. Wet op de Ruimtelijke ordening
- Lokale partners zoals:
    - ElkWelzijn
    - KleurrijkWonen
    - CV Parijsch
    - Ondernemers
    - Inwoners
    - Huurdersbelangenvereniging
    - Vluchtelingenwerk

Burgerzaken

- Ketenpartners, zoals Belastingdienst, IND, UWV
- Regionale samenwerkingsverbanden
- Beheersstichting Begraafplaatsen Culemborg
- Coöperaties (bv. energie, voedsel, gebied, zorg)
- Lokale organisaties, zoals Kleurrijk Wonen, ELK)
- Politie
- Intergemeentelijke project (IGP)
- Provincie

Verbonden partijen

	Regio Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2021 is het nieuwe Regionaal Economisch Ambitiedocument van de Regio Rivierenland vastgesteld, na een uitgebreid proces waarin gemeenteraden diverse besluiten hebben genomen. In het nieuwe Ambitiedocument zijn de concrete doelstellingen voor de speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme opgenomen, inclusief een uitvoeringsprogramma. Ook is een nieuw Regionaal Stimuleringsfonds opgericht, als opvolger van het Regionaal Investeringsfonds. In de komende jaren zal de Regio uitvoering geven aan dit nieuwe ambitiedocument. Ook in het afgelopen jaar heeft de Regio Rivierenland uitvoering gegeven aan de contractgestuurde dienstverlening, volgens de afspraken die daarover binnen de GR zijn gemaakt. In de zienswijze op de begroting van Regio Rivierenland heeft de raad aandacht gevraagd voor het terugdringen van de financiële tekorten bij dit onderdeel van de Regio. Hier is in het afgelopen jaar dan ook op ingezet door de Regio. Daarnaast is in 2021 gewerkt aan nieuwe afspraken rondom de regionale inkoop van Wmo en Jeugd. Dit moet in 2022 leiden tot hernieuwde afspraken. Een bijzondere ontwikkeling in 2020 binnen de Regio Riverenland, was het sluiten van de Regiodeal met de Rijksoverheid. In de Regiodeal zijn verschillende regionale projecten opgenomen, voor een bedrag van € 15 miljoen. De helft van dit bedrag is afkomstig van de Rijksoverheid, de andere helft van de provincie en de regio. In 2020 is de Regiodeal gesloten en zijn de projecten vastgesteld. In 2021 is verder ingezet op de uitvoering van de Regiodeal. Meer informatie over de Regiodeal is te vinden op https://www.fruitdelta.nl/regiodeal/. In 2021 is in de Regio verder gewerkt aan het opstellen van een gebiedsagenda voor het Rivierenland. In deze gebiedsagenda worden de verschillende ontwikkelingen die al plaatsvinden in onze regio bij elkaar gebracht, wordt een visie voor onze regio geschetst en worden afspraken gemaakt over de governance van onze regio. Doel hiervan is onder meer om de tijdelijke structuur en samenwerking van de Regiodeal ook structureel te borgen. In 2021 is gewerkt aan een eerste concept van de gebiedsagenda en hebben diverse bijeenkomsten plaatsgevonden om partijen bij elkaar te brengen voor de gebiedsagenda. In 2022 moet dit leiden tot een eindversie van de gebiedsagenda die ook vastgesteld kan worden. In dit alles wordt nauw samengewerkt met de provincie Gelderland.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 van de VRGZ (RBP) staat als streven 'Samenwerken aan een zo veilig mogelijke samenleving'. In het Regionaal Beleidsplan 2020-2023 zijn diverse acties opgenomen die opgepakt moeten worden om invulling te geven aan de ambities. De coronacrisis heeft een groot beroep gedaan op de flexibiliteit en inzet van de medewerkers binnen de VRGZ en veel capaciteit van de organisatie gevraagd. Desondanks is het gelukt om veel acties op te pakken, maar soms minder dan gepland of slechts beperkt waardoor vertraging is opgelopen. De VRGZ heeft eind 2021 een tussenrapportage van het RBP gestuurd met hierin de stand van zaken van de ambities. **Landelijke meldkameractiviteiten** Er is door alle betrokken partijen hard gewerkt aan de toekomstige samenvoeging van de gemeenschappelijke meldkamers van de Veiligheidsregio's Twente, IJsselland, Noord- en Oost- Gelderland, Gelderland-Zuid en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden tot de Meldkamer Oost-Nederland (een van de tien meldkamers binnen het landelijke netwerk meldkamers). Voor de samenvoeging zijn de veiligheidsregio's verantwoordelijk. De Nationale Politie is verantwoordelijk voor de huisvesting en voor de inrichting en uitwerking van het landelijke multidisciplinaire meldkamer domein (ICT). De meldkamers van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden functioneren sinds 2020 al als één meldkamer (Meldkamer Arnhem Nijmegen). Er is in 2021 veel ingezet op het op peil houden van de personele bezetting, waardoor de continuïteit van de dienstverlening geborgd is gebleven. De werkzaamheden zijn zoveel als mogelijk geharmoniseerd. Ook zijn er werkzaamheden verricht ter voorbereiding op de samenvoeging van de meldkamers in 2023. **Taakdifferentiatie brandweer** In 2018 is gebleken dat het stelstel van vrijwilligheid bij de brandweer niet in lijn is met Europese regelgeving. Er wordt op landelijk niveau nagedacht over een toekomstbestendig brandweerstelsel. Een stuurgroep heeft de opdracht de eerste bouwsteen van de denkrichting (vrijwilligers kennen geen vormen van verplichting meer) te implementeren en om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. De minister heeft in oktober aan de Tweede Kamer aangegeven dat na invulling van bouwsteen één het bestaande systeem van vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland wellicht in stand kan blijven. Wat de exacte effecten hiervan zullen zijn voor de brandweer is nu nog niet aan te geven. Daarnaast is binnen de Veiligheidsregio de Operatie VLAM

	(Vrijwilligheid is van Levensbelang voor ons Allemaal voor nu en (over)Morgen) uitgevoerd en afgerond in 2021. Dit is een project om werving en behoud van brandweervrijwilligers te creëren. Belangrijke doelen waren om de rol en functie van de lokale posten te versterken, de verbinding tussen vrijwilligers en regio te versterken en verbinding te zoeken met de werkgevers van de vrijwilligers. **Duiktaak** In 2021 zijn de duikteams van Gelderland-Midden (Arnhem) en Brabant-Noord (Den Bosch) operationeel geworden in Veiligheidsregio Gelderland-Zuid om te voorzien in de duiktaak, vooralsnog op tijdelijke basis. Zij worden direct gealarmeerd door de meldkamer bij een ongeval met een persoon of auto te water. Het Algemeen Bestuur heeft in september ingestemd met het structureel organiseren van de duiktaak op deze manier.

	Omgevingsdienst Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	Op 1 april 2013 is de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) van start gegaan. Bij de oprichting van de ODR is een bedrijfsplan opgesteld, waarin een missie en visie is opgenomen. Deze is -na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten- geactualiseerd en in het Algemeen Bestuur van de ODR medio 2020 vastgesteld. In de tussenliggende tijd is ook het regionaal beleidskader Vergunningen, toezicht en handhaving geactualiseerd en in het voorjaar 2022 bestuurlijk vastgesteld. De volgende stap is de inwerkingtreding van de Omgevingswet (naar verwachting per 1 januari 2023) en de Wet kwaliteitsborging bouw (waarbij met name het toezicht op de bouw bij private partijen wordt neergelegd). Dit zal zowel organisatorisch als financieel het nodige met zich meebrengen. In de loop van 2022 zal hier steeds meer duidelijkheid over bestaan. Na inwerkingtreding zal dit nog enige jaren het nodige werk met zich meebrengen. We zullen sturen op de beheersbaarheid hiervan.

	CV Parijsch
Belangrijkste ontwikkelingen:	Door de ingezette intensieve samenwerking loopt het in Parijsch nog steeds goed. De keuze voor een nieuw bestemmingsplan met meer (betaalbare) woningen en een mobiliteitsconcept wordt verder uitgewerkt. Deze inzet komt terug in de kosten-batenopstelling van Parijsch bij de grondexploitaties. Met de aankoop van een stuk agrarische grond verwachten we de stikstofcompensatie voldoende te kunnen aantonen. Het gebied wordt opnieuw aangelegd als natuur en wordt daarmee een extra wandelgebied voor de bewoners. Het beheer wordt in samenwerking met zorgboerderijk de Witte Schuur geregeld.

	Intussen wordt ook vol ingezet op het realiseren van woningen op de andere velden. Eind 2021 zijn er in de wijk op verschillende plekken bouwactiviteiten zichtbaar. Het park langs de parkhouses wordt ook aangelegd. Een aantal andere projecten zijn in ontwikkeling, en zullen in 2022 zichtbaar worden. Daarmee loopt de ontwikkeling van de bestaande velden nog steeds voorspoedig. Een uitgebreider beeld van de ontwikkelingen is opgenomen bij de herijking van het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG). De onderlinge samenwerking tussen de partners en de aanpassingen naar aanleiding van de aanbevelingen van Twijnstra Gudde zijn allemaal doorgevoerd. Een goede publiek private samenwerking vraagt om continue 'onderhoud' en blijft dus een onderwerp van aandacht. Beide partijen investeren daarin. En dat laat zich terugzien in de plannen.

Bedragen x € 1.000

Programma Leefbare stad	**Werkelijk 2020**	**Primitief begroot 2021**	**Begroot na wijziging 2021**	**Werkelijk 2021**	**Verschil 2021**
Lasten	12.370	16.823	20.397	17.098	3.299
Baten	-3.360	-6.231	-5.376	-3.648	-1.729
Saldo van baten en lasten	**-9.010**	**-10.592**	**-15.021**	**-13.451**	**1.570**
Stortingen in reserves	2.843	432	82	82	0
Onttrekkingen aan reserves	2.487	522	3.937	2.677	-1.260
Leefbare stad	**-9.367**	**-10.502**	**-11.166**	**-10.856**	**310**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Ondernemende stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

De inwoners, ondernemers en maatschappelijke initiatieven zorgen voor lokale werkgelegenheid, duurzaam ondernemen, onderlinge verbinding en zorg voor elkaar. Sociale ondernemers dragen bij aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken, waar het marktaanbod soms onvoldoende aansluit bij behoeften van kwetsbare inwoners(groepen). Maatschappelijke initiatieven verlevendigen onze stad en maken betrokkenheid bij elkaar en bij onze leefomgeving zichtbaar. Evenementen geven de stad karakter en sfeer. We delen de mooie dingen van onze stad graag met onze gasten, die we willen helpen nog makkelijker de weg naar Culemborg te vinden. Een vitale ondernemende stad en een historische identiteit zijn de ingrediënten voor een aantrekkelijke stad. Dit alles vanuit een integrale stadvisie.

De coronacrisis heeft het programma deels vertraagd maar ook versterkt. Grotere campagnes waarvoor fysieke bijeenkomsten nodig zijn, zijn uitgesteld. En een deel van de ambtelijke bezetting is ingezet om de coronamaatregelen in goede banen te leiden. De samenwerking in de binnenstad is echter verder versterkt, ondanks de gedwongen sluiting van horeca en detailhandel. Ondernemers hebben onder de noemer “koop lokaal” juist een sterkere binding met de lokale consumenten gebouwd. Het belang van continuïteit van personeel is voor ondernemers nog stringenter geworden. De extra ruimte die voor horecaterrassen beschikbaar is gesteld heeft gezorgd voor een kwalitatieve impuls op de Markt. Op deze ontwikkelingen bouwen we nu verder, al zijn de uiteindelijke economische gevolgen van de coronacrisis vooral voor de horeca hard aangekomen. Vanuit de Provincie zijn via de Covid-19 regeling van Steengoed Benutten, middelen verkregen voor intensivering van het centrummanagement.

De gemeente heeft plannen voor de transformatie van Pavijen I tot een gemengde wijk waarin substantiële woningbouw mogelijk wordt. De woningbouw zal gecombineerd worden met een modern OV-knooppunt, bedrijvigheid en maatschappelijke functies. Dit heeft gevolgen voor heel het bedrijventerrein. Een aantal ondernemers kunnen verhuizen naar kavels die hiervoor worden leeg gehouden. Ook wordt een Transitie en Transformatieplan opgesteld, dat de basis moet leggen voor een gezamenlijke inzet van ondernemers, KCB en gemeente op een versterking van heel Pavijen. Het bedrijventerrein biedt werkgelegenheid aan inwoners van Culemborg en omstreken en biedt plek aan creatieve, innovatieve en ambachtelijke bedrijven.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Ondernemende stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
2.3	Recreatieve havens	Monica Wichgers
3.1	Economische ontwikkeling	Monica Wichgers
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Monica Wichgers
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Monica Wichgers
3.4	Economische promotie	Monica Wichgers
5.4	Musea	Joost Reus
5.5	Cultureel erfgoed	Monica Wichgers

Doelen en prestaties taakvelden Ondernemende stad

2.3 Recreatieve Havens

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De jachthaven is beschikbaar voor watersporters in Culemborg.

Doelen en prestaties	
De aantrekkelijke haven en camping langs de Lek zijn een toeristische trekpleister en zorgen daarmee voor meer bezoekers aan Culemborg	
1. We verpachten de jachthaven en de camping aan de watersportvereniging.	✓
2. Door erfpacht aan de watersportvereniging te geven worden de jachthaven en de camping op efficiënte wijze beheerd.	✓
3. We onderzoeken de uitvoering van de motie om te komen tot de verhuur van het restaurant aan de watersportvereniging.	○

Toelichting prestatie

3. We onderzoeken de uitvoering van de motie om te komen tot de verhuur van het restaurant aan de watersportvereniging.
De onderhandelingen met de Stichting jachthaven en camping De Helling (SJCH) zijn afgebroken. Het pand is op de markt gezet en inmiddels is een erfpachtovereenkomst afgesloten met de nieuwe eigenaar. De overeenkomst is nog onder voorbehoud van financiering en het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor de verbouw. Als de verkoop definitief is zal door de nieuwe eigenaar/exploitant geïnvesteerd worden in de uitstraling van het pand.

3.1 Economische ontwikkeling

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Op het gebied van economische ontwikkeling is het volgende in 2021 bereikt:

- Voor de aanpak van de coronacrisis is het ondernemersloket geopend, waar ondernemers terecht konden met vragen over de landelijke en lokale corona aanpak. Vanuit economische zaken is deelgenomen in het corona crisisteam.
- Het actieplan economie is in uitvoering gekomen in 2021.
- Er wordt gebouwd aan een pandendatabank door de matchmaker ism de VVBC.Vraag en aanbod van bedrijfsruimte wordt hiermee in kaart gebracht, waarmee een duidelijkere regierol mogelijk is op de vastgoedmarkt voor de matchmaker (detailhandel/binnenstad).
- Het faciliteren van de samenwerking van winkeliers, pandeigenaren en gemeente in de binnenstad is voortgezet. In de communicatie tussen winkeliers, horeca en pandeigenaren is geïnvesteerd door de deel te nemen aan Chainels, een professioneel kanaal gericht op samenwerking en delen van informatie.
- De Detailhandels-, horeca- en evenementenvisies zijn vastgesteld. Er worden handboeken voor evenementen en horeca opgesteld.
- Extra analyses van economisch ruimtegebruik zorgen voor bespoedigen van de Spoorzone ontwikkeling en bieden zicht op de mogelijkheden voor transformatie naar wonen.
- De samenwerking op Pavijen voor veiligheid en het KVO-keurmerk is voortgezet en we zijn in voorbereiding voor de her-certificering in 2022.
- De coronacrisis heeft de inzet van de parkmanager vertraagd.De 'oude' parkmanager is niet langer in dienst. In december is een vacature voor een nieuwe parkmanager uitgezet. Start is januari '22. De week van de Logistiek, met Culemborg als hoofdstad,heeft in oktober plaatsgevonden.
- Via RAP wordt vraag naar bedrijfskavels op regionaal niveau afgestemd en wordt voldaan aan provinciale eisen ten aanzien van het RPW (Regionale Programmering Werklocaties).
- In december is een nieuw regionaal economisch ambitiedocument vastgesteld voor 2022-2025 met bijbehorend stimulerings fonds.

Doelen en prestaties	
Vitale en ondernemende stad	
1. De samenwerking in de binnenstad leidt tot concrete projecten en -voorstellen op het gebied van positionering van de binnenstad en de aanpak van leegstand.	
2. We zijn faciliterend voor nieuwe winkels en (kennis)bedrijven die zich in Culemborg (zouden) willen vestigen, maar richten ons ook op verplaatsen of optimaal faciliteren van lokale bedrijven.	
3. We werken mee aan het plan van aanpak om tot een nieuw ambitiedocument van de regio Rivierenland te komen.	

4. We werken aan de realisatie van Breedband Buitengebied (2021/2022) via UBR.	
5. We werken aan een betere kwaliteit van ons bedrijventerrein en de samenwerking tussen en met bedrijven met taken voor parkmanagement.	

Doelen en prestaties	
Levendige en aantrekkelijke binnenstad	
1. We zetten in op een uitvoeringsprogramma voor het detailhandel-, evenementen- en horecabeleid. Mocht dat voor de eerste fase (jaar 1 en 2) financiële consequenties hebben dan melden we dit bij de Voorjaarsrapportage.	
2. We werken via het regieplan binnenstad aan de inrichting op de lange termijn.	
3. Via het investeringsplan binnenstad zijn middelen opgenomen en wordt de uitvoering van de eerste projecten voorbereid (ontwerpfase, betrekken omgeving en aanbesteding)	
4. Uitvoering van sfeer- en belevingsprojecten (muurschilderingen, groen)	
5. We werken het merk “Binnenstad” uit in een website en publiekscampagne.	
6. We werken aan wandelroutes naar de Binnenstad.	

Toelichting prestatie

3. Via het investeringsplan binnenstad zijn middelen opgenomen en wordt de uitvoering van de eerste projecten voorbereid (ontwerpfase, betrekken omgeving en aanbesteding)
In verantwoording investeringsprogramma nader toegelicht. Personele capaciteit is knelpunt. Beschikbaarheid civiele projectleiders, vast en inhuur, is lastig. Projecten worden 'dakpansgewijs' gestart. Als voorbereiding project 1 loopt, wordt project 2 gestart. Ca. elke vijf maanden wordt een nieuw groter project gestart.

Doelen en prestaties	
Meer mensen kunnen arbeidsgericht participeren bij Culemborgse (sociale) ondernemers	
1. We stimuleren een intensievere samenwerking tussen Werkzaak, (sociaal) ondernemers en vrijwilligers. In verband met de corona crisis wordt extra aandacht besteed aan (creatieve) oplossingen voor nieuwe of bestaande arbeidsplaatsen	
2. De (sociaal)ondernemers krijgen ondersteuning bij hun vragen in het kader van de corona crisis. We zorgen voor een betere informatievoorziening vanuit Werkzaak voor startende sociaal ondernemers.	
3. Bij acquisitie hebben we ook aandacht voor deze doelgroep. Dit wordt concreet meegenomen in het Actieplan Economie.	

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Op Pavijen V zijn in 2021 geen kavels verkocht. Voor 2 kavels verkeert de verkoop in een vergevorderd stadium. De overige 5 kavels worden strategisch gereserveerd, dit in verband met te verplaatsen bedrijven uit het gebied Pavijen I.

In 2021 is in samenwerking met ProRail, NS en de Provincie Gelderland een visie opgesteld. Daaruit is naast de stationsontwikkeling naar een OV-hub, ook een voorstel voor transformatie van een deel van Pavijen tot woningbouwgebied voortgekomen. Omdat dit niet rendabel is gezien enkele verplaatsingen van bedrijven, is er subsidie aangevraagd om

de woningbouw te versnellen. De visie is de basis geweest voor de indiening op 17 september.. Daarvoor is verkend welk woonmilieu daar zou passen en welke uitgangspunten daarbij horen. Ook zijn er taxaties uitgevoerd van alle panden die mogelijk recht hebben op planschade of waar verwervingen nodig zijn. En er is verkend welk bouwprogramma gewenst is. Alles bij elkaar hebben we daarmee een eerste gebiedsexploitatie opgesteld. Met de meeste partijen zijn we inmiddels in gesprek, om hun wensen, zorgen en behoeften te verkennen.

Doelen en prestaties	
Lokale werkgelegenheid handhaven	
1. We werken mee aan de actualisatie van het Regionaal Investerings Fonds (RIF).	
2. We werken mee aan het plan van aanpak om te komen tot het nieuwe ambitiedocument van de Regio Rivierenland.	
3. We evalueren de inzet van de parkmanager binnen de totale capaciteit van Economische Zaken mede gelet op de effecten van corona en ramen vooralsnog middelen voor continuering, waarbij het Actieplan Economie richtinggevend zal zijn.	
4. We zetten een matchmaker in om leegstand in de binnenstad aan te pakken.	

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij het op stellen van nieuw of te actualiseren beleid blijven we proberen om onnodige regelgeving te verminderen. Bij de Detailhandel-, Horeca- en Evenementenvisie is hiermee rekening gehouden. De invoering van de Omgevingswet zal hierin waarschijnlijk meer mogelijkheden bieden.

Het ondernemersloket is in 2021 ook actief met de coronaregelgeving bezig geweest.

Doelen en prestaties	
Bedrijven blijven in Culemborg, omdat zij de samenwerking met de gemeente waarderen en zich gewaardeerd voelen.	
1. We faciliteren bedrijven bij hun (corona) vragen om informatie.	
2. We vermijden onnodige regeldruk.	
3. Aan de hand van een communicatieplan zorgen we dat we gerichter kunnen communiceren met de lokale ondernemers. Hiervoor worden footloose risico's geïnventariseerd en synergiemogelijkheden voor het bedrijfsleven in kaart gebracht.	

Toelichting prestatie

3. Aan de hand van een communicatieplan zorgen we dat we gerichter kunnen communiceren met de lokale ondernemers. Hiervoor worden footloose risico's geïnventariseerd en synergiemogelijkheden voor het bedrijfsleven in kaart gebracht.

dit wordt in onderdelen opgepakt. Voor de binnenstad is dit grotendeels gerealiseerd. Voor de wijkcentra en het bedrijventerrein gaan we dit nog verder uitwerken.

3.4 Economische promotie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De samenwerking in de binnenstad heeft vorm gekregen door het uitwerken van beleid (zie economische ontwikkeling), ruimtelijke inrichting en gastvrijheid. Het volgende is in 2021 gebeurd:

- Keuze gemaakt dat de binnenstad zich niet profileert als boodschappencentrum maar via het concept story & shop.
- Uitwerken van positionering van de binnenstad (met in acht neming van de stadsvisie) : op wie richten we ons?, hoe onderscheiden we ons t.o.v. omliggende plaatsen, leefstijlen, zicht op behoeften en obstakels bij bezoekers/ bewoners/ ondernemers, wat bieden we.
- Uitwerken waarmee de binnenstad zich wil laten zien.
- Uitvoering van de local hero campagne .
- Uitwerken van het ruimtelijke toekomstbeeld / streefbeeld in een regieplan (in 2021 vastgesteld door de raad)
- Uitvoering eerste muurschilderingen i.s.m. de erfgoedcommissie en betrokken bewoners
- Vervolg aan geveltuintjes
- Ter ondersteuning van de ondernemers vanwege corona zijn sfeer & belevingsactiviteiten uitgevoerd
- Aan de hand van de samenwerking en uitwerking in projecten in Culemborg heeft de provincie de intensivering van het centrummanagement via de de regeling Covid-19 Steengoed Benutten regeling willen ondersteunen.
- Ondanks de coronacrisis zijn de vier werkgroepen en stuurgroep van de binnenstad actief gebleven en hebben allerlei economische projecten uitgevoerd en ruimtelijke projecten voorbereid.

Vanuit Culemborg Klopt kon vanwege corona minder uitwerking gegeven worden aan marketing & promotie. Op verzoek van De Helling en de klompenpadenwerkgroepen is daarom geïnvesteerd in 15 nieuwe zitbanken die in 2021 geplaatst worden langs wandelroutes en langs de dijk. De vervanging van de toeristische infoborden is voorbereid in samenwerking met de toeristische partners. Met de gemeenten Vijfheerenlanden is geïnvesteerd in een nieuwe struingids omliggende gemeenten.

Regionaal zijn nieuwe versnellingsopgaven verder uitgewerkt in marketing & promotieplannen, waaraan in 2022 en 2023 uitvoering gegeven gaat worden:
- Gastvrije Binnensteden
- Cultuurhistorische landmarks
- Agrotoerisme
- Rivierbeleving & recreatieplassen
- Regiopromotie.

Doelen en prestaties	
Aantrekkelijke wandel- en fietsroutes	
1. We bouwen het Jan Blankenpad om tot een klompenpad kids.	

2. We sluiten aan op de koersnotitie toerisme van de Provincie.	
3. We plaatsen zitbanken in het buitengebied.	
4. We verzorgen marketing en promotie via Regionaal Bureau van Toerisme, TIP, St. Liniebreed Ondernemen en samenwerking met provincies Gelderland en Utrecht.	
5. We werken aan een icoonfietsroute voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie samen met de Provincies Utrecht en Noord-Holland. Icoon fietsroutes vervangen de Lange Afstandsroutes.	

Toelichting prestatie

1. We bouwen het Jan Blankenpad om tot een klompenpad kids.
Subsidiebeschikking van Provincie kwam pas aan eind van het jaar rond.

2. We sluiten aan op de koersnotitie toerisme van de Provincie.
Bureau Toerisme heeft subsidieaanvragen voor meerdere projecten voor ons gedaan en bemiddeld bij Provincie. Inhoudelijk akkoord en geregeld. Subsidiebeschikking pas begint 2022, uitvoering projecten van 2022-2024.

Evenementenpromotie	
1. We voeren media-acties rondom Culemborg Klopt uit.	
2. We liften in de promotie mee op de voorgenomen werelderfgoedstatus van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.	
3. We verzorgen marketing en promotie via Regionaal Bureau van Toerisme, TIP en St. Liniebreed Ondernemen.	
4. We faciliteren het Toeristisch Informatie Punt (TIP).	

Toelichting prestatie

1. We voeren media-acties rondom Culemborg Klopt uit.
De evenementenpromotie is vanwege corona achterwege gebleven. Accent verschuiven naar wandel-en fietsroutes.

2. We liften in de promotie mee op de voorgenomen werelderfgoedstatus van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
Gebeurt door corona pas in 2022.

Levendige en aantrekkelijke binnenstad	
1. Samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en de regisseur binnenstad werken we aan een programma met als ambitie: Een levendige stad, die dagelijks mooier wordt, vol positiviteit waar alle Culemborgers trots op zijn.	
2. We zetten in op een uitvoeringsprogramma voor het detailhandel- , evenementen- en horecabeleid. Mocht dat voor de eerste fase (jaar 1 en 2) financiële consequenties hebben dan wij melden we dit bij de voorjaarsrapportage.	
3. In dit programma werken we ook aan bereikbaarheid van de binnenstad. De doelstellingen daarvan zijn beschreven in het programma leefbare stad (verkeer)	
4. We werken via het regieplan binnenstad aan de inrichting op de lange termijn.	
5. De regisseur binnenstad zorgt voor de coördinatie van de werkgroepen.	
6. Via het investeringsplan binnenstad zijn middelen opgenomen en wordt de uitvoering van	

de eerste projecten voorbereid (ontwerpfase, betrekken omgeving en aanbesteding).	
7. Uitvoering van sfeer- en belevingsprojecten (muurschilderingen, groen)	
8. We werken het merk 'Binnenstad" uit in een website en publiekscampagne.	
9. We werken aan wandelroutes naar de binnenstad.	

Toelichting prestatie

3. In dit programma werken we ook aan bereikbaarheid van de binnenstad. De doelstellingen daarvan zijn beschreven in het programma leefbare stad (verkeer)
Projecten in voorbereiding. Beschikbaarheid civiele projectleiders is knelpunt. Ook voor tijdelijke inhuur.

6. Via het investeringsplan binnenstad zijn middelen opgenomen en wordt de uitvoering van de eerste projecten voorbereid (ontwerpfase, betrekken omgeving en aanbesteding).
In verantwoording investeringsprogramma nader toegelicht. Personele capaciteit is knelpunt. Beschikbaarheid civiele projectleiders, vast en inhuur, is lastig.
Projecten worden 'dakpansgewijs' gestart. Als voorbereiding project 1 loopt, wordt project 2 gestart. Ca. elke vijf maanden wordt een nieuw groter project gestart.

Meer mensen kunnen arbeidsgericht participeren bij Culemborgse (sociaal) ondernemers	
1. We stimuleren een intensievere samenwerking tussen Werkzaak, (sociaal) ondernemers en vrijwilligers. In verband met de corona crisis wordt extra aandacht besteed aan (creatieve) oplossingen voor nieuwe of bestaande arbeidsplaatsen.	
2. De (sociaal) ondernemers krijgen ondersteuning bij hun vragen in het kader van de corona crisis. We zorgen voor een betere informatievoorziening vanuit Werkzaak voor startende sociaal ondernemers.	
3. Bij acquisitie hebben we ook aandacht voor deze doelgroep. Dit wordt concreet meegenomen in het Actieplan Economie.	

Vitale en ondernemende stad	
1. De samenwerking in de binnenstad leidt tot concrete projecten en -voorstellen op het gebied van positionering van de binnenstad en de aanpak van leegstand.	
2. We zijn faciliterend voor nieuwe winkels en (kennis)bedrijven die zich in Culemborg (zouden) willen vestigen, maar richten ons ook op verplaatsen of optimaal faciliteren lokale bedrijven.	
3. We werken mee aan het plan van aanpak om tot nieuwe ambitiedocument van de Regio Rivierenland.	
4. We werken aan de realisatie van Breedband buitengebied (2021/2022) via UBR.	
5. We werken aan een betere kwaliteit van ons bedrijventerrein en de samenwerking tussen en met bedrijven met taken voor parkmanagement.	

5.4 Musea

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het museum levert een bijdrage aan een levendig en leerzaam cultureel klimaat in Culemborg.

Het Regionaal Archief Rijnmond (RAR) zorgt voor een adequate en efficiënte ontsluiting van de archieven voor de inwoners van Culemborg.
Het RAR is digitaal en fysiek toegankelijk voor inwoners en organisaties voor het raadplegen van de archieven. Omdat het RAR de richtlijnen van het RIVM volgt is gedurende een aantal momenten de studiezaal voor het fysiek raadplegen van archieven gesloten geweest. Gedigitaliseerde archieven zijn wel via de website van het RAR te raadplegen.

Doelen en prestaties	
Culemborg heeft een levendig en leerzaam cultureel klimaat.	
1. De Brede School Culemborg zet haar doorgaande leerlijn cultuur in om alle kinderen in Culemborg maken kennis te laten maken met het culturele erfgoed van Culemborg.	
2. We stimuleren dat het Museum Elisabeth Weeshuis beheert het culturele erfgoed in zijn collectie toegankelijk maakt voor bezoekers en inwoners van Culemborg.	
3. Wij stimuleren dat de historische archieven van het RAR een meer zichtbare plek in de stad krijgen en beter benut kunnen worden.	

5.5 Cultureel erfgoed

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- De kerkenvisie is vastgesteld op 1 april 2021. Binnen het kader van de kerkenvisie wordt verder gewerkt aan twee projecten, namelijk de herbestemming van de RK Barbarakerk en een beheersstichting voor de Grote of Barbarakerk. Daarnaast wordt in het kader van kerkenvisie 2.0, met de andere kerken gesproken wat nodig is om de cultuurhistorische waarde voor de stad te behouden en de kerkgebouwen een plek te laten behouden in de samenleving.
- In 2019 is al een plan van aanpak en kostenraming opgesteld voor herstel en conservering van de collectie. In 2020 is de eerste tranche objecten, de meest urgente categorie, gerestaureerd. In 2021 is het eerste deel van de collectie geconserveerd. Vanwege de lange duur van de behandeling loopt de conservering door in 2022.
- Door de coronapandemie is er in 2021 minder aandacht geweest voor de ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen. Dit is als doelstelling meegenomen in de Kerkenvisie en zal de komende jaren - in samenspraak met andere monumenteneigenaren en in samenhang met een nog op te stellen vrijwilligersbeleid - verder worden uitgewerkt.
- In 2020 heeft de raad een budget beschikbaar gesteld voor onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan het carillon, op basis van een plan van aanpak door

Koninklijke Eijsbouts. In 2021 is het carillon gerestaureerd en opgeleverd. Aan het einde van het jaar is dit gevierd met een reeks feestelijke concerten.

Doelen en prestaties	
Levendige en aantrekkelijke binnenstad	
1. In het kader van de samenwerking in de binnenstad werken we aan een eenduidige, aantrekkelijke fysieke inrichting van de binnenstad. Met beperkte middelen zoeken we naar 'werk met werk maken' (denk aan onderhoud, groen, klimaatadaptatie, etc).	
2. We stellen een Kerkenvisie op en onderzoeken hoe deze financieel te implementeren is.	
3. We breiden wandelroutes uit	
4. We brengen de archeologische collectie van de Kasteeltuin weer in goede conditie en dragen zorg voor betere bewaarcondities.	
5. We onderzoeken hoe we met behulp van vrijwilligers een ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen kunnen stimuleren.	
6. We passen de speeltijden van het carillon in het seizoen aan na herstel en aanpassing instrument.	

Toelichting prestatie

1. In het kader van de samenwerking in de binnenstad werken we aan een eenduidige, aantrekkelijke fysieke inrichting van de binnenstad. Met beperkte middelen zoeken we naar 'werk met werk maken' (denk aan onderhoud, groen, klimaatadaptatie, etc).
Regieplan Openbare Ruimte is vastgesteld, dit geeft de basis voor eenduidige aantrekkelijke fysieke inrichting. Ambtelijk en met werkgroepen van het Collectief Centrum Culemborg worden projecten in de binnenstad voorbereid en uitgevoerd. Uitvoering ruimtelijke projecten vanaf 2022. Economische projecten volgens planning in 2021 gerealiseerd.

3. We breiden wandelroutes uit
Twee nieuwe stadswandelingen gerealiseerd.
Betuweroute (mee) gerealiseerd (voorbereidingen gereed, opening in 2022)

4. We brengen de archeologische collectie van de Kasteeltuin weer in goede conditie en dragen zorg voor betere bewaarcondities.
Eerste deel van de collectie is geconserveerd. Conservering loopt door in 2022.
Het verbeteren van de bewaarcondities is nog niet opgepakt.

5. We onderzoeken hoe we met behulp van vrijwilligers een ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen kunnen stimuleren.
Deze opgave is in Corona tijd niet in beeld geweest. Hieraan is niet gewerkt.

6. We passen de speeltijden van het carillon in het seizoen aan na herstel en aanpassing instrument.
Het carillon is gerestaureerd en opgeleverd. Aangezien de stadsbeiaardier momenteel niet kan spelen is het aanpassen van de speeltijden en het kiezen/inspelen van nieuw repertoire nog niet gedaan.

Versterken en beter uitdragen historisch-culturele identiteit	
1. We betrekken cultuurhistorie nadrukkelijk bij en geven het een plek in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	
2. We definiëren cultuurhistorische kernkwaliteiten als onderdeel van de stedelijke identiteit.	
3. We formuleren richtlijnen vanuit cultuurhistorie, landschap en natuur t.b.v. opgaven in het kader van de energietransitie en klimaatadaptatie.	

4. We ontwikkelen een nieuwe financiële regeling t.b.v. de instandhouding van gemeentelijke monumenten.	

Toelichting prestatie

3. We formuleren richtlijnen vanuit cultuurhistorie, landschap en natuur t.b.v. opgaven in het kader van de energietransitie en klimaatadaptatie.
In 2021 het Regieplan openbare ruimte vastgesteld waarin cultuurhistorie en klimaatbestendigheid een leidende rol spelen.
Afwegingskader energieopwekking in Beschermd Stadsgezicht en Cultuurhistorisch waardevol landschap is in de maak. We wachten op provinciale richtlijn (Werelderfgoed Nieuwe Hollandse Waterlinie) voor onderdeel landschap.

4. We ontwikkelen een nieuwe financiële regeling t.b.v. de instandhouding van gemeentelijke monumenten.
Niet gerealiseerd door capaciteitsgebrek/wisseling van de wacht Erfgoedadviseur. In begroting 2022 is afgesproken dat we eerst een inventarisatie doen van de conditie van het Erfgoed. Daarmee komt er inzicht in wat een financiële regeling eigenlijk zou betekenen voor de gemeentebegroting. Afgesproken is dat de keuze hieromtrent aan de nieuwe gemeenteraad is.

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Meetinstrument
Bedrijfsgrond Pavijen V	0,0	1,5	0	Uitgifte in ha.
Aantal bezoekers museum	5.000	8.000	4529 *	Administratie Museum Elisabeth Weeshuis

* De werkelijke aantallen zijn achter gebleven ten opzichte van de begroting doordat vanwege de coronamaatregelen het museum een langere tijd gesloten moest blijven.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2020	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Bron
Functiemenging	geen publicatie	-	-	LISA
Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-74 jaar	geen publicatie	-	-	LISA

Toelichting indicatoren:

Functiemenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Actualisering cultuurnota 2009
- Cultuurvisie (2014)
- Archiefwet 1995
- Archiefverordening
- Gemeenschappelijke regeling RAR
- Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland
- Regionaal Programma Bedrijventerreinen 2016
- Beleidsnota cultuurhistorie
- Beleidsnota archeologie
- Ontwikkelingsprogramma Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) Culemborg
- Erfgoedwet 2016
- Erfgoedverordening Culemborg (2017)
- Binnenstadsvisie
- Detailhandel- horeca- en evenementenvisies
- Regieplan openbare ruimte versterkte stad Culemborg (Regieplan Binnenstad)

Betrokken partners:

- Openbare Bibliotheek Rivierenland
- Museum Elisabeth Weeshuis
- Amateurkunst Verenigingen
- Initiatiefnemers uit de stad
- Organisatoren van grote lokale evenementen
- Netwerk Brede School Culemborg
- Cultuurfonds Culemborg
- Genootschap AWK Voet van Oudheusden
- Kunst Educatie Culemborg (KEC)
- Brede School Culemborg
- Regionaal Archief Rivierenland
- Projectontwikkelaars
- Stichting Kasteeltuin Culemborg
- Stichting Open Monumentendag Culemborg
- Netwerk Brede School Culemborg
- Commissie Erfgoed & Ruimte
- Leerhuis Culemborg
- Eigenaren monumenten
- Stichting Theater De Fransche School
- Stichting De Gelderlandfabriek
- Stichting Gispen
- Kring Culemborgse Bedrijven
- Verenigde Ondernemers Culemborg
- het Gilde
- Winkeliersvereniging Chopinplein
- Winkeliersvereniging Parijsch
- Regio Rivierenland
- Logistics Valley Rivierenland
- Stichting Ondernemersfonds Culemborg
- Stichting Pavijen
- Regionaal Bureau voor Toerisme
- Collectief Centrum Culemborg (Stuurgroep Binnenstad en vier werkgroepen)

Verbonden partijen

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2021 is er veel aandacht geweest voor digitale archivering (e-depot), digitale dienstverlening (website), digitale zichtbaarheid (via app en social media) en digitalisering papieren erfgoed. Daarnaast heeft het RAR zich weer volop beziggehouden met het digitaliseren van dossiers voor de verschillende gemeenten, maar ook met Scanning on Demand voor inwoners en instanties naast de verschillende vormen van publieksbereik richting inwoners, scholen en instanties. Qua materiële verzorging zijn de volgende producten en prioriteiten in 2021 gerealiseerd: • Preventie en controle • Verpakken en conserveren • Schade-inventarisatie • Restauratie-uitvoering en -begeleiding Op het gebied van toezicht zijn de vernietigingslijsten beoordeeld, is er overleg en advies geweest over het jaarverslag archieftoezicht, heeft een audit op het zaaksysteem Djuma plaats gevonden en is er een beoordeling geweest op het handboek vervanging. Vanuit advies zijn de voorbereidingen gestart om in de nabije toekomst de digitale dossiers, documenten en bestanden vanuit de voormalige documentmanagementsystemen te kunnen migreren naar het e-depot (digitale bewaarplaats van archieven). Het RAR heeft zich ingespannen om zoveel mogelijk informatie rondom het coronavirus Covid-19 te verzamelen om alle relevante documenten over dit onderwerp blijvend te kunnen bewaren. In het afgelopen jaar heeft het RAR ook een nieuw beleidsplan ontwikkeld en vastgesteld welke georganiseerd is rondom het begrip Data. Het RAR gebruikt data als basis voor de dienstverlening en de interne werkprocessen. Het inspelen op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen als datagestuurd werken, informatiebeveiliging en werken onder architectuur, zijn belangrijke componenten in het informatie- en archiefbeheer. DATA in de context van het beleidsplan dekt uitstekend de breedte van de werkzaamheden.

	Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2021 zijn circa 320 adressen van het glasvezelnetwerk aangelegd, waarbij het doel was om aan te sluiten op het breedbandnetwerk. Het deelnamepercentage is ruim 80% en overeenkomstig het regionale gemiddelde. Een aantal adressen wordt later aangesloten in verband met de reconstructie van de provinciale weg. Er zijn digitale nieuwsbrieven uitgebracht en in verband met covid is eveneens een digitale platformbijeenkomst georganiseerd. In 2021 heeft de UBR een positief resultaat geboekt in haar jaarrekening.

Bedragen x € 1.000

Programma Ondernemende stad	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	2.161	2.326	7.742	2.656	5.086
Baten	-201	-426	-5.326	-171	-5.154
Saldo van baten en lasten	**-1.960**	**-1.900**	**-2.416**	**-2.485**	**-68**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	146	146	146	146	0
Ondernemende stad	**-1.814**	**-1.754**	**-2.270**	**-2.338**	**-68**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

In dit programma worden onder andere algemene dekkingsmiddelen, algemene uitkering, overhead en vennootschapsbelasting (Vpb) verantwoord.

Algemene dekkingsmiddelen
Binnen de begroting bestaat er onderscheid tussen specifieke dekkingsmiddelen en algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen (bijvoorbeeld opbrengsten voor ophalen afval, verstrekken van vergunningen, onderhouden van het riool, reisdocumenten etc.) hangen samen met een concreet beleidsveld en staan opgenomen in de betreffende programma's. Deze dekkingsmiddelen zijn als baten bij op de betreffende programma's begroot.
De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van specifieke dekkingsmiddelen doordat zij vrij aan te wenden zijn. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de bestedingen van de andere programma's en de hierna genoemde bestedingen.

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt bepaald door de circulaires die wij van het ministerie ontvangen. Wij baseren ons voor de begroting daarbij op de jaarlijkse meicirculaire en hebben dus voor de begroting 2021 de meicirculaire van 2020 verwerkt.

Met tussentijdse rapportages is de algemene uitkering van 2021 bijgesteld. De bijstellingen zijn gebaseerd op:
Septembercirculaire 2020
Decembercirculaire 2020
Meicirculaire 2021.

De septembercirculaire 2021 en decembercirculaire 2021 worden later uitgebracht dan onze laatste tussentijdse rapportage voor 2021. De ontwikkelingen die hieruit voortvloeien voor 2021 komen in deze jaarrekening tot uitdrukking.

Onroerende zakenbelasting (OZB)
De grondslag voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor belastingjaar 2021 is bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2020.

Treasury
Dit betreft alle activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasuryfunctie zoals: financiering, beleggingen, dividenden etc. Alle betaalde en ontvangen rente worden op dit taakveld verantwoord. Vanaf dit taakveld wordt de reële rente (op basis van de boekwaarde

van de investeringen aan het begin van het begrotingsjaar) toegerekend andere taakvelden. Toegerekende rente is vervolgens onderdeel van de kapitaalslasten.

Overhead
Overhead wordt gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces', en bevat naast personele kosten ook een aantal andere kostenposten.
In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. De toerekening van overheadkosten bij het bepalen van tarieven voor heffingen en leges gebeurt buiten de begroting om.

Onvoorzien
Onvoorziene- en onontkoombare uitgaven worden gedekt uit het budget onvoorzien. Voor het totaal van alle onvoorziene omstandigheden is een budget beschikbaar van € 75.000 (circa € 2,50 per inwoner).

Vennootschapsbelasting (Vpb)
De resultaten op fiscaal belaste activiteiten worden onderling verrekend en over het totale (gesaldeerde) resultaat wordt aangifte gedaan. Daarom wordt de VpB-heffing begroot en verantwoord op een centrale post in de programmabegroting en vindt geen nadere toerekening plaats aan producten/programma's. De VpB-heffing wordt verwerkt als een last op het programma Algemene dekkingsmiddelen en maakt op die manier onderdeel uit van het saldo van baten en lasten en het resultaat.

Opbouw programma

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt in artikel 8, lid 5 een overzicht 'algemene dekkingsmiddelen' verplicht. Algemene Dekkingsmiddelen worden niet toegewezen aan de programma's, vanwege het algemene karakter van deze middelen.

Onderstaand treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Taak-veld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.10	Mutaties reserves	Collin Stolwijk
0.4	Overhead	Collin Stolwijk
0.5	Treasury	Collin Stolwijk
0.61	OZB woningen	Collin Stolwijk
0.62	OZB niet-woningen	Collin Stolwijk
0.64	Belastingen overig	Collin Stolwijk
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Collin Stolwijk
0.8	Overige baten en lasten	Collin Stolwijk
0.9	Vennootschapsbelasting	Collin Stolwijk

Verbonden partijen

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	**D**e BSR controleert jaarlijks of de kostenverdeling over de verschillende activiteiten die BSR uitvoert juist plaatsvindt. In 2020-2021 heeft dit geleid tot een wijziging van de verdeling van de kosten van het belastingpakket over deze activiteiten. Deze wijziging zal worden verwerkt in de begroting 2023. Op verzoek van deelnemers heeft er ook een onderzoek plaatsgevonden naar een meer op werkelijke inspanningen gebaseerde kostentoedeling aan de deelnemers van BSR. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de bestaande verdeelsleutels. Deze wijziging in de kostentoedeling wordt van 2023 met een ingroeimodel ingevoerd. BSR vindt het belangrijk een structurele bijdrage te leveren in het belang van haar deelnemers. Naast kostenverlaging in de interne organisatie wordt ook extern gekeken naar andere en/of nieuwe vormen van samenwerking om hiermee kosten te verlagen door de schaal van uitvoering te vergroten. Sociaal invorderen staat hoog in het vaandel bij BSR. De BSR probeert vroegtijdig met belastingschuldige in contact te treden en volgt hiermee de door haar deelnemers gewenste procesgang. BSR stuurt conform de aanbevelingen van de Nationale Ombudsman inzake maatschappelijk en sociaal invorderen eerst een kosteloze herinneringsbrief in plaats van direct een aanmaning met kosten. Hierdoor worden minder vervolgingskosten in rekening gebracht. De opbrengsten in de begroting van BSR worden hierdoor lager en daarmee stijgt de deelnemersbijdrage. Tegelijkertijd lijkt dit sociaal invorderen een positief effect te hebben op de belastingopbrengsten doordat het percentage oninbaar bij BSR laag is.

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) is opgericht om de bedrijfsvoering van Tiel, Geldermalsen (tegenwoordig West-Betuwe) en Culemborg minder kwetsbaar te maken, meer kwaliteit te leveren, kosteneffectiever te laten zijn en kansen te pakken (4 k's). De organisatie is nu vijf jaar op weg. De afgelopen jaren zijn stappen gezet om de basis op orde te brengen en kosteneffectiever te gaan werken. 2021 was een uitzonderlijk jaar voor BWB. De corona-beperkingen gingen een steeds grote tol eisen van de medewerkers. Het was het jaar waarin de BWB , met moeite, een stap heeft gezet om het financiële proces naar de toekomst toe beter te kunnen

	waarborgen. De teams Financieel Beheer en Financieel Advies zijn samengevoegd tot één team Financiën. De komende jaren moet zich dat uitbetalen in een robuuster financieel proces voor onze gemeenten. De taakuitwisseling met de gemeente West Betuwe is doorgevoerd. Op HR gebied is veel capaciteit en aandacht uitgegaan naar het ondersteunen van de ingrijpende organisatiewijziging in Tiel. Met Culemborg is het strategische personeelsplan opgepakt. Ondertussen is de arbeidsmarkt radicaal veranderd. De samenwerking op arbeidsmarkt beleid vergt grote aandacht in het komende jaar. In 2021 is de vervanging van de ICT hardware afgerond. Project Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) is gestart, dit zorgt dat we als organisaties beter de informatiebeveiliging op orde hebben. Ook bleken we als organisaties goed gesteld te staan voor een wereldwijd beveiligingslek. De evaluatie van de verdeelsystematiek is in 2021 afgerond en op basis hiervan is de verdeelsleutel voor de komende jaren vastgesteld. De financiële impact hiervan is besproken in het bestuur van de BWB. De impact voor dit jaar is meegenomen als aanmelding voor de Voorjaarsrapportage 2022 (die op het moment van schrijven ter behandeling in de gemeenteraad voor ligt). Het structurele effect wordt meegenomen en verwerkt in de Programmabegroting 2023 e.v. Voor Culemborg betekent het helaas dat we naar aanleiding van de evaluatie iets meer zullen moeten betalen de komende jaren, dit zal ten laste komen van het structurele overschot wat we nu nog hebben op de meerjarenreeks.

	BNG Bank
Belangrijkste ontwikkelingen:	2021 is een uitdagend jaar gebleken, niet alleen door de effecten van de COVID-19-pandemie op ons dagelijks leven, manier van werken en op onze samenleving, maar bovenal door de grote uitdagingen waar onze klanten voor staan. Bijvoorbeeld gemeenten die willen investeren in duurzame en leefbare steden, maar zich geconfronteerd zien met onvoldoende financieel perspectief door tekorten in het sociale domein. Wij hebben in 2021 opnieuw laten zien een betrouwbare en duurzame partner te zijn van onze klanten. Wij dachten mee met hun vraagstukken en zorgden met onze gunstige leningen voor meer dan de helft van de kredietvraag in het publieke domein. Daarmee bestendigden we onze positie als marktleider. Wij zijn hier trots op en willen onszelf hierin blijven verbeteren zodat we nog meer impact maken met onze klanten. Dat doen we door scherper aan te sluiten bij demaatschappelijke vraagstukken en transities waar onze klanten voor staan. Door hierop onze expertise te leveren en ervaringen te

	delen. En door inzet van onze unieke positie – als verbindende partij tussen de verschillende spelers in het publieke domein. We zijn gedreven vanuit gelijklopende belangen: het maken van maatschappelijke impact. Dat is de essentie van onze aangescherpte strategie: Ons Kompas Naar Impact. Over het verslagjaar 2021 heeft BNG Bank een nettowinst gerealiseerd van EUR 236 miljoen, een 7%-stijging ten opzichte van 2020 (EUR 221 miljoen). Belangrijke oorzaak hiervan is het positieve resultaat financiële transacties van EUR 100 miljoen, vergeleken met een negatieve resultaat van EUR 17 miljoen in 2020.

Vitens N.V.	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het kraanwater van het productiebedrijf Culemborg wordt op dit moment niet onthard. Het water in Culemborg is van een gemiddelde hardheid van 11,7 DH. De hardheid van water wordt bepaald door de hoeveelheid calcium en magnesium. Hoe meer van deze kalkaanslag-vormende deeltjes in het water aanwezig zijn, hoe harder het water is. Er is geen landelijke drinkwaternorm, die verplicht om drinkwater te ontharden. Maar Vitens hanteert een eigen norm van maximaal 11,2 °DH. DH staat voor Duitse Hardheid. Met de nieuwe onthardingsinstallatie scoren we straks in Culemborg met 7,5 °DH uitstekend. Allereerst moeten wij de putten in het winveld gaan renoveren. Door deze renovatiewerkzaamheden verandert mogelijk de samenstelling van het water dat wij oppompen. De winputten slibben sneller dicht dan in eerste instantie verwacht. Daarom zijn de werkzaamheden voor het winveld urgenter geworden. Om het verzorgingsgebied van deze productielocatie nu en in de toekomst te voorzien van betrouwbaar en schoon drinkwater is het van belang om de putten en het veld waar wij water winnen (winveld) zo snel als mogelijk te renoveren. Gedurende de renovatie van de winvelden worden tests uitgevoerd die de samenstelling van het water aantonen. Die tests wijzen uiteindelijk uit of het huidige ontwerp van de onthardingsinstallatie voldoet of dat het ontwerp aangepast moet worden. Op dat moment weten wij ook wanneer wij kunnen starten met de bouw van de onthardingsinstallatie. We vragen de inwoners van Culemborg dus nog even om geduld, maar als alles volgens planning verloopt, is de nieuwe installatie voor de zomer van 2023 een feit en komt er dan aanzienlijk zachter water uit de kraan.

Bedragen x € 1.000

Programma Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	10.716	12.311	15.172	11.373	3.799
Baten	-56.836	-57.432	-61.376	-61.240	-136
Saldo van baten en lasten	**46.120**	**45.120**	**46.204**	**49.867**	**3.663**
Stortingen in reserves	159	209	269	269	0
Onttrekkingen aan reserves	1.590	1.510	5.123	2.259	-2.863
Algemene dekkingsmiddelen	**47.551**	**46.421**	**51.058**	**51.857**	**800**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding
In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiekrechtelijke taak. Lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten (retributies), en vinden hun oorsprong veelal in de Gemeentewet.
Belastingen
Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene middelen van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven worden betaald.

Het beleidsuitgangspunt van de gemeenteraad voor 2021 was een beperking van de lastendruk voor burgers. In het algemeen is voor de tarieven van de gemeentelijke belastingen een stijging van 1,7% gehanteerd. Vrijwel alle daarvoor in aanmerking komende tarieven van de lokale heffingen zijn (waar mogelijk) met dit inflatiepercentage verhoogd.

In het kader van de bezuinigingsmaatregelen is de totale OZB-opbrengst met € 1.000.000 verhoogd. Hiertoe is voor de bepaling van de OZB-tarieven geen inflatiecorrectie toegepast.

Rechten
Kenmerkend aan rechten is dat er wel sprake is van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Het streven is 100% kostendekkendheid. Bij rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.
Belangrijke ontwikkelingen
Precariobelasting op kabels en leidingen
Zoals bekend, is de precariobelasting op nutsvoorzieningen afgeschaft, met een overgangstermijn tot 2022. Tevens is vastgelegd dat de bestaande tarieven niet meer mogen worden verhoogd.

Gemeentelijke belastingen

Algemeen
De gemeente Culemborg heft de volgende belastingen:

- onroerende-zaakbelastingen *
- hondenbelasting*
- parkeerbelastingen
- precariobelasting
- rioolheffing*
- toeristenbelasting

De heffingen gemerkt met een * worden verzorgd door de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR). Tevens verzorgt BSR de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Culemborg heeft de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen ondergebracht bij Avri. Avri is een gemeentelijk samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De belangrijkste taken van Avri zijn inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, beheer van openbare ruimte en handhaving. De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks vastgesteld door het algemeen bestuur van Avri.

Onroerende-zaakbelastingen

De grondslag voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor belastingjaar 2021 is bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2020.

Tarieven OZB	2021	2020
Woningen		
OZB eigenarenbelasting	0,1250%	0,1187%
Niet woningen		
OZB gebruikersbelasting	0,3608%	0,2993%
OZB eigenarenbelasting	0,3452%	0,2910%

De in 2021 verzonden WOZ-beschikkingen kennen ten opzichte van belastingjaar 2020 een gemiddelde waardestijging voor de woningen van 12,4%. Voor de niet-woningen is sprake van een gemiddelde waardestijging van 4,9%.

De totaal in 2021 gerealiseerde opbrengst OZB is € 15.000 hoger dan begroot.
Gemiddelde WOZ waarde woningen (2021, peildatum 1-1-2020) is ongeveer € 270.000

Rioolheffing

Binnen de gemeente Culemborg geldt als maatstaf van heffing een vast bedrag per eigendom.

Voor de planperiode van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) is bezien welke investeringen noodzakelijk zijn op het gebied van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater. Alle financiële en personele aspecten rondom de verbrede rioleringszorg, inclusief grondwater, zijn in het vGRP verwerkt.

De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente Culemborg streeft ook naar 100% kostendekkendheid. De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar en bedraagt in 2021
€ 246,- per belastingobject.

Kostendekking rioolheffing, bedragen x 1.000		
Directe lasten (inclusief rente)	€ 3.222	
Directe baten (exclusief heffingen)	€ -	-/-
Netto lasten	€ 3.222	

Toe te rekenen lasten:

Overhead (inclusief rente)	€ 180
Totale lasten	€ 3.402
Opbrengst heffingen	€ 3.402
Dekking	**100%**

De uitgaven die in 2021 ten laste komen van de rioolheffing waren in € 39.351 lager dan de totale heffing van € 3.402.018. Om de rioolheffing 100% dekkend te maken is dit bedrag van € 39.351 gestort in de egalisatie voorziening. Hierdoor blijft het bedrag gelabeld en alleen beschikbaar voor het Verbreed Gemeentelijk Rioleringplan.

Hondenbelasting
De hondenbelasting is, conform artikel 226 van de Gemeentewet, een algemene belasting. Hondenbelasting wordt geheven van de houder van één of meer honden. Het aantal honden is bepalend voor de hoogte van de belasting. Jaarlijks wordt door BSR een controle gehouden op het houden van honden. In onze gemeente zijn ongeveer 1.600 honden geregistreerd.

Tarieven hondenbelasting	2021	2020
1ste hond	€ 56,15	€ 55,20
2de hond	€ 86,15	€ 84,70
Kenneltarief	€ 418,90	€ 411,90

De gerealiseerde opbrengst hondenbelasting is conform begroting.
Toeristenbelasting
Voor het houden van verblijf met overnachting in Culemborg door personen van 12 jaar en ouder, die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen staan ingeschreven, wordt toeristenbelasting geheven. Toeristenbelasting is een algemene verblijfsbelasting.

Het tarief per overnachting bedraagt € 0,80. Toeristenbelasting wordt na afloop van het belastingjaar opgelegd. In 2021 is daarom de toeristenbelasting 2020 opgelegd.

In 2021 bedraagt de totale opbrengst € 19.000,-. Deze opbrengst is € 5.000,- lager dan begroot. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote opbrengst is dit 20%.
Als gevolg van het coronavirus ligt het aantal toeristische overnachtingen dat in 2021 heeft plaatsgevonden, naar verwachting lager dan gebruikelijk.

Precariobelasting

Precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Hierin is geregeld dat "terzake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, een precariobelasting kan worden geheven".

Precariobelasting terrassen

Om ondernemers en zelfstandigen te ondersteunen, in het kader van de coronacrisis, zijn diverse maatregelen danwel tegemoetkomingen getroffen. Eén van deze tegemoetkomingen betreft het besluit om over de belastingjaren 2020 en 2021 geen precariobelasting ter zake van terrassen te heffen. De tegemoetkomingen hebben tot een € 19.000,- lagere opbrengst geleid.

Afschaffen precariobelasting voor nutsbedrijven.

Het wetsvoorstel tot afschaffing van de mogelijkheid tot het heffen van precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven is aangenomen.

In de wet is bij amendement de aanvankelijke overgangstermijn van 10 jaar bekort tot 5 jaar. Dit betekent dat in 2021 voor het laatst heffing kan plaatsvinden. Tevens is opgenomen dat de tarieven zoals die golden op 10 februari 2016 niet meer mogen worden verhoogd. Het tarief voor precariobelasting op kabels en leidingen bedraagt € 5,- per strekkende meter.

Procedures

Liander heeft de lopende beroepschriften tegen de precariobelasting op gas- en elektriciteitsnetwerken voor alle jaren ingetrokken.

Aanslagen precariobelasting op kabels en leidingen 2021

Voor belastingjaar 2021 is een aanslag precariobelasting op elektra leidingen opgelegd van € 1.281.210,-. Voor het gasleiding netwerk is een aanslag precariobelasting 2021 opgelegd van
€ 724.120,-.

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting

In Culemborg geldt voor bepaalde delen van de binnenstad de verplichting om parkeerbelasting te
betalen. Deze opbrengst wordt gebruikt om de kosten van de parkeervoorzieningen te bestrijden en
het parkeren in de binnenstad te reguleren. In 2018 is uitvoering gegeven aan het vastgestelde beleid
'verkeer in de binnenstad'. Dit heeft geleid tot een uniform parkeerbeleid in de binnenstad.

Kosten naheffingsaanslag
Indien niet of onvoldoende parkeerbelasting op aangifte wordt voldaan, volgt bij controle een
naheffingsaanslag parkeerbelasting. Deze bestaat uit het tarief voor één uur, verhoogd met kosten.
Voor 2020 bedroegen deze kosten € 65,30.

Kostendekking naheffingsaanslag parkeren, bedragen x 1.000		
Directe lasten (inclusief rente)	€ 73	
Directe baten (exclusief heffingen)	€ -	-/-
Netto lasten	€ 73	
Toe te rekenen lasten:		
Overhead (inclusief rente)	€ -	
BTW	€ 16	
Totale lasten	€ 89	
Opbrengst heffingen	€ 53	
Dekking	**59%**	

De gerealiseerde opbrengst parkeren bedraagt ca. € 18.000,- hoger dan begroot. De gerealiseerde opbrengst parkeren is positiever dan de eerdere inschatting van de door Corona gederfde opbrengsten.

Daarnaast zijn de gerealiseerde leges parkeerontheffingen ca. € 14.000,- lager dan begroot.

Gemeentelijke rechten

Algemeen
Onderstaand wordt een uitwerking gegeven betreffende de volgende heffingen

- Afvalstoffenheffing
- Marktgelden
- Bouwleges
- Overige heffingen

Leges algemeen
Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks door het algemeen bestuur van Avri vastgesteld. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag slechts gebruikt worden om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. In 2020 bedroeg het basistarief afvalstoffenheffing € 273,30. Dit bedrag is voor inwoners van de gemeente Culemborg verhoogd met € 3,20 voor het verwijderen van zwerfafval binnen de gemeente Culemborg.

Marktgelden
Voor het innemen van een standplaats op de markt wordt door de gemeente Culemborg marktgeld geheven. Ook ten aanzien van deze marktgelden mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente.

Bouwleges
De opbrengst bouwleges kan sterk wisselen. Dit hangt vooral samen met de omstandigheid of er bouwaanvragen zijn ingediend voor grote bouwwerken. In 2021 is de legesopbrengst ca. € 22.000,- lager dan begroot.

Overige rechten/heffingen
De overige belastingen en rechten die onze gemeente heft, zijn geringer van omvang dan de belastingen die hiervoor genoemd zijn. Onder rechten vallen ook de leges die geheven worden voor de gemeentelijke dienstverlening (verstrekken van paspoorten, rijbewijzen, etc.). De hogere opbrengsten overige rechten/heffingen van € 92.000,- worden voornamelijk veroorzaakt door meer afgiften van reisdocumenten en identiteitskaarten en naturalisatieverzoeken.

Kostendekking leges, bedragen x 1.000	Titel 1	Titel 2	Titel 3	Totaal
Directe lasten (inclusief rente)	€ 429	€ 1.101	€ 48	€ 1.578
Directe baten (exclusief heffingen)	€ -	€ -	€ -	€ -
Netto lasten	€ 429	€ 1.101	€ 48	€ 1.578
Toe te rekenen lasten:				
Overhead (inclusief rente)	€ 223	€ 109	€ 23	€ 355
BTW	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale lasten	€ 652	€ 1.210	€ 71	€ 1.933
Opbrengst heffingen	€ 478	€ 773	€ 11	€ 1.262
Dekking	**73%**	**64%**	**16%**	**65%**

Lokale lastendruk

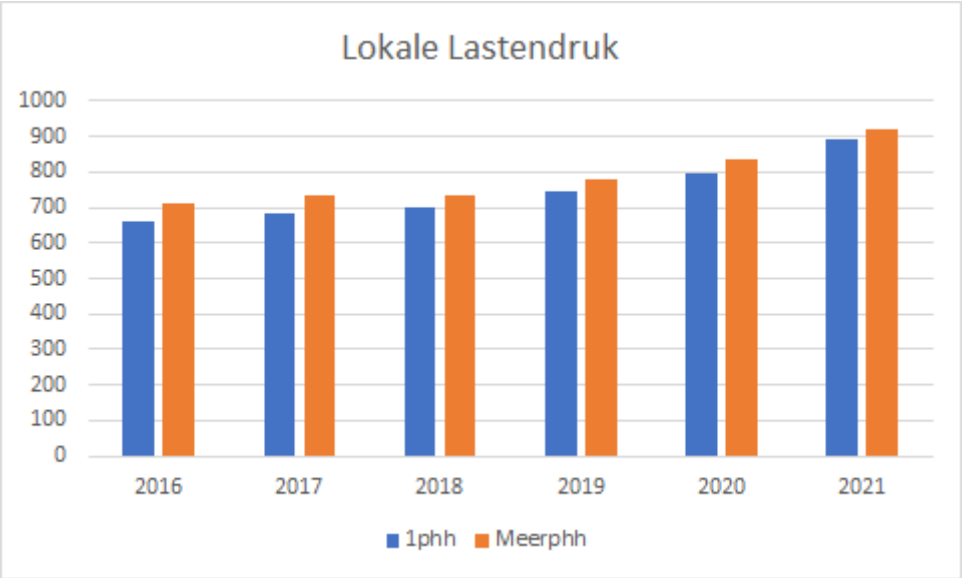
Uit de rapporten over 2020 en 2021 van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), is onderstaand overzicht samengesteld van de lokale lastenontwikkeling in Culemborg. Hierbij is zowel een vergelijking gemaakt met buurgemeenten als met het landelijk gemiddelde.

Overzicht bruto woonlasten 2021

Gemeente	Eénpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens		Rangnummer meerpersoons huishouden	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Buren	932	1.033	971	1.062	354	354
Culemborg	795	892	836	922	258	307
Houten	623	662	789	853	181	219
Maasdriel	815	865	857	879	276	258
Neder-Betuwe	867	912	910	926	331	312
Tiel	702	770	794	838	189	201
Vijfheerenlanden	*800*	809	*800*	879	*283*	259
West Betuwe	969	1.036	1.009	1.050	361	353
West Maas en Waal	815	850	850	872	272	250
Zaltbommel	823	865	865	880	292	263
Landelijk gemiddelde	705	737	776	813		

Bron : COELO-Atlas van de lokale lasten 2010 en 2021

De rapporten van het COELO hebben tevens als uitgangspunt gediend om onderstaande grafiek te genereren waarmee inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de lokale woonlastendruk binnen de gemeente Culemborg in de afgelopen 5 jaar.
Om de lastendruk te bepalen wordt uitgegaan van de grootste heffingen, te weten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Tevens wordt onderscheid gemaakt in eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.



Kwijtscheldingsbeleid

De mogelijkheid om kwijtschelding van lokale heffingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofdregel is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de Rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Een uitzondering is dat het gemeenten is toegestaan om bij de berekening in het kader van een kwijtscheldingsverzoek uit te gaan van 100% van de bijstandsnorm. Het Rijk hanteert 90%.

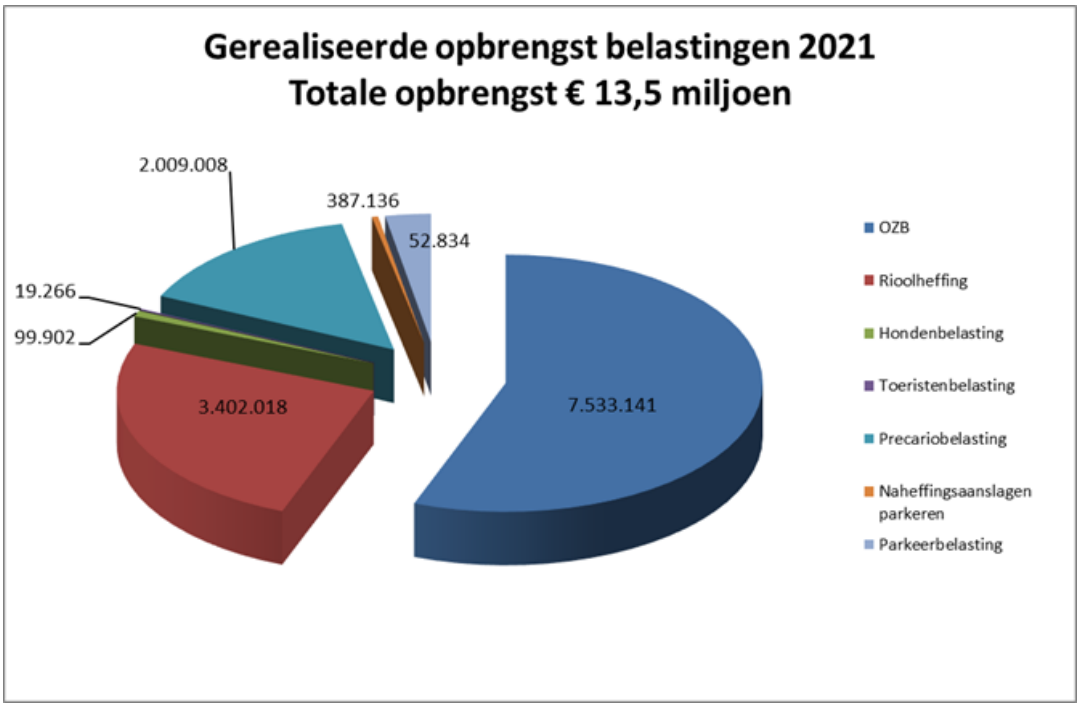
De behandeling van kwijtscheldingsverzoeken vindt plaats door BSR. Sinds de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB is het aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken minimaal.

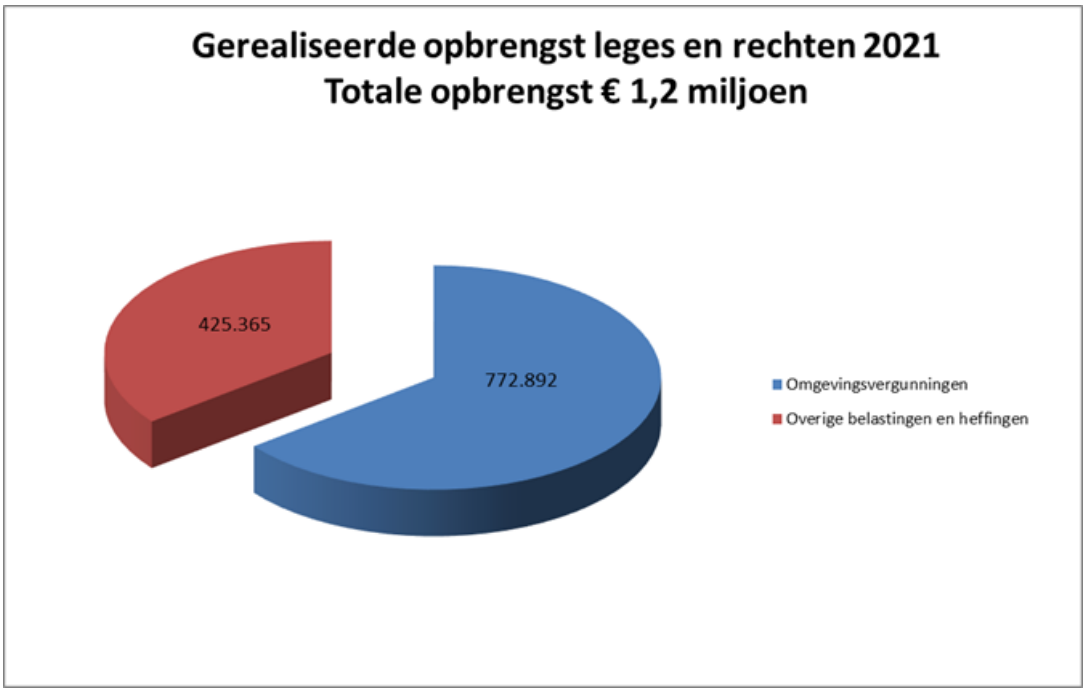
Overzicht opbrengst gemeentelijke belastingen en rechten

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de navolgende tabel zijn de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en heffingen opgenomen. De afwijkingen zijn toegelicht

Bedragen x € 1.000	Begroting 2021	Rekening 2021	Rekening 2020
Belastingen			
Onroerende zaakbelastingen	7.518	7.533	6.394
Hondenbelasting	98	100	95
Toeristenbelasting	24	19	18
Marktgelden	-	-	18
Precariobelasting	2.004	2.009	2.027
Naheffingsaanslagen parkeren	76	53	65
Parkeerbelasting	327	387	350
Rioolheffing	3.425	3.402	3.365
Totaal belastingen	**13.472**	**13.503**	**12.332**
Rechten/heffingen			
Leges omgevingsvergunningen	795	773	786
Overige rechten/heffingen	331	425	295
Totaal rechten/heffingen	**1.126**	**1.198**	**1.081**


Gerealiseerde opbrengst belastingen 2021
Totale opbrengst € 13,5 miljoen
2.009.008
387.136
52.834
19.266
99.902
3.402.018
7.533.141
OZB
Rioolheffing
Hondenbelasting
Toeristenbelasting
Precariobelasting
Naheffingsaanslagen parkeren
Parkeerbelasting


Gerealiseerde opbrengst leges en rechten 2021
Totale opbrengst € 1,2 miljoen
425.365
772.892
Omgevingsvergunningen
Overige belastingen en heffingen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde en op basis daarvan wordt vervolgens het weerstandsvermogen bepaald.

Weerstandsvermogen = de mogelijkheid financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de normale begrotingsuitvoering en bedrijfsvoering (direct) aangepast hoeft te worden.

Deze paragraaf gaat achtereenvolgens in op:

1. Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen;
2. Weerstandscapaciteit;
3. Risico's en beheersmaatregelen;
4. Weerstandsvermogen;
5. Kengetallen.

Weerstandscapaciteit incidenteel
> Algemene reserve
> Stille reserves
> Jaarrekeningresultaat

Weerstandscapaciteit structureel
> Begrotingssaldo
> Resterende belastingcapaciteit
> Onvoorzien



Risico's
Financiële gevolgen van onvoorziene gebeurtenissen, waarvan de omvang niet redelijkerwijs is in te schatten. Hieronder vallen niet de risico's waarvoor we verzekerd zijn, of waarvoor een budget of voorziening beschikbaar is.

1. Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen

Van een toereikend weerstandsvermogen is sprake wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Gedurende het jaar heeft risicomanagement doorlopend de aandacht. Niet alleen tijdens de planning- en controlcyclus maar ook bij de advisering over voorstellen binnen de verschillende beleidsterreinen worden potentiële risico's betrokken. Het blijft altijd een aandachtspunt binnen de organisatie om risico's tijdig en goed in beeld te brengen.

Bij de begroting en de jaarrekening worden de geïdentificeerde risico's integraal beoordeeld en actualiseren we de berekening van de weerstandscapaciteit.

2. Weerstandscapaciteit

Zoals aangegeven duiden we met de weerstandscapaciteit de beschikbare middelen aan waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel

zijn, te dekken (risico's). Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit
De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit direct van invloed is op het voorzieningenniveau van de gemeente. Het incidentele weerstandsvermogen wordt ook wel de *weerstandscapaciteit* van het vermogen genoemd.

De volgende onderdelen maken deel uit van de incidentele weerstandscapaciteit:

> Algemene reserve en de vrij besteedbare bestemmingsreserves.
Naast de algemene reserve betreft dit de volgende bestemmingsreserves: precariobelasting reserve internationale samenwerking, reserve buurtbudgetten en de reserve flexibiliteit en mobiliteit.

> Stille reserves.
Van stille reserves is sprake als de marktwaarde van de bezittingen van de gemeente de boekwaarde daarvan overstijgt. Voorwaarde voor het opvoeren van deze stille reserves in de weerstandscapaciteit is, dat de activa direct verkoopbaar zijn indien de gemeente dat zou willen. Op dit moment heeft de gemeente geen (geïnventariseerde) stille reserves.

> Jaarrekeningresultaat.
Over de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021 moet nog besluitvorming plaatsvinden en deze middelen kunnen dus nu meegeteld worden in de weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Incidentele weerstandscapaciteit (x 1.000)	**Jaarrekening 2020**	**Jaarrekening 2021**	**Begroting 2021**
Algemene reserve	5.661	6.083	5.237
Bestemmingsreserves (vrij besteedbare deel)	6.512	5.630	6.985
Stille reserves	0	0	0
Jaarrekeningresultaat Af: bestemmingsvoorstellen/vrijval reserves	-2.788 -2.768	1.796 -1.414	0 0
Totale incidentele weerstandscapaciteit	**12.193**	**12.095**	**12.222**

Structurele weerstandscapaciteit
De structurele weerstandscapaciteit is de mate waarin de gemeente in staat is om onverwachte structurele tegenvallers op te vangen zonder dat het noodzakelijk is om te bezuinigen of te heroverwegen binnen de (meerjaren)begroting. De structurele weerstandscapaciteit wordt ook wel aangeduid als de weerstandscapaciteit van de exploitatie. Hiertoe behoren:

> Begrotingssaldo.
  Het begrotingssaldo heeft geen invloed op de weerstandscapaciteit in het kader van de jaarrekening en dus per ultimo 2021.
> Resterende belastingcapaciteit.
  De resterende belastingcapaciteit heeft betrekking op de mogelijkheid om de lokale lasten te verhogen. De berekening is gebaseerd op de drie belangrijkste gemeentelijke heffingen, te weten: de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De resterende belastingcapaciteit is het verschil tussen het minimumniveau, gehanteerd bij artikel 12-gemeenten en het totaal van de opbrengsten op basis van de vastgestelde tarieven en de WOZ-waarden.
  De rioolrechten en de afvalstoffenheffing zijn kostendekkend vastgesteld, hierin bevindt zich dus geen resterende belastingcapaciteit. De resterende belastingcapaciteit bij de OZB in 2021 is volgens de programmabegroting 2021 €0 en wordt ook bij de rekening gehanteerd.
> Post onvoorzien.
  In 2020 is geen post Onvoorzien opgenomen.

De structurele weerstandscapaciteit is als volgt:

Structurele weerstandscapaciteit (x 1.000)	**Jaarrekening 2020**	**Jaarrekening 2021**	**Begroting 2021**
Begrotingssaldo (voordelig)	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	500	0	0
Onvoorzien	0	75	75
Totale structurele weerstandscapaciteit	**500**	**75**	**75**

Totale weerstandscapaciteit

In onderstaand overzicht staat de totale weerstandscapaciteit. Dit is dus de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit samen.

Totale weerstandscapaciteit (x 1.000)	**Jaarrekening 2020**	**Jaarrekening 2021**	**Begroting 2021**
Incidentele weerstandscapaciteit	12.193	12.095	12.222
Structurele weerstandscapaciteit	500	75	75
Totale weerstandscapaciteit	**12.693**	**12.802**	**12.297**

3. Risico's

Een risico is de onzekerheid (kans) dat een gebeurtenis zich voordoet, waarbij zowel positieve als negatieve effecten kunnen optreden. Gebeurtenissen waarvan bekend is dat ze zullen optreden en gebeurtenissen die voor de gemeente geen financiële gevolgen hebben, behoren niet tot de risico's waarmee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van het weerstandsvermogen.

Identificeren en kwantificeren risico's

Het kwantificeren van geïdentificeerde risico's heeft twee doelen:

- ordening aanbrengen voor sturing en beheersing van de risico's;
- bepalen van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op grote aantallen risico's. Bij risicokwantificering gaat het om het aanbrengen van ordening in de lijst met risico's, zodat prioriteit gegeven kan worden aan de risico's die de grootste impact kunnen hebben op de organisatie. Handvatten om de mogelijke impact van risico's te bepalen zijn:

- de geschatte omvang van het risico;
- de waarschijnlijkheid (kans) dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Afhankelijk van de geschatte omvang van het risico kan een ordening worden aangebracht, die behulpzaam is bij de sturing op en beheersing van risico's. Bij het bepalen van de omvang van het risico wordt uitgegaan van een situatie waarin het risico zich daadwerkelijk voordoet. Vanuit die gedachte wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat de gemeente kwijt is, met een maximum en minimum. De geschatte omvang is ingedeeld over een vijftal klassen met daaraan gekoppeld een score. De volgende klassen worden onderscheiden:

Geschatte omvang risico (maximum en minimum)	**Score**
€ 1 < € 250.000	1
€ 250.000 < € 500.000	2
€ 500.000 < € 1.000.000	3
€ 1.000.000 € 2.500.000	4
> € 2.500.000	5

Voor de waarschijnlijkheid (kans) dat risico's zich daadwerkelijk voordoen, zijn de risico's te onderscheiden in een vijftal klassen met ook bijbehorende scores:

Waarschijnlijkheid/ kans	**Score**
Zeer klein (1%-24%)	1
Klein (25% < 50%)	2
Niet klein/niet groot (50% < 70%)	3
Groot (70% < 90%)	4
Zeer groot (90% -100%)	5

1. Zeer klein: dit zijn risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich slechts 1 keer in de 20 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden erg laag is (5-10%);
2. Klein hanteren we voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 4 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden laag is (25%);

3. Niet klein/niet groot: risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich komend jaar voordoen, het kan ook zijn van niet. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 2 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden gemiddeld is (50%);
4. Groot: hanteren we voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich voor zullen doen in het komende jaar, of risico's waarvan de kans op optreden groot is (70%);
5. Zeer groot: hanteren we voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich komend jaar daadwerkelijk voor zullen doen of risico's waarvan de kans op optreden zeer groot is (90%).

Door het vermenigvuldigen van de "geschatte omvang" en "waarschijnlijkheid/ kans" kan per risico de financiële impact worden uitgerekend. Het totaal daarvan is op zijn beurt weer de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicoscore wordt berekend door de scores van de geschatte omvang en de scores van de waarschijnlijkheid / kans te vermenigvuldigen. De ordening die hieruit volgt is behulpzaam voor het aanbrengen van prioriteiten bij het beheersen van de risico's.

Risicotabel per 31 december 2021

In het kader van deze jaarrekening zijn alle risico's – zoals opgenomen in de programmabegroting 2021 – kritisch bekeken en waar nodig geactualiseerd. De geactualiseerde versie van de risicotabel is op de volgende pagina gepresenteerd.

Risicotabel Jaarrekening 2021

		Maximaal risico-profiel				Minimaal-risico profiel			
Programma/ paragraaf	Omschrijving	Max risico	Kans	Impact	Risico score	Min risico	Kans	Impact	Risico score
1.2.3 Zorgzame stad	Transitie Wmo	250.000	50%	125.000	6	250.000	25%	62.500	4
1.2.3 Zorgzame stad	Decentralisatie Jeugd	250.000	50%	125.000	6	250.000	25%	62.500	4
1.2.3 Zorgzame stad	Eigen risico rijksbijdrage bijstandsuitk. (BUIG) vervalt	550.000	90%	495.000	15	400.000	90%	360.000	10
1.2.3 Zorgzame stad	Participatiewet	375.000	25%	93.750	4	300.000	15%	45.000	2
1.2.4 Sociale stad	Vandalismeschade	100.000	90%	90.000	5	25.000	25%	6.250	2
1.2.4 Sociale stad	Regeling Specifieke Uitkering Sport	55.000	50%	27.500	3	55.000	25%	13.750	2
1.2.6 Leefbare stad	Niet tijdig en/of onjuist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten	100.000	25%	25.000	2	100.000	5%	5.000	1
1.2.6 Leefbare stad	Gerechtelijke procedure: aanspraak derden A	500.000	50%	250.000	3	100.000	20%	20.000	1
1.2.6 Leefbare stad	Verontreinigde grond	500.000	25%	125.000	6	50.000	25%	12.500	2
1.2.6 Leefbare stad	Onderhoud openbare ruimte	300.000	33%	99.000	4	100.000	33%	33.000	2
1.2.6 Leefbare stad	Dumpen van drugsafval	50.700	50%	25.350	3	25.350	25%	6.338	2
1.2.6 Leefbare stad	Rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact	2.000.000	1%	20.000	4	20.000	1%	200	1
1.2.7 Ondernemende s	Mindere marktomstandigheden in de bouw (NIEUW)	300.000	5%	15.000	2	100.000	10%	10.000	1
1.2.7 Ondernemende s	Vpb-plicht overheidsondernemingen	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
1.2.7 Ondernemende s	Planschade ruimtelijke ordening (NIEUW)	500.000	20%	100.000	3	1.000	20%	200	1
1.2.8 Algemene dekkin	Corona (NIEUW)	500.000	75%	375.000	16	500.000	50%	250.000	12
1.3.1 Bedrijfsvoering	Regelgeving gedeeltelijke arbeidsongeschikt heid	100.000	50%	50.000	3	50.000	50%	25.000	3
1.3.1 Bedrijfsvoering	Onvoorziene kosten bij voorgenomen investeringen	500.000	20%	100.000	3	500.000	10%	50.000	3
1.3.1 Bedrijfsvoering	Inkoop- en aanbesteding	500.000	10%	50.000	3	200.000	25%	50.000	2
1.3.1 Bedrijfsvoering	Niet voorziene effecten fiscaliteiten	500.000	25%	125.000	6	150.000	25%	37.500	2
1.3.1 Bedrijfsvoering	Wet Markt en Overheid	1.187.500	4%	47.500	4	1.187.500	1%	11.875	4
1.3.6 Verbonden partij	Weerstandsvermogen GR AVRI	186.000	50%	93.000	3	151.000	50%	75.500	3
1.3.6 Verbonden partij	GR GGDWeerstandsvermogen	77.000	50%	38.500	3	77.000	25%	19.250	2
1.3.6 Verbonden partij	Verstrekte geldlening CV Parijsch	15.000.000							
1.3.6 Verbonden partij	Weerstandsvermogen BWB (NIEUW)	304.097	50%	152.000	PM	304.097	50%	152.000	PM
1.4 Balans	Verstrekte leningen aan derden	11.580.000	2%	231.600	5	11.580.000	1%	115.800	5
1.4 Balans	Svn Duurzaamheidsleningen	2.000.000	2%	40.000	4	2.000.000	1%	20.000	4
1.4 Balans	Svn Stimuleringsregelingen	2.500.000	2%	50.000	4	2.500.000	1%	25.000	4
1.4 Balans	Garantstellingen	11.241.000	5%	562.050	5	11.241.000	1%	112.410	5
1.4 Balans	Garantstellingen (achtervang) (NIEUW)	157.183.000	0,5%	785.915	5	157.183.000	0,5%	785.915	5
Totaal		**209.189.297**		**4.316.165**		**189.399.947**		**2.367.488**	
Stand laatste actualisatie (begroting 2021)		*51.076.200*		*3.007.130*		*32.995.850*		*1.239.050*	
Effect mutaties risico's (pos = toename, neg = afname))		*158.113.097*		*1.309.035*		*156.404.097*		*1.128.438*	

Toelichting risico's zoals opgenomen in risicotabel

In deze paragraaf worden de risico's die in de begroting van 2021 werden benoemd, nader beoordeeld. Vragen als: zijn de risico's opgetreden? Hebben de beheersmaatregelen gewerkt, wat is het gevolg voor de algemene reserve?

Risico's die in 2021 zijn toegenomen:

Niet voorziene effecten fiscaliteiten (naheffingen loonbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting wegens niet goed uitvoeren wet- en regelgeving)
Toelichting Bij het niet goed op de hoogte zijn van en uitvoering geven aan fiscale wet- en regelgeving kan door de belastingdienst naheffingen en boetes worden opgelegd voor de rijksbelastingen.
Beheersmaatregelen Binnen bedrijfsvoeringsorganisatie BWB is een specialistische functie op het gebied van fiscaliteiten ingevuld. Zo wordt de kennis van fiscaliteiten beter geborgd voor de deelnemende organisaties op ingrijpende fiscale vraagstukken. Daarnaast wordt bij ingewikkelde casussen externe expertise ingehuurd. Dit impliceert ook het vroegtijdig signaleren van problemen door dit aan de voorkant te bespreken.

Weerstandsvermogen GR BWB
Toelichting: De gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) mag volgens de huidige regels geen eigen reserves aanhouden. Als gevolg daarvan is de BWB niet in staat om de financiële gevolgen op te vangen wanneer de risico's uit hun risicoparagraaf zich daadwerkelijk voordoen. Als deelnemer in de gemeenschappelijke regeling betekent dit een financieel risico voor de gemeente Culemborg.
Beheersmaatregel: • GR BWB legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de drie gemeenten die eigenaar en opdrachtgever van BWB zijn. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om haar zienswijzen in te dienen. • De mogelijkheid om BWB een beperkte reserve te laten vormen (ter dekking van de eigen risico's) wordt nader onderzocht. Daarop vooruitlopend is BWB verzocht om het risicoprofiel en de beheersmaatregelen in de P&C stukken van BWB inzichtelijk te maken. Daarmee is de gemeente in staat om bij de berekening van het eigen weerstandsvermogen rekening te houden de impact van risico's bij BWB. Ook kan de gemeente zien of adequaat op de risico's wordt gestuurd.

Risico's die in 2021 zijn afgenomen:

Corona
De effecten van de coronacrisis op de taken en financiën van de gemeente worden voortdurend gemonitord. Effecten waarvan we weten dat die zich voordoen, en waarvan we een goede inschatting kunnen maken wat de omvang van het financieel effect is, worden verwerkt in de begroting. Voor sommige effecten is dit (nog) niet goed mogelijk. Daarvoor wordt een algemeen risico opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Hierbij kan worden gedacht aan:

• Inkomstenderving door toename van verzoeken tot uitstel van betaling, kwijtschelding, evt. faillissementen.
• Kostenoverschrijdingen bij gemeenschappelijke regelingen (GR Veiligheidsregio GZ, GGD, Werkzaak)
• Toename in gebruik van zorg en ondersteuning, verband houdende met:
    o het intensieve thuis zijn/werken
    o wegvallen van dagbesteding,
    o verstoring in sociale contacten en mantelzorg,
    o ziekte en (onvolledig) herstel van corona patiënten.
    o Inkomensonzekerheid
    o Schuldenproblematiek
    o Psychische problematiek en stressklachten o voorkomen escalatie en verward gedrag bij EPA-doelgroep
• Verwachte toename huiselijk geweld nu mensen meer verplicht zijn met elkaar binnen te blijven.
• Stijging aanvragen bijzondere bijstand. Bijv. voor digitale leermiddelen voor kinderen die hier niet over beschikken.
• Ondersteuning van de cultuursector.
• Druk op opvang van dak en thuislozen loopt door corona maatregelen extra op en leidt tot meerkosten, mede door 1,5 meter richtlijnen. Meer mensen met schulden en psychische problematiek die nu ook op straat terecht komen.
• Extra druk op voorzieningen gefinancierd door de gemeente. de Formulierenbrigade, Schuldhulpmaatjes, Voedselgroep, Leergeld, Jeugdfonds.
• Niet (volledig) kunnen realiseren van bezuinigingen als gevolg van de gewijzigde omstandigheden.
• Wegwerken van achterstanden op taakgebieden die geheel of gedeeltelijk stil zijn komen te liggen ten tijde van de coronacrisis (toezicht en handhaving kinderopvang, JGZ 4-18)

Voor de financiële verwerking van deze effecten hanteren we de volgende regels:
• Financiële effecten van de coronacrisis worden zo mogelijk gedekt met compensatiemiddelen die hiertoe beschikbaar worden gesteld door het rijk en/of de provincie.
• De financiële effecten waarvoor de gemeente niet gecompenseerd wordt zullen in eerste instantie ten laste gebracht worden van het positieve saldo van de begroting 2021.

Risico's waarvan het optreden als onderdeel van de normale bedrijfsvoering kan worden beschouwd en die om die reden zijn afgevoerd:

1.2.7 Ondernemende stad	Gerechtelijke procedure: aanspraak derden B (VERVALT)	0		0		0		0	
1.4 Balans	Precariobelasting Gas (VERVALT)	0		0		0		0	

Transitie Wmo
Toelichting: Kostenbeheersing is ook in het jaar 2021 een belangrijk aandachtspunt, de beheersing van de kosten voor WMO blijft ingewikkeld. We hebben te maken met een toenemende vraag, mede als gevolg van de vergrijzing en de aanzuigende werking van het abonnementstarief voor huishoudelijke hulp. Het budget van het Rijk is niet toereikend en bijsturingsmogelijkheden zijn vanwege wettelijke kaders beperkt. De risico's voor dit budget blijven omvangrijk. Beheersmaatregelen: We beschikken inmiddels over een voorspellingsmodel welke nog verder finetuning behoeft. We zetten volop in op kostenbeheersingsmaatregelen in combinatie met een transformatieagenda. We kijken voortdurend naar mogelijkheden om kostenbesparingen te realiseren, in het bijzonder naar controle's van de PGB's, overgang van cliënten naar de Wlz en nieuwe vormen van contractmanagement. Dit laatste is een regionale aangelegenheid. Financiële consequenties van 146 geïdentificeerde risico's worden in eerste instantie binnen de bestaande budgetten van het programma sociaal domein opgevangen.

Decentralisatie Jeugd
Toelichting: Ook in 2019 is duidelijk geworden dat het budget voor jeugdhulp, ondanks een aanvulling vanuit het Rijk gedurende de jaren 2019, 2020 en 2021, niet toereikend is. De afgelopen jaren is de vraag naar jeugdhulp gestegen. In Culemborg zien we in het bijzonder een toenemend gebruik van jeugd-ggz. Op landelijk niveau vindt nader onderzoek plaats naar het gebruik van jeugdhulp en de toereikendheid van rijksbudgetten voor jeugdhulp. Op lokaal niveau vinden nadere analyses plaats om beter te kunnen duiden waardoor de toename aan jeugd-ggz wordt veroorzaakt en op welke wijze dit te keren valt met behulp van kostenbeheersing en/of transformatie. De risico's betreffende dit budget voor de gemeente zijn omvangrijk geworden.
Beheersmaatregelen: De decentralisatie van de jeugdhulp naar de gemeenten is in 2015 gepaard gegaan met een forse bezuiniging. Vanaf het eerste moment is door gemeenten en zorgpartners gekeken naar manieren om het systeem betaalbaar te houden en daarmee toegankelijk voor iedereen die jeugdhulp nodig heeft. De beheersmaatregelen betroffen o.a. gesprekken met zorgaanbieders met de hoogste declaraties, screening van zorgvragers met de hoogste kosten, onderzoeken of cliënten kunnen worden ondergebracht bij de Wlz. Ook hier zijn we in gesprek met de regio over aanscherping van het contractmanagement. Financiële consequenties van geïdentificeerde risico's worden in eerste instantie binnen de bestaande budgetten van het programma sociaal domein opgevangen.

Eigen risico rijksbijdrage bijstandsuitkeringen (BUIG)
Toelichting: Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De uitvoering van deze regelingen wordt gedaan door Werkzaak. De financieringssystematiek sluit hierbij aan. De budgetten worden vooraf door het Rijk verdeeld over de gemeenten. Dat budget is niet geoormerkt: een gemeente mag een overschot vrij besteden, maar moet een tekort in beginsel ook zelf opvangen. Gemeenten met grote tekorten kunnen een beroep doen op gedeeltelijke compensatie: de vangnetuitkering. De eigen risicodrempel van de Vangnetregeling staat

sinds 2019 op 7,5 %. Op basis van de actuele rijksbijdrage levert dit een risicobedrag op van € 550.000.
Beheersmaatregelen: De uitvoering van de Participatiewet, waaronder de bijstandsuitkeringen, is uitbesteed aan GR Werkzaak. In bestuursrapportages worden de deelnemende gemeenten periodiek geïnformeerd. Daarnaast vindt ook specifiek advies plaats vanuit GR Werkzaak over deze vangnetregeling.

Participatiewet
Toelichting: De Participatiewet ging, tegelijkertijd met de decentralisaties Wmo en Jeugd, in per 1 januari 2015. In algemene zin geldt dat in het kader van de Participatiewet fors wordt bezuinigd. De participatiewet heeft invloed op het participatiebudget, het budget voor sociale werkvoorzieningen en het budget voor re-integratie (niet zijnde inkomen) WaJong. De laatste taak (het re-integreren en activeren van WaJong'ers) betreft een nieuwe taak. Hieromtrent is het momenteel nog erg lastig om inzichtelijk te krijgen of het budget toereikend is. Het grootste deel qua (financiële) omvang betreft de sociale werkvoorziening. De instroom hieromtrent is weliswaar gestopt per 1 januari 2016, maar de risico's of de afbouw minimaal gelijk kan lopen met het budget blijven substantieel. Beheersmaatregelen: De uitvoering van de Participatiewet, waaronder de bijstandsuitkeringen is uitbesteed aan GR Werkzaak. De ontwikkelingen op het gebied van de participatiewet worden nauwlettend gevolgd. De monitoring vindt zowel inhoudelijk als financieel op een regelmatige en terugkerende basis plaats. Financiële consequenties van geïdentificeerde risico's worden in eerste instantie binnen de bestaande budgetten van het programma sociaal domein opgevangen.

Vandalismeschade
Toelichting: Jaarlijks is er een bedrag aan vandalismeschade aan de sportaccommodaties. Dit bedrag is niet van tevoren in te schatten en te begroten. Vandaar dat het als risico in de begroting is opgenomen.
Beheersmaatregelen: Het nemen van beheersmatige maatregelen (hekwerken, cameratoezicht ect.) en extra controle en toezicht op accommodaties.

Niet tijdig en/of juist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten
Toelichting: Niet tijdig en/of niet juist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten leidt ertoe dat besluiten niet in werking treden. Dit kan leiden tot aansprakelijkheidsstelling of het niet effectueren van beleid of (financiële) verordeningen. Ook ontstaat een risico wanneer een vergunning nietig wordt verklaard terwijl de aangevraagde activiteiten reeds zijn begonnen. Beheersmaatregel: In 2019 is er een check uitgevoerd op voorgaande besluiten die nog niet gepubliceerd waren en daar waar dit het geval was zijn deze alsnog via het juiste medium gepubliceerd. Daarnaast is er een helder intern proces ontwikkeld en uitgerold voor het publiceren van bestuursbesluiten. Ook worden er diverse controles uitgevoerd door juridische zaken en communicatie.

Gerechtelijke procedure, aanspraak derden A
Toelichting: Een derde stelt de gemeente verantwoordelijk voor geleden schade. Er loopt een juridische procedure.

Beheersmaatregel: Door goede juridische bijstand wordt de schade voor de gemeente zo laag mogelijk gehouden. Wettelijke aansprakelijkheid is verzekerd, maar we hebben wel een eigen risico van € 2.500,- per zaak voor vermogensschade en overige aansprakelijkstellingen.

Verontreinigde grond
Toelichting: Plaatsen met verontreinigde grond zijn inmiddels voor een groot deel in beeld, o.a. oude stortplaatsen en het veerweggebied. Aan bestaande bodemverontreinigingen hoeft veelal pas wat gedaan te worden, als er bepaalde ontwikkelingen op een terrein plaatsvinden. Bodemverontreiniging van bestaande locaties is daarom een beperkt financieel risico. Wel kunnen er calamiteiten plaatsvinden waarbij bodemverontreiniging optreedt (nieuwe gevallen) of door externe partijen wordt ontdekt, die meteen moeten worden gesaneerd. Dit gebeurt vooral bij aanleg van kabels- en leidingen door externe partijen, de gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden in schone grond. Gedumpte verontreinigingen (bv. asbest) zijn niet bij ons bekend en worden buiten in het werk ontdekt. Gemeente dient dan veelal direct te saneren. Beheersmaatregel: Diverse locaties van verontreinigde grond binnen Culemborg zijn in beeld (bijvoorbeeld voormalige industriegebieden), toch kan het voorkomen dat onverwacht een verontreiniging wordt geconstateerd. Historische verontreinigingen (zoals voormalige stortplaats) worden zoveel als mogelijk op een natuurlijk moment gesaneerd en de kosten daarvan in het nieuw te realiseren project worden meegenomen

Onderhoud openbare ruimte, met name onderhoud wegen en beschoeiingen
Toelichting: Bezuinigingen op groot onderhoud betekent relatief lage stortingen in de voorzieningen. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Dit risico speelt bij groot onderhoud van wegen en beschoeiingen. Hier is bezuinigd op de storting in de voorziening en de meerjarenplannen zijn hier op aangepast. Er is geen buffer in de voorziening voor onverwacht groot onderhoud, bijvoorbeeld na vorstschade of het inzakken van een beschoeiing.
Beheersmaatregel: Voor groot onderhoud wegen en groot onderhoud beschoeiingen zijn voorzieningen beschikbaar. Op deze voorzieningen zijn de laatste jaren verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Door temporiseren van groot onderhoud en het uitvoeren van meer klein onderhoud wordt getracht de kapitaalgoederen zo veel mogelijk op niveau te houden.

Het dumpen van drugsafval
Toelichting: Regelmatig komt het voor dat drugsafval in de regio wordt gedumpt. In Culemborg heeft dit in 2017 plaatsgevonden. De kosten voor de afvoer van het afval zijn hoog.
Beheersmaatregel: Bij dumpingen van drugsafval zijn de kosten gedeeltelijk te verhalen. Vanaf 1 januari 2021 is dit landelijk geregeld en kun je een aanvraag doen bij de uitvoeringsorganisatie Bij12. Voor gemeenten wordt er dan 50% vergoed vanuit het Rijk.

Rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact
Toelichting: Er kunnen zich altijd rampen voordoen van een omvang of impact waar een gemeente zich redelijkerwijs niet op kan voorbereiden. De gemeente (en de veiligheidsregio) zijn ingericht en voorbereid op veelvoorkomende crises (op basis van het regionaal risicoprofiel) maar niet op elk denkbaar onheil. Verder is de sociale component toegevoegd

om te voorkomen dat bij crises alleen gedacht wordt aan klassieke fysieke rampen zoals branden. Ook openbare orde problemen, ziekten of maatschappelijke onrust kunnen hieronder vallen.
Beheersmaatregelen: Voor incidenten van "normaal" formaat zijn we als gemeente voorbereid in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en zijn rampenplannen beschikbaar. Ook is er beperkt budget om een crisis van “normaal” formaat op te vangen.

Mindere marktomstandigheden in de bouw
Toelichting: De risico’s in de stedelijke vernieuwingsprojecten worden opgevangen via de reserve grondexploitatie. Maar wanneer de bouwmarkt tegen zit, is er ook een (beperkter) risico voor de gemeentelijke begroting: · De legesinkomsten verminderen omdat er minder ontwikkeld wordt; · Bij een langdurige crisis zullen er minder plankosten verhaald kunnen worden op ontwikkelaars en grondexploitaties. Er is rekening gehouden met een flexibele schil, waardoor dit risico beperkt is, maar niet volledig onontkoombaar.

Vpb-plicht overheidsondernemingen
Toelichting: Overheidsondernemingen zijn sinds 2016 belastingplichtig onder de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen indien en voor zover ze een onderneming voren . Bij de gemeente Culemborg is sprake van een onderneming voor wat betreft het grondbedrijf wat uiteindelijk gaat leiden tot belastingbetaling. Er is lange tijd onzekerheid geweest over hoe de winst moet worden berekend en welke parameters moeten worden gehanteerd. Daarnaast neemt belastingdienst steeds nieuwe stellingen in welke activiteiten (bijv. reclamebelasting, kermissen en gescheiden afval) nog meer als ondernemersactiviteiten worden gezien. Dit leidt tot fiscale onzekerheden. In de risicotabel is de hoogte van het risico opgenomen als PM. (Voor meer informatie met betrekking tot de Vpbplicht voor de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.)

Beheersmaatregelen: • Onderzoek naar de impact van de Vpb voor de gemeente geeft inzicht in maximale/ minimale lasten voor de activiteiten die als overheidsonderneming moeten worden aangemerkt. • In juli 2020 is een vaststellingsovereenkomst getekend met de belastingdienst. Deze overeenkomst geeft duidelijkheid over de te hanteren disconteringsvoet, beginbalansen, rekenmethodiek voor winstbepaling met het doel de fiscale onzekerheden in de toekomst te reduceren. • Goede planning uitgifte gronden en opstarten en afsluiten grondexploitaties.

Planschade ruimtelijke ordening
Toelichting: Ruimtelijke plannen en besluiten kunnen schade veroorzaken. Wanneer de gemeente door een derde aansprakelijk wordt gesteld voor schade als gevolg van ruimtelijke plannen, volgt een juridische procedure. Schadeclaims die worden gehonoreerd kunnen leiden tot compensatie door de gemeente.
Beheersmaatregel: Door goede juridische bijstand wordt de schade voor de gemeente zo laag mogelijk gehouden. Wettelijke aansprakelijkheid is verzekerd, maar we hebben wel een eigen risico van € 2.500,- per zaak voor vermogensschade en overige aansprakelijkstellingen.
Regelgeving gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid
Toelichting: De drempel om door het UWV (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt te worden verklaard, is hoog. De kans bestaat dat medewerkers formeel niet ziek zijn, maar toch niet

(volledig) kunnen werken omdat er geen passende arbeid is. Er is dan echter voor de medewerkers geen uitkering mogelijk vanuit het UWV.
Beheersmaatregelen Er wordt gestuurd om preventief actie te ondernemen om (langdurig) ziekteverzuim te voorkomen.

Onvoorziene kosten investeringen
Toelichting: Bij nieuwe investeringen kunnen allerlei zaken tegenvallen. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld tegenvallende aanbestedingen, planschade, bezwaren, etc.
Beheersmaatregelen Er is gekozen om bij (grote) investeringen meer gebruik te maken van een integrale benadering. Zo wordt in samenwerking met de financieel adviseur een checklist afgewerkt waarin verschillende risicogebieden de revue passeren. Dit impliceert onder meer het aan de voorkant afwegen van risico's op het gebied van inkoop, fiscaliteiten, etc.

Inkoop- en aanbesteding
Toelichting: Door niet naleven van het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid en de Aanbestedingswet kan de gemeente te maken krijgen met claims, proceskosten en kosten door procesmatige vertragingen.
Beheersmaatregelen: In de afgelopen jaren zijn stappen gezet om de inkoopfunctie van onze gemeente te professionaliseren. In 2021 is een inkoopondersteuningssysteem en een contractbeheermodule geïmplementeerd. Voor 2022 e.v. is voorzien om contractmanagement verder te ontwikkelen en een inkoopkalender te introduceren.

Wet markt en overheid
Toelichting Met ingang van 1 juli 2012 is de Wet markt en overheid (Wet M&O) van toepassing voor overheidsorganisaties. Het doel van deze wet is oneerlijke concurrentie door overheidsorganisaties met marktpartijen te voorkomen en om zo een gelijkwaardig speelveld te creëren. De Wet M&O schrijft voor dat bij economische activiteiten de integrale kosten van deze producten en diensten (inclusief winstopslag) doorberekend moeten worden aan de afnemers. Daarbij gelden enige andere verplichtingen zoals een bevoordelingsverbod van overheidsbedrijven. Alleen als de gemeente zelf een besluit neemt dat een economische taak publiek is, is bovenstaande verplichting niet van toepassing. Het toezicht op naleving van deze wet ligt bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM). De ACM kan bij overtreding van de regels een dwangsom opleggen.
Beheersmaatregel: Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de mate waarin de gemeente wel/niet voldoet aan de Wet M&O. Op basis van dat onderzoek heeft terugkoppeling plaatsgevonden in een raadsvoorstel met als doel om in de toekomst te voldoen aan de wet M&O. De aangenomen verbeterpunten uit die raadsvergadering zijn omgezet in concrete actiepunten.

Weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regeling AVRI
Toelichting: Het weerstandsvermogen van Avri is niet toereikend om het volledige risicoprofiel van Avri op te kunnen vangen. Het daarvoor benodigde weerstandsvermogen bedraagt 6.200.000, beschikbaar is 1.400.000 (begroting Avri 2021). In 2021 wordt de weerstandscapaciteit van Avri verbeterd met € 1 mln. door de tarieven afvalstoffenheffing te verhogen met € 12 per huishouden. Ondanks de aanvulling van € 12 per huishouden worden

nog altijd niet alle risico's in 2021 direct afgedekt en lopen de gemeenten risico om bij te moeten dragen wanneer de tekorten groter zijn.
Beheersmaatregel: GR AVRI legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de acht gemeenten die eigenaar en opdrachtgever van AVRI zijn. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om haar zienswijzen in te dienen. Bij het verbeteren van het weerstandsvermogen wordt allereerst gekeken naar de bijstelling van de tarieven, zodat er sprake is van een structurele oplossingen.

Weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regeling GGD
Toelichting: De gewogen risico's van de GGD zijn ultimo 2019 nog steeds hoger dan de bij de GGD beschikbare reserve. De streefwaarde van het weerstandsvermogen van de GGD is € 2.289.000. Op basis van de jaarrekening 2019 is de algemene reserve € 786.000. De algemene reserve van de GGD is dus nog niet toereikend om alle risico's van de GGD af te kunnen dekken. Wanneer zich risico's voordoen die de reserve van de GGD te boven gaan, wordt het verschil in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Culemborg gaat het om afgerond 5% (gebaseerd op aantal inwoners) van dit bedrag, zijnde afgerond € 77.000. Gezien het huidige risicoprofiel van GGD Gelderland-Zuid vindt zij het wenselijk om het weerstandsvermogen verder aan te vullen tot aan de norm/streefwaarde. Vooralsnog heeft de GGD nog geen verzoek tot ophoging van de bijdragen van de gemeenten gedaan. Wel is door de GGD Gelderland-Zuid een waarschuwing afgegeven dat er met de gegeven risico's en het corona virus in het jaar 2020 tekorten ontstaan waarbij een extra bijdrage van de Gemeenten noodzakelijk zal zijn. Programmabegroting 2021
Beheersmaatregelen: De GR GGD legt jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Daarmee worden de gemeenteraden in staat gesteld invulling te geven aan hun controlerende functie. Gemeente Culemborg maakt gebruik van haar recht om haar zienswijzen in te dienen.

Verstrekte geldlening CV Parijsch
Toelichting De gemeente heeft leningen verstrekt aan CV Parijsch van € 15 miljoen (stand per 1 januari 2021).
Beheersmaatregelen • De gemeente ontvangt een opslag voor het risico van deze geldlening boven op de marktrente die aan de bank betaald wordt. Die inkomsten vallen in de Algemene Dienst en dienen om het risico van de verstrekte geldlening af te dekken. • Er is meerdere keren per jaar overleg tussen CV Parijsch en de gemeente over de voortgang van de gebiedsontwikkeling Parijsch en de prognose van de inkomsten en uitgaven in relatie tot de vastgestelde grondexploitatie. Daarbij worden de afspraken over aflossingen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Verstrekte leningen aan derden
Toelichting: Dit risico betreft het financieel kredietrisico dat de gemeente Culemborg loopt als het gaat om verstrekte leningen aan derden. De gemeente heeft voor genoemd bedrag gelden doorgeleend aan diverse partijen (grotendeels KleurrijkWonen). Het kan voorkomen dat deze partijen niet aan hun aflossings- / betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Rondom de jaarwisseling is, na een motie van de raad, een nieuwe lening verstrekt aan de Gelderlandfabriek.

Beheersmaatregelen • De beheersing van dit risico wordt met name vormgegeven door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe leningen. Verder neemt in de tijd de hoofdsom en dus ook het risico van doorgeleende gelden af door aflossingen. • KleurrijkWonen trekt tegenwoordig zelf vaste geldleningen aan in de kapitaalmarkt. Onderzocht wordt of bestaande doorleningen aan KleurrijkWonen vervroegd kunnen worden Programmabegroting 2021 151 afgelost, waardoor de gemeente Culemborg minder risico loopt. Alleen de achtervangfunctie blijft dan bestaan. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garandeert de schulden van de corporaties. De gemeente Culemborg heeft hierin alleen nog een achtervangfunctie (zie ook de nadere toelichting bij het onderdeel Garantstellingen hieronder). • De lening aan de Gelderlandfabriek is aangegaan met een vergelijkbaar construct als de leningen aan de CV Parijsch. De gemeente volgt de (financiële) voortgang op hoofdlijnen. Jaarlijks worden de jaarcijfers besproken, om zicht te houden op de terugbetaling.

Duurzaamheidsleningen SVn
Toelichting: Voor de verstrekking van duurzaamheidsleningen is een zogeheten revolverend Duurzaamheidsfonds gevormd, waarvoor een bedrag van € 2 mln beschikbaar is gesteld. Vanuit dit fonds worden leningen verstrekt. Aflossingen van de leningen vloeien weer terug in het fonds waardoor het budget opnieuw (revolverend) kan worden ingezet. Uitvoering van deze regeling vindt plaats in samenwerking met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn).
Beheersmaatregelen: De duurzaamheidsleningen bedragen maximaal € 25.000 en worden afgelost in een termijn van maximaal 15 jaar. Voorafgaand aan de verstrekking van de duurzaamheidslening voert de SVn een kredietwaardigheidsbeoordeling uit. Hierdoor wordt voorkomen dat het budget wordt verstrekt aan woningeigenaren die niet in staat worden geacht de lening daadwerkelijk terug te betalen.

Stimuleringsleningen energieneutrale en aardgasvrije woningen SVn
Toelichting: Voor de verstrekking van Stimuleringsleningen voor aardgasvrije en energieneutrale koopwoningen is een zogeheten revolverend Duurzaamheidsfonds gevormd, waarvoor een bedrag van € 2,5 mln beschikbaar is gesteld. Vanuit dit fonds worden leningen verstrekt. Aflossingen van de leningen vloeien weer terug in het fonds waardoor het budget opnieuw (revolverend) kan worden ingezet. Uitvoering van deze regeling vindt plaats in samenwerking met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn).
Beheersmaatregelen: De Stimuleringsleningen bedragen maximaal € 50.000,- en worden afgelost in een termijn van maximaal 15 jaar. Voorafgaand aan de verstrekking van de Stimuleringslening voert de SVn een kredietwaardigheidsbeoordeling uit. Hierdoor wordt voorkomen dat het budget wordt verstrekt aan woningeigenaren die niet in staat worden geacht de lening daadwerkelijk terug te betalen.

Garantstellingen
Toelichting: Dit risico betreft het financieel kredietrisico dat de gemeente Culemborg loopt als het gaat om garantstellingen. De gemeente staat voor genoemd bedrag garant voor diverse partijen. Het kan voorkomen dat deze partijen niet aan hun aflossings- /

betalingsverplichtingen kunnen voldoen. In die gevallen wordt beroep gedaan op de gemeente Culemborg.
Beheersmaatregelen: De beheersing van dit risico wordt met name vorm gegeven door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe garanties. Verder neemt in de tijd de hoofdsom waar de gemeente garant voor staat af, door aflossingen. Het in beeld brengen van de actuele stand van zaken en eventuele bijzonderheden is een jaarlijks terugkerend aandachtspunt bij de opstelling van de begroting en jaarrekening.

Overige garanties:
Stichting Zwembad Culemborg is voor de bouw van het zwembad een lening van 5,1 miljoen euro aangegaan bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). De gemeente heeft bij deze lening ook een garantstelling afgegeven. Deze garantstelling wordt niet betrokken bij de berekening van het weerstandsvermogen van de gemeente omdat het risico op andere wijze is afgedekt: Wanneer de 152 stichting structureel niet langer aan haar betalingsverplichting naar de NWB kan voldoen volgt een faillissement en wordt de subsidie aan de stichting beëindigd. De middelen die de gemeente structureel in de begroting heeft opgenomen voor deze subsidie komen vanaf dat moment beschikbaar en zijn toereikend voor rente en aflossing op de lening door de gemeente. De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is voor de bouw van de Brede School Culemborg Oost een lening van 4,2 miljoen euro aangegaan bij de Triodos bank. De gemeente heeft bij deze lening een garantstelling afgegeven. Deze garantstelling wordt ook niet betrokken bij de berekening van het weerstandsvermogen van de gemeente omdat het risico op andere wijze is afgedekt. Mocht de stichting haar betalingsverplichtingen niet kunnen voldoen, dan vervalt het eigendom van de Brede School aan de gemeente, zoals het ook bij andere onderwijsinstellingen geregeld is.

4. Weerstandsvermogen

Door de beschikbare weerstandscapaciteit af te zetten de benodigde weerstandscapaciteit wordt de ratio van het weerstandsvermogen bepaald.

De beschikbare weerstandscapaciteit is per 31-12-2021 € 12,8 (bij jaarrekening 2020 was dit € 12,7 miljoen). Het totaal van de impact van de geïdentificeerde, gekwantificeerde risico's ligt (afgerond) tussen € 5,0 miljoen (maximaal risicoprofiel) en € 2,4 miljoen (minimaal risicoprofiel).

Dit geeft de volgende ratio's:

Bij een maximaal risicoprofiel is de ratio:
Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact = 12,8 mln / 4,3 mln = **2,97**

Bij een minimaal risicoprofiel is de ratio:
Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact = 12,8 mln / 2,4 mln = **5,33**

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet worden vastgesteld welke ratio de gemeente nastreeft. Hierbij wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel. Deze waardering is in samenwerking met de Universiteit van Twente tot stand gekomen en wordt door veel gemeenten als norm gehanteerd:

Beoordeling weerstandsvermogen	
Ratio weerstandsvermogen	**Betekenis**
> 2,0	Uitstekend
1,4 < - < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < - < 1,4	Voldoende
0,8 < - < 1,0	Matig
0,6 < - < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Conclusie
De ratio van 2,97 voor het maximaal risicoprofiel 2021 betekent dat het weerstandsvermogen van de gemeente Culemborg, op basis van bovenstaande tabel, uitstekend is om de financiële impact van de maximale risico's te kunnen dragen.
De ratio van 5,33 voor het minimaal risicoprofiel 2021 geeft een nog veel gunstiger beeld, omdat de risico's ook veel lager worden ingeschat.

We benadrukken dat de nu gepresenteerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit een momentopname zijn. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden, waardoor het weerstandsvermogen weer een andere waardering kan krijgen.

Een nadere kanttekening bij het bepaalde weerstandsvermogen is dat het inschatten van risico's altijd een bepaalde mate van subjectiviteit met zich meebrengt. Het berekende weerstandsvermogen moet dan ook niet worden beschouwd als een absolute grootheid, maar vooral als een indicator voor de risico's die de gemeente loopt en de mate waarin zij hiertegen maatregelen treft en vermogen beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

5. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van een goede controle door uw raad op de financiële positie van onze gemeente. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. In deze paragraaf nemen we vijf - vanuit het BBV verplichte - kengetallen op. In onderstaand overzicht zijn de vijf kengetallen opgenomen voor de jaarrekening 2020, de begroting 2021 en de jaarrekening 2021.

Kengetallen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto schuldquote	79%	88%	67%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	47%	63%	42%
Solvabiliteitsratio	31,6%	26%	30%
Structurele exploitatieruimte	0,50%	1,74%	1,42%
Grondexploitatie	10,8%	6,7%	9,58%
Belastingcapaciteit	108%	108%	108%

Toelichting:

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Ten opzichte van de jaarrekening 2021 is dit percentage verder afgenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (betreft met name doorgeleende gelden aan woningbouwcorporaties). Een netto schuldquote van minder dan 100% wordt als voldoende beschouwd. In Culemborg is dit het geval.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. In het algemeen wordt een getal tussen 25 en 40% als een minimum gezien. Dat betekent dus dat Culemborg een relatief lage solvabiliteit heeft. Ten opzichte van de jaarrekening 2020 is het beeld wat verbeterd. Dit wordt vooral veroorzaakt door het positieve saldo van de jaarrekening.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. De ontwikkeling van het percentage geeft een net een positieve saldo.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie (zonder correctie voor verliesvoorzieningen) gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het percentage in Culemborg is laag. Dit betekent dat risico's in de grondexploitatie relatief laag zijn.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. Op basis van de meest recente cijfers uit de COELO-Atlas 2018 blijkt dat de gemeente Culemborg iets boven het gemiddelde van de landelijke woonlasten zit. Zie hiervoor ook de paragraaf Lokale heffingen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het beleid voor de kapitaalgoederen is er op gericht de kapitaalgoederen in goede staat te houden (of bij achterstallig onderhoud in goede staat te brengen). Dit om kapitaalverlies te voorkomen en de veiligheid te waarborgen. Het is noodzakelijk om periodiek onderhoud uit te blijven voeren. Door meerjaren onderhoudsrapportages op te stellen en regelmatig een schouw uit te voeren van het kwaliteitsniveau blijven de financiële consequenties goed in beeld.

Kwaliteitsniveaus

Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is het uitgangspunt dat er geen kapitaals-vernietiging plaatsvindt. Achterstallig onderhoud moet worden vermeden. Het streven is dat alle kapitaalsgoederen minimaal het kwaliteitsniveau 'voldoende' hebben. Er moet in elk geval geïnvesteerd worden in groot en klein onderhoud. Vanwege de beperkte budgetten zal vervanging niet altijd meer mogelijk zijn. Dit betekent dat een speeltoestel aan het einde van zijn levensduur mogelijk verwijderd moet worden en dat een brug mogelijk vervangen wordt door een (goedkopere) duiker. In onderstaande tabel is voor een aantal kapitaalgoederen aangegeven wat het kwaliteitsniveau is.

Kapitaalgoed	**Kwaliteitsniveau Jaarrekening 2021**	**Toelichting**
Onderhoud wegen	89% voldoende 4% matig 6% onvoldoende Dit valt binnen de bandbreedte van de CROW	De cijfers zijn van de schouw najaar 2019.
Openbare verlichting	< 1% onvoldoende	Dit is een inschatting.
Civieltechnische kunstwerken	Ca. 1% achterstallig	Dit is een inschatting. Het meerjarenplan moet nog worden vastgesteld.
Riolering	We voldoen aan de basisinspanning.	Er vinden periodiek planmatige rioolinspecties plaats
Speeltoestellen	Voldoet aan Attractiebesluit	Speeltoestellen worden jaarlijks geïnspecteerd.

Meldingen openbare ruimte

In 2020 heeft de Rekenkamer van de gemeente Culemborg deelgenomen aan een onderzoek naar Meldingen in de Openbare Ruimte (MOR). In dit onderzoek hebben 51 gemeenten informatie verstrekt over het beleid en het proces met betrekking tot deze meldingen.

Een belangrijke aanbeveling van de rekenkamer is om periodiek de gemeenteraad te informeren over deze meldingen. Deze zijn een belangrijke graadmeter voor de gemeentelijke dienstverlening en daarmee een indicator voor de gemeenteraad om te sturen. In deze paragraaf is daarom een overzicht van de meldingen openbare ruimte van 2021 opgenomen.

Hoofd- en subcategorie	Aantal
Reiniging	
Afvalbakken vol	81
Bijplaatsing ondergrondse containers	670
Dode dieren	86
Graffiti	5
Afvaldumpingen	225
Zwerfvuil	187
Totaal	**1254**
Calamiteiten	
Storm	1
Wateroverlast	20
Totaal	**21**
Groen en watergangen	
Overhangend groen	29
Gat in berm	4
Berm te hoog	12
Blad overlast	45
Maaien gazons	19
Onderhoud plantsoen	182
Overlast bomen	99
Schade aan bomen	34
Schade aan gazons	1
Schonen watergangen	5
Eikenprocessierups	4
Ratten overlast	20
Wespen	11
Totaal	**465**
Handhaving	
Verkeer/parkeren	10
Leefbaarheid/overlast	41
Totaal	**51**

Meubilair	
Banken	15
Fietsenrekken	2
Hekken	15
Speelplaatsen/speeltoestellen	37
Prullebakken	38
Palen	70
Totaal	**177**
Riolering	
Hoofdriool	3
Pompstoringen	11
Putdeksel kapot	7
Kolk verstopt	58
Totaal	**79**
Verlichting	
Aanrijding lichtmast	95
Verplaatsen lichtmast	0
Luikje ontbreekt	11
Straat/wijk zonder verlichting	211
Kap stuk	5
Lamp stuk	323
Lamp brandt overdag	7
Totaal	**652**
Verkeer/wegen	
Civieltechnische kunstwerken	6
Ongelijk wegdek/wortelopdruk	38
Inrichting/ontwerp van de weg	38
Onkruidbestrijding verharding	23
Schade verkeersborden	11
Verkeersveiligheid	38
Vervuiling wegdek	4
Totaal	**158**
Totaal aantal meldingen	**2857**

Wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Op 4 maart 2020 is het geactualiseerd meerjarenplan beheerplan Wegen 2021 - 2025 vastgesteld. Hierin is het benodigde wegenonderhoud (elementen + asfalt) voor de komende 5 jaar opgenomen. Voor klein- en groot onderhoud en rehabilitatie (vervanging) is dit

nieuwe beheerplan de basis voor effectief wegbeheer de komende jaren. In het nieuwe plan is een vernieuwde visie en strategie aangegeven, waarin we meer integraal gebiedsgericht gaan werken. Door de koppeling met o.a. vGRP (riolering), groen, klimaat, water, OV in het gebied op te zoeken kunnen we zoveel mogelijk kansen gaan benutten. Doel is te komen tot een totaalvisie waarin alle vakdisciplines goed doorlopen zijn en we door middel van uitvoeren van projecten de kwaliteit van de wegen op streefniveau B (voldoende) kunnen brengen.

In het beleidsplan openbare verlichting 2019 - 2023 is het beheer en onderhoud van de openbare verlichting vastgesteld. De huidige openbare verlichting is relatief nieuw en energiezuinig. Er wordt steeds meer over gegaan op duurzame LED-verlichting.

Het meerjarenplan civieltechnische kunstwerken geeft inzicht in het te verwachten onderhoud van de civieltechnische kunstwerken. Het Beheerplan civieltechnische kunstwerken 2015-2020 is in 2020 afgerond. Eind 2021 zijn alle kunstwerken opnieuw geïnspecteerd. Dit wordt in 2022 uitgewerkt tot een nieuw meerjarenplan.

Financiële consequenties

Het voor onderhoud van wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken benodigde budget is beschikbaar in stelposten en voorzieningen. De stelposten en voorzieningen zijn afgestemd op de uitgaven voor onderhoud die zijn opgenomen in de meerjarenplannen.

In 2021 zijn de volgende bedragen besteed aan de vervanging en groot onderhoud:

	Begroot	Besteed
Rehabilitatie Wegen	360.000	231.359
Onderhoud Wegen	344.500	128.228
Onderhoud Openbare Verlichting	135.000	156.949
Onderhoud Civieltechnische kunstwerken	175.000	3.858

Het bedrag voor openbare verlichting is vrijwel volledig ingezet voor het aanbrengen van LED verlichting. Het bedrag voor rehabilitatie Wegen 2021 is ingezet voor vervanging van de Zoowijkseweg. Vanwege corona en capaciteitsproblemen vanwege ziekte en vertrek van een medewerker, is het niet gelukt om de volledige jaarschijven voor onderhoud wegen en civieltechnische kunstwerken uit te voeren. Dit wordt in 2022 opgepakt.

Projecten 2021

In 2021 zijn de volgende projecten uitgevoerd.

Wegen:
- Rehabilitatie Zowijkseweg

Openbare verlichting:
- Armatuurvervanging / ombouw naar LED conform de meerjarenplanning

Civieltechnische kunstwerken:
- In afwachting van een nieuw meerjarenplan is alleen noodzakelijk klein onderhoud uitgevoerd.

Riolering en water

Beleidskader

In 2019 is het zogenaamde ‘Watertakenplan’ door de gemeenteraad vastgesteld. De watertaken en de rioleringstaken zijn in dit plan samengevoegd. Ook wordt er in het plan ingespeeld op klimaatveranderingen.

Financiële consequenties

De kosten van het Rioleringsplan en een deel van de kosten van het 'Watertakenplan' worden gefinancierd uit de inkomsten van de rioolheffing. Daarnaast vindt financiering plaats met subsidies van derden.

Projecten 2021

In 2021 zijn de volgende projecten uitgevoerd.

Riolering:
Onder andere
- Groot onderhoud gemalen is niet uitgevoerd vanwege problemen met de aannemer.
- Relinen* van de riolering in diverse straten
- Klein onderhoud pompen en gemalen
- Inspecteren en reinigen van de riolering is opnieuw aanbesteed en wordt vanaf 2022 door de nieuwe partij.

Waterplan:
- Afronding groenstrook/verbetering waterhuishouding Betsyperkweg/Prijsseweg
- Voorbereiding herinrichting 't Jach

* Groot onderhoud van het riool door het van binnenuit repareren met een zogenaamde koustechniek

Groen en spelen

Beleidskader

Mei 2020 is het Groenbeleidsplan en in juli 2021 het Biodiversiteitsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Aan deze twee documenten is het Groene uitvoeringsplan ‘21-‘24 gekoppeld, in oktober 2021 vastgesteld door het college.

Het voorjaar van 2020 is het nieuwe speelruimtebeleidsplan vastgesteld.

Financiële consequenties

De uitgaven voor het onderhoud en beheer van het openbaar groen zijn opgenomen in de exploitatierekening. Daarnaast is er jaarlijks een krediet voor vervanging van speeltoestellen. Ook is er een investeringsagenda groen en spelen waarmee diverse projecten uitgevoerd

gaan worden. Voor groen is dit het budget voor groenbeleid en versterken biodiversiteit. Dit budget is beschikbaar voor de jaren 2021-2022. Hiermee worden verschillende vergroenende projecten uitgevoerd die opgenomen zijn in het groene uitvoeringsplan.

Projecten 2021

Spelen

- Voor het project Bosboomgaard is een startnotitie opgesteld, maar is nog niet goedgekeurd. Het is even 'on hold' gezet om te kunnen profiteren van de ervaring bij project 'Eiland Parkstrook', zie hieronder.
- Voor het 'Eiland Parkstrook' is een startnotitie goedgekeurd. De eerste stap hierna is de participatie van ouders en kinderen.
- Voor de Skatebaan (Otto van Reesweg) zijn afspraken gemaakt met de skategroep en de overige initiatiefnemers om 3 scenario's voor te bereiden met een kostenplaatje. Ook zijn afspraken gemaakt over fondsenwerving.
- Ravelijnstraat (gehele renovatie speelplaats): De participatie is geweest en het schetsontwerp is gemaakt. Uitvoering vindt plaats in 2022.
- Jekerstraat (gedeeltelijke renovatie speelplaats): De participatie loopt op dit moment. Uitvoering vindt plaats in 2022.
- Er zijn groenontwerpen ('speellandschappen') gemaakt voor de groen-speelzone Sportheldenbuurt en Wilde Tuinen in Parijsch Zuid.
- Speelplek Forteneiland-Oost is in voorbereiding.

Groen

- In ruimtelijke projecten is groen en biodiversiteit integraal opgenomen en wordt naast groen nu ook klimaatadaptatie integraal meegenomen.
- Fase drie van aanleg van geveltuintjes in de binnenstad is gerealiseerd.
- Buiten de binnenstad zijn ook vergroenende bewonersinitiatieven gerealiseerd.
- De eerste biodiversiteitsmarkt heeft plaats gevonden.
- De actie "Het groenste initiatief van Culemborg" heeft plaatsgevonden, met een winnend bewonersinitiatief die gerealiseerd is.
- Er is samen met Bureau Waardenburg gewerkt aan een vergroenend ontwerp voor 't Jach
- Er is gewerkt aan een betere en biodiverse verbinding van het station naar de binnenstad langs de Triosingel, deze wordt nog gerealiseerd.
- Er is gestart met de uitwerking van het Speeleiland in de Parkstrook naar een avontuurlijk speeleiland met ruimte voor biodiversiteit.

Gebouwen

Vastgoed

a. Vastgoedbeheer (eigendom/middel) staat in dienst van het gemeentelijk accommodatiebeleid (doel/maatschappelijk rendement).
   Op basis van het inhoudelijk beleid wordt een integraal accommodatiebeleidsplan opgesteld, dat invulling geeft aan de doelstellingen uit de verschillend programma's van de gemeente. Het vastgoed staat in dienst van het beleid en wordt ingezet om deze doelstellingen te faciliteren.
   Vastgoedbeheer is primair gericht op het instant houden (technisch en economisch) van een, uit beleidsoogpunt gezien, passende vastgoedportefeuille voor de gemeente Culemborg. Het facilitair beheer daarentegen geeft uitvoering aan het accommodatiebeleid en ondersteunt het (dagelijks) gebruik van de panden. Het accommodatiebeleid zal in 2022 worden geactualiseerd.

b. Voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed wordt instandhoudingsonderhoud verricht. In het komende jaar wordt hetzelfde onderhoudsniveau aangehouden als de afgelopen jaren. Daarnaast worden de mogelijkheden tot vastgoedverduurzaming onderzocht en worden de verplichte verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd. Bij de buitensportaccommodaties zijn in 2021 twee voetbalvelden vervangen en wordt hier in 2022 vervolg aan gegeven.

c. Naast het faciliteren van het beleid heeft het vastgoedteam als doel te professionaliseren.
   Uitgangspunten voor professionalisering; het verbeteren en optimaliseren van de bedrijfsvoering kosten-en risicobeheersing, vastgoed kostprijs dekkend te verhuren en waar mogelijk transparant door te belasten aan beleidsdoelen.

In december 2020 heeft de gemeenteraad het geactualiseerde Meerjarenplan groot onderhoud gemeentelijke gebouwen 2021-2030 vastgesteld. Met de uitvoering hiervan kunnen de gemeentelijk gebouwen in stand gehouden worden. De jaarlijks fluctuerende kosten van het groot onderhoud worden geëgaliseerd door middel van een voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Tractie

De gemeente heeft de beschikking over een eigen tractiepark. Culemborg heeft naast diverse auto's onder andere een eigen veegmachine, kolkenzuiger, vrachtwagen en kraan. Voor het vervangen van de tractie is een investeringsplan opgesteld.

In 2021 zijn 2 nieuwe bedrijfsauto's aangeschaft en is de vuilperscontainer vervangen. Ook zijn twee nieuwe motormaaiers aangeschaft.

Paragraaf Financiering

Inleiding

Algemeen

1. Rentevisie

Naast de ontwikkeling van de omvang van de financieringsbehoefte is de renteontwikkeling een belangrijke factor. De Europese Centrale Bank (ECB) continueerde – als gevolg van Covid-19 – in 2021 een ruimhartig monetair beleid. Het gevolg van dit ruimhartig beleid was dat de rentepercentages op de kapitaalmarkt in 2021 erg laag bleven en een aantal maanden zelfs negatief.

Voor het rentepercentage van een langlopende lening (10-jaars) was de verwachting dat deze in 2021 tussen -/- 0,20% en 0,00% zou schommelen. Het daadwerkelijk percentage was in 2021 voor langlopende leningen bijna het gehele jaar negatief en schommelde tussen de -/- 0,50% en 0,04%. Vanaf december 2021 zien we overigens een stijging va de rente voor langlopende leningen als gevolg van de oplopende inflatiecijfers.

Voor de 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate) was de verwachting dat het rentepercentage rond de -/- 0,4% zou schommelen. Gedurende het gehele jaar 2021 bewoog de 3 maands euribor rond -/- 0,55%.

Gemeente specifiek

Op het gebied van financiering heeft de gemeente Culemborg een rustig jaar achter de rug. Een gedeelte van de uitgaven is met behulp van kasgeldleningen gefinancierd, wat ook door rente-technische overwegingen was ingegeven. Immers, de rente op kort geld is het hele jaar negatief geweest, waardoor de gemeente rente heeft ontvangen op de opgenomen kasgeldleningen.
Daarnaast zijn voor de CV Parijsch twee kasgeldleningen aangetrokken in 2021.
Alle kasgeldleningen waren aan het einde van 2021 afgelost.

Risicobeheer

Renterisicobeheer

Onder renterisico wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag waarvoor de gemeente maximaal kortlopende leningen mag afsluiten. Kortlopende leningen zijn leningen korter dan één jaar. Het maximum wordt volgens de Wet fido berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2021 bedroeg de kasgeldlimiet € 6.282.000.
Kort geld is momenteel goedkoper dan lang geld. Het is de gemeente echter niet toegestaan om in haar financieringsbehoefte te voldoen door het onbeperkt aantrekken van kort geld.

(bedragen x € 1.000)

Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2021	Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4
Totaal netto vlottende schuld	3.886	7.358	-637	-3.424
Toegestane kasgeldlimiet	6.282	6.282	6.282	6.282
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**2.395**	**-1.076**	**6.919**	**9.705**

Per kwartaal wordt gemeten of de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft.
In 2021 was er in één kwartaal sprake een van overschrijding van het kasgeldlimiet. De overschrijding blijft binnen de in de Wet fido gestelde regels voor het overschrijden van het kasgeldlimiet. In deze regels wordt gesteld dat indien de gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, zij haar toezichthouder (i.c. de provincie Gelderland) hiervan op de hoogte stelt en een plan voorlegt om binnen de kasgeldlimiet te blijven.

De eenmalige overschrijding van de kasgeldlimiet is ontstaan door kasgeldleningen in het tweede kwartaal in combinatie met lage rekening courant saldi bij de schatkist en bij de BNG Bank. In het derde en in de volgende kwartalen is deze overschrijding teniet gedaan door een strakkere liquiditeitsprognose, strakkere monitoring van de rekening courant tegoeden in combinatie met passende kasgeldleningen. In kwartaal 3 en 4 2021 zien we weer ruim voldoende ruimte boven de kasgeldlimiet.

2. Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen te beperken is de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze norm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari.

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanig opbouw van de leningenportefeuille te komen dat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt. Indien een leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld gelijkmatig in de tijd verspreid zijn.

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden	Jaarrekening 2021
Begrotingstotaal	73.900
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	14.780
Maximaal risico op vaste schuld	8.739
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**6.041**

Met een maximaal risico van € 8.739.000 voor de herfinanciering van de vaste schuld, is de gemeente onder de renterisiconorm gebleven. In 2021 zijn er geen renteherzieningen op de portefeuille met langlopende leningen geweest.

3. Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

(bedragen x € 1.000)

Rente toerekening 2021	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	581
De externe rentebaten	428
Totaal door te rekenen externe rente	**153**
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	51
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	**102**
Rente eigen vermogen	n.v.t.
Rente voorzieningen	n.v.t.
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	**102**

De aan taakvelden toegerekende rente	214
Renteresultaat op het taakveld Treasury	**-112**

Toelichting renteresultaat 2021

Het gehanteerde rentepercentage ten laste van de integraal gefinancierde activa bedraagt 0,25% met een rentelast van € 214.000. De werkelijke rentelasten in 2021 die aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast bedraagt € 102.000.

Koersrisicobeheer

Koersrisico

Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn er geen koersrisico's in het kader van het treasurybeleid. Aandelen van nutsbedrijven zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken en worden niet als risicovolle beleggingen beschouwd. Het betreft hier aandelen in de NV BNG Bank, Vitens, Oiko, Grootboek Nationale Schuld, Bouwfonds en de Stichting Parijsch.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rating	Boekwaarde per 31-12-2021	Netto opbrengst 2021
Vitens	Geen rating	27	0
Oiko	Geen rating	100	0
NV BNG Bank	AAA	20	16
Grootboek Nationale schuld		24	1
Cum. Pref. Bouwfonds		2	0
Stichting Parijsch		454	0
Totaal		**627**	**17**

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa.
De deelnemingen zijn tegen verkrijgingsprijs verantwoord. Het tegen verkrijgingsprijs (of lagere marktwaarde) verantwoorden is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om qua treasury goed inzicht te geven in de waarde van de beleggingsportefeuille ligt het meer voor de hand om naast de boekwaarde ook de marktwaarde (=verkoopwaarde) te vermelden. Doordat het aandelen betreft van niet-beursgenoteerde ondernemingen die tevens beperkt verhandelbaar zijn, is dat niet mogelijk.
NV BNG Bank heeft in 2021 dividend uitgekeerd over de jaren 2019 en 2020, totaal

€ 27.027,-. Hiervan wordt € 11.000,- toegerekend aan boekjaar 2020, als dividend over 2019.

Kredietrisico

Het uitzetten van middelen in het kader van treasury is alleen nog toegestaan binnen de kaders van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Hierdoor doen zich bij het uitzetten van middelen geen (nieuwe) kredietrisico's voor.
Bij het verstrekken van leningen, garanties of borgstellingen uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties geëist.
Bij kredietrisico's kan een onderverdeling in de volgende categorieën worden gemaakt:

A. Verstrekte geldleningen
In het verleden zijn leningen aan derden verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

(bedragen x € 1.000)

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2021	Aflossing 2021	Verstrekt 2021	Stand per 31-12-2021	Rente gemiddeld	Looptijd
St. Kleurrijk Wonen	10.911	772	0	10.139	1,98%	2033
CV Parijsch	14.500	5.000	0	9.500	0,67%	2025
St Jachthaven	351	13	0	338	4,75%	2038
Vitens	119	119	0	0	1,92%	2021
Stichting Turnen	39	39	0	0	1,31%	2033
Gelderlandfabriek	150	0	0	150	0,36%	2035
Zorgen om voedsel	10	0	0	10	0,00%	2022
Totaal	**26.080**	**5.943**	**0**	**20.137**		

B. Garantstelling
In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodrager is.

(bedragen x € 1.000)

Gegarandeerde geldleningen	Stand per 1-1-2021	Opname 2021	Afname 2021	Stand per 31-12-2021
Particuliere woningbouw	76.688	0	11.833	64.855
Woningbouwcorporaties	64.167	0	6.828	57.339
Gemeente als achtervang	**140.855**	**0**	**18.661**	**122.194**

Culturele-/sportvereniging	10.779	100	1.395	9.484
Gemeente als directe risicodrager	**10.779**	**0**	**1.395**	**9.484**
Totaal	**151.634**	**100**	**20.056**	**131.678**

Met betrekking tot de particulieren woningbouw staat de gemeente voor hypotheken die zijn afgesloten voor 1995 voor 100% garant. In 1995 is gestart met de Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekende voor de gemeente dat zij niet alleen garant stond voor de aangegane particuliere hypotheken, maar samen met de Rijksoverheid; ieder voor 50%. In 2011 heeft het Rijk deze garantstelling voor de NHG geheel voor haar rekening genomen. Dit betekent dat het risico voor de gemeente in de loop van de komende jaren afneemt.
Ook voor leningen van de woningbouwcorporaties staat de gemeente - samen met het Rijk - als achtervang garant. Ondanks enkele faillissementen en ander financiële malversaties bij de woningbouwcorporaties is het tot op heden niet voorgekomen dat een beroep moest worden gedaan op deze achtervang constructie, waardoor het toekomstige risico dat de gemeente haar achtervang rol moet uitoefenen als gering wordt ingeschat.

Intern liquiditeitsbeheer
Interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door de financieringsactiviteiten te baseren op een liquiditeitsprognose. Om een goed inzicht te krijgen welke geldlening afgesloten moet worden en hoeveel moet worden geleend en met welke looptijd, moet de informatievoorziening verder worden verbeterd. Om dit te verbeteren zijn in 2021 afspraken met de vakafdelingen gemaakt over welke informatie de treasurer nodig heeft voor het maken van de prognose en in welke frequentie dit door de afdelingen aangeleverd dient te worden.

Financiering

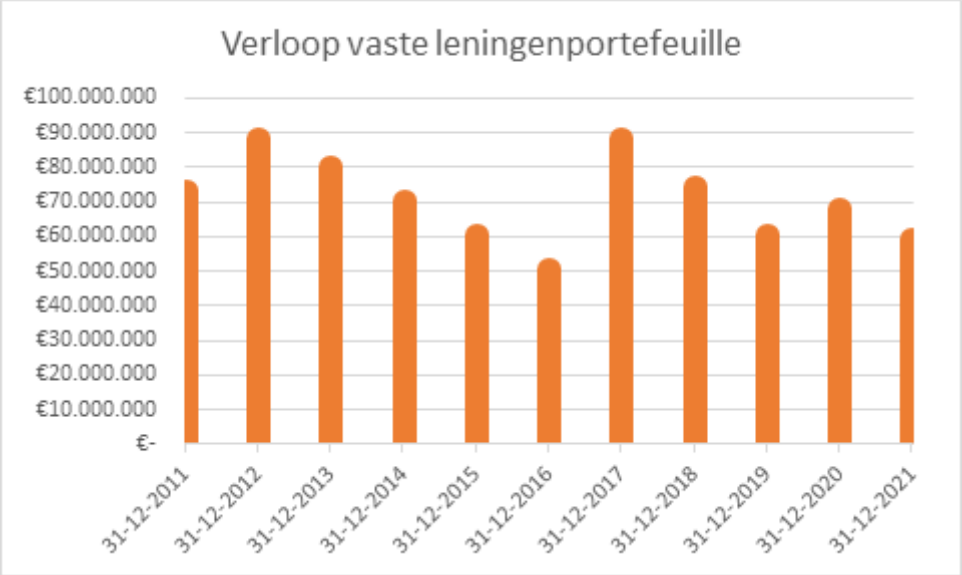
Langlopende geldleningen
In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2021.

(bedragen x € 1.000)

Mutaties in portefeuille	Bedragen	Rentepercentage
Stand per 1 januari 2021	68.011	-/- 0,236%- 3,17%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	8.739	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2021	**59.272**	

Het al dan niet aantrekken van geld hangt af van het verloop van kasstromen in de gemeente en het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen.

Grafiek verloop vaste leningen over een periode van 10 jaar



In de periode van 2012 tot en met 2016 is het saldo van de leningenportefeuille gestaag gedaald, mede door het steeds meer aantrekken van kasgeldleningen. In 2017 is deze kasgeldportefeuille in zijn geheel overgezet naar een aantal vaste leningen, waardoor het saldo van de opgenomen leningen per 31 december 2017 beduidend hoger was ten opzichte van de voorafgaande jaren. Eind 2020 is het saldo van de opgenomen leningen weer opgelopen, voornamelijk als het gevolg van vaste leningen die zijn opgenomen en aan de CV Parijsch (per ultimo 2020 totaal € 14.500.000) doorverstrekt. Eind 2021 zijn de leningen aan CV Parijsch nog € 9.500.000,-

Kasgeldleningen

Om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen zijn er in 2021 kasgeldleningen aangetrokken. De reden om een kasgeldlening aan te trekken heeft enerzijds rente technische gronden (korter is goedkoper) en anderzijds te maken met de onzekerheid met betrekking tot toekomstige gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

(bedragen x € 1.000

Looptijd	Opgenomen bedrag	Rentepercentage
24-12-2020 t/m 25-01-2021	€ 5.000	0,500%
05-01-2021 t/m 06-12-2021	€ 1.000	-/- 0,360%
05-01-2021 t/m 05-07-2021	€ 1.000	-/-0,39%

25-01-2021 t/m 25-02-2021	€ 4.000	-/- 0,460%
25-02-2021 t/m 25-03-2021	€ 4.000	-/- 0,470%
25-03-2021 t/m 26-04-2021	€ 7.000	-/- 0,460%
26-04-2021 t/m 26-05-2021	€ 9.000	-/- 0,480%
26-05-2021 t/m 26-06-2021	€ 6.500	-/- 0,485%
26-06-2021 t/m 30-07-2021	€ 4.500	-/- 0,485%
09-09-2021 t/m 09-12-2021	€ 9.000	-/- 0,485%

Relatiebeheer

Met de huisbankier BNG Bank vindt periodiek overleg plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. In maart 2021 heeft overleg met de BNG plaatsgevonden, waarbij geconcludeerd kon worden dat de faciliteiten als toereikend moeten worden beschouwd en de condities als marktconform.

Schatkistbankieren

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een drempelbedrag te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag is per 1 juli 2021 gewijzigd van 0,75% van het begrotingstotaal naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG bankrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**554,25**	**554,25**	**1.478**	**1.478**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**214**	**364**	**428**	**381**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	340	190	1.051	1.097
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	73.900	73.900	73.900	73.900
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	73.900	73.900	73.900	73.900
(4c)	Het deel van het	-	-	-	-

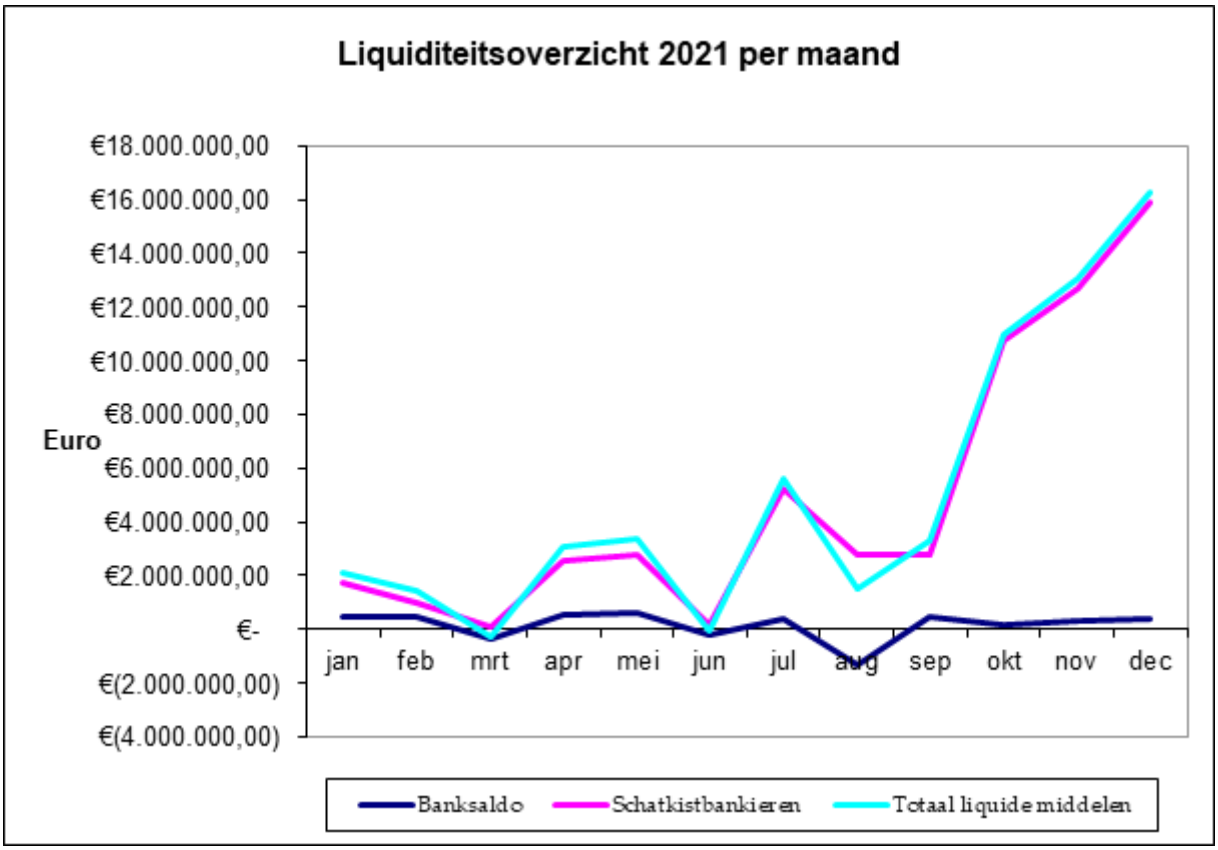
	begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 en vanaf 1 juli 2021 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen	Drempelbedrag	554,25	554,25	1.478	1.478

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.496	33.162	39.353	35.024
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	214	364	428	381

In 2021 is er geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.

Kasbeheer

Het kasbeheer bestaat uit saldo- en liquiditeitenbeheer en het beheer van de geldstromen betreffende debiteuren en crediteuren. Er wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie van voldoende omvang is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen.
In onderstaande grafiek wordt het beeld voor 2021 getoond. Het saldo per ultimo december 2021 is
€ 10 miljoen lager dan getoond op de grafiek (begin december) door aflossing van twee kasgeldleningen.


Liquiditeitsoverzicht 2021 per maand
Euro
€18.000.000,00
€16.000.000,00
€14.000.000,00
€12.000.000,00
€10.000.000,00
€8.000.000,00
€6.000.000,00
€4.000.000,00
€2.000.000,00
€-
€(2.000.000,00)
€(4.000.000,00)
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
nov
dec
Banksaldo
Schatkistbankieren
Totaal liquide middelen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Wat is het maatschappelijk effect?

Wij werken op een eigentijdse manier voor en met onze burgers en partners. Burgers en partners kunnen de gemeente benaderen zoals dat hen het beste past. Wij bieden onze dienstverlening zo veel mogelijk digitaal aan. Als iemand persoonlijk contact zoekt wordt hij of zij ook persoonlijk geholpen.
Medewerkers van de gemeente werken in de stad, bij partners, vanuit huis en op het stadskantoor. Mensen voelen zich welkom bij de gemeente, in het stadhuis, het stadskantoor, de gemeentewerf en in de voorzieningen waar de gemeente voor zorgt.

Onze medewerkers kunnen hun werk efficiënt doen, met de juiste informatie en met goede voorzieningen. Medewerkers werken hier graag. De gemeente is transparant, en veilig als het gaat om persoonsgegevens en vertrouwelijke informatie.

Opbouw paragraaf

In onderstaande tabel staan de onderwerpen die vallen onder de bedrijfsvoering van de gemeente. De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) voert een deel van die taken uit. Over onze eigen inhoudelijke doelen en resultaten wordt in deze paragraaf gerapporteerd. Over de Bedrijfsvoeringsorganisatie zelf wordt in paragraaf Verbonden Partijen gerapporteerd. De financiële consequenties zijn opgenomen in het programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.4 Overhead	Business control	Gerdo van Grootheest
0.4 Overhead	Financiën	Collin Stolwijk
0.4 Overhead	Personeel en Organisatie	Collin Stolwijk
0.4 Overhead	Informatie	Gerdo van Grootheest
0.4 Overhead	Facilitair	Gerdo van Grootheest

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe

De samenwerking met BWB verloopt goed en de dienstverlening sluit goed aan bij de Culemborgse bestuurlijke keuzes en werkwijze.	
Prestaties	
1.	Opdrachtgeverschap invullen voor de reguliere dienstverlening en voor de lopende projecten
2.	Afstemming op het gebied van Control en interne controle met Tiel, West-Betuwe en BWB
3.	Gezamenlijk opstellen en vervolgens regelmatig evalueren en actualiseren van kaders (oa visie op HRM, Informatiebeleidsplan, kaders voor informatieveiligheid, financiële verordening, de dienstverleningsovereenkomst en de Product-dienstencatalogus met bijbehorende

verdeelsleutel.

Doelen en prestaties paragraaf bedrijfsvoering

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Doelen en prestaties	
De samenwerking met BWB verloopt goed en de dienstverlening sluit goed aan bij de Culemborgse bestuurlijke keuzes en werkwijze.	
1. Professioneel opdrachtgeverschap invullen voor de reguliere dienstverlening en voor de lopende projecten.	
2. Om te leren van elkaar en gezamenlijk grip houden op de bedrijfsvoering, vindt er periodiek afstemming plaats op het gebied van Control en interne controle met Tiel, West-Betuwe en BWB.	
3. Om de dienstverlening verder te verbeteren wordt de product-dienstencatalogus met bijbehorende verdeelsleutel geëvalueerd en bijgesteld.	

Businesscontrol

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2021 stond ook nog in het teken van de coronapandemie, wat heeft geleid tot andere inkomsten, uitgaven en risico's, die goed in de administratie en de financiële cyclus van de gemeente moesten worden ingebed. Daarnaast maakten de lockdowns en het thuiswerken het lastig om op alle voorgenomen verbeteringen voor bedrijfsvoering vorderingen te maken. Op het gebied van de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording (ondanks dat deze een jaar later ingaat) en het versterken van de grip op financiën in het sociaal domein (ontwikkeling dashboard) zijn er mooie stappen gezet.

Dit wordt ook bevestigd door de accountant in de managementletter. Hierin staat dat de gemeente Culemborg de afgelopen jaren gestructureerd werkt aan het verbeteren van de bedrijfsvoering door middel van de bedrijfsvoeringsagenda.

De interne beheersomgeving van de gemeente is verder versterkt door de inrichting en ontwikkeling van het management dashboard, en het geven van trainingen op het gebied van administratie en (externe) verantwoording (o.a. prestatieleveringen en inkoopvoorwaarden).

Daarnaast is de gemeente Culemborg in 2021 opgeschrikt door een fraude casus. Op 7 oktober 2021 heeft de gemeente, op basis van een onderzoek door de politie naar zogeheten “lege bedrijven”, geconstateerd dat in 2020 door een medewerker is gefraudeerd. De medewerker is met onmiddellijke ingang ontslagen en de gemeente heeft aangifte gedaan van fraude. De medewerker diende namens een niet bestaand bedrijf een factuur van meer dan € 20.000 in voor niet-uitgevoerde werkzaamheden en, gebruikmakend van de hem toegekende rechten en het in hem gestelde vertrouwen, zorgde voor betaalbaarstelling van de gefalsificeerde factuur, wat uiteindelijk tot betaling leidde. Uit een reconstructie van de gang van zaken en een gedetailleerd onderzoek, is naar voren gekomen dat er naast deze factuur geen andere fraude heeft plaatsgevonden. Deze fraude heeft kunnen plaatsvinden, omdat de toenmalig vigerende budgethoudersregeling onvoldoende functiescheiding voorschreef tussen bestellen – prestatielevering – betalen. Met de budgethoudersregeling 2021, die ingegaan is op 1 januari 2021, is dit gebrek verholpen en zijn rechten en bevoegdheden aangescherpt. Met onder andere de implementatie van het 4-ogen principe en de uitbreiding van de werkzaamheden van de VIC was het voor de betreffende medewerker sinds eind 2020 niet meer mogelijk langs dezelfde lijn te frauderen.

In goed overleg met de betrokken wethouder, de auditcommissie en de accountant hebben de reconstructie en de onderzoeken plaatsgevonden. Er is goed contact met de politie en het Openbaar Ministerie over de tenlastelegging en de verdere rechtsgang. Binnen de organisatie is meer aandacht voor de risico’s van fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik van middelen ontstaan. In 2021 is een frauderisicoanalyse gedaan en, in het licht van de geconstateerde fraude, wordt in 2022 de frauderisicoanalyse opnieuw gedaan. Deze wordt samen met de slotverklaring van de onderzoeken aan het MT van de gemeente Culemborg aangeboden.

Doelen en prestaties	
De gemeente is in control voor haar financiën, processen en risico’s.	
1. De planning en control cyclus wordt verder verbeterd, hierbij wordt het interne werkproces geëvalueerd en verbeteringen aangebracht t.b.v. efficiency en kwaliteitsverbetering.	
2. Verbijzonderde interne controles vinden periodiek plaats en dragen bij aan het continu in control zijn van het financiële proces. Dit draagt bij aan een betere spreiding van de werkzaamheden en verbeteren van de financiële sturing & beheersing.	
3. De methodiek van risicobeheersing wordt geëvalueerd en bijgesteld waar nodig.	
4. Voorbereiden implementatie rechtmatigheidverklaring: De procesbeschrijvingen worden verder geactualiseerd, start en uitvoering nieuwe werkwijze rechtmatigheidsverantwoording, uitvoering nieuw Verbijzonderde Interne Controle Plan	

Financiën

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2021 was weer een bijzonder jaar in verband met de corona crisis, met onverwachtse kosten, extra inkomsten en uitgaven en extra (financiële) verantwoording. De accountantscontrole kostte daardoor meer tijd en inzet dan gebruikelijk, maar het uiteindelijke resultaat was een goedkeurende controleverklaring voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid.

In 2021 hebben we uitvoering gegeven aan het bezuinigingsplan om daarmee het financieel perspectief voor de komende jaren structureel sluitend te krijgen. De uitvoering van de bezuinigingen lopen op koers.

Als wenkend perspectief is in 2021 daarnaast geïnvesteerd op o.a. verduurzaming van eigen vastgoed en schoolgebouwen, in verkeer en in de leefbaarheid.

De programmabegroting 2022-2025 is door de provincie beoordeeld in het kader van het financieel toezicht. De provincie heeft opnieuw gekozen voor ‘repressief toezicht’ (de minst belastende vorm).

Doelen en prestaties	
De gemeente is transparant over hoe zij haar middelen inzet. Ze voldoet aan financiële wet- en regelgeving en legt hierover verantwoording af.	
1. We leveren betrouwbare en volledige financiële informatie, advies en rapportages. De advisering wordt verder geprofessionaliseerd, waarbij de financiële adviseurs doorgroeien in de rol van 'partner in business' worden.	
2. We voeren de financiële administratie van de gemeente (incl. treasury) binnen de vastgestelde dienstverleningsnormen.	
3. De financiële budgethoudersregeling wordt herijkt en geïmplementeerd binnen de organisatie.	

Personeel en Organisatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Ook in 2021 werd er vanwege de coronacrisis voornamelijk thuis gewerkt door de collega's, die niet functioneel op kantoor hoefde te zijn. Deze corona-beperkingen eiste in 2021 een steeds grote tol van de medewerkers. De een sloeg zich er probleemloos doorheen, maar steeds meer
medewerkers gaven blijk van flinke negatieve bijwerkingen van alle beperkingen. Ondanks alle aandacht vanuit het MT en de extra investeringen in het beperken van verzuim, is eind 2021 het ziekteverzuim binnen de organisatie gestegen.

Doordat we veel thuis werkten is een deel van de organisatieontwikkeling (MD-traject en cultuurverandering) vertraagd en wordt in 2022 verder opgepakt. Wel zijn er ondanks dat we veelal digitaal werkten, een aantal mooie mijlpalen behaald.

- Op HRM-gebied hebben we de cyclus van personeelsgesprekken vernieuwd (zgn. ontwikkelgesprekkencyclus) en is er een thuiswerkbeleid opgesteld.
- Om de organisatie voor de toekomst wendbaar te houden is gestart met het proces van het opstellen van een strategisch personeelsplan (1e fase gereed).
- Binnen het fysiek domein is de methode van projectmatig werken doorontwikkeld en kan deze werkwijze in de rest van de organisatie worden uitgerold
- Ondanks Corona, hebben er diverse vitaliteitsactiviteiten in 2021 plaatsgevonden om de medewerkers vitaal te houden
- In 2021 is het Medewerkers Belevingsonderzoek (MBO) uitgevoerd, wat in 2022 als basis dient voor het vervolg op 'hart voor de organisatie'.

Doelen en prestaties	
De werkorganisatie van de gemeente Culemborg is een diverse organisatie waar mensen een kans krijgen.	
1. We voldoen aan de wettelijke eisen voor garantiebanen, en zoeken waar mogelijk ook actief naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt	
2. Diversiteit wordt onderdeel van het nieuwe arbeidsmarktcommunicatieplan.	
3. Waar passend houden we rekening met de specifieke omstandigheden en wensen van verschillende groepen mensen (bv leeftijdsbewust personeelsbeleid).	

Onze werkorganisatie is een vooruitstrevende professionele, wendbare, lerende en aantrekkelijke organisatie. De arbeidsproductiviteit is hoog en er is een prettige werkomgeving.	
1. We gaan verder met de doelstellingen van het organisatieplan "Hart van de organisatie". Dit krijgt een verdere uitwerking in het strategisch personeelsplan, waar we in 2021 mee aan de slag gaan.	
2. We zorgen voor onze verantwoordelijkheid als werkgever, en onze voorbeeldrol daarbij.	
3. Er is extra aandacht voor de gemeente als publieke werkgever: het herijkte integriteitsbeleid, agressieprotocol en mandaatregeling worden geïmplementeerd en liggen aan de basis van ons werk.	
4. Het ziekteverzuim van de gemeente is dalende maar nog te hoog. Dat willen we terugbrengen naar 5%. Daarvoor wordt iedere langdurige of frequente ziekmelding besproken en wordt samen met de medewerkers actief gewerkt aan een passend traject.	
5. Een groep medewerkers werkt samen met het management aan vitaliteit en duurzame inzetbaarheid in de hele organisatie. De uitkomsten uit het preventief medisch onderzoek in 2020 wordt als input gebruikt.	

Toelichting prestatie

2. Diversiteit wordt onderdeel van het nieuwe arbeidsmarktcommunicatieplan.
Het opstellen van het arbeidsmarkt communicatieplan is vertraagd naar 2022. Wel is gedurende 2021 bij de werving aandacht aan diversiteit gegeven.

4. Het ziekteverzuim van de gemeente is dalende maar nog te hoog. Dat willen we terugbrengen naar 5%. Daarvoor wordt iedere langdurige of frequente ziekmelding besproken en wordt samen met de medewerkers actief gewerkt aan een passend traject.
Het MT stuurt actief op het (voorkomen) van ziekteverzuim. Echter de laatste maanden is het ziekteverzuim stijgend, enerzijds vanwege corona anderzijds omdat het op afstand (digitaal) managen van medewerkers ook haar beperkingen kent.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Begroting 2021	Werkelijk 2021
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	5,4	5,4
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	4,9	5,0
Overhead	Bedrag per inwoner	€ 340	€ 334
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	8,7 %	17,11%
Overheadkosten	% van totale lasten	12 %	12,44%

Toelichting:

Externe inhuur:
In de programmabegroting houden we alleen rekening met noodzakelijke en geplande inhuur.
Gedurende het jaar ontstaan er extra taken en personele wijzigingen die het noodzakelijk maken om extra in te huren. In 2021 is vooral extra ingehuurd vanwege verminderde inzetbaarheid van eigen personeel en extra werkzaamheden als gevolg van coronamaatregelen. Dit is ook terug te vinden in de najaarsrapportage 2021.

Personeelskosten en inhuur derden per programma over 2021

Op basis van de voorschriften van het BBV worden de loonkosten toegerekend aan het taakveld waarvoor deze kosten worden gemaakt. Daartoe wordt in de salarisadministratie per functie (en dus per medewerker) bepaald aan welke taakvelden hij/zij werkt.

Op basis van die informatie wordt de begroting opgebouwd en worden dus de salarislasten in de begroting verdeeld. Bij de realisatie wordt op dezelfde wijze gehandeld.

Voor de kosten van inhuur wordt gekeken aan welke activiteiten de inhuurder een bijdrage levert en op basis daarvan wordt het meest passende taakveld bepaald.

De sturing in de organisatie op deze kosten vindt echter plaats op team- en organisatieniveau. Het kan dus voorkomen dat er per onderdeel (taakveld en dus programma's) grote verschillen zijn, die echter in het totaal van de organisatie worden geneutraliseerd.

De centrale sturing op het gehele organisatiebudget (loonkosten, inhuur, diverse kleinere personeelsbudgetten) laat ook zien, dat er binnen het toegestane budget is gewerkt.

Er is sprake van een wezenlijk overschot op de in de begroting 2021 geautoriseerde middelen en wel een bedrag van ruim € 411.000. Hierbij moet worden opgemerkt dat het grootste deel van het overschot overgeheveld moet worden naar 2022 omdat een aantal verplichtingen nog uitgevoerd moeten worden.

Het totale overzicht – uitgesplitst naar de verschillende programma's – laat het volgende beeld zien:

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting			Realisatie	Verschil
	Primitief	Wijziging	Totaal		
1 - Zorgzame stad	2.208	12	2.220	2.554	-334
2 - Sociale stad	1.906	-33	1.873	1.733	140
3 - Groene stad	1.364	0	1.364	1.422	-58
4 - Leefbare stad	4.876	-99	4.776	4.445	332
5 - Ondernemende stad	189	-21	168	257	-89
6 - Algemene dekkingsmiddelen	3.047	873	3.920	3.499	421
TOTAAL	**13.590**	**732**	**14.322**	**13.910**	**411**

Verklaring verschuiving tussen programma's:

Bij de Najaarsrapportage 2021 hebben we extra budget aangevraagd voor ambtelijke capaciteit. Doordat de coronapandemie was ook 2021 een bijzonder jaar voor de gemeentelijke organisatie met extra taken, ziekte en uitval. Over deze aanvraag extra ambtelijke capaciteit bent u geïnformeerd middels de informatienotitie inhuurcijfers 2021.

De toegekende budgetten bij de Najaarsrapportage 2021 zijn geplaatst onder toezicht van directie. Deze budgetten maken daardoor deel uit van programma algemene dekkingsmiddelen. De werkelijke gemaakte kosten zijn verantwoord op het taakveld waar ze betrekking op hebben. Hierdoor ontstaan er afwijkingen tussen begrote budgetten en werkelijke kosten.

Verklaring voordeel:
Een deel van het benodigde budget is nog niet uitgevoerd in 2021. Deze activiteiten zullen in 2022 uitgevoerd worden. Hiervoor zullen we een aantal budgetoverhevelingen (resultaatbestemmingen) voorstellen in het raadsvoorstel van de jaarrekening 2021.

Vanuit personeelskosten en inhuurkosten betreft dit 6 budgetoverhevelingen:

a.	Verbetering "lean" bedrijfsvoering	€ 75.000
b.	Begeleiding aanbesteding parkeerbeheer	€ 31.000
c.	Projectleider basis op orde Burgerzaken	€ 25.000
d.	Procesregisseur aanpak van dak -en thuisloosheid	€ 43.000
e.	Projectleider Redichemse waard	€ 50.000
f.	Inhuur projectleider Patasiwa Patalima	€ 23.000
	Totaal	**€ 247.000**

Per saldo is er vanuit de loonsom- en inhuuranalyse een voordeel van € 164.000 ten gunste van het jaarrekeningresultaat 2021.

Informatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 is de vervanging van de ICT-infrastructuur afgerond. Met de vervanging van de infrastructuur verbeteren we de kwaliteit waardoor we onder andere ook de mogelijkheden van het digitaal en hybride vergaderen en plaats-onafhankelijk werken verder vergroten.

Op het gebied van beveiliging en privacy zijn in 2021 ook stappen gezet. Zo is in 2021 het project “verbeteren AVG-proces” grotendeels afgerond. Dit project heeft als doel de verbeterpunten uit de evaluatie van de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) op te pakken en door te voeren binnen de organisatie. Dit leid tot een structurele borging van de AVG binnen de organisatie en verankering binnen de Planning en Control cyclus, zodat we voldoen aan de eisen die gesteld worden in de AVG wetgeving. Daarnaast was ook de uitkomst van de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information) audit 2021 positief. Dit draagt bij aan het op orde houden van onze processen.

2021 heeft verder in het teken gestaan van de uitvoering van het project BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Met dit project versterken we onze informatiebeveiliging en zorgen we ervoor dat we minder kwetsbaar zijn voor onder andere hacks van buitenaf en informatiediefstal. In 2022 wordt dit project afgerond.

in verband met het aflopen van het contract is er een nieuw intranet platform geïmplementeerd binnen de organisatie, waarmee we beter samen kunnen werken en meer integraliteit krijgen met microsoft 365 (o.a. teams). Tevens is in 2021 gestart met het aanbesteden van de update / vernieuwing van de gemeentewebsite. Met de update zullen er nieuwe features beschikbaar komen waarmee we de digitale dienstverlening richting de inwoners verder kunnen verbeteren.

Om meer grip te krijgen op de financiën van het sociaal domein is in 2021 de eerste fase van het dashboard voor het Sociaal Domein afgerond dat realtime inzicht moet geven in de kosten die gemaakt zijn en een prognose geven voor de toekomstige kosten. In 2022 wordt verder werk gemaakt van de doorontwikkeling van het dashboard.

Doelen en prestaties	
De gemeente kan voldoende eigentijdse communicatieplatforms inzetten om de burger en andere betrokkenen te bereiken	
1. We hebben een goed ingerichte gemeentelijke website en kunnen communiceren via	

verschillende social media kanalen. Daarbij sluiten we aan op de behoefte van de burger. Voor elk medium hebben we een eigen aanpak.	
2. Het systeem voor Burgerzaken (iBurgerzaken) wordt verder uitgebreid met onderdelen waardoor de organisatie efficiënter kan werken en we een betere service voor burgers kunnen realiseren.	
3. In 2021 vindt er een evaluatie plaats over (een deel van) de dienstverlening van de gemeente Culemborg. Op basis van deze uitkomsten wordt het dienstverleningsplan herijkt.	

De informatie waar wij verantwoordelijk voor zijn is beschikbaar en toegankelijk, integriteit en waar nodig vertrouwelijkheid is gewaarborgd.	
1. Wij beheren de documentatievoorziening conform de geldende wet- en regelgeving.	
2. We hebben een privacy officer en een functionaris gegevensbescherming. Zij regisseren het proces als er iets mis gaat, zorgen dat we daarvan leren, toetsen onze systemen en zetten daarnaast vooral in op bewust gedrag van medewerkers .	
3. We werken eraan om onze post vrijwel volledig digitaal te kunnen afhandelen, zodat we de zekerheid en snelheid van het verzenden en ontvangen van post beter kunnen garanderen.	

Systemen zijn vernieuwd en/of opnieuw ingericht om 'de basis op orde' te faciliteren en stuurinformatie te genereren	
1. De ICT-infrastructuur wordt vervangen zodat veiligheid, capaciteit en functionaliteit geborgd kunnen worden.	
2. We gaan aan de slag met het project werkplek van de toekomst, waarbij we kijken naar faciliteiten de medewerkers nodig hebben om plaats onafhankelijk hun werk te kunnen organiseren. Hierbij worden de werkplekken en de telefonieoplossing vervangen	
3. We gaan aan de slag met het ontwikkelen van een systeem voor managementinformatie, op basis waarvan beter kan worden gestuurd.	
4. We zorgen dat we op ICT-gebied aansluiten bij het Digitaal Stelsel Omgevingswet, zodat we kunnen voldoen aan de Omgevingswet.	
5. We voeren een nieuw Inkoop ondersteunend systeem in het kader van de rechtmatigheidsverklaring en om verbeteringen te bewerkstelligen in contractbeheersing.	
6. We gaan aan de slag om de cyber security te verbeteren, zodat we kunnen voldoen aan de eisen die de nieuwe wet Baseline Informatiebeveiliging Overheid stelt.	

Facilitair

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2021 was wederom een bijzonder jaar op facilitair gebied voor de gemeente. Vanwege de coronacrisis bleef het overgrote deel van de medewerkers thuis werken en werd het stiller op de kantoren. Voor de medewerkers die nog wel aanwezig waren, bleven hygiëne maatregelen van kracht en werd er zoveel mogelijk 'corona proof' gewerkt. De dienstverlening is aangepast op basis van wensen en eisen. Tevens is er, om werken op afstand en op kantoor goed te faciliteren, extra geïnvesteerd om de hybride vergaderfaciliteiten op de kantoren uit te breiden.

In 2021 is het Inkoop Ondersteunend Systeem (IOS) geïmplementeerd, waarbij een centraal punt is gecreëerd voor contractbeheer, alle inkopen in een systeem zitten en sturingsinformatie is verbeterd.

Doelen en prestaties	
Onze huisvesting en facilitaire dienstverlening is duurzaam, (kosten-)efficiënt en prettig, ook voor onze huurders	
1. We beheren onze gebouwen en het interieur en verzorgen de facilitaire dienstverlening voor gemeentelijke gebouwen.	
2. Bij het afsluiten van contracten, en waar mogelijk ook apart, doen we aanpassingen die het gebruik van onze gebouwen duurzamer maken;	

Juridische zaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 is de klachtenprocedure vernieuwd. Hiermee willen we de klachtenprocedure verder verbeteren en professionaliseren. Hierbij gaat de gemeente Culemborg (zoals inmiddels ook in de gemeente Tiel gebeurt), met een klachtencommissie werken, waar inwoners met hun klachten terecht kunnen als deze niet door de gemeente zelf naar tevredenheid zijn afgehandeld.

Doelen en prestaties	
De gemeente houdt zich aan wet- en regelgeving, is zorgvuldig bij het maken van afspraken en sluiten van overeenkomsten en heeft een goede mogelijkheid voor bezwaar en beroep.	
1. We bieden onze inwoners een zorgvuldige mogelijkheid voor bezwaar en beroep	
2. We zorgen ervoor dat we de regelgeving tijdig bekend maken	
3. We behandelen aansprakelijkheidsverzoeken in samenwerking met de verzekeraars	
4. We voeren de wet tijdelijke huisverboden uit	
5. Zorgen voor de behandeling van WOB- en AVG-inzageverzoeken.	

Paragraaf Verbonden partijen

Een groot aantal van de gemeentelijke doelstellingen wordt niet alleen door de gemeentelijke organisatie zelf, maar ook door samenwerkingsverbanden gerealiseerd. De relatie tussen de gemeente en deze partijen kan sterk verschillen. Rond de gemeentelijke organisatie is een aantal schillen te zien.

1. Het dichtst bij de gemeentelijke kern ligt dan de schil met de organisaties waarvoor de gemeente een financieel risico draagt en ook bestuurlijk (mede) verantwoordelijk is. Binnen deze schil liggen de gemeenschappelijke regelingen.
2. Meer naar buiten toe komen we bij de privaatrechtelijke rechtspersonen met een gemeentelijke deelname.
3. Daarnaast zijn er de organisaties die met behulp van een gemeentelijke subsidie een bijdrage leveren aan het realiseren van gemeentelijke doelstellingen. Met de meeste van deze organisaties hebben we meerjarige budgetcontracten afgesloten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de samenwerkingsverbanden waarin de gemeente Culemborg een “bestuurlijk én een financieel” belang heeft.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van een organisatie, of uit hoofde van stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of er financiële problemen bij de verbonden partij zich manifesteren en deze op de gemeente kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de eerder genoemde criteria van verbonden partijen. De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- deelnemingen;
- stichtingen;
- publiek-private samenwerkingen (PPS).

Om in lijn met artikel 15 lid 2 en artikel 26 van de BBV te rapporteren zullen voor de verbonden partijen tevens de volgende gegevens gemeld worden:

- De werkelijke omvang van de bekostiging in het jaar.
- De werkelijke omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. Wij kiezen voor een gemeenschappelijke regeling als wij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kunnen uitvoeren.

Regio Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van tien gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van verkeer en vervoer, milieu, ruimtelijke ordening en waterbeheersing, volkshuisvesting, onderwijs, economie, arbeidsmarkt, volksgezondheid en zorg (jeugdbeleid, Wmo). De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische) beleidstaken uit.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB). Het AB bestaat uit 10 leden en een onafhankelijk voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft geen stemrecht in het AB. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur dat bestaat uit drie leden. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma leefbare stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Begroot Eigen vermogen**		**Begroot Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	254	244	2.927	2.787	12.619	14.596

	Avri					
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De Avri is een gemeenschappelijke regeling van 8 gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur (AB) zijn alle betrokken gemeenten vertegenwoordigd en bestaat derhalve uit 8 leden. De voorzitter wordt door en uit het AB aangewezen. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur dat bestaat uit 3 leden, te weten een voorzitter en 2 door het AB uit zijn midden aan te wijzen leden. Belang Culemborg: Wethouder J. Reus heeft zitting in het Dagelijks - en in het Algemeen bestuur en is voorzitter van Avri. Wethouder M. Wichgers is aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Onderhoud en beheer heeft ook een relatie met de paragraaf lokale heffingen.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	0*	0*	550	1.388	45.142	43.359

*De activiteiten van de Avri worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat de gemeente Culemborg een indirect financieel belang heeft in de GR.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Uitvoering wettelijke taken van op gebied van brandweer (regionaal en lokaal), geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR) en regionale ambulancevoorziening (RAV) in de Veiligheidsregio Gelderland Zuid. Daarmee wordt aangesloten bij het gebied van de politieregio, waardoor een doelmatig georganiseerde én een gecoördineerde samenwerking tussen de parate diensten kan worden gerealiseerd.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB) door hun burgemeester; het Algemeen Bestuur telt 16 leden. Alle leden hebben 1 stem, tenzij er een besluit genomen moet worden over de jaarrekening, begroting, begrotingswijziging of het regionaal beheers-programma. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal 1 stem heeft. De burgemeester van de gemeente Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het AB als het DB. Het DB bestaat uit 6 leden. *Belang Culemborg:* Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het AB.					
Betrokkenen	De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Groesbeek, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Leefbare Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	2.035	2.022	7.007	7.071	68.824	62.792

Werkzaak Rivierenland						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Streven naar een zo hoog mogelijke arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De gemeenschappelijke regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 8 leden: 1 lid per gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB. De DB-leden zijn AB-leden afkomstig uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Belang Culemborg: Wethouder C. Stolwijk heeft zitting in het Algemeen en Dagelijks Bestuur en is voorzitter van Werkzaak.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Sociale Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	14.019	13.820	5.505	4.503	34.792	16.847

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	**Gemeenschappelijke regeling**					
Openbaar belang	Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplaats(en) van de deelnemers en van hun daar naar toe overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaar-plaats(en) overgebrachte archiefbescheiden.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur (AB) zijn de betrokken gemeenten vertegenwoordigd door een lid per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit 3 – door het AB aan te wijzen – leden uit het AB. Belang Culemborg: Vanuit Culemborg heeft wethouder M. Wichgers zitting in het Algemeen Bestuur. Wethouder J. Reus is aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB. Daarnaast is de Culemborgse raad vertegenwoordigd in de voorbereidende Besluit- en Oordeelsvormende Vergaderingen (BOV) ten behoeve van het AB.					
Betrokkenen	Deelnemende gemeenten zijn Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Ondernemende Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	301	302	499	591	8.512	8.258

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van de infrastructuur voor openluchtrecreatie en toerisme op bovenlokaal niveau. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. Via de uitvoeringsorganisatie Uit®waarde ontwikkelt, exploiteert en onderhoudt zij de toeristische en dagrecreatieve infrastructuur in het Rivierengebied.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd, met dien verstande dat een lid en een plaatsvervangend lid wordt aangewezen. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de leden van het Algemeen Bestuur. Belang Culemborg: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het Algemeen Bestuur van het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.					
Betrokkenen	Deelnemende gemeenten zijn Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en West Maas en Waal.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling heeft een relatie met het programma Sociale Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	0	0	0	0	6.853	6.853

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Samenwerking bij de heffing, invordering en kwijtschelding van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ) en het beheer en de uitvoering van de Basisregistratie voor Adressen en Gebouwen (BAG). De verordende bevoegdheid blijft bij de gemeente.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit zoveel leden als er deelnemers zijn, waarbij het Waterschap 2 leden benoemt. Uit het AB wordt een Dagelijks bestuur (DB) van 3 leden gekozen, bestaande uit een voorzitter en twee leden. Ten minste 1 van de DB-leden wordt gekozen uit de vertegenwoordiging namens het Waterschap. Belang Culemborg: Wethouder C. Stolwijk heeft zitting in het AB. Wethouder M. Wichgers is aangewezen als plaatsvervangend lid.					
Betrokkenen	Het Waterschap Rivierenland, Regio Rivierenland (Avri) en gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen bij de algemene dekkings-middelen en heeft ook een relatie met de paragraaf lokale heffingen.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2020**	**31-12-2021**	**31-12-2020**
	449	419	385	339	8.111	7.771

GGD Gelderland-Zuid						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Bestuurlijk belang	Alle betrokkenen zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen bestuur telt 16 zetels. Het Algemeen Bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter van het Algemeen Bestuur en minimaal 4 andere leden. Deze worden aangewezen door het Algemeen Bestuur. Belang Culemborg: Wethouder S. Baggerman heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Berg en Dal, Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Sociaal Domein.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	1.092	1.137	1.992	2.081	24.413	27.982

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht, waaronder tevens wordt begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle betrokken gemeenten zijn vertegenwoordigd met één collegelid in het Algemeen Bestuur (AB). Het AB bestaat uit 9 leden. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat naast de voorzitter van het AB uit drie leden. Belang Culemborg: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het AB. Wethouder J. Reus aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB.					
Betrokkenen	De deelnemers zijn het college van GS van de Provincie Gelderland en de colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas & Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in de het programma Leefbare Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	1.483	1.550	2.390	1.500	5.401	5.616

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BvoWB)						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Bestuurlijk belang	Iedere deelnemer wijst 1 lid van het bestuur aan. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het bestuur en is voorzitter van de BWB. Wethouder C. Stolwijk is aangewezen als plaatsvervangend lid.					
Betrokkenen	De deelnemers zijn de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen en heeft ook een relatie met de paragraaf bedrijfsvoering.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	5.422	5.422	1.308	943	7.501	7.966

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Een samenwerkingsverband (gemeenschappelijke regeling)					
Openbaar belang	UBRivierenland is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de deelnemende gemeenten.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de leden van het Algemeen Bestuur. *Belang Culemborg*: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van UBRivierenland.					
Betrokkenen	De gemeenten zijn Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Risico's	· Het Gouvernance Protocol van de UBRivierenland zorgt voor een adequate informatievoorziening naar gemeenteraden. · De deelnemende gemeenten zijn voor hun aandeel aansprakelijk als vermogenstekorten zouden ontstaan of de UBR niet in staat is om aan de aflossingsverplichtingen van de lening te voldoen. Het gemeentelijk aandeel wordt berekend op basis van de stemverhouding, overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland. · Op basis van het in 2020 bereikte percentage aanmeldingen is het ROI reeds bereikt. Het operationele financiële risico is daarmee nihil geworden onder reguliere omstandigheden. · De investering in UBRivierenland (€ 37.500.000) is volledig gefinancierd door BNG.					
Relatie met programma's	Leefbare stad					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Begrote bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	0*	0*	0	-36	0	15.667

*Gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies zijn niet van toepassing.

2. Deelnemingen

De gemeente Culemborg is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

	BNG Bank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtspositie	NV (deelneming)
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector). Met specifieke financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.
Bestuurlijk belang	De gemeente Culemborg heeft geen zetel in het Bestuur en de Raad van commissarissen van BNG Bank. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente heeft 8.775 aandelen met een nominale waarde van € 19.910 in haar bezit.
Betrokkenen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.
Relatie met programma's	Algemene dekkingsmiddelen en de paragraaf financiering.

	Vitens N.V.
Vestigingsplaats	Utrecht
Rechtspositie	NV (deelneming)
Openbaar belang	De uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Culemborg heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente is houder van 26.705 aandelen in deze vennootschap.
Betrokkenen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als naamloze vennootschap.
Relatie met programma's	Programma algemene dekkingsmiddelen.

3. PPS-constructies

Publiek Private Samenwerking (PPS) is een middel om beleidsdoelen te realiseren. De samenwerking met marktpartijen moet meerwaarde opleveren. De samenwerking kan leiden tot efficiëntere uitvoering van plannen en projecten door het benutten van kennis en expertise van andere partijen en het spreiden van risico’s.

	CV Parijsch					
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	CV (PPS)					
Openbaar belang	Op 18 december 1995 heeft de gemeente een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Joh. Mourik & Co. Holding B.V., genaamd de ontwikkelingsmaatschappij Parijsch. De stichting Parijsch treedt op als beherend vennoot van de CV Parijsch.					
Bestuurlijk belang	Als deelnemer in de stichting heeft de gemeente een bestuurlijk belang. Het financieel belang is het bedrag dat de gemeente als werkkapitaal heeft gestort in de stichting. Financiële risico's die verbonden zijn aan de grondexploitatie van het plan. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest is voorzitter van het stichtingsbestuur CV ontwikkelmaatschappij Parijsch.					
Betrokkenen	Joh. Mourik & Co. Holding B.V. te Groot-Ammers (voor 62,5%) en de gemeente Culemborg (voor 37,5%).					
Relatie met programma's	Het programma Wonen en de paragraaf grondbeleid.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	0	0	2.092	2.092	18.673	11.959

4. Stichtingen

De gemeente Culemborg heeft de stichting Accommodatiebedrijf Culemborg, de stichting Zwembad Culemborg en de Stichting Beheer Aandelen Logistieke Hotspot Rivierenland als Verbonden Partij.

Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	Stichting					
Openbaar belang	Het duurzaam exploiteren van de Brede School Culemborg-Oost (BSCO).					
Bestuurlijk belang	De stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is eigenaar van de BSCO en voorziet daarmee in (een deel van) de behoefte aan onderwijscapaciteit in de gemeente Culemborg. Hiermee vervult zij (een deel van) de zorgplicht voor het huisvesten van leerlingen in de gemeente Culemborg.					
Betrokkenen	De gemeente Culemborg.					
Relatie met programma's	De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is opgenomen in het programma Groene Stad					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2021**	**Werkelijke bijdrage 2021**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2020	**31-12-2021**	**31-12-2020**	**31-12-2021**
	0	0	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid is een vast onderdeel van de begrotings- en verantwoordingscyclus van de gemeente. In deze paragraaf krijgt u informatie over:

- het grondbeleid van de gemeente Culemborg
- relevante ontwikkelingen en kaders, waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren
- onze projecten en activiteiten, met inzicht in de financiële resultaten
- de risico's die zich binnen de projecten voordoen
- de financiële gevolgen van de projecten voor de gemeentelijke jaarrekening.

Artikel 16 van de BBV stelt eisen aan de inhoud van deze paragraaf. Daaraan is voldaan. Het voeren van grondbeleid en het uitvoeren van projecten is echter een zeer complexe materie. Dat vraagt op onderdelen meer toelichting dan in een paragraaf in de jaarrekening kan worden gegeven. Daarom wordt ook dit jaar weer, tegelijk met de jaarrekening, het meerjarenprogramma grondexploitatie (MPG) uitgebracht. Hierin wordt met meer diepgang een toelichting gegeven op de projecten en activiteiten van de gemeente. Het MPG is formeel geen onderdeel van de jaarrekening, maar het helpt u om de inhoud van de jaarrekening en de begroting op het gebied van grondexploitaties nog beter te duiden. Op deze wijze kan het MPG van betekenis zijn als instrument ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De cijfers in het MPG 2022 (GZDGCB 424295) sluiten aan bij de jaarrekening 2021.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de begrotingsprogramma's

De wijze waarop wij onze rol ten behoeve van ruimtelijke doelstellingen kiezen en uitvoeren is vastgelegd in de nota grondbeleid 2020. Deze nota speelt onder meer in op de aankomende inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin een integrale visie op de fysieke leefomgeving centraal staat.
Het hoofddoel van het grondbeleid is het bereiken van een goed gebalanceerde gebiedsontwikkeling. Waar voor de kredietcrisis de financiële sturing soms wat dominant was, willen wij met de geactualiseerde nota een gebalanceerde gebiedsontwikkeling bereiken door drie aspecten integraal af te wegen:

1. **ruimtelijke inpassing**: getoetst wordt in hoeverre een ruimtelijke ontwikkeling aansluit op de ruimtelijke kaders.
2. **maatschappelijke effecten**: in beeld wordt gebracht hoe goed een project scoort op de vastgestelde kerndoelen door het label hoog, midden of laag.
3. **optimale businesscase**: er wordt getoetst op de elementen: sluitende grondexploitatie, risicoprofiel versus weerstandscapaciteit en de effecten op de gemeentelijke begroting op de lange termijn.

De afweging tussen de verschillende belangen is uiteindelijk een politieke keuze.

Door in de nota de brede afweging centraal te stellen bereiden wij ons voor op inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023.

Wijze waarop wij grondbeleid uitvoeren

Als voorkeursrol kiest de gemeente voor het zoveel mogelijk toepassen van het regie-faciliterend grondbeleid. Het uitgangspunt daarbij is dat de gemeente bij gewenste grondexploitaties meestal zelf geen eigen grond heeft of actief grond wil verwerven, maar vooral ontwikkelingen daartoe van derden mogelijk wil maken en actief hierbij faciliteert. Marktpartijen of particulieren ontwikkelen hierbij voor eigen rekening en risico grondposities. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol. Dat wil zeggen tot het vaststellen van kaders en randvoorwaarden in ruimtelijke plannen. Bovendien is de gemeente verantwoordelijk voor de aan de ontwikkeling gerelateerde aanleg van voorzieningen van openbaar nut. De kosten die de gemeente hiervoor maakt worden verhaald op de initiatiefnemer.
Ondanks dat in Culemborg gekozen is voor de voorkeursrol van regie-faciliterend grondbeleid als uitgangspunt, sluit dit niet volledig de deur voor het incidenteel toepassen van een actieve rol. Daarin verwerft de gemeente zelf grondposities om bepaalde specifieke doelen te bereiken. Selectief kan, mits goed beargumenteerd, worden voorgesteld om actief grondbeleid toe te passen. Daarvoor is besluitvorming door de raad een voorwaarde. In de nota is opgenomen wanneer er sprake kan zijn van actief grondbeleid.

Resultaten grondexploitatie

tabel: resultaten grondexploitatie

Bouwgrond in exploitatie *]	boek-waarde 31-12-2020	boekingen 2021			boek-waarde 31-12-2021	prognose op eindwaarde				
		kosten	op-brengsten	resultaat-neming		kosten	op-brengsten	resultaat	*einde looptijd*	POC **]
Actieve grondexploitaties										
Pavijen V	3.223-	32-	14	390	2.851-	949-	9.657	**5.857**	*2025*	*76%*
Lanxmeer	5.761-	174-	253	-	5.682-	3.353-	4.215	**4.820-**	*2027*	*31%*
Sprokkelenburg	1.146	62-	906	475-	1.515	632-	365	**1.248**	*2024*	*78%*
Spoorzone West	800-	127-	-	-	927-	1.687-	911	**1.704-**	*2027*	*48%*
subtotaal	8.638-	395-	1.172	85-	7.945-					
Af te sluiten grondexploitaties		***]	****]							
ONS-locatie	8	4-	-	4-	-	-	-	-	*2021*	*100%*
subtotaal	8	4-	-	4-	-					
Verliesvoorzieningen	5.979	-	544	-	6.524					
Totaal	**2.650-**	**399-**	**1.717**	**90-**	**1.422-**					

*] *bedragen x € 1.000,-; negatief = investeringen;* **] *percentage of complition;* ***] *mutatie boekwaarde;* ****] *vrijval voorziening*

In de tabel *resultaten grondexploitatie* is een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de complexen bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) weergegeven. Per 1 januari 2022 zijn er vier projecten met een vastgestelde grondexploitatie. Het complex ONS-locatie is per 31 december 2021 afgesloten.

In de grondexploitatie zijn de onderstaande parameters gebruikt:

Rente 0,59%
Disconteringsvoet 2%
Indexatie:
Uitgaven 0,75 - 3%
Inkomsten 1 - 3%

Gedetailleerde informatie kunt u vinden in het raadsvoorstel MPG 2021 (GZDGCB 424295 / 424360).

Prognose te verwachten tussentijdse winstneming

Conform het BBV moeten winsten uit grondexploitatie worden genomen als daar voldoende zekerheid over bestaat. In de grondexploitaties van de complexen Pavijen V en Sprokkelenburg en het af te sluiten complex ONS-locatie is er sprake van een verwacht voordelig resultaat (winst).

De berekening van de omvang van de winst geschiedt volgens de percentage-of-completion methode (POC). Dit betekent: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Indien er daarbij nog onzekerheden bestaan over de nog te realiseren opbrengsten of kosten dan kunnen onderbouwde en berekende risico's in mindering worden gebracht bij de berekening van eventuele tussentijdse winstnemingen.

In de volgende tabel worden de (tussentijdse) winstnemingen van de complexen Pavijen V en Sprokkelenburg en de resultaatneming ONS-locatie in de jaarrekening 2021 gepresenteerd.

tabel: (tussentijdse) winstnemingen

Bouwgrond in exploitatie *]	(tussentijdse) winstnemingen		
	Totaal geraamd	waarvan: reeds eerder genomen	waarvan: nu te nemen
Pavijen V	22.847	17.380	-390
Sprokkelenburg	5.679	3.957	475
ONS-locatie	129	125	4
Totaal	**28.655**	**21.461**	**90**

***]** *bedragen x € 1.000,-*

Risicoprofiel

Reserve grondexploitatie in relatie tot risico's van de grondbedrijfsfunctie

Voor het taakveld grondexploitatie is een reserve grondexploitatie ingesteld. Hier worden (tussentijdse) winstnemingen uit grondexploitaties aan toegevoegd en onttrekkingen gedaan ten behoeve van nadelige plannen (verliesvoorzieningen), restwerken ten behoeve van afgesloten grondexploitaties en overige activiteiten.
De feitelijke stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31-12-2021 € 10,5 miljoen. Rekening houdend met restant claims voor voorgenomen activiteiten, die nog uitgevoerd moeten worden (€ 2,2 miljoen) is de vrije ruimte circa € 4,2 miljoen en dat is exclusief nieuwe winstnemingen en het treffen van verliesvoorzieningen voor nieuwe exploitaties.

De ondergrens van de reserve grondexploitatie wordt bepaald met het totaal gewogen negatieve risico van alle grondexploitatieprojecten. Met deze ondergrens (minimale weerstandscapaciteit) kunnen we voorzien in de dekking als risico's zich daadwerkelijk voordoen. Het totaal van de gewogen negatieve risico's is weergegeven in de tabel *risicoanalyse grondbedrijfsfunctie*.

tabel: risicoanalyse grondbedrijfsfunctie

Gewogen negatieve risico's *]	per 31-12-2021
Projectspecifiek	
Pavijen V	600
Lanxmeer	501
Sprokkelenburg	23
Spoorzone West	1.182
Parijsch Zuid	161
subtotaal	2.466
Particuliere initiatieven	92
Generiek	2.087
Totaal	**4.644**

De reserve grondexploitatie maakt onderdeel uit van het gemeentelijke weerstandsvermogen. Om het optreden van risico's zoveel mogelijk te voorkomen en te sturen op aanwezige optimalisaties (positieve risico's), worden binnen de projecten passende beheermaatregelen gekozen en toegepast. Periodiek wordt de risicoanalyse op grond van nieuwe inzichten geactualiseerd. Dat kan resulteren in bijstelling van de benodigde risicodekking.

Verkenning nieuw beleid

Op haar grondgebied wil de gemeente haar bijdrage leveren aan de energietransitie en voldoende woningen ontwikkelen om de druk op haar woningmarkt te beheersen. Dat wil ze doen op een creatieve, gezonde, veilige en klimaat adaptieve manier, die past bij Culemborg. Daarvoor zullen we nieuwe stedelijke ontwikkelingsprojecten moeten opstarten en daarvoor hebben we voldoende investeringsruimte nodig binnen de reserve grondexploitatie. De reserve grondexploitatie is er om investeringen in de grondexploitatie en de daaraan verbonden grote risico's niet direct ten laste van de algemene begroting terecht te laten komen.

We werken aan het grootste deel van onze woningbouwopgave in de projecten Parijsch, Lanxmeer en de Stationsomgeving. Daarnaast faciliteren we ontwikkelingen van derden, zoals de Driehoek Rijksstraatweg en de ontwikkeling aan de Honddijk. Ook faciliteren we kleinere transformaties, zoals Pantha Rei en de transformatie van de Rabobank. In de komende periode doorlopen we, conform startnotitie woningbouwopgave (GZDGCB128923/133375), een proces dat moet leiden tot een omgevingsvisie. Daarin geeft u richting aan de verdere uitwerking van de totale woningbouwopgave, en komen ook locaties aan de orde waar de gemeente meerdere maatschappelijke doelen wil realiseren. De kaders uit de omgevingsvisie zullen worden vertaald in een aangepast woningbouwprogramma, inclusief financiële onderbouwing. Dat laatste doen we in het Meerjaren Programma Grondexploitatie deel III ('Financiële verkenning nieuw beleid'). Daarmee kunt u sturen op de financiële aspecten van het woningbouwprogramma.

Met dit deel III in de hand kan dan ook een betere inschatting worden gemaakt van het beslag op de beschikbare middelen in de reserve grondexploitatie. Vooruitlopend daarop is duidelijk geworden dat de ontwikkeling van de stationsomgeving vraagt om grote

investeringen van de gemeente. De woningbouwopgave wordt onder de voorwaarde van co-financiering door het Rijk en provincie gesubsidieerd. En met de ontwikkeling worden een aantal verkeersmaatregelen mogelijk, die van belang zijn voor de hele stad, en voortkomen uit het GVVP. Wanneer de gemeenteraad een besluit neemt over de gebiedsexploitatie van de stationsomgeving, dan zal zij mogelijk ook een claim leggen op een substantieel deel van de reserve grondexploitatie.

Paragraaf Subsidieplafonds

Paragraaf subsidieplafonds 2021

Op grond van de Algemene subsidieverordening Culemborg 2014 stelt de gemeenteraad bij de programmabegroting jaarlijks subsidieplafonds vast. Deze plafonds voorkomen open einde financiering. Deze werkwijze helpt bij het nog beter beheersen van subsidie uitgaven.

In de jaarrekening wordt in deze paragraaf de feitelijke realisatie aan subsidie/bijdragen per beleidsterrein gerapporteerd op basis van de vastgestelde en gewijzigde begroting 2021.

Beleidsterrein	**Subsidieplafonds 2021**	
	Vastgesteld	Gerealiseerd
Zorgzame Stad	€ 1.242.800	€ 1.108.257
Sociale Stad	€ 3.799.600	€ 4.021.676
Leefbare Stad	€ 20.400	€16.026
Ondernemende Stad	€ 593.800	€ 601.211
Totaal	**€ 5.656.600**	**€ 5.747.170**

Het gerealiseerde bedrag van de subsidies is inclusief de incidentele subsidies van het Odensehuis en jeugd interventie werker.
Het bedrag van de incidentele subsidies bedraagt € 50.000 voor Odensehuis en € 45.000 voor de jeugd interventie werker en daarmee is de afwijking in totaliteit verklaard.
De afwijkingen per programma worden - waar nodig - in de financiële toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting per taakveld toegelicht in hoofdstuk 10.3.

Jaarrekening

Balans

Hierbij de activa van de balans.

Activa - bedragen * € 1.000	31-12-2020	31-12-2021
Vaste activa		
Immateriele vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	117	5
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	36	33
Sub-totaal immateriele vaste activa	**153**	**38**
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	63.938	62.609
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	14.148	13.491
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.319	5.523
Sub-totaal materiële vaste activa	**83.405**	**81.623**
Financiële vaste activa		
Kapitaal verstrekkingen aan:		
Deelnemingen	627	627
Leningen aan:		
woningcorporaties	10.911	10.139
deelnemingen	15.169	9.998
Overige langlopende leningen u/g		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.494	2.494
Sub-totaal financiële vaste activa	**29.201**	**23.258**
Totaal vaste activa	**112.759**	**104.919**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.654	1.422
Gereed product en handelsgoederen	505	505
Sub-totaal voorraden	**3.159**	**1.927**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	6.117	9.191
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	541	11.082
Overige vorderingen	3.544	883
Sub-totaal uitzettingen korter dan één jaar	**10.202**	**21.156**
Liquide middelen		
Banksaldi	436	475
Sub-totaal liquide middelen	**436**	**475**

Overlopende activa		
Het Rijk	10	10
Overige nog te ontvangen bedragen en de nog vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.128	1.210
Sub-totaal overlopende activa	**3.138**	**1.220**
Totaal vlottende activa	**16.935**	**24.778**
Totaal generaal	**129.694**	**129.697**
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting	0	0

Hierbij de passiva van de balans.

Passiva - bedragen * € 1.000	31-12-2020	31-12-2021
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	5.660	6.083
Bestemmingsreserves	32.258	30.706
Gerealiseerde resultaat	2.789	1.796
Sub-totaal eigen vermogen	**40.707**	**38.585**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.157	1.943
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV artikel 44 lid 1C)	1.912	3.368
Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (BBV artikel 44 lid 2)	4.938	4.649
Sub-totaal voorzieningen	**9.007**	**9.960**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	68.011	59.272
Openbare lichamen	125	283
Sub-totaal vaste schulden één jaar of langer	**68.136**	**59.555**
Totaal vaste passiva	**117.850**	**108.100**
Vlottende passiva		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	5.000	0
Overige schulden	3.907	8.027
Sub-totaal schulden korter dan één jaar	**8.907**	**8.027**
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
Het Rijk	1.674	12.014
Overige Nederlandse overheidslichamen		
Nog te betalen overige verplichtingen	1.263	1.556
Sub-totaal vlottende passiva	**2.937**	**13.570**
Totaal vlottende passiva	**11.844**	**21.597**
Totaal generaal	**129.694**	**129.697**

Stand gegarandeerde geldleningen	**151.634**	**131.678**

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

Programma	Raming 2021 vóór wijziging			Raming 2021 ná wijziging			Realisatie 2021			Realisatie 2020		
Baten en lasten Exclusief reservemutaties	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Zorgzame stad	7.990	29.881	-21.891	7.990	30.704	-22.714	8.228	32.132	-23.904	11.232	33.435	-22.204
Sociale stad	966	12.521	-11.555	966	14.224	-13.258	1.828	12.695	-10.867	1.696	12.926	-11.229
Ondernemende stad	426	2.326	-1.900	5.326	7.742	-2.416	171	2.656	-2.485	201	2.161	-1.960
Leefbare stad	6.231	16.823	-10.592	5.376	20.397	-15.021	3.648	17.098	-13.451	3.360	12.370	-9.010
Groene stad	7.167	8.486	-1.319	7.132	8.813	-1.680	7.844	9.126	-1.282	6.734	7.965	-1.231
Algemene dekkingsmiddelen	57.432	12.311	45.120	61.376	15.172	46.204	61.240	11.373	49.867	56.836	10.716	46.120
Saldo van baten en lasten (Excl. reservemutaties)	**80.211**	**82.348**	**-2.137**	**88.165**	**97.051**	**-8.886**	**82.959**	**85.081**	**-2.122**	**80.058**	**79.573**	**485**

Bedragen x € 1.000

Toevoeging/onttrekking aan reserves	Raming 2021 vóór wijziging			Raming 2021 ná wijziging			Realisatie 2021			Realisatie 2020		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Sociale stad	558	82	476	1.228	761	468	402	733	-331	507	30	477
Ondernemende stad	146	0	146	146	0	146	146	0	146	146	0	146
Leefbare stad	522	432	90	3.937	82	3.855	2.677	82	2.595	2.487	2.843	-356
Groene stad	313	189	124	313	750	-437	268	750	-482	606	0	606
Algemene dekkingsmiddelen	1.510	209	1.301	5.123	269	4.854	2.259	269	1.990	1.590	159	1.431
Totaal mutaties reserves	**3.048**	**912**	**2.137**	**10.748**	**1.862**	**8.886**	**5.753**	**1.835**	**3.919**	**5.335**	**3.032**	**2.303**

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerd resultaat	Raming 2021 vóór wijziging			Raming 2021 ná wijziging			Realisatie 2021			Realisatie 2020		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Gerealiseerd resultaat	**83.260**	**83.260**	**0**	**98.913**	**98.913**	**0**	**88.712**	**86.916**	**1.796**	**85.394**	**82.605**	**2.789**

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Het gerealiseerde jaarresultaat 2020 na alle resultaatbestemmingen bedraagt € 520.553 en is toegevoegd aan de algemene reserve. Zie hiervoor ook het raadbesluit jaarrekening 2020.

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum een feitelijk recht vormen. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Het COVID-19 (Corona) virus heeft de nodige financiële gevolgen gehad voor de jaarrekening. We monitoren onze risico’s en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (zoals onderzoek en plankosten) worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:
5 jaar: saldo voor agio of disagio
5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling;
5 jaar: computerapplicaties;

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa (waaronder bedrijfs- en kantoorgebouwen, scholen en vervoermiddelen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na afsluiting van het krediet lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.
Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen in het verleden (voor de wijziging van het BBV) reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut waarvan het investeringskrediet na 1 januari 2012 beschikbaar is gesteld worden geactiveerd. De afschrijvingstermijn is niet langer dan de verwachte toekomstige levensduur. Het investeringsbedrag wordt volledig geactiveerd, onder aftrek van bijdragen van derden.

De volgende materiële vaste activa worden afgeschreven in:

Automatisering	3-7 jaar: automatiseringsapparatuur
Inventaris	10 jaar: telefooninstallaties 10 jaar: meubilair
Vervoermiddelen	7-10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
Gebouwen	50 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen 50 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen (restwaarde 0-30%) 50 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen 25 jaar: renovatie, restauratie/aankoop woonruimten, en schoolgebouwen 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen 50 jaar: sporthallen/gymzalen

	25 jaar: renovatie, sporthallen/gymzalen 15 jaar: technische installaties in gebouwen 10 jaar: zonnepanelen
Terreinen	10-30 jaar: speelvoorzieningen 12 jaar: kunstgrasvelden toplaag 40 jaar: kunstgrasvelden onderlaag 30 jaar: sportterreinen 10-50 jaar: groenvoorzieningen
Infrastructuur (GRP) (bovengronds)	maximaal 60 jaar: rioleringen; in het Gemeentelijk Rioleringsplan worden de termijnen vastgelegd maximaal 50 jaar: wegen, pleinen en rotondes 25 jaar: bruggen, hout 60 jaar: bruggen, beton/staal 40 jaar: openbare verlichting, masten 30 jaar: openbare verlichting, led-panels, led-armaturen 20 jaar: openbare verlichting, armaturen (geen led), kabels

In college- en/of raadsbesluit kan gemotiveerd afgeweken worden van deze termijnen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs minus de reeds gedane aflossingen. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de

vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid over onderhoud nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de paragraaf financiering zijn de borg- en garantstellingen gespecificeerd en toegelicht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Conform het BBV worden de mutaties in reserves, zowel bij de begroting als bij de rekening, separaat verantwoord. Zowel het totaal van saldo van baten en laten als het resultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

De investeringen, projecten en verantwoording over de grondexploitatie en ISV treft u gecomprimeerd aan in de Paragraaf Grondbeleid 2021.

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende 2021.

Immateriële vaste activa *€ 1.000	Stand per 31-12-2020	Investe-ingen	Desinves-teringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Afwaarde-ringen	Stand per 31-12-2021
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	117	0	0	0	112	0	5
Bijdrage in activa van derden	36	0	0	0	3	0	33
Totaal immateriele vaste activa	**153**	**0**	**0**	**0**	**115**	**0**	**38**

De afname van de boekwaarde is het gevolg van reguliere afschrijvingen in 2021.

Materiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut en investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut weer:

Materiële vaste activa * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Inves-teringen	Desinves-teringen	Bijdrage van derden	Afschrij-vingen	Stand per 31-12-2021
Terreinen en gronden	9.978	0	700	0	51	9.227
Bedrijfsgebouwen	43.365	0	0	0	1.457	41.908
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	2.816	524	0	98	218	3.024
Vervoermiddelen	1.025	83	3	0	118	987
Machines, apparaten en installaties	2.378	1.794	0	161	322	3.689
Overige materiële vaste activa	4.487	5	0	24	583	3.885
Investeringen met economisch nut:	64.049	2.406	703	283	2.749	62.720

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	14.148	0	0	0	657	13.491
Overige investeringen met economisch nut	14.148	0	0	0	657	13.491
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.208	934	0	151	579	5.412
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.208	934	0	151	579	5.412
Totaal materiële vaste activa	**83.405**	**3.340**	**703**	**434**	**3.985**	**81.623**

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn:

- Vervoersmiddelen: Isuzu 1-VDH-21 (Kipper) VVI en Isuzu 1-VDH-23 (West) VVI.
- Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken: 2x toplaag kunstgras voetbalvelden Terweijde
- Grond-, weg- en waterwerken MN vanaf 1-1-2017: Betsy Perkweg en Prijsseweg

Machines, apparaten en installaties: Brede School West verduurzamingmaatregelen en Brede School West verbeteren binnenklimaat.

Financiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Aflos-singen	Afwaar-derin-gen	Stand per 31-12-2021
Kapitaalverstrekking aan:						
deelnemeningen	627	0	0	0	0	627
Kapitaalverstrekkingen:	627	0	0	0	0	627
Leningen aan:						
Openbare lichamen						
Woningcorporaties	10.911	0	0	772	0	10.139
leningen	10.911	0	0	772	0	10.139
Overige langlopende leningen u/g	15.169	0	0	5.171	0	9.998

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.494	498	0	498	0	2.494
Totaal financiële vaste activa	29.201	498	0	6.441	0	23.258

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen: deelnemingen in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) van € 20.000, aandelen Vitens € 27.000, NWS € 24.000, Oikocredit € 100.000 en de Stichting Parijsch groot€ 454.000.
- Leningen aan woningbouwcorporaties: lening aan K(leurrijk)W(onen) met vrijwaring WSW: leningen waarvan het risico is overgedragen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). In 2021 hebben de reguliere aflossingen plaatsgevonden.
- Overige langlopende leningen: betreft verstrekte leningen aan CV Parijsch, Gelderlandfabriek en de stichting Jachthaven en camping.

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraden * € 1.000	**Stand per 31-12-2020**	**Stand per 31-12-2021**
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	2.658	1.422
Onderhanden werk, waaronder grondbank zonder transformatie, bestemd voor derden * € 1.000	-4	-4
Gereed product en handelsgoederen	505	505
Totaal	**3.159**	**1.923**

De post gereed product en handelsgoederen heeft betrekking op het restaurant bij de jachthaven.
Boekwaarden en voorziening gronden in exploitatie genomen per 31-12-2021 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie *	**Stand per 31-12-2020**	**Investeringen**	**Opbrengsten**	**Winstuitname/ afsluiten complex**	**Boekwaarde per 31-12-2021**	**Voorziening verliesgevend complex**	**Stand per 31-12-2021**	**Looptijd**	**Resultaat**

€ 1.000									
Bouwgronden: Pavijen V (WV)	3.223	32	-14	-390	2.851	0	2.851	2024	5.856
Bouwgronden: Lanxmeer (WV)	1.287	174	-253		5.682	-4.820	862	2027	-4.820
Bouwgronden: OSV Spoorzone West (WV)	-705	127			927	-1.703	-776	2027	-1.703
Bouwgronden: Sprokkelenburg (WV)	-1.146	62	-906	475	-1.515	0	-1.515	2024	1.248
Totaal	2.658	395	-1.173	85	7.945	-6.523	1.422		581

Winstuitname
De BBV notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 2019 schrijft voor wanneer er winstnemingen
moet worden genomen binnen de grondexploitatie. Op basis van deze voorschriften is er in 2020 een
tussentijdse winst genomen van € 475.022 uit de grondexploitatie Sprokkelenburg. Bij de grondexploitatie Pavijen is in 2021 de tussentijdse winst met € 389.584 gecorrigeerd.

Voorzieningen
Voor grondexploitaties met een negatief eindsaldo is conform het BBV een verlies voorziening
getroffen op eindwaarde.

Parameters
In de grondexploitatie zijn de volgende parameters gebruikt:

Rente 0,59%
Disconteringsvoet 2%
Indexatie:
Uitgaven 0,75 - 3%
Inkomsten 1 - 3%

De verwachte opbrengsten aan het einde van het project zijn op eindwaarde (kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente).

Onderhanden werk, waaronder grondbank zonder transformatie, bestemd voor derden * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Investe-ringen	Opbreng-sten	Winst-uitname/ afsluiten complex	Boekwaarde per 31-12-2021	Voorzie-ning verlies-latend complex	Stand per 31-12-2021	Looptijd	Resultaa
ONS-locatie	-8	4	0	4	0	0	0	2021	

Pinbox	4	0	0	-4	0	0	0	2021	
Totaal	-4	4	0	0	0	0	0		

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
a1. Belastingdienst: BTW Compensatie Fonds	4.571	4.807
d. Overige openbare lichamen (waterschappen en gemeenten)	1.546	4.384
Totaal	**6.117**	**9.191**

De belangrijkste vorderingen op de openbare lichamen hebben voornamelijk betrekking op vorderingen op de belastingdienst (BTW-compensatiefonds) van totaal € 4.800.000, vorderingen op Ministerie van Onderwijs € 827.000, vorderingen op provincie Gelderland € 1.913.000 en een vordering op BSR van € 449.000.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Uitzettingen in de schatkist met rente typische looptijd < jaar	541	11.082
Totaal	**541**	**11.082**

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een drempelbedrag te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag is per 1 juli 2021 gewijzigd van 0,75% van het begrotingstotaal (minimum €250.000) naar 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG bankrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**554,25**	**554,25**	**1478**	**1478**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**214**	**364**	**428**	**381**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	340	190	1.051	1.097
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	73.900	73.900	73.900	73.900
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	73.900	73.900	73.900	73.900
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000 en vanaf 1 juli 2021 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen	Drempelbedrag	554,25	554,25	14780	14780
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	19.496	33.162	39.353	35.024
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	214	364	428	381

In 2021 is er geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.
De toename van het saldo op 31-12-2021 is toe te schrijven aan vervroegde aflossing van een lening(CV. Parijsch)

Overige vorderingen * 1.000	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Debiteuren	2.881	505
Debiteuren bijstand	663	378
Totaal overige vorderingen	**3.544**	**883**

Bij de overige vorderingen maakt een vordering op C.V. Ontwikkelingsmaatschappij Parijsch van € 348.000 een substantieel deel uit van de totale vordering van € 505.000.

Voorzieningen oninbaarheid (Dubieuze Debiteuren): In de debiteurensaldi zijn dubieuze posten begrepen, waarvoor voorzieningen zijn getroffen, € 118.000 voor dubieuze debiteuren algemeen.

De debiteuren bijstand zijn ondergebracht bij Werkzaak en ook daarop is een correctie voor oninbaarheid toegepast.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten.

Liquide middelen * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
BNG 28.50.01.728	350	349
ABN-AMRO 47.01.25.381	85	125
ABN-AMRO 46.27.83.405 SD	1	1
Totaal	**436**	**475**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand per 31-12-2021
Nog te ontvangen Europese overheidslichamen				
Nog te ontvangen Rijk	10	0	0	10
Nog te ontvangen overige nederlandse overheidslichamen				
Overige nog te ontvangen bedragen	3.128	0	1.918	1.210
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van volgende begrotinsjaren				
Totaal	**3.138**	**0**	**1.918**	**1.220**

De post overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van het volgende begrotingsjaren hebben voornamelijk betrekking op Nog te ontvangen bedragen en op nog te ontvangen rente st. Parijsch. De afname is voornamelijk toe te schijven aan ontvangen TOZO werkzaak ad € 1.152.000.-

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per ultimo dienstjaar 2021 bestaat uit de verschillende reserves en het resultaat op basis van de jaarrekening 2021. Het in de balans opgenomen saldo van de reserves bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000)					
Omschrijving	**Stand 31-12-2020**	**Resultaat 2020**	**Vermeer-deringen**	**Vermind-eringen**	**Stand 31-12-2021**
Reserves					
Algemene reserve	5.661	521	0	98	6.083
Reserve precariobelasting		0	0	875	5.266
Reserve bovenwijkse		0	0	0	473
Reserve internationale		0	0	12	191
Reserve buurtbudgetten		0	18	13	100
Reserve grondexploitatie		661	82	1.240	10.535
Reserve spoorse doorsnijdingen		0	0	560	1.320

Reserve Flexibele		0	0	0	24
Reserve		0	0	0	54
Reserve flexibiliteit en mobiliteit		0	0	0	73
Reserve Sociaal domein		0	0	0	795
Reserve resultaatbestemming		1.165	60	1.066	1.881
Reserve kapitaallasten		0	1.674	919	9.360
Reserve Onderhoud wegen		0	0	860	-
Reserve reorganisatie		200	0	109	342
Reserve De Fransche school		0	0	0	50
Reserve Energietransitie		242			242
Totaal Reserves	**37.918**	**2.789**	**1.835**	**5.753**	**36.788**

Algemeen

Het totaalbeeld van de reserves per 31 december 2021 laat in volume een afname zien. De reserves zijn te onderscheiden in algemene - vrije - reserves en reserves die een hoofddoel als bestemming gekregen hebben (de zogenaamde bestemmingsreserves). Opgemerkt wordt dat in een aantal van de bestemmingsreserves nog vrije delen beschikbaar zijn.

Algemene reserve			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2021**
Stand reserve 31 december 2020			**5.660.518**
Mutatie bestemming resultaat 2020			**520.553**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
***Wortelopdruk in verharding**	**151.399**	**5.161**	
***Bevordering toerisme**	**25.100**	**25.100**	
***Organisatiekosten verkeer en vervoer**	**125.000**	**61.000**	
***LS-5 Impulsmaatregel binnenstad**	**6.900**	**6.900**	
Totaal onttrekkingen	**308.399**	**98.161**	**98.161**
Stand reserve 31 december 2021			**6.082.910**

Reserve Precariobelasting			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2021**
Stand reserve 31 december 2020			**6.140.500**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
***M-4 Verduurzamingmaatregelen**	**10.950**	**10.950**	

*SoS-1 Verduurzaming/ binnenklimaat BSCW	376.000	376.000	
*SoS-1 Verduurzaming/binnenklimaat BSCW	93.366	93.366	
*Energietransitie	200.000	79.695	
*Verduurzaming gemeentelijke panden fase 1	285.000	285.000	
*Investeren in de binnenstad	227.500	29.850	
Totaal onttrekkingen	1.192.816	874.861	874.861
Stand reserve 31 december 2021			5.265.639

Reserve Bovenwijkse voorzieningen			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2021			472.519
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen			0
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen			0
Stand reserve 31 december 2021			472.519

Reserve internationale samenwerking			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			202.917
Stortingen in de reserve			
	0	0	
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
*SCOS	12.000	12.000	
Totaal onttrekkingen	12.000	12.000	12.000
Stand reserve 31 december 2021			190.917

De reserve is bestemd voor de structurele bijdragen aan lokale organisaties op het terrein van internationale duurzame ontwikkeling, zoals vastgelegd in de regeling BIDOC. De voeding vindt plaats vanuit grondverkopen.

Reserve Buurtbudgetten			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			95.303
Stortingen in de reserve			
* Reguliere storting	30.000	17.693	
Totaal stortingen	30.000	17.693	17.693

Onttrekkingen aan de reserve			
***VJR13 ramen bestedingen buurtpanel West**	**24.187**	**12.996**	
Totaal onttrekkingen	**24.187**	**12.996**	**12.996**
Stand reserve 31 december 2021			**100.000**

De reserve buurtbudgetten is ingesteld met als doel het vergroten van betrokkenheid van bewoners bij hun buurt door intensiveren van communicatie en participatie. Dit heeft onder meer plaats door het werken in wijkteams en samenwerking met partners. Voor diverse buurtactiviteiten is in 2021 € 12.996 uitgegeven, hetgeen lager is dan begroot. Conform vastgesteld beleid mag de reserve maximaal € 100.000 bedragen.

Reserve Grondexploitatie			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2021**
Stand reserve 31 december 2020			**11.031.306**
Mutatie bestemming resultaat 2020			**660.834**
Stortingen in de reserve			
	82.400	**82.400**	
Totaal stortingen	**82.400**	**82.400**	**82.400**
***Onttrekkingen aan de reserve**			
***Begroting 2021: extra inzet op het realiseren van initiatieven**	**110.000**	**29.460**	
***Begroting 2021: betaalbaar wonen en groen**	**50.000**	**19.710**	
***Raadsbesluit: besluitpunt 3**	**9.250**	**9.250**	
***Aanvullend restwerkenbudget Hart van Nieuwstad**	**27.500**	**27.500**	
***Incidentele tegenvallers**	**39.000**	**39.000**	
***Restwerken Chopinplein**	**7.204**	**7.204**	
***NJR18 WO-2 restwerken Hart van Nieuwstad**	**213.366**	**202.398**	
***JR18 doorschuiven claim: Afronden werkzaamheden buitenhof**	**132.704**	**4.022**	
***JR18 doorschuiven claim: restwerken Achter de Poort**	**63.771**	**19.022**	
***Raadsvoorstel: Grexen per 1-1-2019 Incidenteel beleid**	**6.741**	**6.741**	
***Raadsvoorstel: Grexen per 1-1-2019 Haalbaarheidsonderzoeken**	**482.112**	**253.208**	
***Herontwikkeling stationsomgeving**	**550.000**	**446.459**	
***Woningbouwlocaties**	**598.000**	**175.909**	
Totaal onttrekkingen	**2.289.648**	**1.239.883**	**1.239.883**
Stand reserve 31 december 2021			**10.534.657**

De reserve voor bouwgrondexploitatierisico's wordt gevormd uit resultaten op de

grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen. De reserve is bestemd voor het afdekken van lopende verplichtingen, van voorgenomen besluiten en als buffer om tegenvallers in lopende exploitaties te kunnen opvangen.

Reserve spoorse doorsnijdingen			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			1.880.000
Mutatie bestemming resultaat 2020			0
Stortingen in de reserve			
	0	0	
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
*LS-5 GVVP Vianense Poort	130.000	10.000	
*LS-5 GVVP Vianense Poort	550.000	550.000	
Totaal onttrekkingen	680.000	560.000	560.000
Stand reserve 31 december 2021			1.320.000

Reserve flexibele arbeidsvoorwaarden			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			24.020
Mutatie bestemming resultaat 2020			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen			0
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	0	0	0
Stand reserve 31 december 2021			24.020

Reserve Parkeercompensatiefonds			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			54.400
Mutatie bestemming resultaat 2020			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	0	0	0
Stand reserve 31 december 2021			54.400

De reserve parkeercompensatie wordt gevoed op basis van bijdragen van derden, die dienen voor de aanleg van parkeermogelijkheden. In 2021 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve flexibiliteit en mobiliteit			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			**73.256**
Mutatie bestemming resultaat 2020			
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2021			**73.256**

Deze reserve is bedoeld voor bijzondere activiteiten in het kader van flexibiliteit en mobiliteit voor het personeel. De onttrekking in 2021 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve onderhoud Fransche school			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			**50.000**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2021			**50.000**

Bij de najaarsrapportage 2018 is de reserve De Fransche School ingesteld. Voor eventuele tegenvallers is hier een incidenteel bedrag van € 50.000 ingestort. In 2021 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve sociaal domein			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			**794.573**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2021			**794.573**

Gelet op de grote onzekerheden rondom de mogelijke financiering van het sociaal domein is bij de najaarsrapportage 2015 besloten om een tijdelijke reserve te vormen. In eerste instantie om de niet bestede middelen te parkeren. In 2021 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve resultaatbestemmingen voorgaande jaren			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			**1.721.702**
Mutatie bestemming resultaat 2020			**1.165.305**

Stortingen in de reserve	**60.000**	**60.000**	
Totaal stortingen	**60.000**	**60.000**	**60.000**
Onttrekkingen aan de reserve			
Activiteiten in het kader van Vitaliteit / Arbo	**50.000**		
Implementatie inkoopsysteem fiscaliteit	**60.000**		
Externe inhuur Burgerzaken	**10.500**		
Externe inhuur Burgerzaken	**4.800**		
Groot onderhoud Carillon	**176.500**		
Extra middelen Verkiezingen Tweede Kamer	**46.000**		
Opstellen beleid MJOP	**40.000**		
Ontwikkeltrajecten voor de organisatie	**95.000**		
Buurt Bestuurt	**22.300**		
Kring van gemeentesecretarissen	**1.400**		
GVVP (mobiliteitsplan)	**12.700**		
Visie spoorzone	**24.500**		
Uitvoering sport akkoord	**130.000**		
Verbeteren bedrijfsvoering	**150.000**		
Opleiding vastgoed beheerssysteem	**20.000**		
Democratisch akkoord	**30.000**		
Onderzoek organisatorische inbedding	**30.000**		
Lokale aanpak verkeersveiligheid en	**7.550**		
Keurmerk Veilig ondernemen Pavijen	**2.000**		
Parkmanager Pavijen	**29.900**		
Schoolmaatschappelijk werk	**25.000**		
215 Bonus beschut Werken (DU)	**21.000**		
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	**124.274**		
266 Maatschappelijke begeleiding (DU)	**45.030**		
320 Verhoging taalniveau statushouders (DU)	**5.968**		
325 Kerkenvisies (DU)	**15.494**		
re-integratie en participatie	**175.000**		
SoS-1 Verduurzaming/ binnenklimaat BSCW	**209.134**		
Totaal onttrekkingen	**1.564.050**	**1.066.30**	**1.066.307**
Stand reserve 31 december 2021			**1.880.700**

De reserve resultaatbestemming is voor de budgetten die door middel van resultaatbestemmingen bij de opeenvolgende jaarrekeningen zijn besloten. In het volgende boekjaar (na de rekening) wordt dit bedrag gestort in de reserve en vervolgens weer onttrokken ten gunste van de exploitatie (ter dekking van de exploitatiebudgetten). De werkelijke onttrekkingen zijn overeenkomstig de feitelijke kosten van de uitvoering en fors achtergebleven op de verwachte uitvoering. Deze activiteiten schuiven nu door naar een volgend jaar.

Reserve kapitaallasten			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			8.605.438
Stortingen in de reserve			
* Algemene dekkingsmiddelen	209.000	209.000	
* Onderhoud en beheer	749.950	749.950	
* Educatie	715.500	715.500	
Totaal stortingen	1.674.450	1.674.450	1.674.450
Onttrekkingen aan de reserve			
* Algemene dekkingsmiddelen	110.820	110.820	
* Onderhoud en beheer	313.384	268.055	
* Educatie	91.085	91.075	
* Sport	298.118	298.118	
* Cultuur	146.345	146.345	
* Wonen	5.043	5.043	
Totaal onttrekkingen	964.795	919.456	919.456
Stand reserve 31 december 2021			9.360.431

De reserve kapitaallasten worden gebruikt om de afschrijvingslasten van in het verleden gedane specifieke investeringen af te dekken.

Reserve groot onderhoud wegen			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			860.281
Mutatie bestemming resultaat 2020			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
*LS-3 Beheerplanwegen 2021-2024	860.281	860.281	
Totaal onttrekkingen	860.281	860.281	860.281
Stand reserve 31 december 2021			0

Reserve reorganisatie			
	begroot	werkelijk	verloop 2021
Stand reserve 31 december 2020			251.371
Mutatie bestemming resultaat 2020			200.000
Stortingen in de reserve			

Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Dekking bovenformatief**	**122.727**	**109.142**	
Totaal onttrekkingen	**122.727**	**109.142**	**109.142**
Stand reserve 31 december 2021			**342.229**

Ook deze reserve is ingesteld vanuit de jaarrekening 2018 en is bestemd ter dekking van de kosten van een aantal boventalligen.

Voorzieningen

Omschrijving	Stand 31-12-2020	Dotaties	Aanwen-dingen	Vrijval	Stand 31-12-2021
Voorzieningen voor verplichting en verliezen, alsmede risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (BBV art. 44.1. a en b)					
Voormalig personeel/bestuur	2.097	0	51	103	1.943
Wachtgelden wethouders	60	0	60	0	0
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1.c)					
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.620	815	226	479	1.730
Baggeronderhoud gemeentelijke wateren	161	85	0	0	246
Onderhoud wegen	0	1.383	82	46	1.255
Beschoeiingen watergangen	131	6	0	0	137
Egalisatie voorziening riolering	2.505	39	0	0	2.544
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1.d)					
Riolering	2.433	313	642	0	2.105
Totaal voorzieningen	**9.007**	**2.642**	**1.000**	**628**	**9.960**

- De voorziening voormalig personeel/bestuur is voor het egaliseren van de lasten van arbeidskostengerelateerde verplichtingen waarvan het volume niet jaarlijks vergelijkbaar is. Het overgrote deel van deze voorziening is bestemd voor de pensioenverplichtingen aan (voormalige) wethouders. De jaarlijkse voeding is berekend op basis van de

contractuele verplichtingen.
- De voorziening wachtgeld wethouders is gevormd voor de afwikkeling van het wachtgeld van de vertrokken wethouders.

- De voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het meerjarenplan onderhoud aan die gebouwen. Er vindt jaarlijks een vaste storting plaats vanuit de exploitatie. De werkelijke kosten voor groot onderhoud zijn aan de voorziening onttrokken.
- De voorziening baggeronderhoud gemeentelijke wateren wordt aangewend om de omvang van waterberging op een wettelijk niveau te houden; de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse kosten. De werkelijke kosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.
- De voorziening groot onderhoud beschoeiingen watergangen wordt gebruikt voor het groot onderhoud van de beschoeiingen; de jaarlijkse dotatie is gebaseerd op het vastgestelde plan en de werkelijke uitvoeringskosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.
- De egalisatievoorziening riolering is ingesteld voor het in stand houden van het rioleringsnetwerk en het voldoen aan de wettelijke normen, welke gelden voor het waterbeheer. Op basis van de werkelijke kosten en opbrengsten vindt een vereffening plaats.

- De dotatie van middelen aan de voorziening riolering is gebaseerd op het vastgestelde GRP en deze middelen worden aangewend voor de dekking van de werkelijke kosten van uitgevoerde vervangingsinvesteringen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2021:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Vermeer-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2021
Langlopende schulden Rijk	125	0	30	283
Overige leningen	68.011	0	8.739	59.272
Totaal vaste schulden	**68.136**	**0**	**8.769**	**59.555**

De afname van de vaste schulden is het gevolg van reguliere aflossingen in 2021.
Voor nadere informatie wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bank- en girosaldo * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	5.000	0
Totaal bank- en girosaldo	**5.000**	**0**

Overige schulden * € 1.000	Stand per 31-12-2020	Stand per 31-12-2021
Crediteuren algemeen	2.368	4.648
Diverse schulden	1.539	3.378
Totaal overige schulden	**3.907**	**8.026**

De overige schulden nemen toe met € 3.599.000,-. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan een toename van het saldo crediteuren met € 2.117.000 ,-.

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen post overlopende passiva kan als volgt gespecificeerd worden:

Overlopende passiva *€ 1.000	Stand per 31-12-2020	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Stand per 31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.762	10.663	148	13.277
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren - Rijk - Overige Nederlandse overheidslichamen	175	118	0	293

Totaal overlopende passiva	**2.937**	**10.781**	**148**	**13.570**

De post Verplichtingen per Ultimo 2021 betreft voornamelijk:

- vooruit ontvangen bijdrage van het rijk ad € 12.000.000,-
- Nog te betalen BTW aangifte ad € 292.000,-
-Nog te betalen inzake Jeugd, PGB en WMO ad € 1.300.000,-

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Op basis van artikel 53 van het BBV moeten wij – in de toelichting bij de balans – een overzicht verstrekken van de verschillende financiële verplichtingen, waaraan wij ons als gemeente hebben verbonden, maar die niet direct uit de balans blijken.

Deze inventarisatie geeft het volgende beeld:

Onderwerp (activiteit)	Periode tot en met	Contractwaarde ultimo 2021
1. Verlofsaldi medewerkers gemeente Culemborg per 31 december 2021	2021	€ 627.000
2. Meerjarige overeenkomst aanleg/vervanging diverse sportvelden	2022	€ 1.046.000
3. Diverse EU-contracten en andere doorlopende contracten	2024	€ 4.763.000
4. Garantstellingen		€ 131.678.000
5. Eigen bijdrage CAK		

Toelichting op deze activiteiten:

1. De verlofuren van de medewerkers per ultimo december 2020 zijn gewaardeerd tegen het loonkostenniveau van de betreffende medewerkers;
2. Voor de sportvelden is een meerjarig investeringsprogramma opgesteld op basis waarvan meerdere velden worden vervangen. Aan een aannemer is een opdracht verleend en deze loopt door tot 2022.
3. Betreft diverse aanbestede contracten, die nog doorlopen naar volgende jaren.
4. De gemeente staat garant voor leningen die verband houden met woningbouw voor zowel particulieren (hypotheken) als woningbouwcoöperaties. Garant staan betekent in dit geval dat de gemeente de rente- en aflossingsverplichtingen van de leningen (deels) garandeert. De gemeente is ook de zogenaamde achtervang voor leningen verstrekt onder WSW-borging. WSW staat voor Waarborgfonds Sociale Woningbouw. woningbouwcoöperaties kunnen bij bankinstellingen leningen krijgen voor sociale

woningbouw als het WSW garant staat. De garantstelling geldt voor 50% van de aflossingen en rente.

5. Gemeente Culemborg ontvangt overzichten van het CAK met diverse gegevens; door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten is de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid als geheel vast te kunnen stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Gemeente Culemborg kan hierdoor geen zekerheid geven over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die invloed hebben op 2021

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Vanaf de programmabegroting 2021 verloopt het resultaat als volgt:

Bedragen x € 1.000	**2021**
Financieel perspectief vastgestelde begroting 2021	841
Voorjaarsrapportage 2021	-16
Financieel perspectief na voorjaarsrapportage 2021	**825**
Najaarsrapportage 2021	**-201**
Amendement A1 (OZB voordeel naar bestemmingsreserve)	**-60**
Financieel perspectief na de najaarsrapportage 2021	**564**

Het boekjaar 2021 sluit af met resultaat van € 1.8 mln. positief. Dit is hoger dat het financieel perspectief van 1-9-2021.

Het resultaat ziet er nu als volgt uit: x € 1.000

Financieel perspectief met peildatum 1-9-2021	**564**
Werkelijke jaarresultaat 2021	+1.796
Verschil 2021 ten opzichte van prognose	**1.232**

In een volgende sub paragraaf worden de financiële resultaten en analyses per programma in beeld gebracht. Hier worden de resultaten taakniveau gespecificeerd en toegelicht.

Financiële resultaten en analyses per programma

Algemeen

I Verschillenanalyse

Als interne richtlijn is gehanteerd dat afwijkingen groter dan € 50.000 op beleidsproductenniveau nader worden toegelicht. Uitgangspunt is dan de jaarcijfers in relatie tot de raming na laatste wijziging. Bij alle programma's vindt u een dergelijke verantwoording. Indien er geen afwijkingen van betekenis zijn dan is over betreffend beleidsproduct niets vermeld.

II Analyse begrotingsrechtmatigheid

De raad heeft de begroting geautoriseerd op programmaniveau. Het is noodzakelijk om inzicht te geven in de uitputting van de geraamde budgetten op dat niveau om te bepalen of de uitvoering van de begroting rechtmatig is geweest.
Het overzicht van de programma’s geeft het volgende beeld:

	Programma (bedrag x € 1.000)	Primitieve begroting 2021	Wijziging begroting	Begroting 2021	Werkelijk 2021	Verschil begroot-werkelijk
1	Zorgzame stad	29.881	823	30.704	32.132	-1.429
2	Sociale stad	12.603	2.382	14.985	13.429	1.556
3	Groene stad	8.675	888	9.563	9.876	-313
4	Leefbare stad	17.225	3.225	20.480	17.181	3.299
5	Ondernemende stad	2.326	5.415	7.742	2.656	5.086
6	Algemene dekkingsmiddelen	12.520	2.920	15.441	11.642	3.799
Totaal van de lasten		**83.260**	**15.653**	**98.913**	**86.916**	**12.998**

Bij de programma's Zorgzame stad en Groene stad zijn de totale lasten iets hoger dan de budgetten die daarvoor in de begroting (na wijziging) zijn opgenomen. Dat betekent dus ook dat de lasten zijn overschreden en dat er in basis dus sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid.
De oorzaak van de overschrijding kan tot de conclusie leiden, dat deze overschrijding uiteindelijk geen gevolgen heeft.

Analyse van de overschrijdingen op de programma's

Programma 1. Zorgzame stad
Vanuit het Rijk hebben we extra middelen ontvangen uit de september- en decembercirculaire. Onze laatste rapportage (najaarsrapportage 2021) was gebaseerd op de meicirculaire. De extra middelen zijn grotendeels beschikbaar gesteld ter compensatie van de extra kosten in de jeugdzorg. De werkelijk gemaakte kosten zijn verwerkt in programma 1, terwijl de werkelijke ontvangsten zijn verantwoord in programma 6. Dit verklaart derhalve het verschil.

Programma 3. Groene stad
De extra uitgaven in dit programma hebben betrekking op een afrekening kosten inzameling PMD 2020
waar ook extra opbrengsten tegenover staan van st. afvalfonds. Dit verklaart derhalve het verschil.

Zorgzame stad

Totalen programma Zorgzame stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	33.435	29.881	30.704	32.132	-1.429
Baten	-11.232	-7.990	-7.990	-8.228	239
Saldo van baten en lasten	**-22.204**	**-21.891**	**-22.714**	**-23.904**	**-1.190**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Baten					
Wijkteams	-9	0	0	-24	24
Inkomensregelingen	-11.027	-7.858	-7.858	-8.157	299
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-8	0	0	-22	22
Maatwerkdienstverlening 18+	-27	-132	-132	-26	-106
Geëscaleerde zorg 18+	-161	0	0	0	0
Saldo Baten	**-11.232**	**-7.990**	**-7.990**	**-8.228**	**239**
Lasten					
Wijkteams	1.197	1.561	1.561	2.194	-633
Inkomensregelingen	13.470	10.960	11.210	10.807	403
Begeleide participatie	3.661	3.207	3.228	3.209	19
Arbeidsparticipatie	1.491	1.520	1.695	1.661	33
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.969	1.344	1.337	1.683	-346
Maatwerkdienstverlening 18+	5.327	4.813	4.939	5.577	-639
Maatwerkdienstverlening 18-	4.994	4.705	4.803	5.420	-616
Geëscaleerde zorg 18+	15	99	290	79	211
Geëscaleerde zorg 18-	1.312	1.671	1.641	1.503	138
Saldo Lasten	**33.435**	**29.881**	**30.704**	**32.132**	**-1.429**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves		0	0	0	0
Zorgzame stad	**-22.204**	**-21.891**	**-22.714**	**-23.904**	**-1.190**

Analyse van de financiën

Om een beter inzicht en verantwoording te geven wordt er niet op taakveld, maar op onderwerp toegelicht. Binnen het programma zorgzame stad zal dit een beter inzicht geven in de ontwikkelingen die er in het jaar 2021 zijn geweest.

Het totale saldo van hogere baten van € 239.000,-- worden in hoofdlijnen veroorzaakt door

- € 24.000 hogere ontvangst door SiSa regeling toeslagenaffaire
- € 349.000 hogere ontvangsten ToZo regeling die in de lasten terugkomen voor hetzelfde bedrag en per saldo nihil bedragen.
- € 50.000 lagere uitkering rijksbijdrage voor inkomensvoorziening en BBZ
- € 84.000 lagere ontvangsten Wmo bijdrage vervoer.

Het totale saldo van hogere lasten van € 1.429.000,-- worden in hoofdlijnen veroorzaakt door:

Werkzaak:

- € 197.000 lagere lasten door incidentele teruggave bedrijfsresultaat jaarrekening 2020.
- € 93.000 lagere lasten door afrekening jaarrekening 2021 inclusief debiteuren mutatie.
- € 349.000 hogere lasten door ToZo regeling zoals benoemd onder toelichting baten zijn de kosten per saldo nihil.

WMO/Jeugd:

- € 610.000 hogere WMO lasten, deze overschrijding vinden voor het grootste gedeelte plaats op de hulp bij het huishouden en ambulante zorg. Binnen de huishoudelijke hulp is er op 1 april een kostenstijging gekomen door wijziging van juridische wetgeving. Deze stijging betreft rond de 9% per maand en is door de Regio Rivierenland vormgegeven.
- € 558.000 hogere jeugd lasten, deze overschrijding is voor het grootste gedeelte toe te wijzen aan hogere jeugd ambulante kosten.

Voor het jaar 2021 zijn er incidentele jeugdzorgmiddelen toegekend dit is een bedrag van
€ 690.000. Tevens zijn er net als in 2020 extra middelen bijgekomen voor de meerkosten regeling vanwege de Covid-19 maatregelen die zorgaanbieders hebben moeten treffen.
Het bedrag van € 105.000 is hiervoor beschikbaar gesteld.

De bovenstaande cijfers zijn inclusief een taakstellende bezuiniging van € 342.000. Met deze bezuiniging zijn de begrote bedragen structureel verlaagd.

- **Loonkosten:** € 349.000 hogere lasten. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen

Wijkteams:

- € 11.000,-- lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder vakliteratuur, lidmaatschap en contributies en uitbestede werkzaamheden.
- € 39.000 hogere lasten door meerkosten aan bijdrage Regio Rivierenland.

Armoede/bijzondere bijstand en schuldhulpverlening:

- **€** 169.000,-- lagere lasten door corona middelen die zijn ingezet voor inhuur van medewerkers schuldhulpverlening en bijzondere bijstand.
- € 387.000 lagere lasten voor minimabeleid, bijzondere bijstand voor statushouders, schuldhulpverlening en Klijnsmagelden. Van deze middelen zijn € 200.000 als bestemmingsresultaat meegenomen over het jaar 2021. Door Corona zijn er bepaalde werkzaamheden die gepland waren voor het jaar 2021 niet kunnen doorgaan, hierdoor is er een groter overschot ontstaan in het jaar 2021.

Beschermd wonen:

- € 13.000,-- lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder inhuur derden.
- € 161.000 lagere lasten door niet inzetten van middelen in het jaar 2021, de reden hiervan is dat de uitvoering van beschermd wonen is doorgeschoven naar het jaar 2022-2023. Het totaal van de middelen voor beschermd wonen zijn als bestemmingsresultaat meegenomen over het jaar 2021.

Subsidies:

- € 604.000,-- hogere lasten worden veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies. De mutatie is technisch van aard, dit heeft te maken met de methode waar de subsidies begroot zijn en de uiteindelijke verantwoording binnen de taakvelden. Het totaal overzicht van de subsidies wordt gepresenteerd in de paragraaf subsidieplafonds.

Overige lasten:

- € 49.000 lagere lasten overig.

Sociale stad

Totalen programma Sociale stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	12.926	12.521	14.224	12.695	1.529
Baten	-1.696	-966	-966	-1.828	862
Saldo van baten en lasten	**-11.229**	**-11.555**	**-13.258**	**-10.867**	**2.391**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Baten					
Onderwijshuisvesting	-252	-265	-265	-261	-4
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-805	-37	-37	-719	682
Sportbeleid en activering	-118	-109	-109	-376	267
Sportaccommodaties	-362	-364	-364	-280	-84
Samenkracht en burgerparticipatie	-159	-191	-191	-192	1
Saldo Baten	**-1.696**	**-966**	**-966**	**-1.828**	**862**
Lasten					
Overige baten en lasten		150	150	0	150
Openbaar basisonderwijs	113	114	114	114	0
Onderwijshuisvesting	2.343	2.373	2.518	2.505	13
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.790	1.385	1.450	1.723	-274
Sportbeleid en activering	365	354	354	493	-140
Sportaccommodaties	2.097	2.142	2.288	2.136	152
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	507	561	945	530	416
Media	521	459	459	531	-72
Samenkracht en burgerparticipatie	2.796	3.506	4.423	2.957	1.466
Volksgezondheid	2.393	1.478	1.523	1.705	-182
Saldo Lasten	**12.926**	**12.521**	**14.224**	**12.695**	**1.529**
Stortingen in reserves	30	82	761	733	27
Onttrekkingen aan reserves	-507	-558	-1.228	-402	-826
Sociale stad	**-10.753**	**-11.079**	**-12.791**	**-11.198**	**1.592**

Analyse van de financiën

Overige baten en lasten
€ 150.000 lagere lasten, deze post is opgenomen als dekking voor subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven

Openbaar basisonderwijs
Geen bijzonderheden.

Onderwijshuisvesting
De lagere lasten van € 136.000 worden per saldo veroorzaakt door:
- € 20.000 hogere lasten Brede School West door extra onderhoud zonwering;
- € 23.000 lagere lasten door minder vandalisme schade aan onderwijsgebouwen;
- € 116.000 lagere lasten algemeen onderwijshuisvesting doordat de doeluitkering verduurzaming basisscholen deels niet is ingezet;
- € 17.000 lagere lasten overig.

Geen bijzonderheden bij de baten kant.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken
De hogere lasten van € 274.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 656.000 aan hogere uitgaven voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit wordt volledig gedekt door hogere bijdrage vanuit het Rijk;
- €34.000 lagere lasten lokaal onderwijsbeleid-combinatie functies door lagere inhuur derden,
  lagere kosten cursussen en conferenties en hogere lasten combinatiefuncties;
- € 189.000 lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 149.000 lagere lasten op het budget leerlingenvervoer door Covid-19 minder gebruikten minder uitgaven op uitvoering leerplichtwet;
- € 25.000 lagere lasten schoolmaatschappelijk werk, budget was reeds gereserveerd en wordt doorgeschoven naar het jaar 2022;
- € 15.000 hogere lasten overig.

De hogere baten van € 682.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 656.000 aan hogere baten voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit is een Rijksbijdrage die wordt ingezet voor de lasten;
- € 26.000 lagere baten overig.

Sportbeleid en activering
De hogere lasten van € 140.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 131.000 hogere lasten door hogere kosten combinatiefuncties en sportbeleid;
- € 15.000 agere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;

- € 6.000 lagere lasten overig.

De hogere baten van € 267.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 267.000 hogere baten doordat de afrekening van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2019-2020 (SPUK) hoger is dan verwacht.

Sportaccommodaties
De lagere lasten van € 180.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 70.000 lagere lasten doordat deels de uitvoering van het sportakkoord later plaatsvindt;
- € 35.000 lagere lasten voor het onderhoud en beheer van sporthal Interwey;
- € 12.000 hogere lasten voor het onderhoud en beheer van sporthal Parijsch;
- € 52.000 lagere lasten buitensportaccommodaties voor het onderhoud en beheer;
- € 42.000 lagere lasten buitensportaccommodaties als gevolg van een verschuiving van begrote kapitaallasten doordat investeringen in sportvelden en -banen later worden afgerond;
- € 7.000 lagere lasten overig.

De lagere baten van € 84.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- De vergoeding van het Rijk in verband met Covid-19 tegemoetkoming verhuur van sport accommodaties compenseert niet alle gederfde huurinkomsten. Door de tijdelijke sluiting van sportaccommodaties zijn naast vaste huurinkomsten ook incidentele huurinkomsten uit bijvoorbeeld zaalverhuur niet gerealiseerd.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
De lagere lasten van € 416.000 worden per saldo veroorzaakt door:
- € 48.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 330.000 lagere lasten doordat er corona pakketen zijn afgegeven beschikbaar gesteld door het Rijk. De uitgaven zijn door Covid-19 niet kunnen plaatsvinden en er is door de Raad een voorstel voor overheveling van dit bedrag goedgekeurd.
- € 112.000 lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 22.000 lagere lasten overig.

Media
€ 72.000 hogere lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;

Samenkracht en burgerparticipatie
De lagere lasten van € 1.481.000 worden per saldo veroorzaakt door:

- € 198.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 170.000 lagere lasten wijkopbouw,lagere huurkosten, lagere kosten sociale adviesraad en buurtpanels-buurt bestuurt ;
- € 52.000 lagere lasten uitvoering beleidsmonitor;
- € 158.000 lagere lasten project Schoolhof, waarvan € 125.000 als overheveling zal worden aangemerkt.
- € 77.000 hogere lasten worden veroorzaakt door meer bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 8.000 hogere lasten worden veroorzaakt door meer uitgaven toezicht kinderopvang van de GGD.
- € 623.000 lagere lasten WMO algemeen door minder uitgaven aan innovatie middelen, per saldo levert dit geen effect op omdat er ook minder onttrokken wordt uit de reserve sociaal domein, zie hiervoor reserve mutatie in sociale stad;
- € 13.000 hogere lasten Jeugd Algemeen ivm inhuur en kosten en onderhoud programmatuur.
- € 213.000 lagere lasten vreemdelingen, waarvan € 25.000 is doorgeschoven uit een bestaande reservering naar het jaar 2022 en waarvan € 90.000 rijksgelden nieuwe wet inburgering is doorgeschoven naar het jaar 2022. Door de gevolgen van Covid-19 zijn er een aantal kosten niet gemaakt waardoor er een grotere daling in de kosten is t.o.v. de daarvoor gereserveerde bedragen, deze zijn in het jaar 2021 vrijgevallen.
- € 28.000 lagere lasten door minder uitgaven mantelzorgondersteuning
- € 136.0000 lagere lasten preventie gelden, waarvan € 114.000 wordt doorgeschoven volgens het preventie akkoord.
- € 1.000 lagere lasten overig.

Baten
- geen bijzonderheden.

Volksgezondheid

De hogere lasten van € 182.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 80.000 hogere lasten voor de totale bijdrage aan GGD Gelderland-Zuid binnen taakveld volksgezondheid;
- € 88.000 hogere lasten Openbare gezondheidszorg en Jeugdgezondheid 0-18 jaar door minder bijdragen aan subsidie, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 11.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 3.000 hogere lasten overig.

Reservemutaties

De lagere onttrekking van € 826.000 wordt veroorzaakt door:
- €790.000 lagere onttrekking uit de reserve Sociaal Domein i.v.m. het doorschuiven van het budget voor innovatie/transformatie en overige projecten;

- € 35.000 lagere onttrekking reserve buurtbudgetten.

De lagere storting van € 27.000 wordt veroorzaakt door:
- € 27.000 lagere toevoeging aan de reserve buurtbudgetten.

Groene stad

Totalen programma Groene stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	7.965	8.486	8.813	9.126	-313
Baten	-6.734	-7.167	-7.132	-7.844	711
Saldo van baten en lasten	**-1.231**	**-1.319**	**-1.680**	**-1.282**	**398**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Baten					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-665	-381	-344	-542	198
Riolering	-3.373	-3.583	-3.585	-3.420	-165
Afval	-2.689	-3.203	-3.203	-3.867	664
Milieubeheer	-7	0	0	-14	14
Saldo Baten	**-6.734**	**-7.167**	**-7.132**	**-7.844**	**711**
Lasten					
Overige baten en lasten		38	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.007	3.044	3.376	3.154	221
Riolering	2.121	2.087	2.089	2.102	-12
Afval	2.617	2.822	2.853	3.409	-556
Milieubeheer	221	495	495	461	34
Saldo Lasten	**7.965**	**8.486**	**8.813**	**9.126**	**-313**
Stortingen in reserves		189	750	750	0
Onttrekkingen aan reserves	-606	-313	-313	-268	-45
Groene stad	**-626**	**-1.194**	**-2.117**	**-1.764**	**353**

Analyse van de financiën

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De lagere lasten van € 221.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 120.000 hogere lasten op de groen budgetten. Een gedeelte van deze kosten (€ 143.000) is doorbelast aan derden;
- € 30.000 lagere lasten doordat werkzaamheden voor fase 2 project Bomen Wilhelminadreef

vertraagd zijn;
- € 30.000 lagere lasten op het budget Triosingel door lagere beheerkosten en kapitaallasten dan begroot;
- € 20.000 hogere lasten door stijging van de brandstofkosten voor het materieel;
- € 40.000 hogere lasten door meer onderhoudskosten en motorrijtuigenbelasting voor het materieel;
- € 42.000 lagere lasten doordat werkzaamheden met betrekking tot procesbegeleiding Redichemse waard doorlopen in 2022;
- € 31.000 lagere lasten op de exploitatie van de kinderboerderij door minder inzet van externe inhuur en vrijwilligers en lagere beheerkosten;
- € 13.000 lagere lasten op de exploitatie van de kinderboerderij doordat de werkzaamheden van de procesbegeleider in 2022 starten;
- € 230.000 lagere lasten op het budget voor het groenstructuurplan. De beschikbare gestelde middelen vanuit de investeringsagenda voor groenbeleid en versterken biodiversiteit zijn nog niet uitgevoerd in 2021. De middelen blijven beschikbaar in de reserve precariobelasting.
- € 6.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 31.000 overige verschillen.

De hogere baten van € 198.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 143.000 hogere baten voor doorleveringen van bomen en beplanting;
- € 16.000 hogere baten door inruil van diverse maaiers en een bedrijfsauto;
- € 11.000 hogere baten voor Triosingel door de afrekening van huuropbrengsten 2020;
- € 10.000 hogere baten voor onderhoud watergangen door hogere bijdrage van het Waterschap;
- € 21.000 hogere baten voor speelvoorzieningen door bijdrage van CV Parijsch speelplaats Lokkershoek;
- € 3.000 lagere baten diverse posten.

Riolering
Geen bijzonderheden aan de lastenkant.

De lagere baten van € 164.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 154.000 lagere baten dan begroot, omdat de onttrekking uit de egalisatievoorziening niet heeft plaatsgevonden. In plaats daarvan heeft er een storting in de egalisatievoorziening plaatsgevonden.
- € 23.000 lagere baten rioolheffing;
- € 13.000 hogere overige baten.

De baten en lasten die gerelateerd zijn aan riolering vormen een gesloten systeem. Dit betekent dat rioolheffing alleen wordt gebruikt voor de taken zoals deze zijn vastgesteld in het watertakenplan 2019-2023. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de uitgaven en ontvangen baten, door middel van het storten of onttrekken van middelen uit de egalisatievoorziening wordt het tarief 100% kostendekkend gemaakt. Deze berekening

wordt extra comptabel gemaakt. Naast het taakveld riolering hebben bijvoorbeeld ook kosten van overhead en een gedeeltelijke toerekening van BTW betrekking op deze berekening. Om die reden is het taakveld riolering niet per saldo 0.

Afval
De hogere lasten van € 556.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 137.000 hogere lasten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (hier staat een hogere opbrengst van € 346.000 tegenover);
- € 143.000 hogere lasten AVRI. Het financieel resultaat 2020 is nadelig. Het tekort moet door de gemeenten bijgedragen worden omdat het eigen weerstandsvermogen onvoldoende is door het verhoogde risico's ten aanzien van de afvalstortplaats;
- € 276.000 hogere lasten door afrekening Nedvang inzameling PMD 2020.

De hogere baten van € 664.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 318.000 hogere opbrengsten afrekening voorschotten nedvang PMD 2019 en 2020;
- € 346.000 hogere baten uit het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval (de lasten zijn € 137.000 hoger. Per saldo een voordeel van € 66.000).

Milieubeheer
De lagere lasten van € 34.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 120.000 lagere lasten voor op het budget energietransitie. Dit betreft hoofdzakelijk onderbestedingen op de decentrale uitkeringen voor klimaatmiddelen transitievisie warmte en voor klimaatmiddelen energieloketten/wijkaanpak;
- € 86.000 hogere lasten op het budget milieubeheer door meer inhuur derden en uitbestede werkzaamheden.

De hogere baten van € 14.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 14.000 extra subsidie van de gemeente West Betuwe voor regionaal energieloket.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van € 45.000 wordt veroorzaakt door:
- € 45.000 lagere onttrekking voor het project 'Overdracht Stedelijk water' uit de reserve kapitaallasten.

Leefbare stad

Totalen programma Leefbare stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	12.370	16.823	20.397	17.098	3.299
Baten	-3.360	-6.231	-5.376	-3.648	-1.729
Saldo van baten en lasten	**-9.010**	**-10.592**	**-15.021**	**-13.451**	**1.570**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Baten					
Bestuur	-5	0	0	-1	1
Burgerzaken	-250	-269	-258	-371	113
Beheer overige gebouwen en gronden	-68	-47	-47	-58	11
Parkeerbelasting	-348	-387	-337	-336	-1
Crisisbeheersing en Brandweer	-82	0	0	0	0
Openbare orde en Veiligheid	-77	-42	-42	-154	112
Verkeer, wegen en water	-261	-185	-185	-235	50
Parkeren	-103	-97	-97	-124	27
Ruimtelijke Ordening	-50	0	0	-25	25
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.263	-4.408	-3.615	-1.585	-2.030
Wonen en bouwen	-853	-796	-796	-758	-38
Saldo Baten	**-3.360**	**-6.231**	**-5.376**	**-3.648**	**-1.729**
Lasten					
Bestuur	1.943	1.859	1.878	1.685	193
Burgerzaken	723	729	776	890	-114
Beheer overige gebouwen en gronden	466	483	531	567	-36
Parkeerbelasting	9	9	9	9	1
Crisisbeheersing en Brandweer	2.155	2.068	2.000	2.026	-27
Openbare orde en Veiligheid	1.035	920	1.151	1.272	-121
Verkeer, wegen en water	2.628	3.584	5.129	4.505	625
Parkeren	352	264	437	286	151
Openbaar vervoer		9	9	6	3
Begraafplaatsen	40	40	40	42	-2

Ruimtelijke Ordening	304	441	1.084	1.285	-201
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.135	4.352	5.008	2.526	2.482
Wonen en bouwen	1.578	2.064	2.346	2.001	345
Saldo Lasten	**12.370**	**16.823**	**20.397**	**17.098**	**3.299**
Stortingen in reserves	2.843	432	82	82	0
Onttrekkingen aan reserves	-2.487	-522	-3.937	-2.677	-1.260
Leefbare stad	**-9.367**	**-10.502**	**-11.166**	**-10.856**	**310**

Analyse van de financiën

Bestuur

De lagere lasten van € 148.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 10.000 voordeel heeft betrekking op het budget van democratisch akkoord. Dit budget wordt doorgeschoven naar 2022.
- € 172.000 voordeel door het verlagen van de voorziening pensioen voormalig bestuurders. De rekenrente van de voorziening is gestegen ten opzichte van de jaarrekening 2020, hierdoor daalt de benodigde pensioenverplichting in de voorziening.
- € 34.000 nadeel is grotendeels technisch van aard. Waaronder ook de doorbetaling van een uitkering van het rijk inzake Regionale Energie Strategie. Per saldo is dit budgetneutraal.

Burgerzaken

De hogere lasten van € 114.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 58.000 hogere lasten op het taakveld Burgerzaken. Het nadeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 28.000 hogere lasten afdrachten rijksleges door meer afgegeven reisdocumenten en identiteitskaarten;
- € 22.000 hogere lasten afdrachten rijksleges door meer naturalisatieverzoeken;
- € 6.000 hogere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 113.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 57.000 hogere baten reisdocumenten en identiteitskaarten;
- € 12.000 hogere baten uittreksels en V.O.G.;
- € 37.000 hogere baten naturalisatieverzoeken;
- € 7.000 hogere baten door diverse kleinere verschillen.

Beheer overige gebouwen en gronden

De hogere lasten van € 36.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 12.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 19.000 hogere lasten door meer kosten voor onderhoud en beheer van gemeentelijke eigendommen;

- € 10.000 hogere lasten door hogere voorschot energielasten voor onderhoud en beheer van gemeentelijke eigendommen. In 2022 worden de te hoog betaalde voorschoten door de energieleverancier verrekend;
- € 8.000 lagere lasten doordat inhuur van derden ten behoeve van accommodatiebeleid en duurzaam meerjaren onderhoudsplan (D-MJOP) in 2022 doorloopt;
- € 3.000 hogere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 11.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 7.000 lagere baten voor huur- en pachtopbrengsten niet-openbare eigendommen;
- € 18.000 hogere baten voor verkoop grond en doorbelasting van kosten aan derden.

Parkeerbelasting
Geen bijzonderheden.

Crisisbeheersing en Brandweer
De hogere lasten van € 27.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 50.000 hogere lasten als gevolg van Coronacrisis;
- € 14.000 lagere lasten rampenbestrijding doordat geen grote rampenoefening heeft plaats gevonden;
- € 8.000 lagere lasten bluswatervoorziening doordat minder onderhoud heeft plaatsgevonden;
- € 1.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Openbare orde en Veiligheid
De hogere lasten van € 121.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 121.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 7.000 hogere lasten veiligheidsbeleid door toename bijdragen aan regionale samenwerkingsverbanden;
- € 7.000 hogere lasten veiligheidsbeleid door opstellen plan van aanpak autokraak en preventie auto inbraken;
- € 9.000 hogere lasten door bijdrage aan slachtofferhulp;
- € 51.000 lagere lasten door minder kosten voor het project lokale duurzame weerbaarheid;
- € 49.000 lagere lasten door minder kosten voor het project impuls weerbaarheid Culemborg;
- € 11.000 hogere lasten voor het Elisabeth Fonds. Deze kosten (€ 9.000) zijn aan het Elisabeth Fonds doorbelast;
- € 65.000 hogere lasten door de subsidie uitkering versterkingsgelden voor radicalisering, extremisme en terrorisme 2021. Deze kosten worden door een de ontvangen versterkingsgelden (€ 65.000) gedekt;
- € 38.000 lagere lasten cameratoezicht door vertraging aanbesteding camerasystemen en minder onderhoud aan camera's;

- € 42.000 hogere lasten door subsidie voor controle op Corona toegangsbewijzen. Deze kosten worden door een subsidieregeling van het Rijk gecompenseerd;
- € 7.000 lagere lasten aanpak jeugdcriminaliteit voor het IGP project;
- € 4.000 hogere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 113.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 9.000 hogere baten door de doorbelasting van kosten aan Elisabeth Fonds;
- € 65.000 hogere baten door ontvangst van de versterkingsgelden voor radicalisering, extremisme en terrorisme 2021;
- € 42.000 hogere baten door subsidie voor controle op Corona toegangsbewijzen;
- € 3.000 lagere baten door diverse kleinere verschillen.

Verkeer, wegen en water

De lagere lasten van € 625.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 139.000 lagere lasten op het budget groot onderhoud wegen. De restant middelen van € 139.000 blijven conform het beheerplan voor groot onderhoud gereserveerd.
- € 10.000 lagere lasten op wegmeubilair en -markeringen;
- € 228.000 lagere lasten op het taakveld verkeer, wegen en water. Het voordeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 66.000 hogere lasten op civiel technische kunstwerken door het opstellen van een nieuw beleidsplan;
- € 26.000 lagere lasten op civiel technische kunstwerken doordat kapitaallasten van geplande investeringen doorschuiven;
- € 46.000 hogere lasten op openbare verlichting door meer onderhoud en schades die niet kunnen worden verhaald;
- € 42.000 hogere lasten op openbare verlichting door hogere voorschotten energielasten;
- € 65.000 lagere lasten op het budget mobiliteitsplan, de dekking voor dit budget is de reserve grondexploitatie. Het restant budget is daarmee in 2022 weer beschikbaar;
- € 10.000 hogere lasten op het budget zwerfafval;
- € 32.000 hogere lasten op het budget onkruidbestrijding door meer uitbestede werkzaamheden;
- € 145.000 lagere lasten op het budget Ruimtelijke investeringsplan binnenstad, de dekking voor dit budget is de reserve precariobelasting;
- € 20.000 lagere lasten aanleg kabels nutsbedrijven, er is minder werk aan kabels en leidingen uitgevoerd dan verwacht;
- € 145.000 lagere lasten op verkeersbeleid, doordat in 2021 het geplande onderzoek voor de fietsbrug en GVVP Vianse Poort is vertraagd en doorgeschoven naar 2022;
- € 25.000 lagere lasten op verkeersbeleid door minder uitbestede werkzaamheden;
- € 18.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 50.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 73.000 hogere baten uit opbrengsten graafvergunningen in-/uitritten;

- € 12.000 lagere baten uit vergoeding degeneratiekosten;
- € 15.000 hogere baten door subsidie van provincie voor groene binnenstad – het Jach en het Hof;
- € 24.000 lagere baten openbare verlichting door administratieve terugboeking schade uitkeringen;
- € 2.000 lagere baten door overige verschillen.

Parkeren
De lagere lasten van € 151.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 15.000 lagere lasten parkeervergunningen door verschuiving van een investering (project);
- € 30.000 lagere lasten parkeerbeheer voor de inzet van extra boa's met betrekking tot Corona maatregelen;
- € 31.000 lagere lasten parkeerbeheer doordat de begeleiding van de aanbesteding later is gestart;
- € 21.000 lagere lasten doordat het onderzoek naar de organisatorische inbedding van parkeerbeheer anders is verlopen dan bedacht. In 2022 komt een vervolg onderzoek;
- € 14.000 lagere lasten parkeerbeheer voor het functioneel beheer en onderhoud van parkeerautomaten;
- € 29.000 lagere lasten autoluwe binnenstad voor het functioneel beheer en onderhoud van het camerasysteem;
- € 10.000 lagere lasten parkeervergunningen voor het functioneel beheer en onderhoud van het vergunningen systeem;
- € 1.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 27.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 12.000 lagere baten inrij ontheffingen;
- € 39.000 hogere baten parkeervergunningen.

Ruimtelijke ordening
Per saldo zit er op dit taakveld een nadeel van € 175.000, veroorzaakt door:
- € 422.000 voordeel door een onderbesteding op het incidentele budget woningbouwopgave, dat wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie;
- € 279.000 nadeel door het afboeken van een aantal faciliteerde projecten die in de nabije toekomst niet tot ontwikkeling komen. Een gedeelte van deze kosten (€ 71.000) die betrekking heeft op facilitaire grondexploitaties worden verrekend met de reserve grondexploitatie;
- € 274.000 hogere uitgaven dan begroot voor de visie Spoorzone, de dekking voor deze uitgaven komt uit de onderbesteding op de budget haalbaarheidsonderzoek (zie taakveld grondexploitatie);
- € 153.000 nadeel op het project windwinning, omdat de initiatiefnemer de aanvraag heeft ingetrokken;
- € 50.000 voordeel op het incidentele budget betaalbaar groen en passend wonen;
- € 43.000 voordeel op het budget bestemmingsplannen;
- € 16.000 lagere kosten dan begroot op de organisatiekosten van dit taakveld.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
De baten en lasten zijn per saldo € 452.000 positief, als gevolg van:

- € 475.000 voordeel door een tussentijdse winstneming bij de grondexploitatie Sprokkelenburg;
- € 377.000 voordeel door een onderbesteding op het haalbaarheidsbudget, dit budget wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie. Een gedeelte van deze onderbesteding (€ 148.000) is als dekking ingezet voor de uitgaven aan de visie Spoorzone (zie taakveld 8.1). Het restant van € 229.000 is in 2022 weer beschikbaar;
- € 346.000 nadeel door het verhogen van de verliesvoorziening Lanxmeer;
- € 248.000 voordeel door een onderbesteding op het incidentele budget herontwikkeling stationsomgeving, dit budget wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie. Een gedeelte van deze onderbesteding (€ 144.000) is als dekking ingezet voor de uitgaven aan de visie Spoorzone (zie taakveld 8.1). Het restant van € 104.000 is in 2022 weer beschikbaar;
- € 224.000 nadeel op de organisatiekosten op dit taakveld, gedeeltelijk komt dit doordat er minder kosten zijn doorbelast aan projecten dan begroot;
- € 198.000 nadeel door het verhogen van de verliesvoorziening Spoorzone West;
- € 134.000 nadeel op het budget van de CV Parijsch;
- € 131.000 voordeel door een onderbesteding op het restwerken budget Buitenhof;
- € 74.000 voordeel door een onderbesteding op het restwerken budget Hart van Nieuwstad;
- € 45.000 voordeel door een onderbesteding op het restwerken budget Achter de Poort;
- € 13.000 overige verschillen.

Wonen en bouwen
De lagere lasten van € 345.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 284.000 lagere lasten op het incidentele budget van de omgevingswet. Dit budget wordt grotendeels gedekt uit de reserve resultaatbestemming en is in 2022 weer beschikbaar;
- € 84.000 lagere uitgaven op de organisatiekosten. Het betreft hier een verschuiving tussen de taakvelden. Een totaaloverzicht treft u aan bij het programma algemene dekkingsmiddelen;
- € 67.000 hogere lasten bij omgevingsvergunningen. Door Corona zijn meer mensen hun woning gaan verbouwen. Deze kleine vergunningsaanvragen kosten relatief meer tijd. Ook zijn door deze toename van kleine vergunningsaanvragen meer klachten binnenkomen. De afwikkeling van deze klachten heeft extra capaciteit gekost.
- € 50.000 lagere lasten op de incidentele budget herhuisvesting bijzondere groepen door een onderbesteding. Voor dit restant van € 50.000 is een resultaatbestemming aangevraagd.
- € 6.000 overige verschillen.

Aan de batenkant zijn er geen bijzonderheden.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van € 1.260.000 wordt veroorzaakt door:

- € 1.115.000 lagere onttrekking uit de reserve Grondexploitatie door onderbestedingen op de onderstaande budgetten:
  - Budget woningbouw locaties van € 422.000
  - Budget Haalbaarheidsonderzoeken van € 229.000
  - Budget Buitenhof van € 129.000
  - Budget Herontwikkeling stationsomgeving € 104.000
  - Budget extra inzet initiatieven € 81.000
  - Budget mobiliteitsplan van € 65.000
  - Budget Achter de Poort € 45.000
  - Budget betaalbaar groen en wonen € 30.000
  - Budget Hart van Nieuwstad € 11.000

  De bovenstaande onderbestedingen worden veelal veroorzaakt doordat werkzaamheden zijn verschoven in de tijd.
- € 145.000 lagere onttrekking uit de reserve precariobelasting. Zie de toelichting bij het taakveld verkeer, wegen en water.

Ondernemende stad

Totalen programma Ondernemende stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	2.161	2.326	7.742	2.656	5.086
Baten	-201	-426	-5.326	-171	-5.154
Saldo van baten en lasten	**-1.960**	**-1.900**	**-2.416**	**-2.485**	**-68**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Baten					
Recreatieve Havens	-8	-8	-8	-8	0
Economische ontwikkeling	-32	0	0	-2	2
Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-215	-5.183	0	-5.183
Bedrijfsloket en -regelingen	-20	-30	-6	0	-6
Economische promotie	-57	-52	-52	-82	30
Cultureel erfgoed	-84	-121	-76	-79	2
Saldo Baten	**-201**	**-426**	**-5.326**	**-171**	**-5.154**
Lasten					
Recreatieve Havens	1	0	1	3	-2
Economische ontwikkeling	531	454	488	546	-57
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6	215	5.183	390	4.794
Bedrijfsloket en -regelingen	37	30	3	20	-17
Economische promotie	126	264	278	197	80
Musea	453	486	543	486	57
Cultureel erfgoed	1.006	879	1.246	1.015	231
Saldo Lasten	**2.161**	**2.326**	**7.742**	**2.656**	**5.086**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-146	-146	-146	-146	0
Ondernemende stad	**-1.814**	**-1.754**	**-2.270**	**-2.338**	**-68**

Analyse van de financiën

Economische ontwikkeling
De hogere lasten van € 57.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 110.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 21.000 hogere lasten door inhuur parkmanager Pavijen;
- € 86.000 lagere lasten doordat bijdrage aan het regionaal investeringsfonds niet is betaald;
- € 12.000 hogere lasten door eindafrekening subsidie ondernemersfonds.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Per saldo is het nadeel op dit taakveld € 390.000. Dit komt door het gedeeltelijk terugdraaien van de eerder genomen winst op het grondexploitatie Pavijen.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
Geen bijzonderheden.

Economische promotie
De lagere lasten van € 80.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 25.000 lagere lasten op het budget bevordering toerisme;
- € 55.000 lagere lasten op het budget investeringsplan binnenstad.

De hogere baten van € 30.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 50.000 hogere baten door subsidie provincie voor intensiveren centrummanagement binnenstad;
- € 10.000 lagere baten op budget bevordering toerisme door minder ontvangen subsidie;
- € 5.000 lagere baten toerismebelasting.

Musea
De lagere lasten van € 57.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
    - € 60.000 lagere lasten op het budget archeologie voor de conservering van de inventaris groene schuur;
- € 6.000 lagere lasten op streekarchief bijdrage RAR;
- € 8.000 lagere lasten kasteeltuin;
- € 20.000 hogere lasten Elisabeth Weeshuis.
- € 3.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Cultureel erfgoed
De lagere lasten van € 231.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 30.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 153.000 lagere lasten doordat de onderhoudswerkzaamheden aan De Fransche School doorschuiven naar 2022;
- € 13.000 lagere lasten Huis van de Stad voor beheerkosten en onderhoud;

- € 22.000 lagere lasten doordat de onderhoudswerkzaamheden aan de binnenpoort doorschuiven naar 2022;
- € 13.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Algemene dekkingsmiddelen

Totalen programma Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten	10.716	12.311	15.172	11.373	3.799
Baten	-56.836	-57.432	-61.376	-61.240	-136
Saldo van baten en lasten	**46.120**	**45.120**	**46.204**	**49.867**	**3.663**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Baten					
Resultaat van de rekening van baten en lasten		0	-1.636	0	-1.636
Overhead	-402	-356	-455	-421	-34
Treasury	-570	-403	-402	-395	-7
OZB woningen	-3.716	-4.340	-4.340	-4.368	28
OZB niet-woningen	-2.678	-3.120	-3.178	-3.165	-13
Belastingen Overig	-2.133	-2.129	-2.112	-2.105	-7
Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	-47.338	-47.084	-49.253	-50.786	1.533
Saldo Baten	**-56.836**	**-57.432**	**-61.376**	**-61.240**	**-136**
Lasten					
Resultaat van de rekening van baten en lasten		841	2.200	0	2.200
Overhead	9.828	9.511	11.856	10.708	1.147
Treasury	452	363	363	334	29
OZB woningen	350	298	312	215	97
OZB niet-woningen	78	139	147	143	4
Belastingen Overig	7	6	6	6	0
Overige baten en lasten		1.153	289	-32	321
Saldo Lasten	**10.716**	**12.311**	**15.172**	**11.373**	**3.799**

Stortingen in reserves	159	209	269	269	0
Onttrekkingen aan reserves	-1.590	-1.510	-5.123	-2.259	-2.863
Algemene dekkingsmiddelen	**47.551**	**46.421**	**51.058**	**51.857**	**800**

Analyse van de financiën

Overhead

De lagere lasten van gesaldeerd € 1.171.000 (voordeel) worden veroorzaakt door:

- € 411.000 voordeel op loonsommen en inhuurbudgetten;
  Een deel van het benodigde budget is nog niet uitgevoerd in 2021. Deze activiteiten zullen in 2022 uitgevoerd worden. Hiervoor zullen we een aantal budgetoverhevelingen (resultaatbestemmingen) voorstellen in het raadsvoorstel van de jaarrekening 2021.

  Vanuit personeelskosten en inhuurkosten betreft dit 6 budgetoverhevelingen:

g.	Verbetering "lean" bedrijfsvoering		€ 75.000
h.	Begeleiding aanbesteding parkeerbeheer		€ 31.000
i.	Projectleider basis op orde Burgerzaken		€ 25.000
j.	Procesregisseur aanpak van dak -en thuisloosheid	€ 43.000	
k.	Projectleider Redichemse waard		€ 50.000
l.	Inhuur projectleider Patasiwa Patalima		€ 23.000
	Totaal	**€ 247.000**	

  Per saldo is er vanuit de loonsom- en inhuuranalyse een voordeel van € 164.000 ten gunste van het jaarrekeningresultaat 2021.
- € 488.000 voordeel op automatiseringsbudgetten en bijdrage aan de bedrijfsvoeringsorganisatie. De projecten bij de BWB zijn vertraagd in tijd waaronder het digitaliseren van het bouwarchief. Hiervoor zullen we een budgetoverheveling (resultaatbestemmingen) voorstellen in het raadsvoorstel van de jaarrekening 2021
- € 90.000 voordeel op organisatieontwikkeling/verbeteren van bedrijfsvoering. Vanwege de coronacrisis is het in 2021 niet gelukt om de planning te halen voor het management development traject en een deel van de teamtrajecten. Deze middelen blijven beschikbaar in 2022.
- 53.000 voordeel omdat de afschrijvingslasten lager uitvallen dan geraamd. Niet alle geplande investeringen zijn uitgevoerd in 2021.
- 48.000 voordeel opleidingskosten, cursussen en conferenties. Er hebben weinig opleidingen en bijeenkomsten plaatsgevonden als gevolg van corona.
- Verder zijn er ook resultaatbestemmingen uit voorgaande jaren (voor 2021) die doorschuiven naar 2022. Hierdoor wordt er ook minder onttrokken uit de bestemmingsreserve resultaatbestemmingen.

Treasury

Per saldo is er een voordeel van € 33.000 en dat wordt veroorzaakt door de negatieve rente die geldt bij het aantrekken van kort lopende leningen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
De hogere baten van € 1.533.000 (voordeel) worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 1.125.000 hogere baten uit de septembercirculaire 2021;
- € 459.000 hogere baten uit de decembercirculaire 2021;
- € 51.000 lagere baten door afrekeningen uit de jaren 2019/2020.

Overige baten en lasten
Het saldo van baten en lasten is € 320.000 voordelig en wordt veroorzaakt doordat deze functie wordt gebruikt om stelposten in op te nemen. Deze functie wordt niet gebruikt voor werkelijke kosten. De volgende stelposten stonden geraamd op dit taakveld.:

- € 150.000 voor stelpost loon- en prijscompensatie;
- € 75.000 voor stelpost onvoorzien
- € 85.000 nog te verdelen algemene uitkeringen.
- € 10.000 overige kleine posten.

Reservemutaties
De lagere onttrekkingen van € 2.884.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 1.914.000 lagere onttrekking uit de reserve resultaatbestemming omdat de daarmee samenhangende activiteiten nog niet zijn uitgevoerd;
- € 339.000 lagere onttrekkingen aan de algemene reserve, omdat de activiteiten nog niet uitgevoerd zijn;
- € 13.000 lagere onttrekkingen uit de reserve reorganisatie dan begroot.Dit hangt samen met de werkelijke salarislasten van medewerkers waarvoor deze reserve gevormd is.
- € 618.000 lagere onttrekking uit de reserve precariobelasting omdat een deel van de geplande investeringsagenda nog is uitgevoerd. Overgebleven middelen schuiven door naar 2022.

Verantwoording salarislasten:
Sinds de wijziging van het BBV is het verplicht om de salarislasten direct aan de betreffende taakvelden toe te rekenen. Dat kan leiden tot afwijking op meerdere taakvelden, maar qua verantwoording geven wij hier een totaalbeeld, zodat beoordeeld kan worden dat wij binnen het gestelde budget zijn gebleven. Het resultaat is dat we uiteindelijk ruim € 484.000 (3.7% van het totale budget) hebben overgehouden. Bij de betreffende taakvelden wordt daarvoor geen nadere analyse opgesteld.

Salarislasten per taakveld		Begroot	Werkelijk	Verschil
0.1	Bestuur	€ 1.103.739	€ 1.098.091	€ 5.648
0.2	Burgerzaken	€ 600.125	€ 652.097	-€ 51.972
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€ 387.787	€ 399.229	-€ 11.442
0.4	Overhead	€ 2.706.438	€ 2.846.882	-€ 140.444
1.2	Openbare orde en Veiligheid	€ 542.098	€ 426.097	€ 116.001

2.1	Verkeer, wegen en water	€ 1.010.689	€ 815.607	€ 195.082
2.2	Parkeren	€ 11.084	€ 11.238	-€ 154
3.1	Economische ontwikkeling	€ 77.306	€ 130.292	-€ 52.986
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 0	€ 4.286	-€ 4.286
4.2	Onderwijshuisvesting	€ 74.743	€ 72.408	€ 2.335
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	€ 179.371	€ 173.216	€ 6.155
5.1	Sportbeleid en activering	€ 105.892	€ 105.417	€ 475
5.2	Sportaccommodaties	€ 169.720	€ 173.647	-€ 3.927
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 179.302	€ 226.310	-€ 47.008
5.4	Musea	€ 8.110	€ 5.103	€ 3.007
5.5	Cultureel erfgoed	€ 82.579	€ 62.762	€ 19.817
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 1.189.883	€ 1.186.911	€ 2.972
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 797.121	€ 698.722	€ 98.399
6.2	Wijkteams	€ 508.783	€ 557.424	-€ 48.641
6.3	Inkomensregelingen	€ 559.401	€ 557.700	€ 1.701
6.5	Arbeidsparticipatie	€ 83.768	€ 87.403	-€ 3.635
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	€ 583.797	€ 489.456	€ 94.341
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ 252.336	€ 178.306	€ 74.030
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ 75.463	€ 34.590	€ 40.873
7.1	Volksgezondheid	€ 267.108	€ 277.222	-€ 10.114
7.2	Riolering	€ 332.893	€ 246.648	€ 86.245
7.4	Milieubeheer	€ 174.170	€ 167.496	€ 6.674
8.1	Ruimtelijke Ordening	€ 368.767	€ 287.464	€ 81.304
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	€ 416.315	€ 396.660	€ 19.655
8.3	Wonen en bouwen	€ 245.161	€ 240.672	€ 4.489
	Totaal	**€ 13.093.949**	**€ 12.609.356**	**€ 484.593**

Incidentele baten en lasten

Op basis van artikel 28c BBV is het verplicht een overzicht van incidentele baten en lasten in de jaarrekening op te nemen. Onder incidentele baten en lasten zijn in dit overzicht posten opgenomen die zich maximaal 3 jaar voordoen en waarbij het gaat om "éénmalige zaken" . Het doel hiervan is om externe belanghebbenden een goede inzicht te geven in de structurele begrotingsevenwicht.

Baten en lasten zijn structureel als deze voor onbepaalde tijd geraamd worden, er is geen einddatum bekend. Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden, er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend. De incidentele baten en/of lasten moeten van materiële omvang zijn.

In de jaarrekening 2021 zijn de volgende incidentele baten en lasten verwerkt. De activiteiten die ten laste van een reserve zijn gebracht, zijn hierin ook opgenomen. De onttrekking aan de reserve is in basis gelijk aan de werkelijke kosten.

Nr.	Programma	Onderwerp	Werkelijke lasten 2021	Werkelijke baten 2021
1	4	Subsidie voor opzetten onafh. journalistieke samenwerking	€ 10.000	
2	4	CitizenLab Standaard Licentie van 1 jaar	€ 10.000	
3	4	Procesbegeleiding accommodatiebeleid	€ 79.000	
4	6	Mobiliteitsdiensttraject POSG	€ 19.000	
5	4	Inzet BOA's Controle CTB	€ 35.000	
6	4	SPUK Subsidie Versterkingsgelden 2021	€ 65.500	
7	4	Werkzaamheden Parallelweg Oost 23 B	€ 19.000	
8	5	Matchmaker aanpak leegstand	€ 15.000	
9	2	Projectmangament KWC marktconsulatie	€ 12.000	
10	2	Incidentele subsidiebesch. MotievatieBoost	€ 39.000	
11	2	Incidentele subs. 2021 Ondersteuning VVE-groepen	€ 22.000	
12	2	Gids Lekker in je Vel Culemborg 2021 - 2022	€ 10.000	
13	2	Kunst en Cultuur: Noodfonds Corona 2021	€ 20.500	
14	5	Revisie carillon Barbaratoren	€ 168.000	
15	3	Procesbegeleiding Redichemse Waard	€ 10.500	
16	2	Jeugd: Incidentele subs. St. Present C'borg West Betuwe	€ 27.000	
17	4	Aanleg glasvezel: graafvergunningen en in/uitrit		€ 73.000
18	3	Afvalverwerking: Bijdrage Coronakosten 2020	€ 61.000	
19	3	Milieubeheer: Opstellen Transitievisie	€ 22.000	
20	4	Spoorzone: Integrale visie stationsomgeving	€ 70.000	
21	4	Doeluitkeringen van het rijk Incidentele bijdrage ondersteuning CTB		€ 75.000
22	4	Versterkingsgelden radicalisering, extremisme en terrorisme 2021		€ 65.500
23	6	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie corona)		€ 236.000
24	6	Lokaal cultuuraanbod		€ 68.000
25	5	Bevordering toerisme (algemene reserve)	€ 25.000	
26	4	Organisatiekosten verkeer en vervoer (algemene reserve)	€ 61.000	
27	6	Onttrekking algemene reserve		€ 98.000
28	3	Energietransitie (BR Precariobelasting)	€ 80.000	
29	4	Verduurzaming gemeentelijke panden fase 1 (BR Precariobelasting)	€ 285.000	
30	5	Investeren in de binnenstad (BR Precariobelasting)	€ 30.000	
31	5	Verduurzamingmaatregelen (BR Precariobelasting)	€ 480.000	
32	6	Onttrekking BR Precariobelasting		€ 875.000
33	3	Toevoeging aan BR kapitaalslasten	€ 560.000	

34	4	Onttrekking BR Spoorse doorsnijdingen		€ 560.000
35	6	Bovenformatief personeel (BR Reorganisatie)	€ 109.000	
36	6	Onttrekking BR Reorganisatie		€ 109.000
		Diverse projecten grondexploitaties	€	
37	4		1.157.000	
		Onttrekking BR Grondexploitatie		€
38	4			1.239.000
39	4	Toevoeging BR Grondexploitatie	€ 82.000	
			€	**€**
		Totaal incidentele lasten en baten	**3.541.500**	**3.356.500**

Toelichtingen:

1. Subsidie voor opzetten onafh. journalistieke samenwerking:
Het betreft een eenmalige subsidiebeschikking vanuit het Democratisch Akkoord uit het raadsprogramma. Met dit project geeft Stichting Culemborg Nieuws invulling aan de derde randvoorwaarde vanuit dit akkoord.

2. CitizenLab Standaard Licentie van 1 jaar:
Eenmalige implementatie fee Technische setup van het platform. Eenmalig project.

3. Procesbegeleiding accommodatiebeleid:
Het gaat hier om eenmalige extra kosten voor het opstellen van een beleidsdocument. Dit heeft geen terugkerend patroon.

4. Mobiliteitsdienstraject POSG
Er is een overeenkomst afgesloten voor een mobiliteitsdienstverband. Dit zijn tijdelijke kosten.

5. Inzet BOA's Controle CTB
Als gevolg van de coronapandemie was er extra inzet noodzakelijk van boa's voor handhaving van coronatoegangsbewijzen.

6. SPUK Subsidie Versterkingsgelden 2021
Verschillende gemeenten ontvangen ook dit jaar weer financiële steun voor hun lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. De middelen zijn incidenteel van aard. Dit geldt ook voor de rijksbijdrage.

7. Werkzaamheden Parallelweg Oost 23 B
Voor de ontruiming van een woonwagen locatie zijn incidentele kosten gemaakt.

8. Matchmaker aanpak leegstand
Er is eenmalig een matchmaker aangesteld voor de aanpak van leegstand in winkelgebieden.

9. Projectmangament KWC marktconsultatie

In samenspraak met het schoolbestuur is een projectmanager aangesteld voor een onderzoek naar nieuwe huisvesting van het KWC.

10. Incidentele subsidiebesch. MotievatieBoost
Er is eenmalig een subsidiebeschikking aangegeven buiten het subsidieprogramma om.

11. Incidentele subs. 2021 Ondersteuning VVE-groepen
Er is eenmalig een subsidiebeschikking aangegeven buiten het subsidieprogramma om.

12. Gids Lekker in je Vel Culemborg 2021 - 2022
Er is eenmalig een bijdrage geleverd aan de GGD voor een campagne.

13. Kunst en Cultuur: Noodfonds Corona 2021
Er is incidenteel een subsidiebedrag beschikbaar gesteld aan stichting Cultuurfonds Culemborg t.b.v. noodfonds corona.

14. Revisie carillon Barbaratoren
Het carillon kampt al een aantal jaren met achterstallig onderhoud. Uit een inspectie ter plaatse blijkt dat het carillon op een aantal onderdelen aan slijtage en roestvorming onderhevig is. Reguliere onderhoud gaat via de onderhoudsplannen.

15. Procesbegeleiding Redichemse Waard
De gemeente zet, samen met het Collectief Redichemse Waard en de eigenaar, in op de lange termijn ontwikkeling van de Redichemse Waard. Daarvoor heeft de gemeente een procesmanager ingehuurd. De inhuur is bedoeld voor specialistische kennis en vaardigheden die wij als gemeente niet in huis hebben. Deze kosten zijn eenmalig.

16. Jeugd: Incidentele subs. St. Present C'borg West Betuwe
Er is eenmalig een subsidiebeschikking aangegeven buiten het subsidieprogramma om.

17. Aanleg glasvezel: graafvergunningen en in/uitrit
Er zijn extra opbrengsten gerealiseerd voor het aanleggen van glasvezel. De extra opbrengsten worden aangemerkt als incidenteel.

18. Afvalverwerking: Bijdrage Coronakosten 2020
Er is extra bijdrage betaald aan de AVRI voor het opvangen van de extra piek die is ontstaan door de lockdown.

19. Milieubeheer: Opstellen Transitievisie
Het gaat hier om eenmalige extra kosten voor het opstellen van een visie. Dit heeft geen terugkerende patroon.

20. Spoorzone: Integrale visie stationsomgeving.
Het gaat hier om eenmalige extra kosten voor het opstellen van een visie. Dit heeft geen terugkerende patroon.

21. Doeluitkeringen van het rijk Incidentele bijdrage ondersteuning CTB
Als gevolg van de coronapandemie was er extra inzet noodzakelijk van boa's voor handhaving van coronatoegangsbewijzen. hiervoor zijn extra rijksmiddelen voor beschikbaar gesteld.

22. Versterkingsgelden radicalisering, extremisme en terrorisme 2021
Verschillende gemeenten ontvangen ook dit jaar weer financiële steun voor hun lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme. De middelen zijn incidenteel van aard. Dit geldt ook voor de rijksbijdrage.

23. Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) (compensatie corona)
De regeling Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is (met terugwerkende kracht) in werking getreden op 1 januari en liep in eerste instantie tot en met 30 juni 2021. Daarna is de TONK verlengd tot en met 30 september 2021. De TONK is per 1 oktober 2021 beëindigd.

24. Lokaal cultuuraanbod
Vanuit de septembercirculaire is vanuit het coronacompensatiepakket eenmalig middelen beschikbaar gesteld voor cultuuraanbod.

25. Bevordering toerisme (algemene reserve)
Er is eenmalig budget beschikbaar gesteld voor het versterken van de beleving van het werelderfgoed op Fort Everdingen. Het betreft het uitvoeren van het project “het fort rond – rond het fort”. dit wordt gedekt uit de algemene reserve.

26. Organisatiekosten verkeer en vervoer (algemene reserve)
Er is bij programma begroting 2021 voor 2 jaar incidentele capaciteit mobiliteit beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve.

27. Onttrekking algemene reserve
Er is bij programma begroting 2021 voor 2 jaar incidentele capaciteit mobiliteit beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve.

28. Energietransitie (BR Precariobelasting)
Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting.

29. Verduurzaming gemeentelijke panden fase 1 (BR Precariobelasting)
Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting.

30. Investeren in de binnenstad (BR Precariobelasting)
Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting.

31. Verduurzamingmaatregelen (BR Precariobelasting)
Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting.

32. Onttrekking BR Precariobelasting
Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting.

33. Toevoeging aan BR kapitaalslasten
Vanuit de investeringsagenda is € 550.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het GVVP (mobiliteitsplan).Dit bedrag wordt gedekt uit de bestemmingsreserve spoorse doorsnijdingen.
Op 14 januari is het GVVP (mobiliteitsplan) vastgesteld. Tevens is besloten om een bedrag van € 680.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van maatregelen. Een deel van dit bedrag (€ 130.000) wordt ingezet voor onderzoek, planvorming en het uitvoeren van de proef rondom het afsluiten van de Vianense Poort voor gemotoriseerd verkeer.

Van dit totale bedrag van € 680.000 is een investeringskrediet van € 550.000 (met een afschrijvingstermijn van 20 jaar) noodzakelijk voor het uitvoeren van fysieke maatregelen om de meest onveilige punten op de langzaam verkeersroute Centrum – Parijsch via de Vianense Poort aan te pakken.

34. Onttrekking BR Spoorse doorsnijdingen
Vanuit de investeringsagenda is € 550.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het GVVP (mobiliteitsplan).Dit bedrag wordt gedekt uit de bestemmingsreserve spoorse doorsnijdingen.

35. Bovenformatief personeel (BR Reorganisatie)
Er is een bestemmingsreserve gevormd voor een aantal vastellingsovereenkomsten. De werkelijke gemaakte kosten worden gedekt uit deze reserve.

36. Onttrekking BR Reorganisatie
Er is een bestemmingsreserve gevormd voor een aantal vastellingsovereenkomsten. De werkelijke gemaakte kosten worden gedekt uit deze reserve.

37. Diverse projecten grondexploitaties
Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo van € 0 gerealiseerd wordt, wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties grondexploitatie hebben dus geen invloed op het structureel begrotingssaldo.

38. Onttrekking BR Grondexploitatie
Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo van € 0 gerealiseerd wordt, wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties grondexploitatie hebben dus geen invloed op het structureel begrotingssaldo.

39. Toevoeging BR Grondexploitatie
Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo van € 0 gerealiseerd wordt, wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties grondexploitatie hebben dus geen invloed op het structureel begrotingssald

Per saldo wordt het resultaat 2021 dus met € 185.000 negatief beïnvloed door dat de incidentele last hoger zijn dan de incidentele baten.

Structureel resultaat

Om te bepalen of er in de jaarrekening sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de jaarrekening bevat. In artikel 28, onderdeel c, van het BBV is daarom geregeld, dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten ten minste een overzicht van de gerealiseerde incidentele baten en lasten per programma bevat.

Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel jaarrekeningsaldo.
Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het jaarrekeningresultaat wordt inzicht gegeven in het jaarrekeningresultaat.

Bedragen x € 1.000	**2021**
Resultaat van baten en lasten	-2.122
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	3.919
jaarrekeningresultaat 2021	1.796
Saldo van incidentele baten en lasten	185
Structureel jaarrekeningresultaat 2021	1.982

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en verbiedt organisaties met topfunctionarissen in de (semi)publieke sector beloningen en ontslagvergoedingen overeen te komen hoger dan de geldende WNT norm. De geldende WNT norm voor 2021 bedraagt € 209.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. Daarnaast is sprake van een openbaarmakingsverplichting voor alle topfunctionarissen en overige medewerkers die een bezoldiging genieten boven de geldende bezoldigingsnorm.

WNT-verantwoording 2021 Gemeente Culemborg

De WNT is van toepassing op gemeente Culemborg. Het voor de gemeente Culemborg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.00,00 het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt[3]

Gegevens 2021 **bedragen x € 1**	**G.J.F.M. Vlekke**	**A.N. van Aarsen**
Functiegegevens[5]	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2021	01/01 – 30/11	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,0	1,0
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.451	€ 86.774
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.677	€ 15.993
Subtotaal	*€ 117.128*	*€ 102.767*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	€ 191.249	€ 209.000
-/- Onverschuldigd	N.v.t.	N.v.t.

betaald en nog niet terugontvangen bedrag[11]		
Bezoldiging	*€ 117.128*	*€ 102.767*
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[12]	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling[13]	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2020 **bedragen x € 1**	**G.J.F.M. Vlekke**	**A.N. van Aarsen**
Functiegegevens[5]	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang[6] en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)[7]	1,0	0,95
Dienstbetrekking?[8]	ja	ja
Bezoldiging[9]		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.722	€ 80.047
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.230	€ 13.817
Subtotaal	€ 124.952	€ 93.864
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum[10]	€ 201.000	€ 189.945
Bezoldiging	*€ 124.952*	€ 93.684
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de	N.v.t.	N.v.t.

overschrijding al dan niet is toegestaan[12]

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12[1]

	M.Knaapen	
Functiegegevens[3]	Gemeentesecretaris	
Kalenderjaar[4]	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/12 – 31/12	–
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar[5]	1	-
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar[6]	141	-
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar[7]	€ 199	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand[8]	€ 27.700	-
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12[9]	€ 27.700	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?[10]	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 17.625	-
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12[11]	€ 17.625	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag[12]	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 17.625	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan[13]	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens	N.v.t.-	

onverschuldigde betaling[14]	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing in 2021 voor de gemeente Culemborg.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder
Niet van toepassing in 2021 voor de gemeente Culemborg.

1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700
Niet van toepassing in 2021 voor de gemeente Culemborg.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.700 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is
Niet van toepassing in 2021 voor de gemeente Culemborg.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing in 2021 voor de gemeente Culemborg.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen
Niet van toepassing in 2021 voor de gemeente Culemborg.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De SiSa verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A5B	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A5B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A5B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/06*
			1	060216 Gemeente Culemborg	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 54.500	€ 54.500	Nee
				Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/07*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/08*				
			1	*060216 Gemeente Culemborg*	0				
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/09*					
				Ja					
JenV	A9B	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A9B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A9B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/06*
			1	060216 Gemeente Culemborg	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 65.500	€ 65.500	Nee
			2	060216 Gemeente Culemborg	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 12.650	€ 12.650	Nee
				Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/07*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/08*				
			1	*060216 Gemeente Culemborg*	0				
			2	*060216 Gemeente Culemborg*	0				
			3						
			4						
			5						
			6						
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/09*					
				Ja					
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's		Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
				Veiligheidsregio Gelderland Zuid	€ 41.251	Ja	€ 41.251	Ja	

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	49	49	€ 117.653	€ 117.653	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 14.440	€ 14.440	€ 20.808	€ 20.808	€ 11.220	€ 11.220
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 3** Gemeenten	Projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) **gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Totale besteding (jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/05*	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*
		1	2021-0000089897	Ja	0	Ja		
		2						
		3						
		4						
		5						
			Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/07*	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	Realisatie afwijkingen in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/10*	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/11*	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/12*
		1	2021-0000089897		€ 0			
		2						
		3						
		4						
		5						
			Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/13*	Actualisatie financieel tekort project Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/14*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/15*	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/16*	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/17*	Project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/18*
		1	2021-0000089897			Ja	0	Nee
		2						
		3						
		4						
		5						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/19*					

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	2-02192193 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		2	2-02192216 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		3	2-02336445 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		4	2-02365202 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		5	01031097 SUVIS21	€ 615.489	€ 615.489	Ja	nvt	Nee
BZK	C41B	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	030005 Provincie Gelderland	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	030005 Provincie Gelderland	1.895	Nee			
BZK	C43	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00453743	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			26	€ 3.900	€ 1.827	Nee		
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 391.242	€ 263.472	€ 960	€ 82.398		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 827.610		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*		

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*					
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*					
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*									
			€ 0	Nee									
SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2020** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*					
		1 060216 Gemeente Culemborg	€ 6.778.163	€ 97.091	€ 468.057	€ 789	€ 81.439					
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*					
		1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 53.201	€ 8.426	€ 0	€ 407.886					
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*									
		1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0									
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*					
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*						
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee						
SZW	G3A	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*						
		1 060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.876	€ 0	€ 0					
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*									
		1 060216 Gemeente Culemborg	€ 25.433									

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*			
			€ 0	€ 0	0			
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4 *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _Totalen 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4A/06*
		1	060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 1.831.565	€ 24.788	€ 17.866	€ 0
		2	060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 605.489	€ 0	€ 5.955	€ 0
		3	060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 297.089	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, en 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/08*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T-1) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4A/12*
		1	060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 0	504	37	€ 5.211
		2	060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 0	156	8	€ 0
		3	060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 0	129	2	€ 0
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr							
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	26			

VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 201.794	€ 186.088					
				Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	€ 186.088	€ 186.088	€ 133.765	€ 18.432	€ 33.891	Nvt
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*	
			1 1036187	€ 85.142	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*					
			1 1036187	Nee					
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*				
			€ 20.554	Ja	Ja				
VWS	**H16**	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*				
			1 2020	n.v.t.	€ 0				
			2 2021	SPUKIJZ21204/SPUKIJZ21R2205	€ 232.990				
			Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*		
			1 Stichting Zwembad Culemborg	€ 126.821	€ 126.821	€ 0	2021		
			2 Stichting Zwembad Culemborg	€ 106.169	€ 106.169	€ 0	2021		
LNV	**L5B**	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*		
			1 030005 Provincie Gelderland	0	0	€ 0	€ 0		
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*			
			1 *030005 Provincie Gelderland*	€ 0	€ 0				
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*				
			€ 0	€ 0	Nee				

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakvelden incl. reservemutaties		Werkelijk 2020	Primitief begroot 2021	Begroot na wijziging 2021	Werkelijk 2021	Verschil 2021
Lasten						
0.1	Bestuur	1.943	1.859	1.878	1.685	193
0.10	Mutaties reserves	3.032	912	1.862	1.835	27
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	841	2.200	0	2.200
0.2	Burgerzaken	723	729	776	890	-114
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	466	483	531	567	-36
0.4	Overhead	9.828	9.511	11.856	10.708	1.147
0.5	Treasury	452	363	363	334	29
0.61	OZB woningen	350	298	312	215	97
0.62	OZB niet-woningen	78	139	147	143	4
0.63	Parkeerbelasting	9	9	9	9	1
0.64	Belastingen Overig	7	6	6	6	0
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	0	1.341	439	-32	471
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	2.155	2.068	2.000	2.026	-27
1.2	Openbare orde en Veiligheid	1.035	920	1.151	1.272	-121
2.1	Verkeer, wegen en water	2.628	3.584	5.129	4.505	625
2.2	Parkeren	352	264	437	286	151
2.3	Recreatieve Havens	1	0	1	3	-2
2.5	Openbaar vervoer	0	9	9	6	3
3.1	Economische ontwikkeling	531	454	488	546	-57
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	6	215	5.183	390	4.794
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	37	30	3	20	-17
3.4	Economische promotie	126	264	278	197	80
4.1	Openbaar basisonderwijs	113	114	114	114	0
4.2	Onderwijshuisvesting	2.343	2.373	2.518	2.505	13
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.790	1.385	1.450	1.723	-274
5.1	Sportbeleid en activering	365	354	354	493	-140
5.2	Sportaccommodaties	2.097	2.142	2.288	2.136	152
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	507	561	945	530	416
5.4	Musea	453	486	543	486	57

5.5	Cultureel erfgoed	1.006	879	1.246	1.015	231
5.6	Media	521	459	459	531	-72
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.007	3.044	3.376	3.154	221
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.796	3.506	4.423	2.957	1.466
6.2	Wijkteams	1.197	1.561	1.561	2.194	-633
6.3	Inkomensregelingen	13.470	10.960	11.210	10.807	403
6.4	Begeleide participatie	3.661	3.207	3.228	3.209	19
6.5	Arbeidsparticipatie	1.491	1.520	1.695	1.661	33
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.969	1.344	1.337	1.683	-346
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.327	4.813	4.939	5.577	-639
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.994	4.705	4.803	5.420	-616
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	15	99	290	79	211
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.312	1.671	1.641	1.503	138
7.1	Volksgezondheid	2.393	1.478	1.523	1.705	-182
7.2	Riolering	2.121	2.087	2.089	2.102	-12
7.3	Afval	2.617	2.822	2.853	3.409	-556
7.4	Milieubeheer	221	495	495	461	34
7.5	Begraafplaatsen	40	40	40	42	-2
8.1	Ruimtelijke Ordening	304	441	1.084	1.285	-201
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.135	4.352	5.008	2.526	2.482
8.3	Wonen en bouwen	1.578	2.064	2.346	2.001	345
Lasten		***82.605***	***83.260***	***98.913***	***86.916***	***11.997***

Taakvelden incl. reservemutaties		**Werkelijk 2020**	**Primitief begroot 2021**	**Begroot na wijziging 2021**	**Werkelijk 2021**	**Verschil 2021**
Baten						
0.1	Bestuur	5	0	0	1	1
0.10	Mutaties reserves	5.335	3.048	10.748	5.753	-4.994
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	1.636	0	-1.636
0.2	Burgerzaken	250	269	258	371	113
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	68	47	47	58	11
0.4	Overhead	402	356	455	421	-34
0.5	Treasury	570	403	402	395	-7
0.61	OZB woningen	3.716	4.340	4.340	4.368	28
0.62	OZB niet-woningen	2.678	3.120	3.178	3.165	-13
0.63	Parkeerbelasting	348	387	337	336	-1

0.64	Belastingen Overig	2.133	2.129	2.112	2.105	-7
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	47.338	47.084	49.253	50.786	1.533
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	82	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en Veiligheid	77	42	42	154	112
2.1	Verkeer, wegen en water	261	185	185	235	50
2.2	Parkeren	103	97	97	124	27
2.3	Recreatieve Havens	8	8	8	8	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	32	0	0	2	2
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	215	5.183	0	-5.183
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	20	30	6	0	-6
3.4	Economische promotie	57	52	52	82	30
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	252	265	265	261	-4
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	805	37	37	719	682
5.1	Sportbeleid en activering	118	109	109	376	267
5.2	Sportaccommodaties	362	364	364	280	-84
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	84	121	76	79	2
5.6	Media	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	665	381	344	542	198
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	159	191	191	192	1
6.2	Wijkteams	9	0	0	24	24
6.3	Inkomensregelingen	11.027	7.858	7.858	8.157	299
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	8	0	0	22	22
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	27	132	132	26	-106
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	161	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	3.373	3.583	3.585	3.420	-165

7.3	Afval	2.689	3.203	3.203	3.867	664
7.4	Milieubeheer	7	0	0	14	14
7.5	Begraafplaatsen	0	0	0	0	0
8.1	Ruimtelijke Ordening	50	0	0	25	25
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.263	4.408	3.615	1.585	-2.030
8.3	Wonen en bouwen	853	796	796	758	-38
Baten		***85.394***	***83.260***	***98.913***	***88.712***	***-10.201***
Saldo taakvelden		**2.789**	**0**	**0**	**1.796**	**1.796**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Inleiding
Het bestaan van structureel begrotingsevenwicht is vast te stellen, als naast de incidentele baten en lasten, ook de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves in beeld zijn. Het BBV stelt de gemeenten verplicht (art. 19 BBV) hierin inzicht te verschaffen.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
In onderstaand overzicht zijn de structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves opgenomen. Per saldo zijn de structurele onttrekkingen hoger dan de toevoegingen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de dekking van structurele kapitaallasten van investeringen met economisch nut, vanuit de daarvoor bestemde reserve kapitaallasten.

	Realisatie jaar 2021			Begroot 2021
Omschrijving reserve	Dotaties	Onttrekkingen	Saldo	Saldo
Reserve internationale samenwerking	0	-12.000	-12.000	-12.000
Reserve buurtbudgetten	17.693	12.996	4.697	-3.374
Reserve Kapitaallasten	1.674.450	919.456	754.994	709.655
Totaal structurele mutaties	1.692.143	920.452	747.691	694.281

De totale structurele onttrekking aan de verschillende reserves is fors lager dan de raming in de begroting. Dat heeft te maken met de lagere werkelijke lasten. De onttrekking aan de reserve Groot onderhoud wegen is gebaseerd op de werkelijke kosten die voor groot onderhoud zijn gemaakt. Dat geldt ook voor de onttrekking aan de reserve kapitaallasten (afschrijvingen), maar die loopt in de pas met de bijgestelde begroting.

Bijlagen

Afkortingen

	Afkorting	Omschrijving
A	ACM	Autoriteit Consument en Markt
	ANBO	Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen
	APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
	AVRI	Afvalverwijdering Rivierenland
	Awb	Algemene wet bestuursrecht
	AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B	BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
	BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
	BBZ	Besluit Bijstandsverlening voor Zelfstandigen
	BIE	Bouwgrond In Exploitatie
	BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
	BGL	Binnengemeentelijke Levering van Persoonsgegevens
	BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
	BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
	BRP	Basis Registratie Personen
	BSC	Brede School Culemborg
	BSCW	Brede School Culemborg West
	BSR	Belasting Samenwerking Rivierenland
	BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten
	BV	Besloten Vennootschap
	BWB	Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe
	BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
C	CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere overheden
	CPH	Culemborgs Participatie Huis
	CV	Commanditaire Vennootschap
F	FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
	FTE	Fulltime-equivalent
G	GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
	GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
	GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
	GO	Georganiseerd Overleg
	GR	Gemeenschappelijke Regeling
	GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
	GVVP	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan
	GWS	

H	HAP	Huisartsen post
	HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
I	IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
	i-NUP	Informatievoorziening-Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening
	IOAW	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
	IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
	IOP	Informatie Ontwikkelingsplan
	ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
J	JCF	Jeugdcultuurfonds
K	KCB	Kring Culemborgse bedrijven
	KEC	Kunsteducatie Culemborg
	KSB	Klein Steden Beleid
	KWC	Koningin Wilhelmina College
L	LEA	Lokale Educatieve Agenda
	LTA	Landelijk Transitiearrangement
	LVB	Lichte Verstandelijke Beperking
M	M&O	Wet Markt en Overheid
N	NAZ	Nieuwstad aan Zet
	NCW	Netto Contante Waarde
	NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
	NME	Natuur en Milieu Educatie
	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
	NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
O	ODR	Omgevingsdienst Rivierenland
	OZB	Onroerende zaakbelastingen
P	PEV	Provinciale Economische Verkenning
	PGB	Persoonsgebondenbudget
	PO	Primair Onderwijs
	PPS	Publiek Private Samenwerking
	PRET	Platform Recreatie en Toerisme
	PWE	Provinciale Werkgelegenheidsenquête
	PUN	Wet Paspoortuitvoeringsregeling
R	RAR	Regionaal Archief Rivierenland
	RAV	Regionale Ambulance Voorziening

	RBT	Regionaal Bureau voor Toerisme
	ROC	Regionaal Opleidingscentrum
	RWS	Rijkswaterstaat
	RMT	Regionale Mobiliteit Teams
S	SAP	Samen Achter de Poort
	SEV	Sociaal Economische Visie
	SKPC	Stichting Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk Culemborg
	STMR	Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland
	SVB	Sociale Verzekeringsbank
	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
	SISA	Single information, Single audit
	SPUK	Specifieke uitkering
T	TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
	TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
U	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
	UBR	Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland
V	VO	Voortgezet Onderwijs
	VOC	Vereniging Ondernemers Culemborg
	VPB	Vennootschapsbelasting
	VVE	Vereniging voor Eigenaren
	VTA	Visual Tree Assessment
W	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
	WNT	Werk normering bezoldiging topfunctionarissen
	WOR	Wet op ondernemingsraden
	WOZ	Waardering onroerende zaken
	WSRL	Waterschap Rivierenland
	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
	Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Z	ZAT	Zorg- en Adviesteam